

KOOSTÖÖLEPING

ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000

SISUKORD

	<i>Lehekülg</i>
PREAMBUL	5
1 OSA: ÜLDSÄTTED	6
I jaotis: Eesmärgid, põhimõtted ja osalejad	6
1. peatükk. Eesmärgid ja põhimõtted	6
2. peatükk. Koostöös osalejad	7
II jaotis: Poliitiline tahk	8
2. OSA: INSTITUTSIOONILISED SÄTTED	11
3. OSA: KOOSTÖÖKAVAD	13
I jaotis: Arengukavad	13
1. peatükk. Üldraamistik	13
2. peatükk. Toetatavad valdkonnad	14
1. jagu. Majanduse areng	14
2. jagu. Ühiskonna ja inimese areng	16
3. jagu. Piirkondlik koostöö ja integratsioon	17
4. jagu. Valdkondlikud ja valdkondadevahelised küsimused	18
II jaotis: Majandus- ja kaubanduskoostöö	20
1. peatükk. Eesmärgid ja põhimõtted	20
2. peatükk. Uus kauplemiskord	20
3. peatükk. Koostöö rahvusvahelistel foorumitel	22
4. peatükk. Teenuskaubandus	22
5. peatükk. Kaubandusega seotud valdkonnad	23
6. peatükk. Koostöö muudes valdkondades	26
4. OSA: KOOSTÖÖ ARENGU RAHASTAMISE VALLAS	27
I jaotis: Üldsätted	27
1. peatükk. Eesmärgid, põhimõtted, suunised ja abikõlblikkus	27
2. peatükk. Rahastamise ulatus ja laad	28
II jaotis: Rahanduskoostöö	29
1. peatükk. Rahalised vahendid	29
2. peatükk. Abi võlakergenduste ja valdkondlike ümberkorralduste alal	30
3. peatükk. Abi eksporditulu lühiajaliste kõikumiste korral	31
4. peatükk. Valdkondlike tegevuspõhimõtete toetamine	32
5. peatükk. Väikeprojektid ja detsentraliseeritud koostöö	32
6. peatükk. Humanitaar- ja hädaabi	33
7. peatükk. Investeermise ja erasektori arengu toetamine	33

III jaotis:	Tehniline koostöö	35
IV jaotis:	Menetlused ja juhtimissüsteemid	36
5. OSA:	AKV VÄHIM ARENENUD, RASKESTI LIGIPÄÄSETAVAIK JA SAARERIIKE KÄSITLEVAD ÜLDSÄTTED	37
1. peatükk.	Üldsätted	37
2. peatükk.	AKV vähim arenenud riigid	37
3. peatükk.	AKV raskesti ligipääsetavad riigid	38
4. peatükk.	AKV saareriigid	38
6. OSA:	LÖPPSÄTTED	38

PREAMBUL

VÕTTES ARVESSE ühelt poolt Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja teiselt poolt Georgetowni kokkulepet, millega loodi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (AKV) rühm,

KINNITADES oma tahet teha koostööd selliste eesmärkide saavutamiseks nagu vaesuse väljajuurimine, püsiv areng ja AKV riikide järkjärguline integreerumine maailmamajandusse,

TÕENDADES oma otsust anda koostööga oluline panus AKV riikide majanduse, ühiskonna ja kultuuri arengusse ning nende riikide elanike heaolu suurendamiseks, aidates neil toime tulla globaliseerumise probleemidega ja tugevdades AKV-ELi koostööd, et globaliseerumine hõlmaks ühiskonda suuremal määral,

VEEL KORD KINNITADES soovi taaselustada oma erilisi sidemeid ning tugevdada tervikliku ja ühitatud lähenemisviisi abil koostööd, mis põhineb poliitilisel dialoogil, arengualasel koostööl ning majandus- ja kaubandussidemetel,

TUNNUSTADES, et poliitiline keskkond, mis tagab rahu, julgeoleku ja püsivuse ning inimõiguste ja demokraatia ning õigusriigi põhimõtete austamise ja hea valitsemistava, luuakse pikaajalise arenguga; tunnustades, et sellise keskkonna loomine on peamiselt asjaomaste riikide ülesanne,

TUNNUSTADES, et usaldusväärne ja püsiv majanduspoliitika on arengu eelduseks,

VIIDATES Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtetele ja pidades silmas inimõiguste ülddeklaratsiooni, 1993. aasta inimõiguste Viini konverentsi järeldusi, kodaniku- ja poliitiliste õiguste pakti ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste pakti, lapse õiguste konventsiooni, naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsiooni, rassilise diskrimineerimise kõikide vormide likvideerimise rahvusvahelist konventsiooni, 1949. aasta Genfi konventsiooni ja muid rahvusvahelise humanitaarõiguse dokumente, 1954. aasta kodakondsuseta isikute seisundi konventsiooni, 1951. aasta pagulasseisundi Genfi konventsiooni ja 1967. aasta pagulasseisundi New Yorgi protokoll,

ARVESTADES inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa Nõukogu konventsiooni, inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat ja inimõiguste Ameerika konventsiooni kui nende piirkondade head panust, mis edendab inimõiguste austamist Euroopa Liidus ja AKV riikides,

TULETADES MEELDE AKV riigipeade ja valitsusjuhtide deklaratsioone Libreville'i ja Santo Domingo tippkohtumistel 1997. ja 1999. aastal,

ARVESTADES, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konverentsidel kokkulepitud arengueesmärgid ja -põhimõtted ning OECD arenguabikomitee seatud eesmärk vähendada äärmises vaesuses elavate inimeste arvu 2015. aastaks poole võrra loovad selge sihi ja peavad olema käesoleva lepingu kohase AKV-ELi koostöö aluseks,

PÖÖRATES erilist tähelepanu ÜRO Rio, Viini, Kairo, Kopenhaageni, Pekingi, Istanbuli ja Rooma konverentsidel antud lubadustele ja tunnustades vajadust võtta edasisi meetmeid nendel kohtumistel väljatöötatud eesmärkide saavutamiseks ning tegevuskavade rakendamiseks,

SOOVIDES austada töötajate põhiõigusi Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni asjakohastes konventsioonides sätestatud põhimõtete alusel,

TULETADES MEELDE Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames võetud kohustusi,

ON OTSUSTANUD SÕLMIDA KÄESOLEVA LEPINGU.

1. OSA ÜLDSÄTTED

I JAOTIS EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA OSALEJAD

1. PEATÜKK

Eesmärgid ja põhimõtted

Artikkel 1

Koostöö eesmärgid

Käesolevaga sõlmivad ühelt poolt ühendus ja selle liikmesriigid ning teiselt poolt AKV riigid, edaspidi "lepinguosalised", käesoleva lepingu, et soodustada ja kiirendada AKV riikide majanduse, kultuuri ja ühiskonna arengut eesmärgiga toetada rahu ja julgeolekut ning edendada püsivat ja demokraatlikku poliitilist keskkonda.

Koostöö keskendub vaesuse vähendamisele ja selle lõplikule väljajuurimisele koos selliste eesmärkidega nagu püsiv areng ja AKV riikide järkjärguline integreerumine maailmamajandusse.

Neist eesmärkidest ja lepinguosaliste rahvusvahelistest kohustustest juhitudakse kõikides arengukavades ja neid püütakse saavutada ühitatud lähenemisviisi abil, mis võtab ühtlasi arvesse poliitika, majanduse, ühiskonna, kultuuri ja keskkonnaga seotud arengutahke. Kõikide AKV riikide poolt vastuvõetud arengukavad toetuvad koostööle.

Püsiv majandusareng, erasektori arendamine, tööhõive suurendamine ja juurdepääsu parandamine tootmisvahenditele on selle koostöö osa. Toetatakse üksikisikute õiguste austamist ja põhivajaduste rahuldamist, ühiskonna arengu edendamist ja tingimuste loomist arengu saavutuste õiglaseks jaotamiseks. Soodustatakse ja toetatakse sellist piirkondade ja allpiirkondade integreerumist, mis kiirendavad AKV riikide kaubanduse ja erainvesteeringute integreerumist maailmamajandusse. Arengus osalejate suutlikkuse suurendamine ning ühiskonna ühtekuuluvuseks, demokraatliku ühiskonna ja turumajanduse toimimiseks ja toimeka ning korrastatud kodanikuühiskonna tekkeks vajaliku institutsioonilise raamistiku parandamine on

sellise lähenemisviisi lahutamatu osa. Kavakindlalt võetakse arvesse naiste olukorda ja soolise võrdsuse küsimusi kõikides valdkondades – poliitilises, majanduslikus ja ühiskondlikus elus. Loodusvarade ja keskkonna säästva kasutamise põhimõtteid kohaldatakse ja võetakse arvesse koostöö kõikidel tasanditel.

Artikkel 2

Aluspõhimõtted

AKV-EÜ koostöö, mis põhineb õiguslikult siduval süsteemil ja ühisinstitutsioonide olemasolul, toimub järgmiste aluspõhimõtete kohaselt:

- koostööpoolte võrdsuslikkus ja osalus arengukavades: koostöö eesmärkide saavutamiseks piiritlevad AKV riigid oma majanduse ja ühiskonna arengukavad täiesti iseseisvalt, võttes asjakohaselt arvesse artiklis 9 kirjeldatud olulisi osi; koostöö soodustab seda, et arengukavades osalevad asjaomased riigid ja elanikkond;
- osalemine: lisaks keskvalitsusele kui põhilisele koostööpoolele võib koostöös olla mitmesuguseid muid osalejaid, et soodustada ühiskonna kõikide osade, sealhulgas erasektori ja kodanikuühiskonna organisatsioonide integreerumist poliitilise, majandusliku ja ühiskondliku elu põhivoolu;
- dialoogi keskne roll ja vastastikuste kohustuste täitmine: kohustused, mis lepinguosalisel on võtnud dialoogi käigus, on nende partnerluses ja koostöösuhetes kesksel kohal;
- eristamine ja piirkondadeks jaotamine: koostöö kord ja prioriteedid muutuvad vastavalt koostööpoole arengutasemele, vajadustele, tulemuslikkusele ja pikaajalisele arengukavale. Eri-ist rõhku pannakse piirkondadele. AKV vähim arenenud riikidele võimaldatakse erikohtlemist. AKV raskesti ligipääsetavate ja saareriikide haavatavust võetakse arvesse.

*Artikkel 3***Käesoleva lepingu eesmärkide saavutamine**

Iga lepinguosaline võtab kõik asjakohased käesoleva lepinguga seotud vajalikud üld- või erimeetmed, et tagada käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmine ja hõlbustada lepingu eesmärkide saavutamist. Nad hoiduvad kõikidest meetmetest, mis võivad neid eesmärke ohustada.

2. PEATÜKK

Koostöös osalejad*Artikkel 4***Üldpõhimõtted**

AKV riigid piiritlevad oma majanduse ja ühiskonna arengupõhimõtted, -kavad ja -mudelid täiesti iseseisvalt. Nad seavad ühendusega sisse käesoleva lepingu kohased koostöökavad. Lepinguosalised tunnustavad siiski ka valitsusväliste osalejate täiendavat rolli arengus ja nende võimalikku panust sellesse. Selleks antakse valitsusvälistele osalejatele käesolevas lepingus sätestatud tingimustel ja vajaduse korral:

- informatsiooni koostööpõhimõtete ja koostöö prioriteetide kohta, eelkõige nendega seotud või neid otse mõjutavate valdkondade kohta, ja poliitilist dialoogi käsitlevat teavet;
- rahalisi vahendeid käesolevas lepingus sätestatud tingimustel, et toetada kohalikku arengut;
- võimalus osaleda koostööprojektide ja -kavade rakendamisel valdkondades, mis on nendega seotud või kus neil on suhteline eelis;
- abi, et suurendada suutlikkust määrava tähtsusega valdkondades, eelkõige korralduse ja esindamise alal, seada sisse nõupidamismehhanismid, sealhulgas suhtlus- ja dialoogikanalid, ja edendada strateegilisi liite.

*Artikkel 5***Teave**

Koostööga toetatakse tegevust, mille eesmärk on anda rohkem teavet ja suurendada teadlikkust AKV-ELi koostöö põhijoonte kohta. Samuti on koostöö eesmärk:

- edendada AKV ja ELi osalejate koostöösuhteid ning nendevahelisi sidemeid;
- tugevdada koostöövõrke ning oskusteabe ja kogemuste vahetamist osalejate vahel.

*Artikkel 6***Mõisted**

1. Koostöös osalejateks on:

- a) riiklikud osalejad (kohalikud, riiklikud ja piirkondlikud);
- b) valitsusvälised osalejad:
 - erasektor,
 - majanduspartnerid ja töösuhete pooled, sealhulgas ametiühingud,
 - kodanikuühiskond kõikides selle rahvuslike tunnusoonte kohastes vormides.

2. See, kas lepinguosalisel tunnustavad valitsusväliseid osalejaid, sõltub sellest, kuidas need vastavad elanikkonna vajadustele, nende erioskustest ja sellest, kas nende korraldus ja juhtimine on demokraatlik ja läbipaistev.

*Artikkel 7***Suutlikkuse suurendamine**

Kodanikuühiskonna panust arengusse saab suurendada ühiskondlike organisatsioonide ja valitsusväliste mittetulundusorganisatsioonide tugevdamise kaudu kõikides koostöövaldkondades. Selleks on vaja:

- edendada ja toetada selliste organisatsioonide loomist ja arengut;
- seada sisse kord selliste organisatsioonide kaasamiseks arengustrateegiade koostamisse, rakendamisse ja hindamisse.

II JAOTIS

POLIITILINE TAHK

Artikkel 8

Poliitiline dialoog

1. Lepinguosalised osalevad korrapäraselt igakülgses, tasakaalustatud ja põhjalikus poliitilises dialoogis, mille tulemuseks on mõlemapoolsed kohustused.

2. Selle dialoogi eesmärk on vahetada teavet, parandada üksteisemõistmist ja hõlbustada prioriteetide ja ühiste ajakavade kohta tehtavaid kokkuleppeid, eelkõige tunnustades olemasolevaid seoseid lepinguosaliste suhete erinevate tahkude ja käesolevas lepingus sätestatud koostöövaldkondade vahel. Dialoog hõlbustab lepinguosaliste vahelist nõupidamist rahvusvahelistel foorumitel. Dialoogi eesmärk on samuti vältida selliste olukordade teket, kus üks lepinguosaline võib pidada vajalikuks tugineda lepingu täitmatajätmist käsitlevale tingimusele.

3. Dialoog hõlmab kõiki käesolevas lepingus sätestatud eesmärke ning ühiseid, üldisi või piirkonnale või allpiirkonnale huvi pakkuvaid küsimusi. Dialoog aitab lepinguosalistel toetada rahu, julgolekut ja püsivust ning edendada püsivat ja demokraatlikku poliitilist keskkonda. See hõlmab koostöökavasid ning üldisi ja valdkondlikke tegevuspõhimõtteid, sealhulgas keskkonda, soolist võrdõiguslikkust, migratsiooni ja kultuuripärandit käsitlevaid küsimusi.

4. Dialoog keskendub muu hulgas vastastikust huvi pakkuvatele või käesoleva lepingu eesmärkide saavutamise seisukohast üldist tähtsust omavatele poliitilistele eriküsimustele nagu relvakaubandus, liigsed sõjanduskulud, uimastid ja organiseeritud kuritegevus või diskrimineerimine rahvuse, usu või rassi põhjal. Dialoog hõlmab ka inimõiguste ja demokraatia ning õigusriigi põhimõtete ja hea valitsemistava austamisega seotud arengu korrapäraselt hindamist.

5. Dialoogis on tähtsal kohal nii üldised tegevuspõhimõtted, mille eesmärk on edendada rahu ning ära hoida, suunata ja lahendada vägivaldseid konflikte, kui ka vajadus võtta koostöö eelisladade määratlemisel täielikult arvesse püsiva rahu ja demokraatia eesmärki.

6. Dialoog toimub paindlikult. See on vajadust mööda kas ametlik või mitteametlik ja toimub sobivas vormis nii institutsioonide raames kui ka väljaspool seda ning asjakohasel tasandil, sealhulgas piirkonna, allpiirkonna või riigi tasandil.

7. Dialoogi kaasatakse piirkondade ja allpiirkondade organisatsioonid ning kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad.

Artikkel 9

Olulised osad ja põhiosa

1. Koostööga püütakse saavutada jätkuv areng, mis keskendub inimesele kui arengu peamisele liikumapanevale jõule ja arengust kasu saajale; see eeldab kõikide inimõiguste austamist ja edendamist.

Kõikide inimõiguste ja põhivabaduste, sealhulgas põhiliste sotsiaalsete õiguste austamine, õigusriigile rajatud demokraatia ning läbipaistev ja vastutustundlik valitsemine on jätkuva arengu lahutamatu osa.

2. Lepinguosalised võtavad arvesse oma rahvusvahelisi kohustusi ja kokkuleppeid inimõiguste austamise vallas. Nad kinnitavad veel kord, et austavad sügavalt inimväarikust ja inimõigusi, millele on õigus üksikisikutel ja rahvastel. Inimõigused on ülemaailmsed, jagamatud ja omavahel seotud. Lepinguosalised kohustuvad edendada ja kaitsma kõiki põhivabadusi ja inimõigusi, olgu need siis kodanikuõigused ja poliitilised õigused või majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused. Seoses sellega kinnitavad lepinguosalised veel kord meeste ja naiste võrdõiguslikkust.

Lepinguosalised kinnitavad, et demokraatia edendamine, areng ning põhivabaduste ja inimõiguste kaitse on omavahel seotud ja tugevdavad üksteist. Demokraatia põhimõtted on üldtunnustatud põhimõtted, mis on riigikorralduse aluseks, et tagada võimu õiguspärasus, põhiseaduslikkus, seadusandlikkus ja haldussüsteemis toimuva seaduslikkus ja osalemismehhanismide olemasolu. Üldtunnustatud põhimõtete alusel arendab iga riik oma demokraatlikku kultuuri.

Valitsuse struktuur ja eri võimuorganite eelisõigused peavad rajanema õigusriigil, mis tähendab eelkõige töhusaid ja kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid, seaduse ees võrdsust tagavat sõltumatut õigussüsteemi ja täielikult õiguspärasest täitevvõimu.

Inimõiguste ja demokraatia ning õigusriigi põhimõtete austamine, millel rajaneb AKV-ELi koostöö, on lepinguosaliste sise- ja välispoliitika alus ning käesoleva lepingu oluline osa.

3. Inimõigusi ja demokraatia ning õigusriigi põhimõtteid toetavas poliitilises ja institutsioonilises keskkonnas tähendab hea valitsemistava inimeste, loodusvarade, majanduslike ja rahaliste vahendite selget ja vastutustundlikku juhtimiskorda, et saavutada tasakaalustatud ja jätkuv areng. See eeldab selget otsustamiskorda ametiasutustes, kontrollitavaid ja vastutustundlikke asutusi, õiguse ülimuslikkust vahendite haldamisel ja jaotamisel ning suutlikkuse suurendamist, et välja töötada ja rakendada selliseid meetmeid, millega vältida korruptsiooni ja võidelda selle vastu.

Hea valitsemistava, millel rajaneb AKV-ELi koostöö, on lepinguosaliste sise- ja välispoliitika alus ja käesoleva lepingu põhiosa. Lepinguosalisel on ühel meelel, et üksnes artiklis 97 määratletud rasked korruptsioonijuhtumid, sealhulgas neid põhjustavad altkäemaksud, kujutavad endast selle põhiosa rikkumist.

4. Koostööga toetatakse tegusalt inimõiguste ja demokraatia edendamist, õigusriigi tugevdamist ja head valitsemistava.

Need valdkonnad moodustavad poliitilise dialoogi olulise teema. Selle dialoogi raames pööravad lepinguosalisel erilist tähelepanu käimasolevatele muutustele ja saavutatud edu jätkumisele. Selle korrapärasel hindamisel võetakse arvesse iga riigi majanduslikku, sotsiaalset, kultuurilist ja ajaloolist tausta.

Need valdkonnad on esmatähtsad ka arengukavade toetamisel. Asjaomase riigi ja ühenduse vahel kokkulepitud kavade raames annab ühendus abi poliitika, asutuste ja õiguse ümberkujundamiseks ning avaliku ja erasektori osalejate ja kodanikuühiskonna suutlikkuse suurendamiseks.

Artikkel 10

Poliitilise keskkonna muud osad

1. Lepinguosalisel käsitlevad püsiva ja demokraatliku poliitilise keskkonna säilitamist ja tugevdamist toetavatena järgmisi tegureid:

— jätkuv ja tasakaalustatud areng, mis hõlmab muu hulgas juurdepääsu tootmisressurssidele, hädavajalikele teenustele ja õigusemõistmisele;

— toimeka ning korrastatud kodanikuühiskonna ja erasektori suurem kaasatus.

2. Lepinguosalisel tunnustavad, et turumajanduse põhimõtted, mida toetavad selged ja arusaadavad konkurentsieeskirjad ning usaldusväärne majandus- ja sotsiaalpoliitika, aitavad kaasa koostöö eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 11

Rahu tagamise põhimõtted, konfliktide vältimine ja lahendamine

1. Lepinguosalisel rakendavad koostöö raames rahu tagamise ning konfliktide vältimise ja lahendamise tegusaid, terviklikke ja ühitatud põhimõtteid. Need peavad rajanema osalusel. Eelkõige püütakse suurendada piirkondade, allpiirkondade ja riikide suutlikkust vältida vägivaldseid konflikte juba nende algjärgus, tegeldes sihikindlalt konflikti algpõhjustega ja ühendades selleks sobival viisil kõik olemasolevad vahendid.

2. Rahu tagamise ning konfliktide vältimise ja lahendamise meetmed hõlmavad eelkõige abi, et tasakaalustada ühiskonna kõikide osade poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilaseid võimalusi, suurendada demokraatia õiguspärasust ja valitsemise tõhusust, luua mõjusad mehhanismid eri rühmade huvide rahu-meelseks kokkusobitamiseks, ületada ühiskonda osadeks jaotavad lõhed ning rajada toimekas ja korrastatud kodanikuühiskond.

3. Asjakohaste meetmete hulka kuulub muu hulgas abi, mis antakse vahendamiseks, läbirääkimiseks ja lepitamiseks, ühiste ja nappide loodusvarade tõhusaks piirkondlikuks kasutamiseks, endiste võitlejate demobiliseerimiseks ja taasintegreerimiseks ühiskonda, lapssõdurite küsimuse lahendamiseks ning sõjanduskulude ja relvakaubanduse piiramiseks, sealhulgas abi kokkulepitud normide ja tegevusjuhendite edendamiseks ja kohaldamiseks.

Seoses sellega pannakse erilist rõhku võitlusele isikuvastaste maamiinide vastu ning väike- ja kergrelvade liigse ja järelevalveta leviku, ebaseadusliku edasiandmise ja kogumise vastu.

4. Vägivaldsete konfliktide korral võtavad lepinguosaliselised kõik sobivad meetmed, et tõkestada vägivalda süvenemist, piirata selle levikut ja hõlbustada lahkkelide rahumeelset lahendamist. Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et koostööks mõeldud rahalisi vahendeid kasutataks koostööpõhimõtete ja eesmärkide kohaselt ja välditaks vahendite kõrvaesuunamist sõjalisel otstarbel.

5. Pärast konflikti lahendamist võtavad lepinguosaliselised kõik sobivad meetmed, et hõlbustada tagasipöördumist vägivaldatu, tasakaalustatud ja stabiilse olukorra juurde. Lepinguosaliselised tagavad vajalike seoste loomise erakorraliste meetmete, taastamise ja arengukoostöö vahel.

Artikkel 12

Ühenduse tegevuspõhimõtete järjepidevus ja nende mõju käesoleva lepingu rakendamisele

Kui ühendus kavatses oma volitusi kasutades võtta mõne meetme, mis võib mõjutada AKV riikide huve seoses käesoleva lepingu eesmärkidega, teatab ta nimetatud riikidele aegsasti oma kavatsustest, ilma et see piiraks artikli 96 kohaldamist. Selleks edastab komisjon selliste meetmete võtmise ettepaneku samal ajal ka AKV riikide sekretariaadile. Vajaduse korral võivad AKV riigid nõuda teavet omal algatusel.

Nende taotluse korral peetakse viivitamata nõu, et enne lõpliku otsuse tegemist oleks võimalik arvesse võtta kõnealuste meetmete mõju nende huvidele.

Pärast sellist nõupidamist võivad AKV riigid veel kirjalikult ja võimalikult kiiresti teatada ühendusele oma huvidest ning teha muudatusettepanekuid, osutades sealjuures, kuidas tuleks nende huve arvestada.

Kui ühendus ei nõustu AKV riikide ettepanekutega, teatab ta sellest niipea kui võimalik ja esitab oma põhjendused.

Samuti antakse AKV riikidele piisavat ja võimaluse korral eelnevat teavet selliste otsuste jõustumise kohta.

Artikkel 13

Migratsioon

1. Migratsiooni teemal toimub AKV-ELi koostöö raames põhjalik dialoog.

Lepinguosalised kinnitavad oma rahvusvahelise õiguse kohaselt kehtivaid kohustusi ja kokkuleppeid tagada inimõiguste austamine ja kõrvaldada igasugune diskrimineerimine päritolu, soo, rassi, keele ja usu põhjal.

2. Lepinguosalised leiavad üksmeelselt, et migratsiooniküsimustes tähendab koostöö nende territooriumil seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õiglast kohtlemist, ühiskonda integreerimist, mille eesmärk on neile lepinguosalist riikide kodanikega võrreldavate õiguste andmine ja kohustuste panemine, võrdse kohtlemise edendamist majanduslikus, ühiskondlikus ja kultuurielus ning rassismi ja ksenofoobia vastaste meetmete väljatöötamist.

3. Ükski liikmesriik ei diskrimineeri tema territooriumil seaduslikult töötavaid AKV riikide töölisi rahvuse tõttu töötingimuste, -tasu ja töölt vabastamise osas, võrreldes oma kodanikega. Samuti ei diskrimineeri ükski AKV riik liikmesriigi kodanikest töötajaid.

4. Lepinguosalised leiavad, et pikemas perspektiivis aitavad vaesuse vähendamise, elu- ja töötingimuste parandamise, töökohtade loomise ja koolituse arendamise kavade kaasa migratsiooni normaliseerumisele.

Arengukavades ning riiklikul ja piirkondlikul kavandamisel võtavad lepinguosaliselised arvesse migratsiooni struktuuri piiranguid, et toetada migrantide päritolupiirkondade majanduse ja ühiskonna arengut ning vähendada vaesust.

Riiklike ja piirkondlike koostöökavade kaudu toetab ühendus AKV kodanike koolitamist nende päritoluriigis, mõnes teises AKV riigis või Euroopa Liidu liikmesriigis. Liikmesriigis koolitamise korral tagavad lepinguosaliselised, et see tegevus on suunatud AKV kodanike kutsealasele integreerimisele nende päritoluriigis.

Lepinguosalised koostavad koostöökavasid, et hõlbustada AKV riikide õpilaste juurdepääsu haridusele, eelkõige uue sidetehnoloogia kasutamise abil.

5. a) Poliitilise dialoogi raames uurib ministrite nõukogu ebaseadusliku sisserändega seotud küsimusi, et vajaduse korral kehtestada selle ennetamiseks vajalikud vahendid.
- b) Seoses sellega lubavad lepinguosalisel hoolitseda eelkõige selle eest, et üksikisikute õigusi ja väärikust austatakse kõikides menetlustes, mis on algatatud ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmiseks nende päritoluriikidesse. Seoses sellega lasevad asjaomased asutused sellistel sisserändajatel kasutada naasmiseks vajalikke haldusvõimalusi.
- c) Lisaks sellele lepivad lepinguosalisel kokku, et:
- i) iga Euroopa Liidu liikmesriik on nõus kõikide oma ebaseaduslikult mõne AKV riigi territooriumil viibivate kodanike tagasisaatmise ja -võtmisega selle AKV riigi nõudel ja täiendavate formaalsusteta;
- iga AKV riik on nõus kõikide oma ebaseaduslikult mõne Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil viibivate kodanike tagasisaatmise ja -võtmisega selle liikmesriigi nõudel ja täiendavate formaalsusteta.
- Liikmesriigid ja AKV riigid annavad selleks oma kodanikele vajalikud isikudokumendid.

Euroopa Liidu liikmesriikide puhul kehtivad käesoleva alapunkti kohustused üksnes nende isikute suhtes, keda käsitletakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu 2. deklaratsiooni kohaselt nende kodanikena ühenduse tähenduses. AKV riikide puhul kehtivad käesoleva alapunkti kohustused üksnes nende isikute suhtes, keda käsitletakse asjaomase riigi õigussüsteemi kohaselt nende kodanikena;

- ii) lepinguosalise taotlusel alustatakse AKV riikidega läbirääkimisi, et heas usus ja asjakohaseid rahvusvahelise õiguse norme vajalikul viisil arvesse võttes sõlmida kahepoolseid lepinguid, mis käsitlevad nende kodanike tagasivõtmise ja -saatmisega seotud erikohustusi. Kui mõni lepinguosaline seda vajalikuks peab, käsitlevad need lepingud ka kolmanda riigi kodanike ja kodakondsuseta isikute tagasivõtmise korda. Sellistes lepingutes sätestatakse selle korraga hõlmatud isikurühmi käsitlevad üksikasjad ning nende tagasivõtmise ja -saatmise üksikasjalikud eeskirjad.

AKV riikidele antakse nende lepingute rakendamiseks vajalikku abi.

- iii) käesoleva punkti c kohaldamisel tähendab mõiste "lepinguosalisel" ühendust, selle ükskõik millist liikmesriiki ja ükskõik millist AKV riiki.

2. OSA

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

Artikkel 14

Ühisinstitutsioonid

Käesoleva lepingu institutsioonid on ministrite nõukogu, suursaadikute komitee ja parlamentaarne ühisassamblee.

Artikkel 15

Ministrite nõukogu

1. Ministrite nõukogusse kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu liikmed ja Euroopa Ühenduste Komisjoni liikmed ning teiselt poolt üks liige iga AKV riigi valitsusest.

Ministrite nõukogu eesistujaks on vaheldumisi Euroopa Liidu Nõukogu liige ja AKV riigi valitsuse liige.

Nõukogu tuleb tavaliselt kokku kord aastas eesistuja algatusel ja alati, kui see on vajalik, selle vorm ja geograafiline koosseis olenevad käsitletavatest küsimustest.

2. Ministrite nõukogu ülesanneteks on:

- a) juhtida poliitilist dialoogi;
- b) võtta vastu tegevussuuniseid ja käesoleva lepingu sätete rakendamiseks vajalikke otsuseid, eelkõige lepinguga sätestatud erivaldkondade või mõne muu asjakohaseks osutuva valdkonna arengukavade, samuti menetluste kohta;
- c) vaadata läbi ja lahendada kõik küsimused, mis võivad takistada käesoleva lepingu tõhusat ja tulemuslikku rakendamist või selle eesmärkide saavutamist;

d) tagada nõupidamismehhanismide tõrgeteta toimimine.

3. Ministrite nõukogu teeb oma otsused lepinguosaliste ühisel kokkuleppel. Ministrite nõukogu on otsustusvõimeline üksnes siis, kui kohal on vähemalt pool Euroopa Liidu Nõukogu liikmetest, üks komisjoni liige ja kaks kolmandikku AKV riikide valitsusi esindavatest liikmetest. Iga ministrite nõukogu liige, kes ei saa ise kohale tulla, võib saata oma esindaja. Esindajal on kõik selle liikme õigused.

Ministrite nõukogu võib teha lepinguosalisi siduvaid otsuseid ning esitada seisukohti, soovitusi ja arvamusi. Ta uurib ja võtab arvesse parlamentaarsel ühisassambleel vastuvõetud seisukohti ja soovitusi.

Ministrite nõukogu juhib pidevalt dialoogi, mis toimub majanduspartnerite ning töösuhte poolte ning muude AKV ja ELi kodanikuühiskonna liikmete vahel. Lisaks oma koosolekutele võib ta selleks korraldada nõupidamisi.

4. Ministrite nõukogu võib anda oma volitused edasi suursaadikute komiteele.

5. Ministrite nõukogu võtab vastu oma töökorra kuue kuu jooksul käesoleva lepingu jõustumisest.

Artikkel 16

Suursaadikute komitee

1. Suursaadikute komitee koosneb ühelt poolt iga liikmesriigi alalisest esindajast Euroopa Liidus ja komisjoni esindajast ning teiselt poolt iga AKV riigi Euroopa Liidus oleva esinduse juhatajast.

Suursaadikute komitee eesistujaks on vaheldumisi ühenduse määratud liikmesriigi alaline esindaja ja AKV riikide määratud AKV riigi esinduse juhataja.

2. Komitee abistab ministrite nõukogu tema ülesannete täitmisel ja täidab kõiki ülesandeid, mis nõukogu on talle usaldanud. Seoses sellega jälgib ta käesoleva lepingu rakendamist ja selles sätestatud eesmärkide saavutamist.

Suursaadikute komitee tuleb kokku korrapäraselt, eelkõige nõukogu istungite ettevalmistamiseks, ja siis, kui see osutub vajalikuks.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra kuue kuu jooksul käesoleva lepingu jõustumisest.

Artikkel 17

Parlamentaarne ühisassamblee

1. Parlamentaarssesse ühisassambleesse kuulub võrdne arv ELi ja AKV esindajaid. Parlamentaarne ühisassamblee liikmed on ühelt poolt Euroopa Parlamendi liikmed ja teiselt poolt iga AKV riigi parlamendi liikmed või, kui see ei ole võimalik, siis iga AKV riigi parlamendi määratud esindajad. Parlamendi puudumise korral peab parlamentaarne ühisassamblee asjaomase AKV riigi esindaja osalemise eelnevalt heaks kiitma.

2. Parlamentaarne ühisassamblee kui nõuandva organi ülesanneteks on:

- edendada demokraatia arengut dialoogi ja nõupidamise kaudu,
- parandada üksteisemõistmist Euroopa Liidu ja AKV riikide rahvaste vahel ning suurendada üldsuse teadlikkust arenguküsimustes,
- arutada arengu ja AKV-ELi koostööga seotud küsimusi,
- võtta käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks vastu seisukohti ja anda ministrite nõukogule soovitusi.

3. Parlamentaarne ühisassamblee tuleb täiskoosseisus kokku kaks korda aastas, vaheldumisi Euroopa Liidus ja mõnes AKV riigis. Piirkondliku integratsiooni tugevdamiseks ja riikide parlamentidevahelise koostöö soodustamiseks võib ELi ja AKV parlamendi liikmete kohtumisi korraldada piirkondade või allpiirkondade tasandil.

Parlamentaarne ühisassamblee peab korrapäraselt sidet AKV-ELi majanduspartnerite ja töösuhte poolte esindajate ning muude kodanikuühiskonna liikmetega, et saada teada nende seisukohti käesoleva lepingu eesmärkide saavutamise kohta.

4. Parlamentaarne ühisassamblee võtab vastu oma töökorra kuue kuu jooksul käesoleva lepingu jõustumisest.

3. OSA

KOOSTÖÖKAVAD*Artikkel 18*

Koostöökavad põhinevad arengukavadel ja majandus- ning kaubanduskoostööl, mis on omavahel seotud ja üksteist

täiendavad. Lepinguosalised tagavad, et mõlemas eespool nimetatud valdkonnas tehtavad pingutused tugevdavad vastastikku teineteist.

I JAOTIS

ARENGUKAVAD

1. PEATÜKK

Üldraamistik*Artikkel 19***Põhimõtted ja eesmärgid**

1. AKV-EÜ koostöö keskseteks eesmärkideks on vaesuse vähendamine ja selle lõplik väljajuurimine, jätkuv areng ja AKV riikide järkjärguline integreerumine maailmamajandusse. Seoses sellega kujundatakse koostöö raamistik ja suunad iga AKV riigi olude kohaselt ning nende abil soodustatakse kohaliku osalust majanduse ja ühiskonna reformimisel ning erasektori ja kodanikuühiskonna kaasamist arenguprotsessi.

2. Koostöös võetakse arengupõhimõtete aluseks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konverentside lõppotsused ning rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud eesmärgid ja tegevuskavad ja nende järelemeetmed. Koostöös võetakse arvesse ka rahvusvahelisi arengukoostöö eesmärgi ja pööratakse erilist tähelepanu edu kvaliteetsete ja kvantitatiivsete näitajate kindlaksmääramisele.

3. Iga AKV riigi valitsus ja valitsusvälised osalejad algatavad nõupidamisi, mis käsitlevad riigi arengukavasid ja ühiskonna tugevdamisele.

*Artikkel 20***Lähenemisviis**

1. AKV-EÜ arengukoostöö eesmärkide poole püüeldakse ühitatud tegevuskavade kaudu, mis hõlmavad kohaliku majanduse,

ühiskonna, kultuuri, keskkonna ja institutsioonidega seotud tegureid. Seega moodustab koostöö ühtse tugiraamistiku AKV riikide oma arengukavadele, tagades eri tegurite täiendavuse ja koostoi-me. Seoses sellega ning osana AKV riikide arengupõhimõtetest ja reformidest püütakse AKV-EÜ koostöökavadega:

- a) saavutada kiiret, jätkuvat ja töökohti loovat majanduskasvu, arendada erasektorit, suurendada tööhõivet, parandada juurdepääsu tootmisele ja tootmisressurssidele ning soodustada piirkondlikku koostööd ja integratsiooni;
- b) edendada inimese ja ühiskonna arengut, tagada arengu saavutuste laialdane ja õiglane jaotamine ning edendada soolist võrdsuslikkust;
- c) edendada ühiskonna kultuuriväärtusi ja nende erilist koostoi-met majanduslike, poliitiliste ja ühiskondlike teguritega;
- d) edendada institutsioonilisi reforme ja arengut, tugevdada demokraatia ja hea valitsemistava kindlustamiseks ning tõhusaks ja konkurentsivõimeliseks turumajanduseks vajalikke institutsioone ja suurendada arenemis- ja koostöövõimet;
- e) edendada keskkonda säästvaid ja taastavaid parimaid tavasid ning loodusvarade säilitamist.

2. Järgmisi valdkondlikke või valdkondadevahelisi küsimusi võetakse kavakindlalt arvesse kõikides koostöövaldkondades: soolise võrdsuslikkuse küsimused, keskkonnaküsimused, institutsioonide areng ja suutlikkuse suurendamine. Need valdkonnad võivad saada ühenduselt abi.

3. Arengukoostöö eesmärkide ja kavade, eelkõige valdkondlike tegevuspõhimõtete ja -kavade üksikasjalikest tekstidest tehakse koondtekst, mis sisaldab koostöö eri valdkondade tegevussuuniseid. Ministrite nõukogu võib need tekstid läbi vaadata ja neid AKV-EÜ arenguabi rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal täpsustada ja/või muuta.

2. PEATÜKK

TOETATAVAD VALDKONNAD

1. JAGU

Majanduse areng

Artikkel 21

Investeeringimine ja erasektori areng

1. Koostööga toetatakse vajalikke majanduse ja institutsioonide reforme ning vastavaid tegevuspõhimõtteid riigi ja/või piirkonna tasandil, et luua erainvesteeringutele soodus keskkond ning muuta erasektor arenemis-, elu- ja konkurentsivõimeliseks. Lisaks sellele toetatakse koostööga:

- a) avaliku ja erasektori vahelise dialoogi ja koostöö edendamist;
- b) ettevõtlusoskuste ja ärikultuuri arendamist;
- c) erastamist ja ettevõtlusreformi;
- d) vahendus- ja vahekohtumenetluse arendamist ja ajakohastamist.

2. Koostööga toetatakse samuti nii ametlikele kui ka mitteametlikele eraettevõtetele pakutavate finants- ja muude teenuste kvaliteedi, kättesaadavuse ja kasutatavuse parandamist:

- a) suunates nii kodu- kui ka välismaised erasäästud eraettevõtete rahastamise, et toetada tänapäevase rahandussektori, sealhulgas kapitalituru, rahaasutuste ja jätkuva väikerahastamise arendamist;
- b) arendades ja tugevdades äriinstitutsioone ja vahendusorganisatsioone, ühendusi, kaubanduskodasid ja kohalikke erasektori pakkujaid, kes toetavad ettevõtteid ja osutavad neile muid

teenuseid peale finantsteenuste, nagu kutsealaseid, tehnilisi, juhtimis-, koolitus- ja turustusteenuseid;

- c) toetades asutusi, kavasad, tegevust ja algatusi, mis aitavad kõikides ärijuhtimise valdkondades kaasa tehnoloogiate, oskusteabe ja parimate tavade arendamisele ja edasiandmisele.

3. Koostööga edendatakse äri arengut rahastamis- ja tagamisvõimaluste ning tehnilise abi pakkumise kaudu, mille eesmärk on soodustada ja toetada arenevate, elu- ja konkurentsivõimeliste ettevõtete ning selliste finantsvahendajate, nagu on arengu rahastamise ja riskikapitaliga tegelevad asutused ja liisinguettevõtted, asutamist, registreerimist, laienemist, mitmekesistumist, saneerimist, ümberkujundamist, ajakohastamist või erastamist kõikides majandusvaldkondades:

- a) luues ja/või tugevdades investeeritava kapitali kujul olevaid rahastamisvahendeid;
- b) parandades juurdepääsu sellistele hädavajalikele tootmisteguritele nagu äriteave ja nõustamis- ning tehnilise abi teenused;
- c) suurendades eksporti, eelkõige suurendades suutlikkust kõikides kaubandusega seotud valdkondades;

d) soodustades ettevõtetevahelisi sidemeid, võrkude loomist ja koostöösuhteid, sealhulgas neid, mis on seotud tehnoloogia ja oskusteabe edasiandmisega riigi, piirkonna ja AKV-ELi tasandil, ning koostööd välismaiste erainvestoritega, kes tegutsevad kooskõlas AKV-ELi arengukoostöö eesmärkide ja suunistega.

4. Koostööga toetatakse väikeettevõtete arengut, parandades juurdepääsu finants- ja muudele teenustele, töötades välja sobivad tegevuspõhimõtted ja korraldusliku raamistiku nende arenguks ning osutades koolitus- ja teabeteenuseid, mis on seotud väikerahastamise parimate tavadega.

5. Investeeringimine ja erasektori arengu toetamine hõlmab meetmeid ja algatusi makro-, meso- ja mikromajanduse tasandil.

Artikkel 22

Ümberkujundamine ja tegevuspõhimõtted makromajanduse vallas

1. Koostööga toetatakse AKV riikide pingutusi:

- a) range maksu- ja rahapoliitika kaudu saavutada makromajanduse kasv ja püsivus, mille tulemuseks on inflatsiooni vähenemine, ning parandada välismaajanduse ja eelarve tasakaalu, tugevdades maksukorda, suurendades eelarve läbipaistvust ja tulemuslikkust ning parandades maksupoliitika kvaliteeti, tasakaalu ja ülesehitust;

b) rakendada ülesehituspõhimõtteid, mille eesmärk on eri osalejate, eelkõige erasektori rolli tugevdamine ja keskkonna parandamine, et suurendada äri, investeerimist ja tööhõivet, samuti:

Artikkel 23

Majandusvaldkondade areng

- i) kaubanduse ja väeringkurside liberaliseerimine ja jooksevkonto konverteeritavuse saavutamine, võttes arvesse iga riigi eriolusid;
- ii) töö- ja kaubaturu ümberkujundamise toetamine;
- iii) rahandussüsteemi sellise ümberkujundamise soodustamine, mis aitab arendada elujõulisi pangandus- ja muid süsteeme, kapitaliturge ja finantsteenuseid, sealhulgas väike-rahastamist;
- iv) era- ja avalike teenuste kvaliteedi parandamine;
- v) piirkondliku koostöö ning makromajandusliku ja rahapoliitika järkjärgulise integreerumise soodustamine.

Koostööga toetatakse püsiva arengu põhimõtteid ja institutsioonilisi reforme ning investeringuid, mida on vaja õiglaseks juurdepääsuks majandustegevusele ja tootmisressurssidele, eelkõige:

2. Makromajanduslike tegevuspõhimõtete ja ümberkorralduskavade koostamisel võetakse arvesse asjaomaste riikide ühiskondlikku ja poliitilist tausta ning nende asutuste suutlikkust ja tagatakse seega vaesuse vähendamine ja parem juurdepääs sotsiaalteenustele, tuginedes järgmistele põhimõtetele:

- a) vastutus lahendatavate küsimuste analüüsimise ning ümberkujunduste kavandamise ja rakendamise eest lasub eeskätt AKV riikidel;
- b) toetuskavad kohandatakse iga AKV riigi olukorraga ja nendes võetakse arvesse kõnealuste riikide ühiskondlikke olusid, kultuuri ja keskkonda;
- c) tunnustatakse ja austatakse AKV riikide õigust määrata oma arengukavade suund ja prioriteetide järjestus;
- d) ümberkujunduste kiirus peab olema mõistlik ja kooskõlas iga AKV riigi võimaluste ja vahenditega;
- e) parandatakse rahva teavitamist majanduse ja ühiskonna ümberkujundamisest ja vastavatest tegevuspõhimõtetest.

- a) selliste koolitussüsteemide arendamist, mis aitavad suurendada tootlikkust nii ametlikus kui ka mitteametlikus sektoris;
- b) kapitali, laenutegevust ja maaomandit, eeskätt omandi- ja kasutusõiguste osas;
- c) selliste maaelu arengukavade väljatöötamist, millega püütakse luua raamistik ühisele hajutatud kavandamisele ning vahendite eraldamisele ja haldamisele;
- d) põllumajanduse tootmiskavasid, riiklikke ja piirkondlikke toiduainetega kindlustamise põhimõtteid, veevarude ja kalanduse ning mere elusvarude säästvat arengut AKV riikide majandusvõondites. Kõikides ühenduse ja AKV riikide vahel sõlmitavates kalastuskokkulepetes võetakse asjakohaselt arvesse selle valdkonna arengukavasid;
- e) majanduse ja tehnoloogia infrastruktuure ja teenuseid, sealhulgas veondust, telekommunikatsioonisüsteeme, sideteenuseid ja infoühiskonna arengut;
- f) konkurentsivõimelise tööstuse, mäetööstuse ja energeetika arengut, soodustades samas erasektori kaasatust ja arengut;
- g) kaubanduse arengut, sealhulgas heade kaubandustavade edendamist;
- h) äri, rahanduse ja panganduse ning muude teenindusalade arengut;
- i) turismi arengut;
- j) teaduse, tehnoloogia ja uurimistöö infrastruktuuri ja teenuste arengut, sealhulgas uute tehnoloogiate täiustamist, edasiandmist ja kasutuselevõtmist;
- k) suutlikkuse suurendamist tootmisvaldkondades, eelkõige avalikus ja erasektoris.

Artikkel 24

Turism

Koostöö eesmärk on AKV riikide ja allpiirkondade turismi jätkuv areng, tunnustades selle suurenevat tähtsust AKV riikide teenindussektori kasvus ja suuremas osavõtus maailmakaubandusest, selle võimet ergutada tegevust muudes majandusvaldkondades ja selle võimalikku rolli vaesuse väljajuurimisel.

Koostöö kavade ja -projektidega toetatakse AKV riikide pingutusi õigusliku ja institutsioonilise raamistiku loomisel ja parandamisel ning vahendite leidmisel säästvate turismipõhimõtete ja -kavade väljatöötamiseks ja rakendamiseks, mis muu hulgas parandavad kõnealuse valdkonna, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete konkurentsivõimet, toetatakse ja soodustatakse investeerimist ning tootearendust, sealhulgas AKV riikide põliskultuuri arengut, ja tugevdatakse sidemeid turismi ja muude majandusvaldkondade vahel.

2. JAGU

Ühiskonna ja inimese areng

Artikkel 25

Sotsiaalvaldkonna areng

1. Koostööga toetatakse AKV riikide pingutusi selliste üldiste ja valdkondlike tegevuspõhimõtete ja vastavate reformide väljatöötamisel, millega parandatakse põhilise sotsiaalse infrastruktuuri ja põhiliste sotsiaaltenuste katvust, kvaliteeti ja kättesaadavust ning võetakse arvesse kohalike vajadusi ja nõrgimate ning kõige ebasoodsamas olukorras olijate erivajadusi, vähendades seeläbi ebarõrdsust nende teenuste saamisel. Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et riik kulutaks sotsiaalvaldkonnale piisavalt. Seoses sellega püütakse koostöö abil:

- parandada haridust ja koolitust ning suurendada tehnilisi teadmisi ja oskusi;
- parandada tervishoiusüsteeme ja toitumist, kõrvaldada nälj ja alatoitumine ning kindlustada varustatus toiduainetega;
- siduda rahvastikuküsimused arengukavadega, et parandada soojätkamisega seotud tervishoidu, esmaabi ja pereplaneerimist ning vältida naiste suguelundite moonutamist;

d) edendada võitlust HIV-viiruse ja AIDSi vastu;

e) suurendada majapidamises kasutatava veega varustamise kindlust ja parandada juurdepääsu puhtale veele ning kanalisatsioonile;

f) parandada kõigile taskukohase ja piisava peavarju kättesaadavust, toetades väikeste tuludega inimestele mõeldud odavate elamute ehitamiskavasid ja parandades linnade arengut;

g) soodustades sotsiaalses dialoogis osalemise võimalusi ja põhiliste sotsiaalsete õiguste austamist.

2. Koostööga toetatakse samuti suutlikkuse suurendamist sotsiaalvaldkonnas, näiteks sotsiaalpoliitika kujundamist ning sotsiaalprojektide ja -kavade tänapäevaseid juhtimisvõtteid käsitlevaid koolituskavasid, tehnoloogia uuendamist ja teadusuuringuid soodustavaid põhimõtteid, kohaliku asjatundlikkuse suurendamist ja koostöö edendamist ning ümarlauavestlusi riigi ja/või piirkonna tasandil.

3. Koostööga edendatakse ja toetatakse sotsiaalkaitse ja -kindlustuse põhimõtete ja süsteemide arendamist ja rakendamist, et suurendada ühiskonna ühtekuuluvust ning edendada omaabi ja ühiskonna solidaarsust. Abi keskendub muu hulgas ühistel majandushuvidel põhinevate algatuste arendamisele, eelkõige asutades kohalikele vajadustele ja osalejatele kohandatud sotsiaalarengu fonde.

Artikkel 26

Noorsooküsimused

Koostööga toetatakse ka ühtsete ja terviklike põhimõtete loomist noorte võimete rakendamiseks nii, et nad integreeruksid ühiskonnaga paremini ja saaksid oma võimeid täielikult ära kasutada. Seoses sellega toetatakse koostöö abil põhimõtteid, meetmeid ja tegevust, mille eesmärk on:

- kaitsta laste ja noorte, eelkõige tüdrukute õigusi,
- suurendada noorte oskusi, energilisust, uuendusmeelsust ja võimekust, et parandada nende majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi võimalusi ning laiendada nende töövõimalusi tootmisalal;

- c) aidata ühiskondlikke asutusi, kes annavad lastele võimaluse oma kehalist, vaimset, sotsiaalset ja majanduslikku võimekust arendada;
- d) taastamiskavade abil tõmmata konfliktijärgsetes oludes elavad lapsed uuesti kaasa ühiskonda.

Artikkel 27

Kultuuri areng

Kultuurikoostööga püütakse:

- a) lülitada kultuuriline mõõde arengukoostöösse selle kõikidel tasanditel;
- b) tunnustada, säilitada ja edendada kultuuriväärtusi ja identiteete, et võimaldada kultuuridevahelist dialoogi;
- c) tunnustada, säilitada ja edendada kultuuripärandi väärtustamist ning toetada sellealase suutlikkuse suurendamist;
- d) arendada kultuuritööstust ning parandada kultuurihüviste ja teenuste turulepääsu.

3. JAGU

Piirkondlik koostöö ja integratsioon

Artikkel 28

Üldpõhimõtted

Koostööga toetatakse tõhusalt nende eesmärkide ja prioriteetide saavutamist, mis AKV riigid on endale seadnud piirkondade ja allpiirkondade koostöö ja integratsiooni, sealhulgas piirkondadevahelise ja AKV riikide vahelise koostöö raames. Piirkondlik koostöö võib haarata ka ülemeremaid ja -territooriume (ÜMT) ning kaugeimaid piirkondi. Seoses sellega püütakse koostöö abil:

- a) soodustada AKV riikide järkjärgulist integreerumist maailmajandusse;
- b) kiirendada majanduskoostööd ja -arengut nii AKV riikides kui ka nende piirkondade vahel;
- c) edendada isikute, kaupade, teenuste, kapitali ja tehnoloogia vaba liikumist AKV riikide vahel;
- d) kiirendada AKV riikide majanduse mitmekesisustumist ning piirkondade ja allpiirkondade koostööpõhimõtete kooskõlastamist ja ühtlustamist;

- e) edendada ja laiendada kaubandust AKV riikides ja nende vahel ning kolmandate riikidega.

Artikkel 29

Piirkondlik majanduse integreerumine

Piirkondlikul majanduse integreerumisel toetatakse koostööga:

- a) suutlikkuse arendamist ja suurendamist:
 - i) piirkondliku koostöö ja integreerumise edendamiseks AKV riikide poolt loodud piirkondliku integreerumisega tegelevates asutustes ja organisatsioonides ja
 - ii) riikide valitsustes ja parlamentides piirkondliku integreerumise küsimustes;
- b) AKV vähim arenenud riikide osalemist piirkondlike turgude rajamisel ja sellest tuleneva kasu jagamisel;
- c) valdkondlike ümberkujunduspõhimõtete rakendamist piirkonna tasandil;
- d) kaubanduse ja maksete liberaliseerimist;
- e) nii välis- kui ka kodumaiste piiriüleste investeeringute ja muude piirkondlike või allpiirkondlike majanduse integreerimisalgatuste soodustamist;
- f) selle mõju arvessevõtmist, mida piirkondlikust integreerumisest tulenevad ülemineku netokulud avaldavad eelarvetulule ja maksebilansile.

Artikkel 30

Piirkondlik koostöö

1. Piirkondliku koostöö vallas toetatakse mitmesuguseid rakenduslikke ja ainevaldkondi, kus tegeldakse ühiste raskuste lahendamise ja kasutatakse ära mastaabisäästu, nagu:

- a) infrastruktuur, eelkõige veonduse ja side infrastruktuur, selle ohutus ja teenused, sealhulgas piirkondlike võimaluste arendamine teabe- ja sidetehnoloogia vallas;
- b) keskkond, veevarude majandamine ja energeetika;
- c) tervishoid, haridus ja koolitus;
- d) teadusuuringud ja tehnoloogia arendus;

e) piirkondlikud algatused, et olla valmis suurõnnetusteks ja nende mõju leevendamiseks;

f) muud valdkonnad, sealhulgas relvastuse piiramine, meetmed uimastite, organiseeritud kuritegevuse, rahapesu, altkäemaksu ja korrupsiooni vastu.

2. Koostööga toetatakse samuti AKV riikide vahelisi ja siseseid koostöökavasid ja -algatusi.

3. Koostöö aitab edendada ja arendada piirkondlikku poliitilist dialoogi järgmistel aladel: konfliktide vältimine ja lahendamine, inimõigused ja demokraatiseerimine ning arengus osalejate, eelkõige kodanikuühiskonna liikmete vaheline teabevahetus, koostöövõrkude loomine ja liikumisvõimaluste parandamine.

4. JAGU

Valdkondlikud ja valdkondadevahelised küsimused

Artikkel 31

Soolise võrdõiguslikkuse küsimused

Koostöö aitab tugevdada põhimõtteid ja kavasid, millega parandatakse, laiendatakse ning tagatakse meeste ja naiste võrdne osalemine kõikides poliitika, majanduse, ühiskonna- ja kultuurielu valdkondades. Koostöö aitab parandada naiste juurdepääsu kõikidele vahenditele, mida neil on vaja, et oma põhiõigusi täielikult kasutada. Eelkõige luuakse koostööga sobiv raamistik:

a) sootundliku lähenemisviisi ja sooküsimuste lülitamiseks arengukoostöösse kõikidel selle tasanditel, sealhulgas makromajanduslikesse põhimõtetesse, kavadesse ja meetmetesse;

b) naisi soodustavate kasulike erimeetmete toetamiseks, nagu:

- i) osalemine riiklikus ja kohalikus poliitikas,
- ii) naisteorganisatsioonide toetamine,
- iii) juurdepääs põhilistele sotsiaalteenustele, eelkõige haridus-, koolitus-, tervishoiu- ja pereplaneerimisteenustele,
- iv) juurdepääs tootmisressurssidele, eeskätt maale ja laenudele, ning tööturule,
- v) naiste erikohtlemine hädaabi- ja taastamistoimingutes.

Artikkel 32

Keskkond ja loodusvarad

1. Keskkonnakaitse ning loodusvarade säästva kasutamise ja hoiu vallas püütakse koostööga:

- a) võtta kõikides arengukoostöö aspektides ja mitmesuguste osalejate rakendatavates toetuskavades ja -projektides arvesse keskkonna säästmise vajadust;
- b) suurendada ja/või parandada inimeste ja asutuste suutlikkust ning teaduse ja tehnika võimalusi toimida keskkonnakaitse küsimustes kõikide huvide kohaselt;
- c) toetada erimeetmeid ja -kavasid, mille eesmärk on lahendada pakilisi säästva kasutamise küsimusi, mis on seotud praeguste ja tulevaste piirkondlike ja rahvusvaheliste kokkulepetega maa- ja loodusvarade kohta sellistes valdkondades nagu:

- i) troopikametsad, veevarud, ranniku ja mere loodus- ja kalavarud, metsik loodus, mullastik, elustiku mitmekesisus,
- ii) õrnade ökosüsteemide (nt korallrahude) kaitse,
- iii) taastuvad energiavarud, eelkõige päikeseenergia, ja energia tõhus kasutamine,
- iv) maapiirkondade ja linnade säästev areng,
- v) kõrbestumine, põud ja metsade hävitamine,
- vi) uuenduste väljatöötamine linnade keskkonnaraskuste lahendamiseks,
- vii) säästva turismi edendamine.

d) arvesse võtta ohtlike jäätmete veo ja kõrvaldamisega seotud küsimusi.

2. Koostöös arvestatakse samuti:

- a) AKV väikeste saareriikide haavatavust, eelkõige ilmastikumutusest tulenevaid ohte;

- b) põua ja kõrbestumise süvenemist, eelkõige AKV vähim arenenud riikides ja raskesti ligipääsetavates riikides;
- c) institutsioonide arendamist ja nende suutlikkuse suurendamist.

Artikkel 33

Institutsioonide arendamine ja nende suutlikkuse suurendamine

1. Koostöös pööratakse kavakindlalt tähelepanu kõikidele institutsioonidega seotud küsimustele ja seoses sellega toetatakse AKV riikide pingutusi selliste mehhanismide, institutsioonide ja menetluste arendamisel ja tugevdamisel, mis aitavad:

- a) edendada ja toetada demokraatiat, inimväarikust, ühiskondlikku õiglust ja arvamuste paljusust, austades täielikult erinevusi ühiskondade sees ja nende vahel;
- b) edendada ja toetada kõikide inimõiguste ning põhivabaduste üldist ja täielikku austamist, nendest kinnipidamist ja nende kaitset;
- c) arendada ja tugevdada õigusriiki ning parandada juurdepääsu õigusemõistmisele, tagades samas kohtusüsteemi kõrge erialase taseme ja sõltumatuse;
- d) tagada selge, arusaadav ja vastutustundlik valitsemine ja haldus kõikides avalik-õiguslikes asutustes.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et võidelda altkäemaksu ja korrupsiooni vastu kõikides ühiskonnakihtides.

3. Koostööga toetatakse AKV riikide pingutusi, et muuta avalik-õiguslikud asutused kasvu ja arengut toetavaks jõuks ja saavutada valitsusasutuste töö märgatav tõhustamine, sest need mõjutavad tavainimeste elu. Seega aitab koostöö kaasa avaliku sektori ümberkujundamisele, otstarbekamaks muutmisele ja ajakohastamisele. Koostöös keskendutakse eelkõige:

- a) avaliku teenistuse ümberkujundamisele ja ajakohastamisele;
- b) õiguse ja õigusemõistmise reformile ning kohtusüsteemi ajakohastamisele;

- c) riigi rahanduse juhtimise parandamisele ja tugevdamisele;
- d) panganduse ja finantssektori ümberkujundamise kiirendamisele;
- e) riigi vara haldamise parandamisele ja riigihankemenetluste ümberkujundamisele;
- f) poliitika, halduse, majanduse ja rahanduse detsentraliseerimisele.

4. Koostöö aitab samuti taastada ja/või suurendada avaliku sektori hädavajalikku suutlikkust ja toetada turumajanduseks vajalikke asutusi, toetades eelkõige:

- a) turumajanduse toimimiseks vajaliku õigusliku ja normatiivse suutlikkuse, sealhulgas konkurentsi- ja tarbijapoliitika arendamist;
- b) suutlikkuse parandamist tegevuspõhimõtete analüüsimisel, kavandamisel, sõnastamisel ja rakendamisel, eelkõige majanduse, ühiskonna, keskkonna, uuringute, teaduse, tehnoloogia ja uuenduste vallas;

c) raha- ja rahandusasutuste ajakohastamist, tugevdamist ja reformimist ning menetluste täiustamist;

d) sellise suutlikkuse suurendamist kohalikul ja munitsipaaltasandil, mida on vaja detsentraliseerimispõhimõtete rakendamiseks ja selleks, et elanikud rohkem osaleksid arendusprotsessis;

e) suutlikkuse suurendamist muudes olulistes valdkondades, nagu:

- i) rahvusvahelised läbirääkimised ja
- ii) välisabi haldamine ja kooskõlastamine.

5. Koostööga soodustatakse kõikides koostöö valdkondades valitsusväliste osalejate esilekerkimist ja nende suutlikkuse arendamist ning tugevdatakse nende ja riigiasutuste vaheliseks teabevahetuseks, dialoogiks ja nõupidamiseks vajalikke struktuure, kaasa arvatud piirkonna tasandil.

II JAOTIS

MAJANDUS- JA KAUBANDUSKOOSTÖÖ

1. PEATÜKK

Eesmärgid ja põhimõtted*Artikkel 34*

Eesmärgid

1. Majandus- ja kaubanduskoostööga püütakse soodustada AKV riikide tõrgeteta ja järkjärgulist integreerumist maailmamajandusse, võttes asjakohaselt arvesse nende poliitilisi valikuid ja arengu prioriteete, seega kaasa aidates nende püsivale arengule ja vaesuse väljajuurimisele AKV riikidest.

2. Majandus- ja kaubanduskoostöö lõppeesmärk on võimaldada AKV riikidel täiel määral osaleda rahvusvahelises kaubanduses. Seoses sellega pööratakse erilist tähelepanu AKV riikide vajadusele tegusalt osaleda mitmepoolsetes kaubanduslääbirääkimistes. Arvestades AKV riikide praegust arengutaset, püütakse majandus- ja kaubanduskoostööga võimaldada AKV riikidel toime tulla globaliseerumise probleemidega ja järk-järgult kohaneda rahvusvahelise kaubanduse uute tingimustega, hõlbustades sellega nende üleminekut vabale maailmamajandusele.

3. Selleks püütakse majandus- ja kaubanduskoostööga suurendada AKV riikide tootmis-, tarne- ja kauplemisvõimet ning nende suutlikkust kaasata investeringuid. Lisaks sellele püütakse anda lepinguosaliste vahelisele kaubandusele uus arengusuund, tugevdada AKV riikide kaubandus- ja investeerimispoliitikat ja parandada AKV riikide suutlikkust tegelda kõikide kaubandusküsimustega.

4. Majandus- ja kaubanduskoostöös järgitakse täielikult WTO sätteid, sealhulgas eri- ja diferentseeritud režiimi käsitlevaid sätteid, võttes arvesse lepinguosaliste vastastikuseid huve ja iga lepinguosalise arengutaset.

Artikkel 35

Põhimõtted

1. Majandus- ja kaubanduskoostöö põhineb tõelisel, tugevdatud ja eesmärgistatud koostööl. Lisaks sellele põhineb see terviklikul

lähenedamisviisil, mis tugineb eelmiste AKV-EÜ konventsioonide tugevustele ja saavutustele ning rakendab kõiki olemasolevaid vahendeid, et jõuda eespool sätestatud eesmärkideni, tegeldes pakumise ja nõudluse piiratusega. Seoses sellega pööratakse erilist tähelepanu kaubanduse arendamise meetmetele kui AKV riikide konkurentsivõime suurendamise vahendile. Seetõttu omistatakse ühenduse poolt toetatavates AKV riikide arengukavades suurt tähtsust kaubanduse arengule.

2. Majandus- ja kaubanduskoostöö tugineb AKV riikide piirkondliku integratsiooni algatustele, pidades silmas, et piirkondlik integratsioon on AKV riikide maailmamajandusse integreerumise võti.

3. Majandus- ja kaubanduskoostöös võetakse arvesse AKV riikide ja piirkondade erinevaid vajadusi ja erinevat arengutaset. Seoses sellega kinnitavad lepinguosalised oma tahet tagada kõikide AKV riikide kohtlemisel eri- ja diferentseeritud režiimi ja jätkata AKV vähim arenenud riikide erikohtlemist ning võtta asjakohaselt arvesse AKV väikeriikide, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide haavatavust.

2. PEATÜKK

Uus kauplemiskord*Artikkel 36*

Üksikasjalikud eeskirjad

1. Eespool sätestatud eesmärgid ja põhimõtteid silmas pidades lepivad lepinguosalised kokku uues, Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade kohases kauplemiskorras, eemaldades järk-järgult nendevahelised kaubandustõkked ja süvendades koostööd kõikides kaubandusega seotud valdkondades.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et uut kauplemiskorda rakendatakse järk-järgult, ja peavad seetõttu vajalikuks ettevalmistustega.

3. Hõlbustamiseks üleminekut uuele kauplemiskorrale säilitatakse ettevalmistusajal kõikide AKV riikide suhtes neljanda AKV-EÜ konventsiooni alusel kohaldatavad ühepoolsed kauplemissoodused käesoleva lepingu V lisas piiritletud tingimustel.

4. Seoses sellega kinnitavad lepinguosalisel käesoleva lepingu V lisaga liidetud toormeprotokollide tähtsust. Nad on ühel meelel, et need on vaja seoses uue kauplemiskorraga läbi vaadata, eelkõige nende kokkusobivus WTO eeskirjadega, et kaitsta nendest tulenevat kasu, pidades silmas suhkruprotokolli erilist õiguslikku seisundit.

Artikkel 37

Menetlused

1. Majanduskoostöö lepingud sõlmitakse ettevalmistusajal, mis lõpeb hiljemalt 31. detsembril 2007. Uue kauplemiskorra üle hakatakse ametlikult läbirääkimisi pidama 2002. aasta septembris ja uus kauplemiskord jõustub 1. jaanuaril 2008, kui lepinguosalisel ei lepi kokku varasemaid kuupäevi.

2. Võetakse kõik vajalikud meetmed tagamaks, et läbirääkimised üleminekuajal edukalt lõpetada. Selleks kasutatakse uue kauplemiskorra ametlikele läbirääkimistele eelnevat aega tegusalt, et teha läbirääkimiste esialgseid ettevalmistusi.

3. Ettevalmistusaega kasutatakse ka AKV riikide avaliku ja erasektori suutlikkuse suurendamiseks (kaasa arvatud konkurentsivõime suurendamise meetmed), piirkondlike organisatsioonide tugevdamiseks ja piirkondliku kaubanduse integreerimisalgatuste toetamiseks, aidates vajaduse korral kaasa eelarve kohandamisele ja maksureformile, ning infrastruktuuri täiustamiseks ja arendamiseks ning investeeringute soodustamiseks.

4. Lepinguosalisel jälgivad pidevalt ettevalmistuste ja läbirääkimiste käiku ning vaatavad 2006. aastal ametlikult ja terviklikult läbi kõikide riikide jaoks kavandatud korra veendumaks, et ettevalmistusteks ega läbirääkimisteks ei ole vaja lisaega.

5. Läbirääkimisi majanduskoostöölepingute üle alustatakse nende AKV riikidega, kes arvavad end selleks valmis olevat, nende arvates sobival tasandil ja AKV riikide rühma kokkulepitud korras, võttes arvesse AKV riikide piirkondlikku integreerumist.

6. 2004. aastal hindab ühendus selliste AKV riikide olukorda, kes ei kuulu vähim arenenud riikide hulka ja kes pärast nõupidamist ühendusega otsustavad, et nad ei ole valmis sõlmima majanduskoostöölepinguid, ning uurib kõiki muid võimalusi, et luua nendele riikidele uus kauplemisraamistik, mis vastab nende hetkeolukorrale ja on kooskõlas WTO eeskirjadega.

7. Majanduskoostöölepingute läbirääkimistel püütakse eelkõige kinnitada ajakava lepinguosaliste vaheliste kaubandustõkete järkjärguliseks kõrvaldamiseks kooskõlas asjakohaste WTO eeskirjadega. Ühenduse puhul rajaneb kaubanduse liberaliseerimine *acquis* ja sellega püütakse parandada AKV riikide pääsu turule, muu hulgas päritolureeglite läbivaatamise teel. Läbirääkimistel võetakse arvesse AKV riikide arengutaset ning kaubandusmeetmete mõju ühiskonnale ja majandusele ning nende riikide suutlikkust kohandada oma majandus liberaliseerimisega. Seetõttu ollakse läbirääkimistel piisava üleminekuaja kestuse kinnitamisel ja hõlmatavate toodete lõplikul määramisel võimalikult paindlikud, võttes arvesse tundlikke valdkondi ja erinevusi tollide kaotamise ajakavas, järgides seejuures kehtivaid WTO eeskirju.

8. Lepinguosalisel teevad WTOs tihedat koostööd, et kaitsta kokkulepitud korda, eelkõige selle paindlikkust.

9. 2000. aastaks alustab ühendus tegevust, mis võimaldab mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste lõpuks ja hiljemalt 2005. aastal tollimaksuvabalt turule pääseda peaaegu kõikidel AKV vähim arenenud riikidest pärinevatel kaupadel, tuginedes neljanda AKV-EÜ konventsiooni kehtivatele kaubandussätetele ning lihtsustades ja läbi vaadates vähim arenenud riikide ekspordi suhtes kohaldatavaid päritolureegleid, sealhulgas sätteid päritolu kumuleerimise kohta.

Artikkel 38

Ühine ministrite kaubanduskomitee

1. Asutatakse AKV-EÜ ühine ministrite kaubanduskomitee.

2. Ministrite kaubanduskomitee pöörab erilist tähelepanu käimaolevatele mitmepoolsetele kaubandusläbirääkimistele ja uurib ulatuslikumate liberaliseerimisalgatuste mõju AKV-EÜ kaubandusele ning AKV riikide majanduse arengule. Komitee annab vajalike soovitusi, et AKV-EÜ kauplemiskorral tulenev kasu säiliks.

3. Ministrite kaubanduskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas. Komitee töökorra kehtestab ministrite nõukogu. Komiteesse kuuluvad AKV riikide ja ühenduse esindajad.

3. PEATÜKK

Koostöö rahvusvahelistel foorumitel

Artikkel 39

Üldsätted

1. Lepinguosalised rõhutavad, et neile on oluline tegusalt osaleda WTOs ja muudes asjakohastes rahvusvahelistes organisatsioonides, astuda nende organisatsioonide liikmeks ja jälgida hoolikalt nende päevakorras olevad küsimusi ja tegevust.

2. Nad nõustuvad tegema tihedat koostööd, et määratleda ja edendada oma ühiseid rahvusvahelise majandus- ja kaubanduskoostööga seotud huvisid, eelkõige WTOs, osaledes muu hulgas tulevaste mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste päevakorra koostamisel ja käsitlemisel. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, kuidas parandada AKV riikidest pärinevate toodete ja teenuste pääsu ühenduse ja muudele turgudele.

3. Samuti on nad ühel meelel, et WTO eeskirjad peavad olema paindlikud võtmaks arvesse AKV riikide arengutaset ja raskusi, mis viimastel tekivad oma kohustuste täitmisel. Lisaks sellele on nad ühel meelel, et AKV riigid vajavad oma kohustuste täitmiseks tehnilist abi.

4. Ühendus nõustub käesoleva lepingu sätete kohaselt aitama AKV riike kõnealuste rahvusvaheliste organisatsioonide tegevliikmeks saamisel, arendades nende suutlikkust asjakohaste lepingute üle läbi rääkida, neis osaleda, nende täitmist jälgida ja neid rakendada.

Artikkel 40

Toormed

1. Lepinguosalised tunnustavad vajadust tagada rahvusvaheliste toormeturgude parem toimimine ja suurem läbipaistvus.

2. Nad kinnitavad soovi hoogustada omavahelisi nõupidamisi toormetega tegevatel foorumitel ja rahvusvahelistes organisatsioonides.

3. Selleks vahetatakse emma-kumma lepinguosalise taotlusel arvamusi:

— kehtivate rahvusvaheliste lepingute toimimise või erialaste valitsustevaheliste tööriühmade tegevuse üle, et neid vastavalt turusuundumustele täiustada ja tõhustada,

— kui tehakse ettepanek sõlmida mõni rahvusvaheline leping või seda pikendada või moodustada erialane valitsustevaheline tööriühm.

Arvamustevahetuse eesmärk on kõikide lepinguosaliste huvide arvessevõtmine. Vajaduse korral võidakas arvamusi vahetada ministrite kaubanduskomitees.

4. PEATÜKK

Teenuskaubandus

Artikkel 41

Üldsätted

1. Lepinguosalised rõhutavad teenuste kasvavat tähtsust rahvusvahelises kaubanduses ja nende suurt panust majanduse ja ühiskonna arengusse.

2. Nad kinnitavad oma üldise teenuskaubanduse kokkuleppe (GATS) järgseid kohustusi ja rõhutavad vajadust kohelda AKV riikide teenuseosutajaid eri- ja diferentseeritud režiimi alusel.

3. Läbirääkimistel, mis toimuvad GATSi XIX artiklis sätestatud teenuskaubanduse järkjärgulise liberaliseerimise raames, kohustub ühendus mõistvalt suhtuma EÜ ajakavas tehtavatesse AKV riikide prioriteetide parandustesse, et võtta arvesse nende erihuve.

4. Lisaks sellele lepivad lepinguosalised kokku, et nende eesmärk on pärast GATSi-kohase enamsoodustuskorra kohaldamisest saadud kogemusi koostööd majanduskoostöölepingute raames laiendada, et hõlmata teenuste liberaliseerimisi GATSi sätete, eelkõige nende kohaselt, mis käsitlevad arengumaade osalemist liberaliseerimislepingutes.

5. Ühenduse toetab AKV riikide pingutusi suurendada oma teenuste osutamise suutlikkust. Erilist tähelepanu pööratakse tööturu-, äri-, turustus-, finants-, turismi-, kultuuri- ja ehitusteenustele ning nendega seotud inseneriteenustele, et parandada AKV riikide konkurentsivõimet ja seeläbi suurendada nende kaubavahetuse ja teenuskaubanduse väärtust ja mahtu.

Artikkel 42

Mereveendus

1. Lepinguosalised tunnustavad ohutus ja puhtas merekeskkonnas toimivate tasuvate ning tõhusate merevedude tähtsust, nad peavad seda peamiseks rahvusvahelist kauplemist võimaldavaks veoliigiks ja seega üheks majanduse ja kaubanduse arengu liikumapanevaks jõuks.

2. Nad kohustuvad edendama mereveenduse liberaliseerimist ja selleks kohaldama tõhusalt põhimõtet, mis tagab võrdsel kohtlemisel ja kaubanduslikel alustel põhineva piiramatute juurdepääsu rahvusvahelisele mereveoturule.

3. Muu hulgas kohtlevad lepinguosalised teise lepinguosalise kodanike või äriühingute kasutatavaid laevu ja emma-kumma lepinguosalise territooriumil registreeritud laevu sadamatele juurdepääsul, nende sadamate infrastruktuuride ja abiteenuste kasutamisel ning sellega seotud tasude, maksude ja tolliteenuste osas ning kaikohtade ja peale- ja mahalaadimisvahendite kasutamisel võimaldamisel vähemalt sama soodsalt kui oma laevu.

4. Ühendus toetab AKV riikide pingutusi tasuvate ja tõhusate mereveoteenuste arendamisel ja edendamisel AKV riikides, et suurendada AKV ettevõtjate osalemist rahvusvahelistes mereveoteenustes.

Artikkel 43

Info- ja sidetehnoloogia, infoühiskond

1. Lepinguosalised tunnustavad info- ja sidetehnoloogia ning infoühiskonnas tegusa osalemise tähtsat rolli, mis on AKV riikide maailmamajandusse eduka integreerumise eeldus.

2. Seetõttu kinnitavad nad veel kord oma kohustusi, mis tulenevad olemasolevatest mitmepoolsetest kokkulepetest, eelkõige GATSile lisatud protokollist põhiliste telekommunikatsiooniteenuste kohta, ja kutsuvad ühinema AKV riike, kes veel nende kokkulepete osalised ei ole.

3. Lisaks sellele lepivad nad kokku, et osalevad täielikult ja tegusalt kõikides edasistes rahvusvahelistes läbirääkimistes, mida võidakse selles valdkonnas pidada.

4. Seetõttu võtavad lepinguosalised meetmeid, mis hõlbustavad AKV riikide elanike juurdepääsu info- ja sidetehnoloogiale, muu hulgas:

- arendades ja soodustades sobiva hinnaga ja taastuvate energiavarude kasutamist,
- arendades ja võttes kasutusele ulatuslikumaid ja odavaid traadita võrke.

5. Samuti nõustuvad lepinguosalised tugevdama omavahelist koostööd info- ja sidetehnoloogia ning infoühiskonna vallas. Selle koostööga püütakse eelkõige saavutada sidesüsteemide suurem täiendus ja ühtlustumine riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil ning nende kohandamine uue tehnoloogiaga.

5. PEATÜKK

Kaubandusega seotud valdkonnad

Artikkel 44

Üldsätted

1. Lepinguosalised tunnustavad, et uutel kaubandusega seotud valdkondadel on kasvav tähtsus AKV riikide järkjärgulisel integreerumisel maailmamajandusse Seetõttu nõustuvad nad tugevdama koostööd nendes valdkondades, osaledes täielikult ja kooskõlastatult rahvusvahelistel foorumitel ja asjakohastes lepingutes.

2. Ühendus aitab käesoleva lepingu sätete ja lepinguosaliste vahel kokkulepitud arengukavade kohaselt AKV riikidel suurendada oma suutlikkust kõikides kaubandusega seotud valdkondades, vajaduse korral täiustades ja toetades institutsioonilist raamistikku.

Artikkel 45

Konkurentsipoliitika

1. Lepinguosalised on ühel meelel, et tõhusate ja usaldusväärsete konkurentsipõhimõtete ning -eeskirjade kehtestamine ja rakendamine on investeerimist soodustava keskkonna, industrialiseerimise jätkumise ja turulepääsu läbipaistvuse parandamisel ja kindlustamisel otsustava tähtsusega.

2. Et tagada konkurentsimoonutuste kõrvaldamine, kohustuvad lepinguosaliselised, võttes asjakohaselt arvesse AKV riikide erinevat arengutaset ja majanduslikke vajadusi, rakendama riiklikke või piirkondlikke eeskirju ja põhimõtteid, mis näevad ette ettevõtjatevaheliste kokkulepete, ettevõtjate ühenduste otsuste ja kooskõlastatud tegevuse kontrollimise, ja kui nende eesmärgiks või tagajärjeks on konkurentsi vältimine, piiramine või moonutamine, siis teataval tingimustel ka nende keelamise. Lisaks sellele lepivad lepinguosaliselised kokku, et keelavad kõikidel ettevõtjatel turgu valitseva seisundi kuritarvitamise ühenduse ühisturul või AKV riikide territooriumil.

3. Samuti lepivad lepinguosaliselised kokku sellealase koostöö tugevdamises, et koos asjaomaste riiklike konkurentsiasutustega kujundada ja toetada efektiivset konkurentsipoliitikat, millela järkjärgult tagatakse konkurentsieeskirjade täitmine nii era- kui ka riigi osalusega ettevõtetes. Koostöö selles vallas hõlmab eelkõige abi sobiva õigusliku raamistiku kujundamisel ja selle rakendamisel haldusorganite kaudu, pöörates erilist tähelepanu AKV vähim arenenud riikide eriolukorrale.

Artikkel 46

Intellektuaalomandi õiguste kaitse

1. Ilma et see takistaks lepinguosaliste seisukohavõtte mitmepoolsetes läbirääkimistes, tunnustavad lepinguosaliselised vajadust tagada intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õiguste ja muude TRIP-lepinguga reguleeritud õiguste, sealhulgas geograafiliste tähiste piisav ja tõhus kaitse kooskõlas rahvusvaheliste normidega, et vähendada moonutusi ja takistusi kahepoolses kaubanduses.

2. Seoses sellega rõhutavad nad intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu (TRIP-lepingu), WTO asutamislepingu ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga ühinemise tähtsust.

3. Samuti on nad ühel meelel, et on vaja ühineda kõikide TRIP-lepingu I osas nimetatud asjakohaste intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonidega, pidades silmas oma arengutaset.

4. Ühendus, selle liikmesriigid ja AKV riigid võivad kaaluda ükskõik millisele lepinguosalisele erilist huvi pakkuvate toodete kaubamärkide ja geograafiliste tähiste kaitsmise lepingute sõlmimist.

5. Käesoleva lepingu kohaldamisel hõlmab intellektuaalomand eelkõige autoriõigust, sealhulgas arvutiprogrammide autoriõigust, ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi, kaasa arvatud kunstilised kujundused, ning tööstusomandit, mis hõlmab kasulikke mudeleid, patente, sealhulgas biotehnoloogiliste leiutiste ja taimesortide või muude toimivate ainulaadsete süsteemide patente, ja tööstusdisainilahendusi, geograafilisi tähiseid, sealhulgas päritolunimetusi, kauba- ja teenindusmärke, mikrolülituste topoloogiat, samuti andmekogude õiguskaitset ja kaitset kõlvatu konkurentsi eest, nagu on sätestatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 10a, ja avalikustamata salajase oskusteabe kaitset.

6. Samuti lepivad lepinguosaliselised kokku oma sellealase koostöö tugevdamises. Taotluse korral ja vastastikku kokkulepitud tingimustel laieneb koostöö muu hulgas järgmistesse valdkondadesse: õigusloome intellektuaalomandi õiguste kaitse ja järgimise vallas, õiguste valdajatel selliste õiguste kuritarvitamise ja konkurentidel nende rikkumise takistamine, riiklike ja piirkondlike asutuste ja muude organite asutamine ja tugevdamine, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kehtestamise ja kaitsmisega tegelevate piirkondlike organisatsioonide toetamine, kaasa arvatud töötajate koolitamine.

Artikkel 47

Standardimine ja sertifitseerimine

1. Lepinguosaliselised lepivad kokku teha tihedamat koostööd standardimise, sertifitseerimise ja kvaliteedi tagamise vallas, et kõrvaldada tarbetud tehnilised tõkked ja vähendada omavahelisi erinevusi nendes valdkondades ning seega hõlbustada kaubandust.

Seoses sellega kinnitavad nad oma kohustusi, mis nad on võtnud WTO asutamislepingule lisatud tehniliste kaubandustõkete lepinguga.

2. Standardimis- ja sertifitseerimiskoostööga püütakse edendada lepinguosaliste süsteemide kokkusobivust, hõlmates eelkõige:

- tehniliste kaubandustõkete lepingu kohaseid meetmeid, millega edendatakse rahvusvaheliste tehniliste eeskirjade, standardite ja vastavushindamismenetluste laiemat kasutamist, sealhulgas valdkondlikke erimeetmeid, pidades silmas AKV riikide majanduse arengutaset,
 - kvaliteedi juhtimist ja tagamist käsitlevat koostööd teatavates valdkondades, mis on AKV riikidele tähtsad,
 - toetust AKV riikide algatustele, mis käsitlevad suutlikkuse suurendamist vastavushindamise, metroloogia ja standardimise vallas,
 - tegevuse arendamist AKV ja Euroopa standardimis-, vastavushindamis- ja sertifitseerimisasutuste vahel.
3. Lepinguosalised kohustuvad sobival ajal kaaluma vastastikuse tunnustamise lepingute sõlmimist mõlemale majandushuvi pakuvates valdkondades.

Artikkel 48

Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed

1. Lepinguosalised tunnustavad iga lepinguosalise õigust võtta ja rakendada inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitseks vajalikke sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid tingimusel, et üldiselt ei kujuta need meetmed endast meelevaldset diskrimineerimise vahendit ega varjatud kaubanduspiirangut. Selleks kinnitavad nad oma kohustusi, mis nad on võtnud WTO asutamislepingule lisatud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepinguga, võttes arvesse iga lepinguosalise arengutaset.
2. Lisaks kohustuvad nad sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepingu kohaselt ettepannud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid ja nende rakendamist paremini kooskõlastama, nende probleemide üle nõu pidama ja neist teavitama, kui need meetmed võivad mõjutada emma-kumma lepinguosalise huve. Samuti lepivad nad kokku eelnevas nõupidamises ja kooskõlastamises *Codex Alimentarius*'e, rahvusvahelise episootiameti ja rahvusvahelise taimekaitsekonventsiooni raames, et edendada ühiseid huve.
3. Lepinguosalised nõustuvad tugevdama koostööd, et suurendada AKV riikide avaliku ja erasektori suutlikkust selles valdkonnas.

Artikkel 49

Kaubandus ja keskkond

1. Lepinguosalised kinnitavad oma kohustust edendada rahvusvahelise kaubanduse arengut nii, et tagataks säästev ja usaldusväärne keskkonnahoid kooskõlas sellealaste rahvusvaheliste konventsioonide ja kohustustega, võttes asjakohaselt arvesse iga lepinguosalise arengutaset. Nad on ühel meelel, et keskkonnametmete planeerimisel ja rakendamisel tuleks arvesse võtta AKV riikide erivajadusi ja -nõudeid.
2. Rio põhimõtteid silmas pidades lepivad lepinguosalised kokku koostöö süvendamises selles vallas, et suurendada kaubandus- ja keskkonnapoliitika vastastikust täiendavust. Koostöö abil püütakse eelkõige koostada ühtsed riiklikud, piirkondlikud ja rahvusvahelised tegevuspõhimõtted, tugevdada järelvalvet keskkonnaga seotud kaupade ja teenuste kvaliteedi üle ning arendada asjakohastes valdkondades keskkonnasõbralikke tootmisvõtteid.

Artikkel 50

Kaubandus- ja töönormid

1. Lepinguosalised kinnitavad, et austavad põhilisi rahvusvaheliselt tunnustatud töönorme, mis on määratletud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) asjakohastes konventsioonides, eelkõige ühinemisvabadust ja ühisläbirääkimiste õigust, sunniviisilise töö kaotamist, lapsele sobimatu töö ning muu talle sobimatu tegevuse keelustamist ja töölevõtmist kedagi diskrimineerimata.
2. Nad lepivad kokku, et süvendavad sellealast koostööd, eelkõige järgmistes valdkondades:
 - asjakohaseid töönorme ja tööeeskirju käsitlev teabevahetus;
 - riigi tööõiguse kujundamine ja kehtivate õigusaktide tugevdamine;
 - kasvatus- ja teavituskavad;
 - siseriiklikest tööõigusaktidest ja -eeskirjadest kinnipidamine.
3. Lepinguosalised on ühel meelel, et töönorme ei tohiks kasutada kaubanduse kaitsemeetmena.

*Artikkel 51***Tarbijapoliitika ja tarbijate tervise kaitse**

1. Lepinguosalised nõustuvad tugevdama koostööd tarbijapoliitika ja tarbijate tervise kaitse alal, võttes asjakohaselt arvesse siseriiklikke õigusakte, et vältida kaubandustõkkeid.

2. Koostööga püütakse eelkõige parandada asutuste suutlikkust ja tehnilisi võimalusi selles valdkonnas, seades sisse kiirhoiatussüsteemid ohtlikest toodetest vastastikku teatamiseks, vahetades teavet ja kogemusi toodete ja tooteohutuse turustamisjärgse järelevalve sisseadmise ja toimimise kohta, parandades tarbijatele antavat teavet hindade, toodete omaduste ja pakutavate teenuste kohta, soodustades sõltumatute tarbijauhingute ja tarbijate huvide esindajate vaheliste sidemete arendamist, ühtlustades tarbijakaitsepoliitikat ja -süsteeme, teatades õigusaktide jõustamisest, edendades koostööd kahjuliku või kõlvatu äritegevuse uurimisel ja rakendades lepinguosaliste vahelises kaubanduses ekspordikeelde selliste kaupade ja teenuste suhtes, mille turustamine on tootjarigis keelatud.

*Artikkel 52***Maksuerand**

1. Ilma et see piiraks IV lisa artikli 31 kohaldamist, ei kohaldata käesoleva lepingu sätete kohaselt võimaldatavat enamsoodustuskorda ega ühtegi selle lepingu põhjal sõlmitavat kokkulepet maksusoodustuste suhtes, mida lepinguosalised annavad või võivad edaspidi anda topeltmaksustamise vältimise lepingute või muude maksukokkulepete või siseriikliku maksuõiguse alusel.

2. Mitte midagi käesolevas lepingus ega selle alusel sõlmitud kokkulepetes ei tõlgendata nii, nagu takistaks see võtmast või rakendamast meetmeid, mille eesmärk on vältida või takistada topeltmaksustamise vältimise lepingute maksusätete ja muude maksukokkulepete või siseriikliku maksuõiguse kohastest maksudest kõrvalehoidumist.

3. Mitte midagi käesolevas lepingus ega selle alusel sõlmitud kokkulepetes ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalisi eristamast oma asjakohaste maksusätete kohaldamisel

maksumaksjaid, kes ei ole ühesuguses olukorras, eeskätt oma elu- või asukoha poolest või selle koha poolest, kuhu nad oma kapitali on investeerinud.

6. PEATÜKK

Koostöö muudes valdkondades*Artikkel 53***Kalastuskokkulepped**

1. Lepinguosalised väljendavad oma soovi sõlmida kalastuskokkuleppeid, millega püütakse tagada säästvad ja vastastikku rahuldavad kalastustingimused AKV riikides.

2. Selliste kokkulepete sõlmimisel või rakendamisel ei diskrimineeri AKV riigid ühendust ega liikmesriike; öeldu ei piira samas geograafilises piirkonnas asuvate arengumaade vaheliste erikokkulepete, sealhulgas vastastikuste kalastuskokkulepete kohaldamist; samuti ei diskrimineeri ühendus AKV riike.

*Artikkel 54***Toiduainetega kindlustatus**

1. Saadaval olevate põllumajandustoodete osas kohustub ühendus tagama, et eksporditoetused kinnitatakse kõikidele AKV riikidele eelnevalt nende toodete suhtes, mis on piiritletud kõnealuste riikide toiduainevajaduste põhjal.

2. Käesoleva lepingu kehtivusajal toimub toetuste eelkinnitamine järgmiseks aastaks ja toetuse suurus määratakse meetodite abil, mida komisjon tavaliselt kasutab.

3. Erikokkuleppeid võib sõlmida nende AKV riikidega, kes taotlevad seda oma toiduainetega kindlustamist käsitlevate põhimõtete raames.

4. Lõikes 3 osutatud erikokkulepped ei ohusta tootmist ega kaubavooge AKV piirkonnas.

4. OSA

KOOSTÖÖ ARENGU RAHASTAMISE VALLAS

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

1. PEATÜKK

Eesmärgid, põhimõtted, suunised ja abikõlblikkus*Artikkel 55*

Eesmärgid

Arengu rahastamise vallas tehtava koostööga püütakse piisavate rahaliste vahendite ja vajaliku tehnilise abi andmise kaudu toetada ja edendada AKV riikide pingutusi, mida nad teevad käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamiseks ühistes huvides ja vastastikuse sõltuvuse vaimus.

Artikkel 56

Põhimõtted

1. Koostööd arengu rahastamise vallas tehakse AKV riikide määratletud arengueesmärkide, -kavade ja -prioriteetide põhjal ja nendega kooskõlas nii riigi kui ka piirkonna tasandil. Arvesse võetakse AKV riikide geograafilisi, ühiskondlikke ja kultuurilisi erijooni ning nende erivõimalusi. Lisaks sellele:

- a) edendatakse koostööga kohalikku osalust arengu kõikidel etappidel;
- b) väljendub koostöö vastastikustes õigustes ja kohustustes;
- c) rõhutatakse koostööga ennustatavuse ja kindluse tähtsust vahendite liikumises, mis toimub väga soodsatel tingimustel ja pidevalt;
- d) on koostöö paindlik ning kohandatud iga AKV riigi olukorrale ja asjakohase projekti või kava erilaadile;
- e) tagatakse koostööga tõhusus, kooskõlastamine ja järjepidevus.

2. Koostööga tagatakse AKV vähim arenenud riikide erikohtlemine ning võetakse asjakohaselt arvesse AKV raskesti ligipääsetavate ja saareriikide haavatavust. Lisaks tegeldakse konfliktijärgses olukorras olevate riikide erivajadustega.

Artikkel 57

Suunised

1. AKV riigid ja ühendus rakendavad käesoleva lepingu raames rahastatavaid meetmeid tihedas koostöös, tunnustades koostööpoolte võrdõiguslikkust.

2. AKV riikide vastutada on:

- a) soovituskavade aluseks olevate eesmärkide ja prioriteetide määramine;
- b) projektide ja kavade väljavalimine;
- c) projektide ja kavade toimikute koostamine ja esitamine;
- d) lepingute ettevalmistamine, läbirääkimine ja sõlmimine;
- e) projektide ja kavade rakendamine ja juhtimine;
- f) projektide ja kavade haldamine.

3. Ilma et see piiraks eespool esitatud sätete kohaldamist, võivad ka abikõlblikud valitsusvälised osalejad esitada kavu ja projekte ning rakendada neid oma tegevusvaldkondades.

4. AKV riikide ja ühenduse vastutada on:

- a) ühisinstitutsioonides arengu rahastamist käsitleva koostöö suuniste määramine;
- b) soovituskavade vastuvõtmine;
- c) projektide ja kavade hindamine;

d) pakkumistes ja lepingute sõlmimises osalemise tingimuste võrdsuse tagamine;

e) projektide ja kavade mõju ja tulemuste jälgimine ja hindamine;

f) projektide ja kavade nõuetekohase, kiire ja tõhusa täitmise tagamine.

5. Ühendus otsustab projektide ja kavade rahastamise.

6. Kui käesolevas lepingus ei ole teisiti sätestatud, kiidetakse kõik teise lepinguosalise heakskiitu eeldavad otsused heaks või loetakse need heakskiidetuks 60 päeva möödudes hetkest, mil üks lepinguosaline on nendest teatanud.

Artikkel 58

Rahastamiskõlblikkus

1. Järgmised üksused või organid on kõlblikud saama käesoleva lepingu alusel antavat rahalist abi:

- a) AKV riigid;
- b) piirkondlikud või riikidevahelised institutsioonid, mille koosseisus on üks AKV riik või mitu AKV riiki, ja kes tegutsevad nende riikide volitusel;
- c) teatavate eieesmärkide saavutamiseks AKV riikide ja ühenduse asutatud ühisinstitutsioonid.

2. Ühe või mitme asjaomase AKV riigi nõusolekul võivad rahalist abi saada ka:

- a) AKV riikide ja/või piirkondade avalik-õiguslikud või avaliku sektori osalusega asutused, ministeeriumid või kohalikud asutused ja eelkõige nende rahaasutused ja arengupangad;
- b) AKV riikide äriühingud ja muud eraorganisatsioonid ning eraettevõtjad;
- c) ühenduse liikmesriigi ettevõtted, et nad saaksid lisaks oma panusele tegelda täiendava tootmisega mõne AKV riigi territooriumil;
- d) AKV või ühenduse finantsvahendajad, kes teevad, soodustavad ja rahastavad erainvesteeringuid AKV riikides;
- c) AKV riikidest või ühendusest pärinevad detsentraliseeritud koostöös osalejad ja muud valitsusvälised osalejad.

2. PEATÜKK

Rahastamise ulatus ja laad

Artikkel 59

Ühe või mitme asjaomase AKV riigi määratletud riiklike ja piirkondlike prioriteetide raames võib toetada projekte, kavasid ja muus vormis meetmeid, mis aitavad kaasa käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 60

Rahastamise ulatus

Olenevalt vajadustest ja sobivaimaks peetavatest meetmeliikidest võib muu hulgas rahastada:

- a) meetmeid, mis aitavad kergendada AKV riikide võlakooormat ja leevendada nende maksebilansiraskusi;
- b) makromajanduse ja selle struktuuri ümberkujundamist ja põhimõtteid,
- c) eksporditulu muutuste kahjuliku mõju leevendamist;
- d) valdkondlikke põhimõtteid ja ümberkujundusi;
- e) institutsioonide arendamist ja suutlikkuse suurendamist;
- f) tehnilise koostöö kavasid;
- g) humanitaar- ja hädaabi, sealhulgas abi pagulastele ja ümberasustatud isikutele, lühiajalisi taastamismeetmeid ja suurõnnetusteks valmisolekut.

Artikkel 61

Rahastamise laad

1. Rahastamine toimub muu hulgas järgmistest vormidest:

- a) projektid ja kavad;
- b) krediidiiniid, tagatiskavad ja osalus aktsiakapitalis;
- c) eelarvetoetus kas otse nendele AKV riikidele, kelle vääringud on konverteeritavad ja vabalt kaubeldavad, või kaude mitmesuguste ühenduse vahenditega loodud ekvivalentfondidest;

- d) projektide ja kavade tõhusaks haldamiseks ja järelevalveks vajalikud inimesed ja materiaalsed vahendid;
- e) valdkondlikud ja üldised imporditoetuskavad, milleks võivad olla:
- i) valdkondlikud impordikavad otsehangete kujul, sealhulgas tootmissisendite ja sotsiaalteenuste parandamiseks vajalike tarnete rahastamine;
 - ii) valdkondlikud impordikavad valdkonna impordi rahastamiseks osakaupa antavate välisvääringute kujul;
 - iii) üldised impordikavad mitmesuguseid tooteid hõlmava üldimpordi rahastamiseks osakaupa antavate välisvääringute kujul.
2. Otsest eelarvetoetust makromajanduse ja valdkondade ümberkujundamiseks antakse juhul, kui:
- a) riik kulutab piisavalt läbipaistvalt, vastutustundlikult ja tulemuslikult;
 - b) riik on välja töötanud täpsed makromajanduslikud ja valdkondlikud tegevuspõhimõtted ning põhilised rahastajad on need heaks kiitnud;
 - c) riigihanked on avalikud ja läbipaistvad.
3. Niisugust otsest eelarvetoetust hakatakse üksikprojektide asemel järk-järgult andma valdkondlikele tegevuspõhimõtetele.
 4. Eespool määratletud impordikavade või eelarvetoetuse vahendeid võib kasutada ka abikõlblike AKV riikide toetamiseks, kui nende ümberkujundused on suunatud piirkonna majanduse liberaliseerimisele ja kui sellest tulenevad üleminekuaja netokulud.
 5. Käesoleva lepingu raames kasutatakse lepingu eesmärkide saavutamisele kaasaaitavate projektide, kavade ja muus vormis meetmete rahastamiseks Euroopa Arengufondi (edaspidi "fondi") vahendeid, sealhulgas ekvivalentfonde, eelmiste fondide kasutamata vahendeid, Euroopa Investeerimispanka (edaspidi "panka") omavahendeid ja vajaduse korral Euroopa Ühenduse eelarvest eraldatavaid vahendeid.
 6. Käesoleva lepingu alusel ettenähtud vahendeid võib kasutada, et katta projektide ja kavade seotud kohalikke ja väliskulusid, kaasa arvatud korduvkulusid.

II JAOTIS

RAHANDUSKOOSTÖÖ

1. PEATÜKK

Rahalised vahendid

Artikkel 62

Üldsumma

1. Ühenduse rahalise abi üldsumma käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks ja üksikasjalikud rahastamistingimused on sätestatud lepingu lisades.

2. Kui mõni AKV riik ei ratifitseeri käesolevat lepingut või ütleb selle üles, kohandavad lepinguosalisel I lisa finantsprotokollis ettenähtud summasid. Rahalisi vahendeid kohandatakse ka siis, kui:

- a) käesoleva lepinguga ühinevad uued AKV riigid, kes ei osalenud selle läbiraakimisel;
- b) ühendus laieneb.

Artikkel 63

Rahastamisviisid

Iga projekti või kava rahastamise viiside üle otsustavad ühiselt asjaomane AKV riik või asjaomased AKV riigid ja ühendus, võttes arvesse:

- a) asjaomaste riikide arengutaset, geograafilist asukohta ja majandus- ning rahandusolusid;
- b) projekti või kava laadi, majanduslikku ja rahalist tasuvust ning mõju ühiskonnale ja kultuurile;
- c) laenude puhul tegureid, mis tagavad nende teenindamise.

Artikkel 64

Edasilaenamine

1. Rahalist abi võidakse anda asjaomastele AKV riikidele või nende või käesoleva lepingu tingimuste kohaselt abikõlblike rahaasutuste kaudu või otse mõnele muule abikõlblikule isikule. Kui rahalist abi antakse lõppsaajale vahendaja kaudu või erasektori lõppsaajale otse:

- a) tuleb rahastamis- või laenulepingus ette näha tingimused, mille alusel võib lõppsaajale vahendaja kaudu või erasektori lõppsaajale otse abi anda;
- b) igasugune rahaline kasu, mis vahendaja saab edasilaenamisest või mis tuleneb otse erasektori lõppsaajale laenamisest, tuleb kasutada arendamiseks rahastamis- või laenulepingus sätestatud tingimustel pärast seda, kui on arvesse võetud halduskulud, kursi- ja rahalised riskid ning lõppsaajale antava tehnilise abi maksumus.

2. Kui rahastamine toimub edasilaenamisasutuse kaudu, mis asub ja/või tegutseb AKV riikides, peab see asutus vastutama üksikprojektide valimise ja hindamise ning käesolevas lepingus sätestatud tingimustel ja lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel tema käsutusse antud vahendite haldamise eest.

Artikkel 65

Kaasrahastamine

1. Käesolevas lepingus sätestatud rahalisi vahendeid võib AKV riikide taotlusel kasutada kaasrahastamiseks, eelkõige koos arendusasutuste, ühenduse liikmesriikide, AKV riikide, kolmandate riikide või rahvusvaheliste või eraõiguslike rahaasutuste, äriühingute või ekspordikrediitiasutustega.

2. Kaasrahastamise võimalust kaalutakse eelkõige siis, kui ühenduse osalemine soodustab muude rahastamisallikate osalemist ja kui selline rahastamine võib olla asjaomastele AKV riikidele soodus.

3. Kaasrahastada võib ühiselt või rööbiti. Igal juhul tuleb eelistada tasuvaimat lahendust. Lisaks võetakse meetmeid ühenduse ja muude kaasrahastajate meetmete kooskõlastamiseks ja ühtlustamiseks, et AKV riikidel tuleks läbida võimalikult vähe menetlusi ja need oleksid paindlikumad.

4. Nõupidamist ja kooskõlastamist muude rahastajate ja kaasrahastajatega tuleks tugevdada ja arendada, sõlmides võimaluse

korral kaasrahastamise raamlepinguid, samuti tuleks läbi vaadata kaasrahastamise põhimõtted ja kord, et tagada tõhusus ja parimad võimalikud tingimused.

2. PEATÜKK

Abi võlakergenduste ja valdkondlike ümberkorralduste alal

Artikkel 66

Võlakergendusabi

1. AKV riikide võlakoorma kergendamiseks ja nende maksebilansiraskuste leevendamiseks lepivad lepinguosalised kokku, et kasutavad käesolevas lepingus sätestatud vahendeid rahvusvaheliselt heakskiidetud ja AKV riike soodustavate võlakergendusalgatuste toetamiseks. Lisaks sellele kiirendatakse sõltuvalt asjaoludest varasemate soovituskevade raames kasutamata jäänud vahendite kasutamist käesolevas lepingus sätestatud kiiresti väljamakstavate vahendite abil. Samuti kohustub ühendus uurima, kuidas pikema aja jooksul saab rahvusvaheliselt kokkulepitud võlakergendusalgatuste toetamiseks kasutada muid kui Euroopa Arengufondi vahendeid.

2. AKV riigi taotlusel võib ühendus anda:

- a) abi, et uurida võlgnevuse, sealhulgas sisevõla ja võlateenindus- ning maksebilansiraskusi ning leida neile rakenduslikud lahendused;
- b) koolitust võlahalduse ja rahvusvaheliste rahastamisläbirääkimiste vallas ning abi sellealaste koolitusürituste, kursuste ja seminaride jaoks;
- c) abi paindlike võlahaldusvõtete ja -vahendite väljatöötamiseks.

3. Panga omavahenditest antavatest laenudest, erilaenudest ja riskikapitalist tuleneva võla teenindamise edendamiseks võivad AKV riigid üksikjuhu asjaoludest sõltuvalt kasutada komisjoniga sõlmitavate kokkulepete kohaselt selliseks teenindamiseks käesoleva lepinguga ettenähtud välisväeringuid siis, kui saabub võla tagasimaksetähtpäev, ja kõige rohkem sellises summas, mida on vaja omavääringus maksmiseks.

4. Arvestades välisvõla küsimuse tõsidust ja selle mõju majanduskasvule, deklareerivad lepinguosalised oma valmidust jätkata rahvusvaheliste arutelude raames arvamustevahetust üldise võlaküsimuse kohta, mis ei piira asjaomastel foorumitel toimuvaid eriarutlusi.

Artikkel 67

Struktuuri kohandamise toetus

1. Käesoleva lepinguga toetatakse AKV riikide makromajanduse ja valdkondade ümberkujundamist. Seoses sellega tagavad lepinguosalised, et struktuuri kohandamised on majanduslikult elujõulised ning sotsiaalselt ja poliitiliselt talutavad. Abi andmisel on aluseks ühenduse ja asjaomase AKV riigi ühishinnang, mis käsitleb makromajanduse või valdkonna tasandil võetud või kavandatud ümberkujundusmeetmeid ja annab ümberkujundamisele üldhinna. Toetuskavade oluliseks tunnusjooneks on kiire väljamaksmine.

2. AKV riigid ja ühendus tunnustavad vajadust soodustada ümberkujunduskavasid piirkondlikul tasandil tagamaks, et riiklike kavade koostamisel ja rakendamisel võetakse asjakohaselt arvesse piirkondlikke meetmeid, mis mõjutavad riigi arengut. Seetõttu on struktuuri kohandamise toetusel ka järgmised eesmärgid:

a) võtta olukorra määratlemisest peale kasutusele meetmeid, mis edendavad piirkondlikku integreerumist ja võtavad arvesse piiritlese ümberkorraldamise mõju;

b) toetada makromajanduslike ja valdkondlike tegevuspõhimõtete, sealhulgas maksu- ja tollipoliitika ühtlustamist ja kooskõlastamist, et saavutada piirkondliku integreerumise ning siseriikliku ümberkorraldamise kahene eesmärk;

c) võtta üldiste impordikavade või eelarvetoetuse abil arvesse mõju, mida piirkondlikust integreerumisest tulenevad ülemineku netokulud avaldavad eelarvetulule ja maksebilansile.

3. AKV riigid, kes rakendavad või kavandavad ümberkujundusi makromajanduse või valdkonna tasandil, on kõlblikud saama ümberkorraldusabi, kusjuures võetakse arvesse piirkondlikke tegureid, ümberkujunduste tulemuslikkust ja tõenäolist mõju majanduse, ühiskonna ja poliitika arengule, samuti nende majanduslike ja ühiskondlike raskusi.

4. Ümberkorraldusabi saamise nõuded täitnuks loetakse need AKV riigid, kes rakendavad ümberkujunduskavasid, mida vähemalt põhilised mitmepoolsed rahastajad on heaks kiitnud ja mida nad toetavad või mis on selliste rahastajatega kokku lepitud, kuid mida viimased tingimata rahaliselt ei toeta.

5. Ümberkorraldusabi antakse paindlikult valdkondlike ja üldiste impordikavade või eelarvetoetuse kujul.

6. Ümberkorralduskavade koostamine, hindamine ja nende rahastamise otsustamine toimub käesoleva lepingu rakenduskorra kohaselt, võttes asjakohaselt arvesse kiiret väljamaksmist kui ümberkorralduskavade tunnusjoont. Sõltuvalt üksikjuhtumi asjaoludest võib lubada AKV või EÜ päritoluga impordi piiratud osas rahastada tagasiulatuvalt.

7. Iga toetuskava rakendamisel tagatakse, et AKV ettevõtjad saavad kasutada kava vahendeid võimalikult laialdaselt ja läbinähtavalt ja et hankemenetlused on kooskõlas asjaomase riigi haldus- ja äritavadega, tagades samas importkaupade parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte ning vajaliku kooskõla edusammudega ümberkorralduste toetamise korra rahvusvahelisel ühtlustamisel.

3. PEATÜKK

Abi eksporditulu lühiajaliste kõikumiste korral

Artikkel 68

1. Lepinguosalised tunnustavad, et eksporditulu kõikumine, eelkõige põllumajanduses ja mäetööstuses, võib kahjustada AKV riikide arengut ja ohustada nende arengueesmärkide saavutamist. Seetõttu seatakse pikaajalise arengu rahastamise raames sisse lisatoetussüsteem, et leevendada eksporditulu ebakindlusest tulenevat kahjulikku mõju, sealhulgas põllumajanduses ja mäetööstuses.

2. Eksporditulu lühiajaliste kõikumiste korral antava abi eesmärk on kaitsta makromajanduslikke ja valdkondlikke ümberkujundusi ning tegevuspõhimõtteid, mis on tulu vähenemise korral ohus, ja leevendada eelkõige põllumajandus- ning mäetööstustoodete eksporditulu ebakindlusest tulenevat kahjulikku mõju.

3. AKV riikide majanduse suurt sõltuvust eelkõige põllumajandus- ja mäetööstustoodete ekspordist võetakse kohaldamisajal vahendeid eraldades arvesse. Selles suhtes tehakse soodustusi AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavatele ja saareriikidele.

4. Lisavahendeid antakse rahastamistingimusi käsitlevas II lisas sätestatud toetusmehhanismi üksikasjalike eeskirjade kohaselt.

5. Ühendus annab toetust ka turumajanduslikele kindlustuskavadele, mis on mõeldud AKV riikidele, kes püüavad ennast eksportitulu kõikumiste eest kaitsta.

4. PEATÜKK

Valdkondlike tegevuspõhimõtete toetamine

Artikkel 69

1. Mitmesuguste käesolevas lepingus sätestatud vahendite ja viiside abil toetatakse koostööga:

- a) ühiskonna ja majanduse ümberkujundamise valdkondlike tegevuspõhimõteteid;
- b) meetmeid, millega suurendatakse tootmist ja ekspordi konkurentsivõimet;
- c) meetmeid, millega arendatakse sotsiaalteenuseid;
- d) valdkondlike ja valdkondadevahelisi küsimusi.

2. Seda toetust antakse vajaduse korral järgmistes vormides:

- a) valdkondlikud kavad;
- b) eelarvetoetus;
- c) investeeringud;
- d) taastamisabi;
- e) koolitus;
- f) tehniline abi;
- g) abi institutsioonidele.

5. PEATÜKK

Väikeprojektid ja detsentraliseeritud koostöö

Artikkel 70

Kohalike arenguvajaduste rahuldamiseks ja ergutamaks kõiki detsentraliseeritud koostöös osalejaid, kes suudavad kaasa aidata

AKV riikide iseseisvale arengule algatuste väljapakumisel ja rakendamisel, toetatakse koostööga selliseid arendusmeetmeid asjaomaste AKV riikide siseriiklike õigusnormide ja soovituskava sätete kohaselt. Seoses sellega toetatakse koostööga:

- a) kohalikke väikeprojekte, mis mõjutavad inimeste majanduslikku ja sotsiaalset elu ning vastavad tõendatud ja silmaspeetavale eelisvajadusele ning mida rakendatakse projektist kasu saava kohaliku kogukonna algatusel ja tegusal osavõtul;
- b) eelkõige sellist detsentraliseeritud koostööd, mis ühendab AKV riikide detsentraliseeritud osalejate ja vastavate ühenduse osapoolte pingutused ja vahendid. See koostöövorm võimaldab kasutada detsentraliseeritud osalejate võimeid, uuenduslikke tegutsemisviise ja vahendeid AKV riikide arendamiseks.

Artikkel 71

1. Väikeprojekte ja detsentraliseeritud koostööd võib toetada käesoleva lepingu järgsetest rahalistest vahenditest. Selle koostöövormi projektid või kavad ei pea olema seotud soovituskavade rõhuasetuste kohaste kavadega, vaid võivad olla võimalus saavutada soovituskavade erieesmärgi või saada tulemusi kohaliku kogukonna või detsentraliseeritud osalejate algatustest.

2. Fond osaleb väikeprojektide ja detsentraliseeritud koostöö rahastamises, kusjuures fondi osalus ei ületa tavaliselt kolme neljandikku projekti kogumaksumusest ega või ületada soovituskavas sätestatud piirmäära. Ülejäänud osa saadakse:

- a) väikeprojektide puhul kohalikult kogukonnalt (loonustasuna või teenuste või sularahana vastavalt nende võimalustele);
- b) detsentraliseeritud koostöös osalejatelt tingimusele, et selliste osalejate kaasatavad rahalised, tehnilised, ainelised ja muud vahendid ei ole üldjuhul väiksemad kui 25 % projekti/kava arvestuslikust maksumusest;
- c) erandjuhul asjaomaselt AKV riigilt rahalise toetusena või üldkasutatavate vahendite kasutamise või teenuste osutamise vormis.

3. Väikeprojektide või detsentraliseeritud koostöö raames rahastatavate projektide ja kavade suhtes kohaldatakse käesolevas lepingus ja eelkõige mitme aasta kavades sätestatud korda.

6. PEATÜKK

Humanitaar- ja hädaabi*Artikkel 72*

1. Humanitaar- ja hädaabi antakse AKV riikide elanikele, kes on suurtes ja erandlikes majanduslikes ning sotsiaalsetes raskustes, mis tulenevad loodusõnnetustest, inimese põhjustatud hädaolukordadest nagu sõda ja muud konfliktid või samalaadse mõjuga erakorralistest asjaoludest. Humanitaar- ja hädaabi antakse niikaua, kui see on vajalik kõnealustest olukordadest tulenevate hädavajaduste rahuldamiseks.

2. Humanitaar- ja hädaabi antakse üksnes vastavalt suurõnnetuste ohvrite vajadustele ja huvidele ning rahvusvahelise humanitaarõiguse põhimõtete kohaselt. Eelkõige ei diskrimineerita ohvreid nende rassi, rahvuse, usu, soo, vanuse, kodakondsuse või poliitiliste vaadete põhjal ning tagatakse vaba juurdepääs ohvritele ja nende kaitse ning humanitaarabi andjate julgeolek ja nende varustuse kaitse.

3. Humanitaar- ja hädaabi eesmärk on:

- a) kaitsta inimesi loodusõnnetuste, konfliktide või sõdade poolt põhjustatud kriisiolukordades ja nendele vahetult järgnevatel oludel;
- b) aidata kõikide kättesaadavate logistiliste vahenditega kaasa humanitaarabi rahastamisele ja koheletoimetamisele ning võimaldada abisaajatele vahetu juurdepääs abile;
- c) lühikese ajaga viia läbi taastamine, et kannatanud elanikkonnaosad saaksid uuesti integreeruda ühiskonda ja majandusse ning et võimalikult ruttu luua tingimused arengu jätkumiseks asjaomase AKV riigi pikaajaliste eesmärkide kohaselt;
- d) tegelda looduse või inimese põhjustatud õnnetuste tagajärjel ümberasunud isikute (pagulased, ümberasustatud isikud ja tagasipöördunud) vajadustega, et rahuldada ükskõik kus asuvate pagulaste ja ümberasustatud isikute kõiki vajadusi niikaua, kui see on vajalik, ja hõlbustada nende vabatahtlikku naasmist ning taasintegreerumist oma päritoluriiki;
- e) aidata AKV riike suurõnnetuste vältimise ja nendeks valmisoleku mehhanismide, sealhulgas ennustus- ja eelhoiatussüsteemide loomisel, et leevendada suurõnnetuste tagajärgi.

4. Eespool sätestatuga samasugust abi võib anda AKV riikidele, kes võtavad vastu pagulasi või tagasipöördunuid, et rahuldada neid esmavajadusi, mida hädaabi ei hõlma.

5. Rõhutades, et käesoleva artikli kohaselt antav abi on oma olemuselt arenguabi, võib seda asjaomase riigi taotlusel kasutada erandkorras koos soovituskavaga.

6. Humanitaar- ja hädaabi antakse hädaolukorrast mõjutatud AKV riigi, komisjoni, rahvusvaheliste organisatsioonide või kohalike või rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide taotlusel. Seda abi hallatakse ja rakendatakse sellise korra kohaselt, mis võimaldab tegutseda kiiresti, paindlikult ja tulemuslikult. Ühendus võtab vajalikke meetmeid hõlbustamiseks kiiret tegutsemist, mida on vaja hädaabi nõudvate esmaste vajaduste rahuldamiseks.

Artikkel 73

1. Ühendus võib käesoleva lepingu kohaselt toetada hädaolukorrajärgseid meetmeid, mille eesmärk on materiaalne ja sotsiaalne taastumine pärast loodusõnnetusi või samalaadse mõjuga erakorralisi asjaolusid. Need tõhusate ja paindlike mehhanismide abil rakendatavad meetmed peavad hõlbustama siirdumist hädaolukorrast arengujärku, edendama kannatada saanud elanikkonnade sotsiaalset ja majanduslikku taasintegreerumist, kõrvaldama võimalikult suures ulatuses hädaolukorra põhjused, tugevdama asutusi ning suurendama kohaliku ja riikliku osaluse rolli asjaomase AKV riigi jätkuva arengu põhimõtete väljatöötamises.

2. Lühiajalisi hädaabimeetmeid võib fondist rahastada üksnes erandjuhul, kui neid ei saa rahastada ühenduse eelarvest.

7. PEATÜKK

Investeermise ja erasektori arengu toetamine*Artikkel 74*

Koostööga toetatakse rahalise ja tehnilise abi kaudu käesolevas lepingu sätestatud investeermise ja erasektori arengut käsitlevaid põhimõtteid ja tegevuskavasid.

Artikkel 75

Investeeringute soodustamine

Oma pädevuse piires AKV riigid, ühendus ja selle liikmesriigid, tunnustades erainvesteeringute tähtsust arengukoostöö edendamisel ja vajadust võtta sellise investeerimise edendamiseks meetmeid:

- a) rakendavad meetmeid, et soodustada selliste erainvestorite osalemist oma arengupingutustes, kes järgivad AKV-EÜ arengukoostöö eesmärke ja prioriteete ning oma koduriikide asjakohaseid õigusnorme;
- b) võtavad meetmeid, mis aitavad luua ja säilitada ennustatavaid ja turvalisi investeerimisolusid, ja alustavad läbirääkimisi, et parandada neid olusid käsitlevaid kokkuleppeid;
- c) ergutavad ELi erasektorit investeerima AKV riikide erasektorisse ja andma sellele erilist abi vastastikuse ärikoostöö raames;
- d) hõlbustavad koostööd ja ühisettevõtteid, soodustades kaashastamist;
- e) toetavad valdkondlikke investeerimisarutelusid, et edendada koostööd ja välisinvesteeringuid;
- f) toetavad AKV riike rahastajate, eelkõige erarahastajate kaasamisega infrastruktuuri investeeringutesse ja erasektorile hädavajaliku tulutoova infrastruktuuri rahastamisse;
- g) suurendavad välisinvesteeringuid edendavate ning hõlbustavate asutuste ja institutsioonide suutlikkust edendada siseinvesteeringuid;
- h) levitavad teavet investeerimisvõimaluste ja ettevõtlustingimuste kohta AKV riikides;
- i) edendavad eraettevõtjate vahelist dialoogi ja koostööd riigi, piirkonna ja AKV-ELi tasandil, eelkõige AKV ja ELi eraettevõtjate kohtumiste kaudu. AKV ja ELi eraettevõtjate kohtumisi toetatakse eesmärgiga:

- i) hõlbustada dialoogi AKV ja ELi erasektori ning AKV ja ELi erasektori ning käesoleva lepingu alusel asutatud organite vahel;
- ii) analüüsida ja korrapäraselt edastada asjaomastele organitele teavet, mis käsitleb AKV ja ELi erasektori vahelisi suhteid seoses käesoleva lepinguga ning üldisemalt ühenduse ja AKV riikide vahelisi majandussuhteid;
- iii) analüüsida ja edastada asjaomastele organitele teavet, mis käsitleb valdkondlikke eriküsimusi, mis on seotud muu hulgas tootmisharude või tooteliikidega piirkonna või allpiirkonna tasandil.

Artikkel 76

Investeeringute rahastamine ja toetamine

1. Koostöös nähakse ette pikaajaline rahastamine, sealhulgas riskikapital, et aidata kaasa kasvule erasektoris ning sel eesmärgil kaasata sise- ja väliskapitali. Selleks võimaldatakse koostööga eelkõige:

- a) tagastamatut rahalist ja tehnilist abi, et toetada majanduspoliitilisi reforme, inimressursside arengut, asutuste suutlikkuse suurendamist või neile muus vormis abi andmist seoses erainvesteeringutega, ettevõtete konkurentsivõime ja erasektori finants- ja muude vahendajate suutlikkuse suurendamise meetmeid, investeerimise hõlbustamist ja edendamist ning konkurentsivõime parandamist;
- b) nõustamisteenuseid, et aidata soodsate investeerimisolude ja andmekogu loomisel, mis suunaks ja suurendaks kapitalivoo;
- c) riskikapitali investeerimiseks aktsiakapitali või samalaadsetesse vahenditesse, tagatisi välis- ja kodumaiste erainvesteeringute toetamiseks ning laenude või krediitdiliinide rahastamiseks käesoleva lepingu II lisas ettenähtud tingimustel;
- d) laene panga omavahenditest.

2. Panga omavahenditest antakse laenu kooskõlas panga põhikirjaga ning käesoleva lepingu II lisas ettenähtud tingimustel.

*Artikkel 77***Investeeringutagatised**

1. Investeeringutagatised on muutumas üha tähtsamaks vahendiks arengu rahastamisel, sest need aitavad vähendada projektidega seotud riske ja kaasata erakapitali. Koostöö tagab riskikindlustuse kui riskide vähendamise vahendi parema kättesaadavuse ja suurema kasutamise ning suurendab investorite usaldust AKV riikide vastu.

2. Koostöö raames pakutakse tagatise ja toetusi tagatisfondide kaudu, millega kaetakse nõuetekohaste investeeringute riskid. Koostööga toetatakse eelkõige:

- a) edasikindlustuskavasid, et kaitsta kõlblike investorite välismaiseid otseinvesteeringuid õigusliku ebakindluse ja selliste suurte riskide eest nagu sundvõõrandamine, välisvaluuta ülekannete piirangud, sõda ja rahvarahutused ning lepingurikkumine. Investorid võivad investeeringuid kindlustada nende nelja riski igasuguse kombinatsiooni vastu;
- b) tagatiskavasid, millega kaetakse riskid osaliste laenu tagatiste kujul. Kasutada saab nii riskide kui ka laenu osalisi tagatise;
- c) riiklike ja piirkondlike tagatisfonde, kus osalevad eelkõige kodumaised rahaasutused või investorid, et soodustada finantssektori arengut.

3. Koostööga toetatakse suutlikkuse suurendamist, institutsioone ja osalemist riiklike ja/või piirkondlike algatuste põhilises rahastamises, et vähendada investorite ärisiske (muu hulgas toetatakse tagatisfonde, regulatiivorganeid, vahekohtu- ja kohtumenetlusi, et parandada investeeringute kaitset ja ekspordikrediidsüsteeme).

4. Seda toetust antakse üksteist täiendavatele ja lisaväärtust loovatele era- ja/või avalikele algatustele, tehes võimaluse korral koostööd era- ja avalik-õiguslike organisatsioonidega. AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitees uurivad AKV riigid ja EÜ ühiselt ettepanekut asutada AKV-EÜ tagatisasutus, mis koostaks ja juhiks investeeringute tagamise kavasid.

*Artikkel 78***Investeeringute kaitse**

1. Oma pädevuse piires kinnitavad AKV riigid ning ühendus ja selle liikmesriigid vajadust edendada ja kaitsta teise lepinguosalise investeeringuid oma territooriumil ning kinnitavad seejuures selliste mõlema lepinguosalise huvides olevate investeeringute soodustamise ja kaitse lepingute sõlmimise tähtsust, mis võiksid olla ka kindlustus- ja tagatiskavade aluseks.

2. Ergutamaks Euroopat investeerima AKV riikidele eriti tähtsatesse ja nende edendatavatesse arendusprojektidesse, võivad ühelt poolt ühendus ja liikmesriigid ning teiselt poolt AKV riigid sõlmida ka lepinguid, mis on seotud vastastikust huvi pakkuvate eriprojektidega, mille rahastamises osalevad ühenduse ja Euroopa ettevõtted.

3. Lepinguosalised lepivad kokku juurutada majanduskoostöölepingute raames ning ühenduse ja selle liikmesriikide vastavat pädevust arvesse võttes investeeringute kaitse ja soodustamise üldpõhimõtteid, mis on kooskõlas pädevates rahvusvahelistes organisatsioonides või kahepoolselt saavutatud parimate tulemustega.

III JAOTIS**TEHNILINE KOOSTÖÖ***Artikkel 79*

1. Tehnilise koostööga abistatakse AKV riike oma riigi ja piirkondliku tööjõu arendamisel ning arengu edenemiseks hädavajalike asutuste jätkuval arendamisel, muu hulgas tugevdades AKV riikide nõustamisteenuseid osutavaid äriühinguid ja organisatsioone ning korraldades AKV ja ELi äriühingute nõustajate vahetust.

2. Lisaks sellele peab tehniline koostöö olema tasuv ja vastama oma eesmärgile ning soodustama oskusteabe edasiandmist ja suu- rendama riigi ja piirkonna suutlikkust. Tehnilise koostööga toetatakse projektide ja kavade eesmärkide saavutamist, sealhulgas siseriiklike ja piirkondlike eelarvevahendite kasutajate juhtimis- võime suurendamist. Tehniline abi:

- a) põhineb nõudlusel, mistõttu antakse seda üksnes ühe või mitme asjaomase AKV riigi taotlusel ja kohandatuna saaja vajadustele;

- b) täiendab ja toetab AKV riikide pingutusi oma vajaduste määratlemisel;
- c) hõlmab järelevalvet ja järeelmeetmeid, et tagada tulemuslikkust;
- d) ergutab AKV riikide asjatundjaid, nõustamisteenuseid osutavaid äriühinguid ning haridus- ja uurimisasutusi osalema fondi rahastatavates lepingutes ja näeb ette viisid, kuidas riikidest ja piirkondadest leida fondi projektidesse erialaettevalmistusega töötajaid;
- e) soodustab AKV riikide ametnike lähetamist nõustajatena oma või naaberriigis asuvasse asutusse või piirkondlikku organisatsiooni;
- f) seab eesmärgiks koguda teadmisi riiklike ja piirkondlike tööjõupiirangute ja -võimaluste kohta ning seada sisse loend AKV riikide asjatundjatest, nõustajatest ja nõustamisteenuseid osutavatest äriühingutest, kes sobivad tööks fondi rahastatavates projektides ja kavades;
- g) toetab AKV riikide vahelist tehnilist abistamist, et edendada tehnilise abi, juhtimisoskuste ja erialateadmiste vahetust AKV riikide vahel;
- h) edendab tegevuskavade koostamist asutuste ja töötajate pikaajaliseks arendamiseks lahutamatu osana projektide ja kavade planeerimisest, võttes arvesse rahastamisvajadusi;
- i) toetab meetmeid, millega suurendatakse AKV riikide suutlikkust parandada oma asjatundlikkust;
- j) pöörab erilist tähelepanu AKV riikide võimete arendamisele projektide kavandamise, rakendamise ja hindamise ning eelarve alal.
3. Tehnilist abi võib anda kõikides koostöövaldkondades käesoleva lepinguga võimaldatavates piirides. Hõlmatavate meetmete ulatus ja laad on mitmekesine ning kohandatud AKV riikide vajadustele.
4. Tehniline koostöö võib olla erilist või üldist laadi. AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee töötab välja tehnilise koostöö elluviimise suunised.

Artikkel 80

Oskustööjõu väljavoolu lõpetamiseks AKV riikidest annab ühendus seda taotlevatele AKV riikidele abi asjakohaste naasmissoodustuste kujul, et hõlbustada arenenud riikides elavate AKV riikide kodanikest oskustöölise tagasipöördumist.

IV JAOTIS

MENETLUSED JA JUHTIMISSÜSTEEMID

Artikkel 81

Menetlused

Juhtimiskord peab olema läbipaistev ja hõlpsasti rakendatav ning võimaldama detsentraliseerida ülesandeid ja vastutust. Valitsusvälised osalejad võivad AKV-ELi arengukoostöös osaleda valdkondades, mis on nendega seotud. Rahandus- ja tehnilise koostöö kavandamist, ettevalmistamist, rakendamist ja juhtimist käsitlevad üksikasjalikud menetlussätted on esitatud IV lisas, mis käsitleb rakendus- ja juhtimiskorda. Ministrite nõukogu võib AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal need sätted läbi vaadata, neid täpsustada ja muuta.

Artikkel 82

Täitevorganid

Käesoleva lepingu järgse rahandus- ja tehnilise koostöö tegemiseks määratakse täitevorganid. Täitevorganite ülesanded on üksikasjalikult sätestatud IV lisas, mis käsitleb rakendus- ja juhtimiskorda.

Artikkel 83

AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee

1. Ministrite nõukogu vaatab vähemalt kord aastas läbi arengu rahastamise koostöö eesmärkide saavutamise ning uurib selles koostöös ettetulevaid üldisi ja erilisi raskusi. Selleks asutatakse ministrite nõukogus AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee, edaspidi "AKV-EÜ komitee".

2. AKV-EÜ komitee ülesanneteks on muu hulgas:

- a) tagada arengu rahastamise koostöö eesmärkide ja põhimõtete täitmine ning kehtestada üldsuunised nende tõhusaks ja õigeaegseks rakendamiseks;
- b) uurida arengukoostöös ettetulevaid raskusi ja pakkuda välja sobivad meetmed;

c) vaadata läbi käesoleva lepingu lisad, et tagada nende jätkuv asjakohasus, ja soovitada ministrite nõukogul heaks kiita vajalikud muudatused;

d) uurida käesoleva lepingu raames rakendatavaid meetmeid, et edendada erasektori arengut ja erainvesteeringuid ning tegevust investeerimise alal.

3. AKV-EÜ komitee tuleb kokku kord kvartalis ja sellesse kuuluvad võrdväärseina AKV riikide ja ühenduse esindajad või nende volitatud esindajad. Komitee tuleb kokku ministrite tasandil alati, kui üks lepinguosaline seda taotleb, ja vähemalt kord aastas.

4. Ministrite nõukogu kehtestab AKV-EÜ komitee töökorra, eelkõige esindatuse tingimused ja komitee liikmete arvu, nõupidamise üksikasjaliku korra ja eesistujaks olemise tingimused.

5. AKV-EÜ komitee võib kokku kutsuda asjatundjaid, et uurida arengukoostöö tulemuslikkust vähendada võivate raskuste või kitsaskohtade põhjusi.

Kõnealused asjatundjad annavad komiteele soovitusi selliste raskuste ja kitsaskohtade kõrvaldamisvõimaluste kohta.

5. OSA

AKV VÄHIM ARENENUD, RASKESTI LIGIPÄÄSETAVAD JA SAARERIIKE KÄSITLEVAD ÜLDSÄTTED

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 84

1. Võimaldamaks AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavatel ja saareriikidel saada täit kasu käesoleva lepinguga pakutatavatest võimalustest ja seeläbi kiirendada nende arengut, tagatakse koostöös AKV vähim arenenud riikide erikohtlemine ja võetakse asjakohaselt arvesse AKV raskesti ligipääsetavate ja saareriikide haavatavust. Samuti võetakse arvesse konfliktijärgses olukorras olevate riikide vajadusi.

2. Vaatamata käesoleva lepingu eri peatükkides esitatud erimeetmetele ja -sätetele AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide kohta, pööratakse nende riikide rühmade ja konfliktijärgses olukorras olevate riikide puhul erilist tähelepanu:

- a) piirkondliku koostöö tugevdamisele;
- b) veonduse ja side infrastruktuurile;
- c) mere elusvarude tõhusale kasutamisele ja valmistatud toodete turustamisele ning raskesti ligipääsetavate riikide puhul siseveekalandusele;
- d) valdkondlikele ümberkorraldustele, kusjuures võetakse arvesse nende riikide arengutaset ja rakendusjärgus ka kohanduste sotsiaalset ulatust;
- e) toitluskavade ja ühitatud arengukavade rakendamisele.

2. PEATÜKK

AKV vähim arenenud riigid

Artikkel 85

1. AKV vähim arenenud riikidele võimaldatakse erikohtlemist, et nad saaksid üle oma arengut takistavatest suurtest majanduslikest ja sotsiaalsetest raskustest ning et nende areng kiireneks.

2. AKV vähim arenenud riikide loend on esitatud VI lisas. Seda võib muuta ministrite nõukogu otsusega, kui:

- a) käesoleva lepinguga ühineb kolmas riik, kes on samasuguses olukorras;
- b) mõne AKV riigi majanduse olukorras on toimunud selline märgatav ja püsiv muutus, et see riik tuleb lisada vähim arenenud riikide loendisse või sellest loendist välja arvata.

Artikkel 86

AKV vähim arenenud riikide kohta vastuvõetud sätted sisalduvad artiklites 2, 29, 32, 35, 37, 56, 68, 84 ja 85.

3. PEATÜKK

AKV raskesti ligipäasetavad riigid*Artikkel 87*

1. Et aidata AKV raskesti ligipäasetavatel riikidel üle saada geograafilistest raskustest ja muudest arengutakistustest ja kiirendada nende arengut, kehtestatakse erisätteid ja -meetmeid.

2. AKV raskesti ligipäasetavate riikide loend on esitatud VI lisas. Seda võib muuta ministrite nõukogu otsusega, kui käesoleva lepinguga ühineb kolmas riik, kes on samasuguses olukorras.

Artikkel 88

AKV raskesti ligipäasetavate riikide kohta vastuvõetud sätted sisalduvad artiklites 2, 32, 35, 56, 68, 84 ja 87.

4. PEATÜKK

AKV saareriigid*Artikkel 89*

1. Et aidata AKV saareriikidel üle saada looduslikest ja geograafilistest raskustest ning muudest arengutakistustest ja kiirendada nende arengut, kehtestatakse erisätteid ja -meetmeid.

2. AKV saareriikide loend on esitatud VI lisas. Seda võib muuta ministrite nõukogu otsusega, kui käesoleva lepinguga ühineb kolmas riik, kes on samasuguses olukorras.

Artikkel 90

AKV saareriikide kohta vastuvõetud sätted sisalduvad artiklites 2, 32, 35, 56, 68, 84 ja 89.

6. OSA

LÕPPSÄTTED*Artikkel 91***Vastuolud käesoleva lepingu ja muude lepingute vahel**

Mitte ükski ühe või mitme ühenduse liikmesriigi ja ühe või mitme AKV riigi vaheline leping, konventsioon, kokkulepe ega kord ei saa takistada käesoleva lepingu rakendamist.

*Artikkel 92***Territoriaalne kehtivus**

Kui AKV riikide ja Prantsusmaa ülemeredepartemangude vahelisi suhteid käsitlevatest käesoleva lepingu erisätetest ei tulene teisiti, kohaldatakse seda lepingut ühelt poolt nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingut selles lepingus ettenähtud tingimustel, ja teiselt poolt AKV riikide territooriumide suhtes.

*Artikkel 93***Ratifitseerimine ja jõustumine**

1. Allakirjutanud ratifitseerivad käesoleva lepingu või kinnitavad selle oma riigiõiguslike normide ja menetluste kohaselt.

2. AKV riigid annavad käesoleva lepingu ratifitseerimis- või kinnitamiskirjad hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaati ning ühendus ja liikmesriigid AKV riikide peasekretariaati. Sekretariaadid teatavad sellest viivitamata allakirjutanud riikidele ja ühendusele.

3. Käesolev leping jõustub teise kuu esimesel päeval pärast seda, kui liikmesriigid ja vähemalt kaks kolmandikku AKV riikidest on hoiule andnud oma ratifitseerimiskirjad ja ühendus käesoleva lepingu kinnitamiskirja.

4. Allakirjutanud AKV riik, kes ei ole lõigetes 1 ja 2 sätestatud menetlusi lõpule viinud käesoleva lepingu jõustumiskuupäevaks, mis on ette nähtud lõikes 3, võib seda teha veel 12 kuu jooksul pärast kõnealust kuupäeva, ilma et see piiraks lõike 6 sätete kohaldamist.

Selliste riikide suhtes kohaldatakse käesolevat lepingut teise kuu esimesest päevast pärast nende menetluste lõpuleviimist. Need riigid tunnustavad kõikide selliste meetmete kehtivust, mis on võetud käesoleva lepingu rakendamiseks pärast selle jõustumiskuupäeva.

5. Käesoleva lepinguga asutatud ühisinstitutsioonide töökorras sätestatakse tingimused, mille alusel lõikes 4 osutatud allakirjutanud riikide esindajad võivad osaleda vaatlejatena nende asutuste tegevuses.

6. Ministrite nõukogu võib otsustada anda eritoetust varasemate AKV-EÜ konventsioonide osalisteks olevatele AKV riikidele, kes ei ole tavapärase valitsusasutuste puudumise tõttu suutnud käesolevat lepingut allkirjastada ega ratifitseerida. See toetus võib hõlmata institutsioonide loomise ning majandusliku ja sotsiaalse arendamise meetmeid, võttes eelkõige arvesse kõige haavatavamate elanikkonnaosade vajadusi. Seoses sellega saavad need riigid kasutada käesoleva lepingu 4. osas rahandus- ja tehniliseks koostööks ettenähtud vahendeid.

Erandina lõikest 4 võivad käesolevale lepingule allakirjutanud asjaomased riigid ratifitseerimismenetluse lõpule viia kaheteistkümne kuu jooksul alates riigorganite taastamisest.

Riigid, kes ei ole käesolevat lepingut allkirjastanud ega ratifitseerinud, võivad sellega ühineda artiklis 94 ettenähtud ühinemismenetluse kohaselt.

Artikkel 94

Ühinemine

1. Kõik käesoleva lepinguga ühinemise taotlused, mille on teinud iseseisev riik, kelle ülesehituse tunnusjooned ning majanduslikud ja sotsiaalsed olud on samasugused AKV riikide omadega, esitatakse ministrite nõukogule.

Kui ministrite nõukogu selle taotluse heaks kiidab, ühineb asjaomane riik käesoleva lepinguga, andes ühinemisakti hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaati, kes saadab tõestatud ära kirja AKV sekretariaadile ja teavitab liikmesriike. Ministrite nõukogu võib teha vajalikke muudatusi.

Asjaomasel riigil on samad õigused ja kohustused kui AKV riikidel. Tema ühinemine ei või vähendada soodustusi, mida käesolevale lepingule allkirjutanud AKV riigid saavad arengu rahastamise koostööd käsitlevate sätete alusel. Ministrite nõukogu võib sätestada üksiku riigi ühinemise tingimused ja erikorra eriprotokollis, mis moodustab käesoleva lepingu lahutamatu osa.

2. Ministrite nõukogule teatatakse kõikidest kolmandate riikide taotlustest saada AKV riikide majandusrühmituse liikmeks.

3. Ministrite nõukogule teatatakse kõikidest kolmandate riikide taotlustest saada Euroopa Liidu liikmeks. Liidu ja taotlejariigi läbirääkimiste ajal esitab ühendus AKV riikidele kogu asjakohase teabe ja viimased teatavad ühendusele oma huvidest, et ühenduse saaks neid täielikult arvesse võtta. Ühendus teatab AKV sekretariaadile Euroopa Liiduga ühinemistest.

Iga uus Euroopa Liidu liikmesriik saab ühinemiskuupäevast alates käesoleva lepingu osaliseks ühinemisaktis sisalduva sellekohase sätte alusel. Kui liiduga ühinemise aktis ei ole sätet liikmesriigi automaatse ühinemise kohta käesoleva lepinguga, ühineb ta nii, et annab lepinguga ühinemise akti hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaati, kes saadab tõestatud ära kirja AKV sekretariaadile ja teavitab sellest liikmesriike.

Lepinguosalised vaatavad läbi mõju, mida uute liikmesriikide ühinemine avaldab käesolevale lepingule. Ministrite nõukogu võib võtta vajalikke üleminekumeetmeid või teha vajalikke muudatusi.

Artikkel 95

Lepingu kehtivus ja läbivaatussäte

1. Käesolev leping sõlmitakse kahekümneks aastaks alates 1. märtsist 2000.

2. Finantsprotokollid sõlmitakse igaks viieks aastaks.

3. Ühelt poolt ühendus ja liikmesriigid ning teiselt poolt AKV riigid teatavad teisele lepinguosalisele hiljemalt 12 kuud enne iga viie aasta möödumist, kui nad soovivad sätteid käesoleva lepingu võimalikuks muutmiseks läbi vaadata. See ei kehti siiski majandus- ja kaubanduskoostööd käsitlevate sätete puhul, milleks on ette nähtud eriline läbivaatuskord. Kui üks lepinguosaline taotleb käesoleva lepingu mingi sätte läbivaatamist, on teisel lepinguosalisel sellest tähtjast olenemata kaks kuud aega, et taotleda ka muude sätete läbivaatamist, mis on seotud esialgse taotluse aluseks olevate sätetega.

Kümme kuud enne kõnealuse viie aasta möödumist alustavad lepinguosalised läbirääkimist, et uurida võimalikke muudatusi sätetes, mida taotlus käsitles.

Artiklit 93 kohaldatakse ka tehtud muudatuste suhtes.

Ministrite nõukogu võtab kõik üleminekumeetmed, mida võib vaja minna muudetud sätete jõustumiseni.

4. Kaheksateist kuud enne käesoleva lepingu kehtivusaja lõppu alustavad lepinguosalised läbirääkimisi arutamaks, millised sätted korraldavad nendevahelisi suhteid edaspidi.

Ministrite nõukogu võtab kõik üleminekumeetmed, mida võib vaja minna uue lepingu jõustumiseni.

Artikkel 96

Olulised osad: nõustamismenetlus ja sobivad meetmed seoses inimõiguste, demokraatia põhimõtete ja õigusriigiga

1. Käesolevas artiklis tähendab mõiste "lepinguosalisel" ühelt poolt ühendust ja Euroopa Liidu liikmesriike ning teiselt poolt iga üksikut AKV riiki.

2. a) Kui lepinguosaliste vahel toimuvast korrapärasest poliitilisest dialoogist hoolimata üks lepinguosaline leiab, et teine ei ole täitnud kohustust, mis tuleneb artikli 9 lõikes 2 osutatud inimõiguste, demokraatia põhimõtete ja õigusriigi austamisest, esitab ta (välja arvatud eriti pakilised juhud) teisele lepinguosalisele ja ministrite nõukogule asjakohase teabe, mida on vaja olukorra põhjalikuks uurimiseks, et leida lepinguosalistele vastuvõetav lahendus. Selleks kutsutakse teist lepinguosalist nõu pidama meetmete üle, mida asjaomane lepinguosaline on võtnud või kavatseb võtta olukorra parandamiseks.

Nõu peetakse sellisel tasandil ja sellises vormis, mida peetakse lahenduse leidmiseks kõige sobivamaks.

Nõupidamine algab hiljemalt 15 päeva pärast kutset ja kestab vastastikkükk kokkulepitud aja, sõltuvalt kohustuse rikkumise laadist ja raskusest. Igal juhul ei peeta nõu kauem kui 60 päeva.

Kui nõupidamisel ei jõuta mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduse või nõupidamisest keeldutakse või kui juhtum on eriti pakiline, võib võtta sobivaid meetmeid. Need meetmed tühistatakse niipea, kui nende võtmise põhjused on kõrvaldatud.

b) Mõiste "eriti pakilised juhud" tähendab erandjuhtumeid, mil mõnda artikli 9 lõikes 2 osutatud olulist osa on tõsiselt ja jämedalt rikutud ja kui juhtumid nõuavad viivitamatut tegutsemist.

Eriti pakiliste juhtude menetlust rakendav lepinguosaline teatab sellest eraldi teisele lepinguosalisele ja ministrite nõukogule, välja arvatud juhul, kui tal ei jää selleks aega.

c) Käesolevas artiklis osutatud "sobivad meetmed" on meetmed, mida võetakse rahvusvahelise õiguse kohaselt ja mis on võrdelised rikkumisega. Kõnealuste meetmete

väljavalimisel tuleb esmatahtsaks pidada neid, mis segavad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem. Lepingu peatamine on äärmuslik abinõu.

Meetmetest, mida võetakse eriti pakilistel juhtudel, teatakse viivitamata teisele lepinguosalisele ja ministrite nõukogule. Asjaomase lepinguosalise taotlusel võib seejärel hakata nõu pidama, et olukorda põhjalikult uurida ja võimaluse korral leida lahendus. Nõu peetakse punkti a teises ja kolmandas lõigus ettenähtud korras.

Artikkel 97

Korruptsiooniga seotud nõupidamismenetlus ja asjakohased meetmed

1. Lepinguosalisel leiavad, et kuna ühendus annab suurt rahalist toetust majanduslikele ja valdkondlikele põhimõtetele ning -kavadele, peaksid lepinguosalisel tösisiste korruptsioonijuhtude korral nõu pidama.

2. Sel juhul võib ükskõik kumb lepinguosaline kutsuda teist nõu pidama. Nõupidamine algab hiljemalt 21 päeva pärast kutset ja kestab kuni 60 päeva.

3. Kui nõupidamisel ei jõuta mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduse või nõupidamisest keeldutakse, võtavad lepinguosalisel sobivaid meetmeid. Igal juhul kohustub olukorra viivitamatuks parandamiseks vajalikke meetmeid võtma see lepinguosaline, kelle territooriumil korruptsioon ilmnes. Kummagi lepinguosalise võetavad meetmed peavad olema võrdelised olukorra tõsidusega. Kõnealuste meetmete väljavalimisel tuleb esmatahtsaks pidada neid, mis segavad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem. Lepingu peatamine on äärmuslik abinõu.

4. Käesolevas artiklis tähendab mõiste "lepinguosalisel" ühelt poolt ühendust ja Euroopa Liidu liikmesriike ning teiselt iga üksikut AKV riiki.

Artikkel 98

Vaidluste lahendamine

1. Kõik käesoleva lepingu tõlgendamisest või kohaldamisest tulenevad vaidlused ühelt poolt ühe või mitme liikmesriigi või ühenduse ja teiselt poolt ühe või mitme AKV riigi vahel esitatakse ministrite nõukogule.

Ministrite nõukogu kohtumiste vahelisel ajal suunatakse sellised vaidlused suursaadikute komiteele.

2. a) Kui ministrite nõukogul ei õnnestu vaidlust lahendada, võib emb-kumb lepinguosaline taotleda vaidluse lahendamist vahekohtus. Selleks määrab kumbki lepinguosaline vahekohtuniku kolmekümne päeva jooksul pärast taotlust lahendada asi vahekohtus. Kui seda ei tehta, võib emb-kumb lepinguosaline paluda alalise vahekohtu peasekretäri määrata teine vahekohtunik.
- b) Kaks vahekohtunikku määravad kolmekümne päeva jooksul kolmanda vahekohtuniku. Kui seda ei tehta, võib emb-kumb lepinguosaline paluda alalise vahekohtu peasekretäri määrata kolmas vahekohtunik.
- c) Kui vahekohtunikud ei otsusta teisiti, kohaldatakse rahvusvaheliste organisatsioonide ja riikide alalise vahekohtu vabatahtliku vahekohtupidamise eeskirjas sätestatud korda. Vahekohtunike otsused võetakse vastu häälteenamusega kolme kuu jooksul.
- d) Kumbki vaidlusosaline kohustub võtma vahekohtunike otsuste täitmiseks vajalikke meetmeid.

- e) Selle korra kohaldamisel käsitletakse ühendust ja liikmesriike ühe vaidlusosalisena.

Artikkel 99

Denonsseerimissäte

Kuus kuud ette teatades võivad ühendus ja selle liikmesriigid käesoleva lepingu denonsseerida iga AKV riigi suhtes ning iga AKV riik võib seda teha ühenduse ja selle liikmesriikide suhtes.

Artikkel 100

Tekstide seisund

Käesolevale lepingule lisatud protokollid ja lisad moodustavad selle lahutamatu osa. Ministrite nõukogu võib II–IV ja VI lisa läbi vaadata, täpsustada ja/või muuta AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal. Käesolev leping, mis on koostatud kahes eksemplaris hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, rootsi, saksa, soome ja taani keeles ja mille kõik tekstid on võrdselt autentset, antakse hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadi arhiivi ja AKV riikide sekretariaati, kes kumbki edastavad tõestatud ära kirja iga allakirjutanud riigi valitsusele.

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρείς Ιουνίου δύο χιλιάδες.
Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
Tehty Cotonoussa kahdentenkymmenentenäkolmantena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhatta.
Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

På svenska regeringens vägnar

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

Pour le Président de la République d'Angola

For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda

For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas

For the Head of State of Barbados

For the Government of Belize

Pour le Président de la République du Bénin

For the President of the Republic of Botswana

Pour le Président du Burkina Faso

Pour le Président de la République du Burundi

Pour le Président de la République du Cameroun

Pour le Président de la République du Cap-Vert

Pour le Président de la République Centrafricaine

Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores

Pour le Président de la République démocratique du Congo

Pour le Président de la République du Congo

For the Government of the Cook Islands

Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire

Pour le Président de la République de Djibouti

For the Government of the Commonwealth of Dominica

For the President of the Dominican Republic

For the President of the State of Eritrea

For the President of the Federal Republic of Ethiopia

For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji

Pour le Président de la République gabonaise

For the President and Head of State of the Republic of The Gambia

For the President of the Republic of Ghana

For Her Majesty the Queen of Grenada

Pour le Président de la République de Guinée

Pour le Président de la République de Guinée-Bissau

Pour le Président de la République de Guinée équatoriale

For the President of the Republic of Guyana

Pour le Président de la République d'Haïti

For the Head of State of Jamaica

For the President of the Republic of Kenya

For the President of the Republic of Kiribati

For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho

For the President of the Republic of Liberia

Pour le Président de la République de Madagascar

For the President of the Republic of Malawi

Pour le Président de la République du Mali

For the Government of the Republic of the Marshall Islands

Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie

For the President of the Republic of Mauritius

For the Government of the Federated States of Micronesia

Pour le Président de la République du Mozambique

For the President of the Republic of Namibia

For the Government of the Republic of Nauru

Pour le Président de la République du Niger

For the President of the Federal Republic of Nigeria

For the Government of Niue

For the Government of the Republic of Palau

For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea

Pour le Président de la République Rwandaise

For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis

For Her Majesty the Queen of Saint Lucia

For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines

For the Head of State of the Independent State of Samoa

Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe

Pour le Président de la République du Sénégal

Pour le Président de la République des Seychelles

For the President of the Republic of Sierra Leone

For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands

For the President of the Republic of South Africa

For the President of the Republic of the Sudan

For the President of the Republic of Suriname

For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland

For the President of the United Republic of Tanzania

Pour le Président de la République du Tchad

Pour le Président de la République togolaise

For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga

For the President of the Republic of Trinidad and Tobago

For Her Majesty the Queen of Tuvalu

For the President of the Republic of Uganda

For the Government of the Republic of Vanuatu

For the President of the Republic of Zambia

For the Government of the Republic of Zimbabwe

LEPINGU LISAD

SISUKORD

	<i>Lehekülg</i>
I LISA: FINANTS PROTOKOLL	67
II LISA: RAHASTAMISTINGIMUSED	69
1. peatükk. Investeeringute rahastamine	69
2. peatükk. Erimeetmed	71
3. peatükk. Rahastamine eksporditulu lühiajaliste kõikumiste korral	71
4. peatükk. Muud sätted	72
5. peatükk. Investeeringute kaitse lepingud.....	73
III LISA: ABI ASUTUSTELE – EAK JA PAK	74
IV LISA: RAKENDUS- JA JUHTIMISKORD	76
1. peatükk. Riiklik kavandamine	76
2. peatükk. Piirkondlik kavandamine ja ettevalmistamine	78
3. peatükk. Projektide rakendamine.....	80
4. peatükk. Konkurents ja soodustused	82
5. peatükk. Järelevalve ja hindamine	86
6. peatükk. Juht- ja täitevorganid	86
V LISA: ARTIKLI 37 LÕIKES 1 OSUTATUD ETTEVALMISTUSAJAL KOHALDATAV KAUPLEMISKORD...	90
1. peatükk. Üldine kauplemiskord	90
2. peatükk. Suhkru ja veise- ning vasikalihaga seotud erikohustus	92
3. peatükk. Lõppsätted	93
1. PROTOKOLL MÕISTE “PÄRITOLUSTAATUSEGA TOOTED” MÄÄRATLUSE JA HALDUSKOOSTÖÖ VIISIDE KOHTA	94
I jaotis – Üldsõtted	95
II jaotis – Mõiste “päritolustaatusega tooted” määratlus	96
III jaotis – Territoriaalsed nõuded	99
IV jaotis – Päritolutõend	100
V jaotis – Halduskoostöö kord	105
VI jaotis – Ceuta ja Melilla	108
VII jaotis – Lõppsätted	108
1. protokoll I lisa – Sissejuhatavad märkused II lisa loendi kohta	109
1. protokoll II lisa – Loend päritolustaatuseta materjalidega tehtavatest töödest ja töötlemistoimingutest, mis annavad tootele päritolustaatuse	115
1. protokoll III lisa – Ülemeremaad ja -territooriumid	187
1. protokoll IV lisa – Liikumissertifikaadi vorm	188
1. protokoll V lisa – Arvedeklaratsioon	193
1. protokoll VI A lisa – Sooduspäritoluga toodete tarnija deklaratsioon	195

1. protokoll VI B lisa – Sooduspäritoluta toodete tarnija deklaratsioon	196
1. protokoll VII lisa – Teabesertifikaat	197
1. protokoll VIII lisa – Eranditaotluse vorm	200
1. protokoll IX lisa – Loend töödest ja töötlemistoimingutest, mis annavad käesoleva protokoll artikli 6 lõikes 11 nimetatud arengumaadest pärinevast tekstiilist saadavale tootele AKV päritolustaatus	202
1. protokoll X lisa – Teatavad käesoleva protokoll artikli 6 lõikes 11 osutatud arengumaid käsitlevast päritolu kumulatsiooni menetlusest väljaarvatud tekstiiltooted	208
1. protokoll XI lisa – Tooted, mille suhtes kohaldatakse artikli 6 lõikes 3 osutatud Lõuna-Aafrikat käsitlevaid päritolu kumulatsiooni sätteid pärast kolme aasta möödumist Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu ajutisest kohaldamisest	209
1. protokoll XII lisa – Tooted, mille suhtes kohaldatakse artikli 6 lõikes 3 osutatud Lõuna-Aafrikat käsitlevaid päritolu kumulatsiooni sätteid pärast kuue aasta möödumist Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu ajutisest kohaldamisest	233
1. protokoll XIII lisa – Tooted, mille suhtes artikli 6 lõiget 3 ei kohaldata	243
1. protokoll XIV lisa – Kalatooted, mille suhtes artikli 6 lõiget 3 ajutiselt ei kohaldata	260
1. protokoll XV lisa – Ühisdeklaratsioon päritolu kumulatsiooni kohta	264
2. PROTOKOLL ARTIKLI 9 RAKENDAMISE KOHTA	265
3. PROTOKOLL, MIS SISALDAB AKV SUHKRUT KÄSITLEVA 3. PROTOKOLLI TEKSTI	266
3. protokoll lisa – Deklaratsioonid 3. protokoll kohta	268
3. protokoll lisa – Kirjavahetus	269
4. PROTOKOLL VEISE- JA VASIKALIHA KOHTA	274
5. PROTOKOLL EHK TEINE BANAANIPROTOKOLL	275
VI LISA: AKV VÄHIM ARENENUD, RASKESTI LIGIPÄÄSETAVATE JA SAARERIIKIDE LOEND	276
PROTOKOLLID	278
1. PROTOKOLL ÜHISASUTUSTE TEGEVUSKULUDE KOHTA	279
2. PROTOKOLL EESÕIGUSTE JA PUUTUMATUSE KOHTA	280
1. peatükk. Lepinguga seotud töös osalevad isikud	280
2. peatükk. AKV ministrite nõukogu omand, vahendid ja vara	280
3. peatükk. Ametlikud teated	281
4. peatükk. AKV riikide sekretariaadi töötajad	281
5. peatükk. Komisjoni esindused AKV riikides	281
6. peatükk. Üldsätted	282
3. PROTOKOLL LÕUNA-AAFRIKA KOHTA	283

I LISA

FINANTS PROTOKOLL

1. 1. märtsist 2000 annab ühendus AKV riikidele käesolevas lepingus ettenähtud otstarveteks viie aasta jooksul kokku 15,2 miljardit eurot rahalist abi.
2. Ühenduse rahalisest abist kuni 13,5 miljardit eurot annab üheksas Euroopa Arengufond (EAF).
3. Üheksandast EAFist eraldatakse koostöövahendeid järgmiselt:
 - a) 10 miljardit eurot on tagastamatu abi pikaajalise arengu toetamiseks. Seda raha kasutatakse riiklike soovituskavade rahastamiseks kooskõlas rakendus- ja juhtimiskorda käsitleva käesoleva lepingu IV lisa artiklitega 1–5. Pikaajalise arengu toetamiseks mõeldud rahast:
 - i) 90 miljonit eurot on ettevõtluse arenduskeskuse (EAK) eelarve rahastamiseks;
 - ii) 70 miljonit eurot on põllumajanduse arenduskeskuse (PAK) eelarve rahastamiseks;
 - iii) kõige rohkem 4 miljonit eurot on käesoleva lepingu artiklis 17 nimetatud otstarveteks (parlamentaarne ühisassamblee);
 - b) 1,3 miljonit eurot on tagastamatu abi AKV riikide piirkondliku koostöö ja integreerumise rahastamiseks kooskõlas rakendus- ja juhtimiskorda käsitleva käesoleva lepingu IV lisa artiklitega 6–14;
 - c) 2,2 miljonit eurot on investeerimisrahastu rahastamiseks kooskõlas rahastamistingimusi käsitleva käesoleva lepingu II lisa tingimustega, ilma et see piiraks käesoleva lepingu II lisa artiklites 2 ja 4 sätestatud intressitoetuste rahastamist käesoleva lisa punkti 3 alapunktis a nimetatud vahenditest.
4. Kuni 1,7 miljonit eurot annab Euroopa Investeerimispank omavahenditest antavate laenudena. Neid vahendeid antakse rahastamistingimusi käsitleva käesoleva lepingu II lisa ettenähtud otstarveteks kooskõlas panga põhikirjas sätestatud tingimuste ja nimetatud lisa sätestatud investeringute rahastamistingimuste asjakohaste sätetega. Pank võib oma hallatavatest vahenditest rahastada piirkondlikke projekte ja kavasid.
5. Kõik vahendid, mis on eelmistest EAFidest käesoleva finantsprotokolli jõustumise päevaks järele jäänud, ja kõik summad, mis vabanevad käimasolevatest ja nendest fondidest rahastatavatest projektidest hiljem, kantakse üheksandasse EAFi ja neid kasutatakse käesolevas lepingus ettenähtud tingimustel. Kõik üheksandasse EAFi kantud vahendid, mis olid eelnevalt eraldatud mõne AKV riigi või piirkonna soovituskava jaoks, jäävad sellele riigile või piirkonnale. Käesoleva finantsprotokolli üldsumma, mida täiendatakse eelmiste EAFide jääkidest, hõlmab ajavahemikku 2000–2007.
6. Pank haldab omavahenditest antud laene ja korraldab investeerimisrahastust rahastatavaid meetmeid. Kõiki muid käesoleva lepingu rahalisi vahendeid haldab komisjon.

7. Enne käesoleva finantsprotokolli kehtivusaja möödumist hindavad lepinguosalisel maksekohustuste ja väljamaksete seis. Selle hinnangu põhjal tehakse kindlaks vahendite üldsumma ja vajadus uute vahendite järele, millega toetada käesoleva lepingu kohast rahanduskoostööd.
 8. Kui mõni käesoleva lepingu kohane fond saab otsa enne käesoleva finantsprotokolli kehtivusaja möödumist, võtab AKV-EÜ ministrite nõukogu sobivaid meetmeid.
-

II LISA

RAHASTAMISTINGIMUSED

1. PEATÜKK

INVESTEERINGUTE RAHASTAMINE

Artikkel 1

Investeeringisrahastu tegevuse, Euroopa Investeeringisrahastu ("pank") omavahenditest antavate laenude ja erimeetmete suhtes kohaldatavad rahastamistingimused on sätestatud käesolevas peatükis. Neid vahendeid võib suunata abikõlblikele ettevõtetele otse või kõlblike investeeringufondide ja/või finantsvahendajate kaudu.

Artikkel 2

Investeeringisrahastu vahendid

1. Investeeringisrahastu vahendeid võib kasutada muu hulgas:

- a) riskikapitali moodustamiseks järgmisel kujul:
 - i) kapitaliosalus AKV ettevõtetes, sealhulgas rahaasutustes;
 - ii) kapitaliosalusega sarnane toetus AKV riikide ettevõtetele, sealhulgas rahaasutustele;
 - iii) nii välismaistele kui ka kohalikele investoritele või laenuandjatele mõeldud tagatised ja muud laenuvõime suurendajad, mida võib kasutada poliitiliste ja muude investeeringuriskide katmiseks.

b) tavaliste laenude andmiseks.

2. Kapitaliosalus on tavaliselt kontrolli mittevõimaldav vähemiosalus ja selle eest tasutakse asjakohase projekti tulemuste põhjal.

3. Kapitaliosalusega sarnaseks toetuseks võivad olla aktsionäride ettemaksud, vahetusvõlakirjad, tingimuslikud, allutatud ja osaluslaenud või muu samalaadses vormis abi. Selline abi võib koosneda eelkõige:

- a) tingimuslikest laenudest, mille teenindamine ja/või tähtaeg on seotud teatava projekti tulemuste täitmisega; kui tingimuslikku laenu erandjuhul antakse investeeringiseelseks uuringuks

või muuks projektiga seotud tehniliseks abiks, võib teenindamisest vabastada, kui investeeringut ei toimu;

- b) osaluslaenudest, mille teenindamine ja/või tähtaeg on seotud projekti tulusega;

- c) allutatud laenudest, mis makstakse tagasi alles pärast muude nõuete rahuldamist.

4. Iga meetme eest tasumine täpsustatakse laenu andmisel. Siiski:

- a) koosneb tasu tingimuslike või osaluslaenude puhul tavaliselt kindlast intressimäärast, mis on kõige rohkem 3 %, ja muutuvast osast, mis on seotud projekti tulemustega;

- b) on intressimäär allutatud laenude puhul seotud turuga.

5. Tagatisi hinnatakse nii, et need kajastaksid kindlustatavaid riske ja meetme eripära.

6. Tavaliste laenude intressimäär koosneb viitemäärast, mida pank kohaldab võrreldavate laenude suhtes, mille tingimused ajapikenduse ja tagasimaksetähtaja osas on samad, ja panga kehtestatavast lisamäärast.

7. Järgmistel juhtudel võib tavalisi laene anda soodustingimustel:

- a) erasektori arengu eelduseks olevateks infrastruktuuriprojektideks AKV vähim arenenud või konfliktijärgses olukorras olevates riikides. Sel juhul vähendatakse laenu intressimäära 3 % võrra;

- b) projektideks, mis hõlmavad erastamisega seotud ümberkorraldusmeetmeid, või projektideks, millest ühiskond või keskkond saab märkimisväärset ja selgelt tõestatavat kasu. Sel juhul võib laenu anda intressitoetusega, mille suurus ja vorm otsustatakse projekti eripära silmas pidades. Intressitoetus ei või siiski olla suurem kui 3 %.

Lõplik intressimäär ei või mingil juhul kunagi olla väiksem kui 50 % viitemäärast.

8. Sellisteks soodustuseks annab vahendeid investeerimisrahastu ja need ei ületa 5 % üldsummast, mis on eraldatud investeerimisrahastust ja panga omavahenditest investeringute rahastamiseks.

9. Intressitoetusi võib muuta kapitaliks või kasutada projektidega seotud tagastamatuks tehniliseks abiks, eelkõige AKV riikide rahastuste abistamiseks.

Artikkel 3

Investeerimisrahastu tegevus

1. Investeerimisrahastu tegutseb kõikides majandusvaldkondades ja toetab eraõiguslike ning kaubanduslikult tegutsevate avalikõiguslike üksuste investeringuid, sealhulgas erasektorile hädavajalikku tulutoovat majandus- ja tehnoloogiainfrastruktuuri. Investeerimisrahastu:

- a) juhtimine toimub käibefondi põhimõttel ja selle eesmärk on olla majanduslikult püsiv. Rahastu tegutseb turutingimustel ning väldib kohalike turgude moonutamist ja erarahastajate kõrvaletõrjumist;
- b) püüab arengut kiirendada, soodustades pikaajaliste kohalike vahendite kasutamist ning välismaiste investorite ja laenuandjate kaasamist AKV riikide projektidesse.

2. Kui finantsprotokolli tähtaeg möödub ja ministrite nõukogu ei ole teinud erietsust, kantakse investeringurahastule tehtud akumuleeritud netotagasi maksed järgmisesse protokollile.

Artikkel 4

Laenuid panga omavahenditest

1. Pank:

- a) aitab oma hallatavate vahendite kaudu kaasa AKV riikide majanduse ja tööstuse arengule nii riikide kui ka piirkondade tasandil; selleks rahastab pank eeskätt tootmisprojekte ja -kavasid või muid investeringuid, millega püütakse edendada eraettevõtlust kõikides majandusvaldkondades;
- b) loob tihedad koostöösidemed kõikide riiklike ja piirkondlike arengupankade ning AKV riikide ja ELi pankade ja rahaasutustega;

- c) kohandab koostöös asjaomase AKV riigiga käesolevas lepingu ettenähtud arengu rahastamise koostöö rakenduskorda ja menetlusi, kui see on vajalik, et võtta arvesse projektide ja kavade laadi ning tegutseda kooskõlas lepingu eesmärkidega, järgides seejuures oma põhikirjas sätestatud korda.

2. Pank annab omavahenditest laenu järgmistel tingimustel:

- a) viiteintressimäär on määr, mida pank lepingu allkirjutamise päeval või väljamaksekuupäeval kohaldab vääringu ja tagasimaksetähtaja osas samasuguste tingimustega laenude suhtes;
- b) siiski:
 - i) on avaliku sektori projektid põhimõtteliselt kõlblikud saama 3 % suurust intressitoetust;
 - ii) on artikli 2 lõike 7 punktis b piiritletud laadi erasektori projektid kõlblikud saama intressitoetust kõnealuses punktis sätestatud tingimustel.

Lõplik intressimäär ei või mingil juhul kunagi olla väiksem kui 50 % viitemäärast.

- c) intressitoetus, mille summa arvutatakse laenu väljamaksetähtpäevadel, võetakse artikli 2 lõigete 8 ja 9 kohaselt maha investeerimisrahastu intressitoetusest ja makstakse otse pank;
- d) panga omavahenditest antud laenude tagasimaksetähtaeg määratakse projekti majanduslike ja rahaliste omaduste põhjal, aga see ei või ületada 25 aastat. Tavaliselt kaasneb nende laenudega ajapikendus, mis määratakse projektikohase töö kestuse põhjal.

3. Panga omavahenditest avaliku sektori äriühingutesse investeerimise puhul võib asjaomaselt AKV riigilt nõuda projektidega seotud eritagatise või -kohustusi.

Artikkel 5

Kursiriski käsitlevad sätted

Et võimalikult palju vähendada vahetuskursi kõikumise mõju, lahendatakse kursiriski küsimus järgmiselt:

- a) ettevõtte omavahendite kindlustamiseks mõeldud kapitaliosaluse puhul kannab kursiriski tavaliselt investeerimisrahastu;

- b) väike- ja keskmise suurusega ettevõtete riskikapitali rahastamise puhul jagatakse kursirisk tavaliselt ühenduse ja muude asjaosaliste vahel. Üldiselt jaotatakse kursirisk võrdselt;
- c) võimaluse ja vajaduse korral, eelkõige stabiilse makromajanduse ja rahandusega riikides, püüab investeerimisrahastu anda laene AKV riikide omavääringutes, võttes seega kursiriski teelikult endale.

Artikkel 6

Valuutaülekandeid käsitlevad sätted

Käesoleva lepingu kohaste meetmete puhul, mis nad on lepingu raames kirjalikult heaks kiitnud, AKV riigid:

- a) vabastavad laenude intressid, vahendustasud ja tagasimaksed kõikidest asjaomase AKV riigi või asjaomaste AKV riikide õigusest tulenevatest riiklikest ja kohalikest maksudest;
- b) võimaldavad laenusaaajatel laenude intresside ja vahendustasude maksmiseks ning laenude tagasimaksedeks kasutada vääringut, mida on vaja rahastamislepingute kohaselt, mis on sõlmitud projektide ja kavade rakendamiseks nende territooriumil;
- c) võimaldavad pangal kasutada kõigi omavääringus saadud summade ülekandmiseks vajalikku välisvääringut vahetuskursiga, mida ülekandepäeval kohaldatakse euro või muude ülekandevääringute ja omavääringu vahel. See kehtib kõikide nende territooriumil projektide ja kavade rakendamiseks sõlmitud rahastamislepingute tasuvormide kohta, nagu intressid, dividendid, vahendus- ja teenustasud ning laenude tagasimaksed ja aktsiate või osade müügist saadud tulud.

2. PEATÜKK

ERIMEETMED

Artikkel 7

1. Koostöö raames toetatakse tagastamatu abiga:

- a) väikeste tuludega inimestele elamute ehitamist, sealhulgas teisel järjekohal oleva hüpoteegi võimalusi, et edendada elamuehituse pikaajalist arengut;
- b) väikerahastamist, et edendada väikese ja keskmise suurusega ning pisettevõtteid;

- c) suutlikkuse suurendamist, et edendada ja hõlbustada erasektori tõhusat osalemist ühiskonna ja majanduse arengus.

2. AKV-EÜ ministrite nõukogu otsustab pärast käesoleva lepingu allkirjastamist ja AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee ettepanekul üksikasjalikud eeskirjad ja summa, mis nende eesmärkide saavutamiseks eraldatakse pikaajaliseks arenguks ettenähtud vahenditest.

3. PEATÜKK

RAHASTAMINE EKSPORDITULU LÜHIAJALISTE KÕIKUMISTE KORRAL

Artikkel 8

1. Lepinguosalised tunnustavad, et lühiajalistest kõikumistest tulenevad eksporditulu kaod võivad ohustada arengu rahastamist ning makromajanduslike ja valdkondlike tegevuspõhimõtete rakendamist. Seetõttu on pikaajaliseks arenguks eraldatavate vahendite määramise üheks aluseks AKV riigi majanduse sõltuvus kaupade, eelkõige põllumajandus- ja mäetööstustoodete ekspordist.

2. Vähendamaks eksporditulu ebapüsivuse kahjulikku mõju ja kaitsmaks tulu vähenemise tõttu ohustatud arengukava, võib artiklite 9 ja 10 põhjal anda täiendavat rahalist toetust riigi pikaajaliseks arenguks ettenähtud vahenditest.

Artikkel 9

Eeldused

1. Lisavahendite saamise eeldused on järgmised:

- a) tulu kaupade ekspordist väheneb 10 % (AKV vähim arenenud riikide puhul 2 %), võrreldes kohaldamisaastale eelnenud nelja-aastase ajavahemiku esimese kolme aasta tulu aritmeetilise keskmisega;

või

tulu kõikide põllumajandus- või mäetööstustoodete ekspordist väheneb 10 % (AKV vähim arenenud riikide puhul 2 %), võrreldes kohaldamisaastale eelnenud nelja-aastase ajavahemiku esimese kolme aasta tulu aritmeetilise keskmisega nende riikide puhul, kus põllumajandus- või mäetööstustoodete eksporditulu moodustab rohkem kui 40 % kaupade ekspordist saadavast kogutulust;

b) avaliku sektori eelarvepuudujääk on 10 % suurem, kui kõnealuseks aastaks on ette nähtud või järgmiseks aastaks kavandatud.

2. Lisatoetust on õigus saada kõige rohkem neli aastat järjest.

3. Lisavahendeid kajastatakse asjaomase riigi avaliku sektori raamatupidamises. Neid kasutatakse kohaldamisaastale järgneval aastal kooskõlas kavandamiseeskirjade ja -meetodite, sealhulgas rakendus- ja juhtimiskorda käsitleva IV lisa erisätetega ning ühenduse ja asjaomase AKV riigi vaheliste eelnevalt koostatud kokkulepete põhjal. Lepinguosaliste kokkuleppel võib vahendeid kasutada riigieelarves ettenähtud kavade rahastamiseks. Osa lisavahenditest võib siiski hoida teatavatele valdkondadele.

Artikkel 10

Ettemaksed

Lisavahendite eraldamise süsteem näeb ette ettemakseid, et kaitsta viivituste eest kaubanduse koondstatistika saamisel ja tagada kõnealuste vahendite lülitamine kohaldamisaastale järgneva aasta eelarvesse. Ettemaksed tehakse valitsuse koostatud esialgse ekspordistatistika põhjal, mis esitatakse komisjonile enne ametliku ja lõpliku koondstatistika valmimist. Ettemakse ülemmäär on 80 % kohaldamisaastaks arvestatud lisavahenditest. Sel viisil kasutata- vaid summasid kohandatakse komisjoni ja valitsuse ühisel kokkuleppel, pidades silmas lõplikku ekspordi koondstatistikat ja eelarvepuudujäägi lõplikku suurust.

Artikkel 11

Käesoleva peatüki sätteid vaadatakse läbi hiljemalt kahe kohaldamisaasta möödudes ja seejärel emma-kumma lepinguosalise nõudel.

4. PEATÜKK

MUUD SÄTTED

Artikkel 12

Jooksvad maksed ja kapitali liikumine

1. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, kohustuvad lepinguosalised mitte kehtestama piiranguid ühenduse ja AKV riikide

residentide vahelistele maksebilansi jooksva konto kohastele vabalt vahetatavas vääringus tehtavatele maksetele.

2. Lepinguosalised kohustuvad maksebilansi kapitalikonto kohaste tehingute puhul mitte kehtestama piiranguid kapitali vabale liikumisele vastuvõtjariigi õigusaktide kohaselt asutatud äriühingutesse otse investeerimisel ja käesoleva lepingu kohaselt investeerimisel ning nende investeringute ja nendest tuleneva kasumi rahaks muutmisel või kodumaale tagasi viimisel.

3. Kui ühel või mitmel AKV riigil või ühel või mitmel ühenduse liikmesriigil on suuri maksebilansiraskusi või neid ähvardavad sellised raskused, võib asjaomane AKV riik, liikmesriik või ühendus GATTis, GATSis ja Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirja VIII ja XIV artiklis kehtestatud tingimustel kehtestada jooksvatele tehingutele lühiajalisi piiranguid, mida kohaldatakse üksnes niikaua, kui on vaja maksebilansi seisundi parandamiseks. Meetmeid võt- tev lepinguosaline teatab nendest teistele lepinguosalistele ja esitab neile kõnealuste meetmete lõpetamise ajakava niipea kui võimalik.

Artikkel 13

Ettevõtjate kohtlemine

Ühelt poolt AKV riigid ja teiselt poolt liikmesriigid kohtlevad teineteise kodanikke ja äriühinguid asutamisel ja teenuste osutamisel kedagi diskrimineerimata. Kui teatava tegevuse puhul ei saa mõni AKV riik või liikmesriik sellist kohtlemist siiski võimaldada, ei ole see AKV riik või liikmesriik kohustatud asjaomase riigi kodanikke või äriühinguid kõnealuse tegevuse puhul selliselt kohtlema.

Artikkel 14

Mõiste "äriühingud" määratlus

1. Käesoleva lepingu kohaldamisel tähendavad "liikmesriigi või AKV riigi äriühingud" tsiviil- või kaubandusõiguse alusel asutatud äriühinguid, sealhulgas avalik-õiguslikke ja muid ühinguid, ühistuid ja muid juriidilisi isikuid ja avalik- või eraõiguslikke ühendusi, välja arvatud mittetulunduslikud, mis on moodustatud liikmesriigi või AKV riigi õiguse kohaselt ja mille põhikirjajärgne asukoht, juhatuse asukoht või põhitegevuskoht asub liikmesriigis või AKV riigis.

2. Sellise äriühingu tegevus, millel on üksnes põhikirjajärgne asukoht liikmesriigis või AKV riigis, peab olema tegelikult ja pidevalt seotud selle liikmesriigi või AKV riigi majandusega.

5. PEATÜKK

INVESTEERINGUTE KAITSE LEPINGUD

Artikkel 15

1. Käesoleva lepingu artikli 78 sätete rakendamisel võtavad lepinguosalisel arvesse järgmisi põhimõtteid:

- a) osalisriik võib vajaduse korral taotleda läbirääkimiste alustamist investeeringute soodustamise ja kaitse lepingu sõlmimiseks mõne teise osalisriigiga;
- b) selliste lepingute osalisriigid ei diskrimineeri investeeringute soodustamise ja kaitse kahe- või mitmepoolsete lepingute sõlmimisläbirääkimiste alustamisel ja nende lepingute kohaldamisel ja tõlgendamisel ühtki käesoleva lepingu osalisriiki ega ühtki kolmandat riiki;
- c) osalisriikidel on õigus nõuda eespool kirjeldatud võrdse kohtlemise muutmist või kohandamist, kui rahvusvahelised kohustused või muutunud olud seda nõuavad;
- d) eespool esitatud põhimõtete kohaldamise eesmärgiks ega tulemuseks ei või olla ühegi käesoleva lepingu osalise suveräänsuse kahjustamine;

e) seos sõlmitava lepingu jõustumiskuupäeva, vaidluste lahendamise korra ja asjakohaste investeeringute kuupäevade vahel sätestatakse selles lepingus, võttes arvesse eespool olevaid sätteid. Lepinguosalised kinnitavad, et üldiselt tagasiulatuvust ei kohaldata, kui osalisriigid ei näe ette teisiti.

2. Et hõlbustada investeeringute soodustamise ja kaitse kahepoolsete lepingute sõlmimisläbirääkimisi, nõustuvad lepinguosalisel uurima näidiskaitselepingu põhisätteid.

Uurimisel lähtutakse osalisriikide vahel olemasolevate kahepoolsete lepingute sätetest ja pööratakse erilist tähelepanu järgmistele küsimustele:

- a) õiguslikud tagatised, millega kindlustatakse välisinvestorite õiglane ja erapooletu kohtlemine ja kaitse;
- b) investorite enamsoodustuskorda käsitlev säte;
- c) kaitse sundvõõrandamise ja riigistamise korral;
- d) kapitali ja kasumi ülekandmine;
- e) rahvusvaheline vahekohtumenetlus investori ja vastuvõtjariigi vaheliste vaidluste korral.

3. Lepinguosalised nõustuvad uurima tagatissüsteemide võimalusi, et rahuldada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete erivajadusi oma AKV riikidesse tehtud investeeringute kindlustamisel.

Eespool kirjeldatud uurimine algab pärast käesoleva lepingu allkirjastamist niipea kui võimalik.

Nende uurimuste tulemused esitatakse AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomiteele läbivaatamiseks ja vajalike meetmete võtmiseks.

III LISA

ABI ASUTUSTELE – EAK JA PAK

Artikkel 1

Koostööga toetatakse asutusi, mis abistavad ettevõtjaid ning edendavad põllumajanduse ja maaelu arengut. Seoses sellega aitab koostöö:

- a) tugevdada ja suurendada ettevõtluse arenduskeskuse (EAK) rolli, et toetada AKV riikide erasektori arendamist;
- b) tugevdada põllumajanduse arenduskeskuse (PAK) rolli AKV riikide asutuste suutlikkuse suurendamisel, eelkõige teabe haldamisel, et parandada juurdepääsu tehnoloogiale, mis suurendab põllumajanduse tootlikkust, turustusvõimet ja toiduainetega kindlustatust ning arendab maaelu.

Artikkel 2

EAK

1. EAK toetab erasektori arengukavade rakendamist AKV riikides, osutades AKV äriühingutele ja ettevõtjatele muid teenuseid peale finantsteenuste ning toetades ühenduse ja AKV riikide ettevõtjate ühisalgatusi.
2. EAK püüab aidata AKV eraettevõtjatel muutuda konkurentsivõimelisemaks kõikides majandusvaldkondades. Eelkõige teeb EAK järgmist:
 - a) hõlbustab ja edendab ärikoostööd ja partnerlust AKV ja ELi ettevõtjate vahel;
 - b) aitab arendada ettevõtjatele pakutavaid abiteenuseid, toetades erasektori organisatsioonide suutlikkuse suurendamist või tehniliste, kutsealaste, juhtimis-, äriabi- ja koolitusteenuste osutajaid;
 - c) toetab investeeringute soodustamist, näiteks investeeringuid soodustavaid organisatsioone, investeerimisalaste konverentside korraldamist, koolituskavasid, investeeringute kavandamise tööühmi ja järelevalvet investeeringute soodustamise üle;

- d) toetab algatusi, mis aitavad kaasa tehnoloogia, oskusteabe ning parimate tavade arendamisele ja edasiandmisele kõikides ärijuhtimise valdkondades.

3. Lisaks sellele EAK:

- a) teavitab AKV erasektorit käesoleva lepingu sätetest;
- b) levitab AKV erasektoris kohalikul tasandil teavet välisturgudel tootele esitatavate kvaliteedinõuete ja kehtivate normide kohta;
- c) annab Euroopa äriühingutele ja erasektori organisatsioonidele teavet ärivõimaluste ja -tingimuste kohta AKV riikides.

4. EAK toetab ettevõtjaid asjatundlike ja pädevate riiklike ja/või piirkondlike teenusevahendajate kaudu.

5. EAKi tegevus, mis on seotud avalike või eraüksuste poolt erasektori arendamiseks tehtud algatustega, põhineb kooskõlastamisel, täiendavusel ja lisaväärtusel. EAK valib, milliste ülesannetega tegelda.

6. Keskuse järele valvab suursaadikute komitee, kes pärast käesoleva lepingu allakirjutamist:

- a) kehtestab keskuse põhikirja ja töökorra, määrates muu hulgas keskuse järelevalveorganid;
- b) kehtestab töötajaid käsitlevad põhikirjasätted ning rahandus- ja tööjõueeskirjad;

c) valvab keskuse organite töö järele;

d) kehtestab tegevuseeskirjad ja keskuse eelarve vastuvõtmise korra.

7. Suursaadikute komitee nimetab enda kehtestatud korras ja alustel keskuse organite liikmed.

8. Keskuse eelarvet rahastatakse käesoleva lepingu sätete kohaselt, mis käsitlevad koostööd arengu rahastamise vallas.

Artikkel 3

PAK

1. PAKi ülesanne on edendada AKV põllumajandust ja maaelu arendavate organisatsioonide tegevuspõhimõtete koostamist ja suutlikkuse suurendamist ning parandada nende võimet hallata teavet ja suhelda. Ta aitab nendel organisatsioonidel koostada ja rakendada tegevuspõhimõtteid ja kavasad, millega püütakse vähendada vaesust, edendada pidevat kindlustatust toiduainetega ja säilitada loodusvarasid ning seeläbi suurendada AKV riikide iseseisvust maaelu ja põllumajanduse arendamisel.

2. PAK:

- a) arendab ja osutab teabeteenuseid ning parandab juurdepääsu teadusuuringutele, koolitusele ja uuendustele põllumajanduse ning maaelu arendamise ja laiendamise vallas, et edendada arengut nendes valdkondades;
- b) suurendab AKV riikide suutlikkust, et:
 - i) parandada põllumajanduse ja maaelu arengupõhimõtete ja -kavade koostamist ja juhtimist riikide ja piirkondade tasandil, sealhulgas suurendades suutlikkust andmeid koguda ning tegevuspõhimõtteid uurida, analüüsida ja formuleerida;
 - ii) parandada teabehaldust ja suhtlust, eelkõige riikliku põllumajanduskava raames;
 - iii) edendada tegevuse jälgimiseks tõhusat institutsioonidesest teabekorraldust ja suhtlust ning liitude loomist piirkondlike ja rahvusvaheliste koostööpooltega;

iv) edendada detsentraliseeritud teabehaldust ja suhtlust kohalikul ja riiklikul tasandil;

v) tugevdada algatusi piirkondliku koostöö abil;

vi) arendada võtteid, millega hinnata tegevuspõhimõtete mõju põllumajanduse ja maaelu arengule.

3. Keskus toetab piirkondlikke algatusi ja koostöövõrkude loomist ning kaasab sobivaid AKV organisatsioone järk-järgult suutlikkuse suurendamise kavadesse. Selleks toetab keskus detsentraliseeritud piirkondlikke teabevõrke. Need võrgud ehitatakse üles järk-järgult ja tõhusalt.

4. Keskuse järele valvab suursaadikute komitee, kes pärast käesoleva lepingu allakirjutamist:

- a) kehtestab keskuse põhikirja ja töökorra, määrates muu hulgas keskuse järelevalveorganid;
 - b) kehtestab töötajaid käsitlevad põhikirjasätted ning rahandus- ja tööjõueskirjad;
 - c) valvab ta keskuse organite töö järele;
 - d) kehtestab tegevuseeskirjad ja keskuse eelarve vastuvõtmise korra.
5. Suursaadikute komitee nimetab enda kehtestatud korras ja alustel keskuse organite liikmed.
6. Keskuse eelarvet rahastatakse käesoleva lepingu sätete kohaselt, mis käsitlevad koostööd arengu rahastamise vallas.

IV LISA

RAKENDUS- JA JUHTIMISKORD

1. PEATÜKK

RIIKLIK KAVANDAMINE

Artikkel 1

Meetmed, mida käesoleva lepingu raames rahastatakse tagastamata abist, kavandatakse finantsprotokolli tähtaja alguses. Kõnealune kavandamine tähendab:

- a) riigi toetamise kava koostamist ja täiustamist riigi enda keskmise tähtajaga arengueesmärkide ja -kavade põhjal;
- b) selget teavet ühenduselt soovituskavadeks eraldavate vahendite kohta, mida riik võib viie aasta jooksul saada, ja kõiki muid asjakohaseid andmeid;
- c) soovituskava koostamist ja vastuvõtmist riigi toetamise kava rakendamiseks;
- d) riigi toetamise kava, soovituskava ja selleks eraldatud vahendite hulga täpsustamist.

Artikkel 2

Riigi toetamise kava

Asjaomane AKV riik ja EL koostavad riigi toetamise kava pärast nõupidamist mitmesuguste arendamises osalejatega, lähtudes saadud teadmistest ja parimatest tavadest. Riigi toetamise kava kohandatakse iga kõnealuse AKV riigi vajadustele ja erioludele. See on vahend, millega seada meetmed tähtsusejärjekorda ja suurendada kohalikku osalust koostöökavades. Kõiki lahknemisi riigi enda ja ühenduse tehtud analüüsi vahel võetakse arvesse. Riigi toetamise kava sisaldab järgmisi tüüposi:

- a) riigi poliitiliste, majanduslike ja ühiskondlike olude, piirangute, võimaluste ja väljavaadete analüüs, sealhulgas põhivajaduste hinnang, mis hõlmab sissetulekut inimese kohta, rahvarvu, sotsiaalseid näitajaid ja haavatavust;
- b) riigi keskmise tähtajaga arengukava üksikasjalik kirjeldus, selgelt määratletud rõhuasetused ja eeldatav rahastamisvajadus;

c) muude riigis tegutsevate rahastajate, eelkõige ELi liikmesriikide kui kahepoolsete rahastajate asjakohaste plaanide ja meetmete kirjeldus;

d) vajaduste rahuldamise kavad ja täpsed summad, mida EL saab anda. Võimalust mööda täiendavad need kavad AKV riigi enda ja muude selles riigis tegutsevate rahastajate poolt rahastatavaid meetmeid;

e) eespool osutatud kavade rakendamiseks sobivaimate toetusmehhanismide laadi ja ulatuse määratlus.

Artikkel 3

Vahendite eraldamine

1. Käesolev leping näeb ette, et vahendeid eraldatakse vastavalt vajadustele ja tulemustele. Seoses sellega:

a) hinnatakse vajadusi, võttes arvesse sissetulekut inimese kohta, rahvarvu, sotsiaalseid näitajaid ja võlataset, eksporditulu vähenemist ja sõltuvust eksporditulust, eelkõige põllumajandusest ja mäetööstusest saadavast eksporditulust. AKV vähim arenenud riikidele võimaldatakse erikohtlemist ning AKV saareriikide ja raskesti ligipääsetavate riikide haavatavust võetakse asjakohaselt arvesse. Lisaks sellele võetakse arvesse konfliktijärgses olukorras olevate riikide erilisi raskusi;

b) hinnatakse tulemusi erapooletul ja läbipaistval viisil, järgmiste näitajate põhjal: asutuste ümberkujundamise edenemine, riigi suutlikkus vahendeid kasutada, praeguste meetmete tõhus rakendamine, vaesuse leevendamine või vähendamine, säästva arengu meetmed ning makromajanduslike ja valdkondlike tegevuspõhimõtete tulemuslikkus.

2. Eraldatud vahendid jagunevad kaheks:

a) eraldi makromajanduse ja valdkondlike tegevuspõhimõtete toetamiseks ning kavadeks ja projektideks, millega toetatakse ühenduse abi sihtvaldkondi ja muid valdkondi;

b) eraldis ettenägematuteks vajadusteks nagu hädaabi, juhul kui sellist abi ei saa rahastada ELi eelarvest, rahvusvaheliselt kokkulepitud võlakergendusalgatuste rahastamine ja toetus eksporditulu kõikumise kahjuliku mõju leevendamiseks.

3. See soovituslik summa hõlbustab asjaomasele riigile antava ühenduse abi pikaajalist kavandamist. Üheskoos eelmise EAFi raames riigile eraldatud vahendite vabade osadega ja võimaluse korral ühenduse eelarvevahenditega on need eraldised asjaomase riigi soovituskava koostamise aluseks.

4. Hoolitsetakse nende riikide eest, kes erandlike asjaolude tõttu ei pääse ligi tavapärastele kavandatavatele vahenditele.

Artikkel 4

Soovituskava koostamine ja vastuvõtmine

1. Eespool osutatud teabe alusel koostab iga AKV riik oma riigi toetamise kavas väljendatud arengueesmärkide ja prioriteetide põhjal soovituskava eelnõu, mille ta esitab ühendusele. Soovituskava eelnõusse märgitakse:

- a) sihtvaldkond või -valdkonnad, millele toetus peaks keskenduma;
- b) sobivaimad meetmed sihtvaldkonna või -valdkondade eesmärkide saavutamiseks;
- c) sihtvaldkondadesse mittekuuluvatele projektidele ja kavadele ettenähtud vahendid ja/või selliste meetmete põhijooned ning iga sellise projekti või kava puhul kasutatavad vahendid;
- d) abikõlblikud valitsusvälised osalejad ja neile eraldatud vahendid;
- e) ettepanekud piirkondlikeks projektideks ja kavadeks;
- f) varu, et kindlustada end võimalike nõuete vastu ning katta suurenenud ja ettenägematud kulud.

2. Soovituskava eelnõusse märgitakse vajaduse korral vahendid, mis on mõeldud AKV riikide tööjõu, materiaalse ja institutsionaalse suutlikkuse suurendamiseks, et koostada ja rakendada

riiklike ja piirkondlike soovituskavasid ning parandada AKV riiklike investeerimisprojektide juhtimist.

3. Asjaomane AKV riik ja ühendus vahetavad soovituskava eelnõu kohta arvamusi. Soovituskava võetakse vastu ühenduse ja asjaomase AKV riigi ühisel kokkuleppel. Vastuvõetuna on see siduv nii ühendusele kui ka kõnealusele riigile. Soovituskava lisatakse riigi toetamise kavale ja lisaks sisaldab see:

- a) täpseid ja selgepiirilisi meetmeid, eelkõige selliseid, milleks saab teoks teha enne kava järgmist läbivaatust;
- b) soovituskava rakendamise ja läbivaatamise, sealhulgas kohustuste ja väljamaksete ajakava;
- c) läbivaatamisel kasutatavaid näitajaid ja hindamisaluseid.

4. Ühendus ja asjaomane AKV riik võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kavandamine viiakse lõpule võimalikult kiiresti ja hiljemalt kaheteistkümneme kuu jooksul finantsprotokollil allkirjastamisest, välja arvatud erandlikel asjaoludel. Seoses sellega peab riigi toetamise kava ja soovituskava koostamine olema osa pidevast tegevusest, mille tulemuseks on ühtse dokumendi vastuvõtmine.

Artikkel 5

Läbivaatamine

1. AKV riigi ja ühenduse rahanduskoostöö peab olema piisavalt paindlik, et tagada meetmete pidev kooskõla käesoleva lepingu eesmärkidega ja võtta arvesse kõiki muutusi asjaomase AKV riigi majanduse olukorras, prioriteetides ning eesmärkides. Seoses sellega siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ja esinduse juht:

- a) vaatavad soovituskava toimimise läbi igal aastal;
 - b) korraldavad riigi toetamise kava ja soovituskava vahe- ja lõpläbivaatusi, pidades silmas hetkevajadusi ja tulemusi.
2. Humanitaar- ja hädaabi käsitlevates sätetes nimetatud erandlikel asjaoludel võib läbivaatamine toimuda emma-kumma lepinguosalise nõudel.

3. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ja esinduse juht:

- a) võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada soovituskava säete, sealhulgas kavandamise käigus kokkulepitud kohustuste ja väljamaksete ajakava järgimine;
- b) teevad kindlaks kõik põhjused, miks rakendamine venib, ja pakuvad välja sobivad meetmed olukorra parandamiseks.

4. Soovituskava toimimise iga-aastasel läbivaatamisel hinnatakse ühiselt kava rakendamist ja võetakse arvesse asjakohaseid järelevalve- ja hindamistulemusi. Läbivaatus toimub kohalikul tasandil ning siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ja esinduse juht vormistavad selle lõplikult 60 päeva jooksul. Läbivaatusel hinnatakse eelkõige:

- a) sihtvaldkonnas või -valdkondades saavutatud tulemusi, võrreldes neid eesmärkides, mõjunäitajates ja valdkondlikes tegevuspõhimõtetes piiritletud kohustustega;
- b) sihtvaldkonda või -valdkondadesse mittekuuluvaid ja/või mitmeaastaste kavadega hõlmatud projekte ja kavasid;
- c) valitsusväliste osalejatele ettenähtud vahendite kasutamist;
- d) käsilolevate meetmete rakendamise tulemuslikkust ning kohustuste ja maksete ajakavast kinnipidamist;
- e) kavandamise jätkamist järgnevatel aastatel.

5. 30 päeva jooksul pärast läbivaatuse lõppu esitavad siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ja esinduse juht arengu rahastamise koostöökomiteele aruande iga-aastase läbivaatuse lõppotsuste kohta. Komitee vaatab aruande läbi kooskõlas oma käesolevast lepingust tulenevate kohustuste ja volitustega.

6. Iga-aastaste läbivaatuste põhjal võivad siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ja esinduse juht vahe- ja lõpläbivaatustel riigi toetamise kava eespool osutatud tähtaja jooksul muuta ja kohendada:

- a) kui toimimise läbivaatamisel ilmneb erilisi raskusi; ja/või
- b) pidades silmas AKV riigi muutunud olusid.

Sellised läbivaatused tehakse 30 päeva jooksul pärast vahe- ja lõpläbivaatuse lõppu. Finantsprotokolli tähtaja lõpus tehtav läbivaatus sisaldab ka kohandusi, mida tuleks teha uues finantsprotokollis nii vahendite jaotuse kui ka järgmise kava koostamise osas.

7. Pärast vahe- ja lõpläbivaatuse lõppu võib ühendus vahendite jaotust muuta, pidades silmas asjaomase AKV riigi hetkevajadusi ja tulemusi.

2. PEATÜKK

PIIRKONDLIK KAVANDAMINE JA SELLE ETTEVALMISTAMINE

Artikkel 6

Osalemine

1. Piirkondlik koostöö sisaldab meetmeid, millest saab kasu ja millesse on kaasatud:

- a) vähemalt kaks AKV riiki või kõik AKV riigid ja/või
- b) piirkondlik organ, millesse kuulub vähemalt kaks AKV riiki.

2. Piirkondlik koostöö võib haarata ka ülemeremaid ja -territooriume ning kõige kaugemaid piirkondi. Nende territooriumide osalemist rahastatakse vahenditest, mis antakse käesoleva lepingu alusel AKV riikidele eraldatud vahenditele lisaks.

Artikkel 7

Piirkondlikud kavad

Asjaomased AKV riigid määravad kindlaks geograafilised piirkonnad. Piirkondlikud integreerumiskavad peaksid võimalikult palju vastama majandusliku integreerumise eest vastutavate piirkondlike organisatsioonide kavadele. Kui mitme asjaomase piirkondliku organisatsiooni liikmed kattuvad, peaks piirkondlik integreerumiskava põhimõtteliselt hõlmama kõiki nende organisatsioonide liikmeid. Seoses sellega annab ühendus piirkondlikest kavadest eritoetust AKV riikide rühmadele, kes tahavad sõlmida ELiga majanduskoostöölepinguid.

Artikkel 8

Piirkondlik kavandamine

1. Kavandamine toimub piirkonna tasandil. Kavandamine on komisjoni ja ühe või mitme nõuetekohaselt volitatud asjaomase piirkondliku organisatsiooni või sellise volituse puudumisel kõnealuse piirkonna siseriiklike eelarvevahendite käsutajate vahelise arvamustevahetuse tulemus. Vajaduse korral võib kavandamine hõlmata nõupidamist abikõlblike valitsusväliste osalejatega.

2. Kõnealune kavandamine tähendab:

- a) piirkonna toetamise kava koostamist ja täiustamist piirkonna enda keskmise tähtajaga arengueesmärkide ja -kavade põhjal;
- b) selget teavet ühenduselt soovituskvadeks eraldatavate vahendite kohta, mida piirkond võib viie aasta jooksul saada, ja kõiki muid asjakohaseid andmeid;
- c) piirkonna soovituskava koostamist ja vastuvõtmist piirkonna toetamise kava rakendamiseks;
- d) piirkonna toetamise kavale, piirkonna soovituskvale ja igale piirkonnale eraldatud vahendite hulga läbivaatamist.

3. Piirkonna toetamise kava koostavad komisjon ja üks või mitu nõuetekohaselt volitatud piirkondlikku organisatsiooni koostöös asjakohase piirkonna AKV riikidega. Piirkonna toetamise kava on vahend, millega seada meetmed tähtsusjärjekorda ja suurendada kohalikku osalust toetatavates kavades. Piirkonna toetamise kava sisaldab järgmisi tüüposi:

- a) piirkonna poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete olude analüüs;
- b) piirkonna majanduse integreerumise ja maailmamajandusse integreerumise käigu ja väljavaadete hinnang;
- c) piirkondlike kavade ja prioriteetide kirjeldus ja eeldatav rahastamisvajadus;
- d) piirkondliku koostöö muude väliste koostööpoolte asjakohaste meetmete kirjeldus;
- e) kirjeldus, milline on ELi panus piirkondliku koostöö ja integreerumise eesmärkide saavutamisse, kusjuures see panus peab võimalikult hästi täiendama AKV riikide enda ja muude väliste koostööpoolte, eelkõige ELi liikmesriikide poolt rahastatavaid meetmeid.

Artikkel 9

Vahendite eraldamine

Finantsprotokolliga hõlmatud ajavahemiku alguses teatab ühendus igale piirkonnale vahendite hulga, mida see võib viie aasta jooksul saada. Vahendite suunav jaotus koostatakse vajaduste hinnangu ning piirkondliku koostöö ja integratsiooni käigu ja väljavaadete põhjal. Piisava suurusjärgu saavutamiseks ja tõhususe

suurendamiseks võib piirkondlikud ja riiklikud vahendid ühendada selliste piirkondlike meetmete rahastamiseks, kus riiklik osalus on selgelt eristatav.

Artikkel 10

Piirkondlik soovituskava

1. Eespool osutatud vahendite jaotuse põhjal koostavad komisjon ja nõuetekohaselt volitatud piirkondlik(ud) organisatsioon(id) või sellise volituse puudumisel kõnealuse piirkonna siseriiklikud eelarvevahendite käsutajad piirkonna soovituskava eelnõu. Eelkõige täpsustatakse kava eelnõus:

- a) ühenduse abi sihtvaldkonnad ja alad;
- b) sobivaimad meetmed nendes valdkondades ja neil aladel seatud eesmärkide saavutamiseks;
- c) projektid ja kavad, mille abil neid eesmärke saavutada, niivõrd kui need on selgelt piiritletud, ning iga sellise projekti või kava osa jaoks kasutatavad vahendid ja nende rakendamise ajakava.

2. Piirkondlikud soovituskvad võetakse vastu ühenduse ja asjaomaste AKV riikide ühisel kokkuleppel.

Artikkel 11

Läbivaatamine

Kõikide AKV riikide piirkondade ja ühenduse rahanduskoostöö peab olema piisavalt paindlik, et tagada meetmete pidev kooskõla käesoleva lepingu eesmärkidega ja võtta arvesse kõiki muutusi asjaomase piirkonna majanduse olukorras, prioriteetides ning eesmärkides. Korraldatakse piirkondlike soovituskvade vahe- ja lõppläbivaatusi, et kohendada need muutunud oludele ja tagada nende õige rakendamine. Vahe- ja lõppläbivaatuse tulemusena võib ühendus vahendite jaotust muuta, pidades silmas hetkevajadusi ja tulemusi.

Artikkel 12

AKV riikide vaheline koostöö

Finantsprotokolliga hõlmatud ajavahemiku alguses teatab ühendus AKV ministrite nõukogule, milline osa selle piirkondlikeks meetmeteks ettenähtud vahenditest tuleb hoida nendeks meetmeteks, millest saavad kasu paljud või kõik AKV riigid. Need meetmed ei pea olema seotud geograafilise asukohaga.

Artikkel 13

Rahastamistaotlused

1. Piirkondlike kavade rahastamise taotlused esitab:
 - a) nõuetekohaselt volitatud piirkondlik organ või organisatsioon või
 - b) nõuetekohaselt volitatud allpiirkondlik organ või organisatsioon või kavandamisjärgust osa võttev asjakohases piirkonnas paiknev AKV riik, kui meede on piiritletud piirkondlikus soovituskavas.

2. AKV riikide vaheliste kavade rahastamise taotluse esitab (esitavad):
 - a) vähemalt kolm volitatud piirkondlikku organit või organisiooni, kes esindavad eri geograafilisi piirkondi, või selliste piirkondade siseriiklikud eelarvevahendite käsutajad või
 - b) AKV ministrite nõukogu või erivolitusel AKV suursaadikute komitee või
 - c) AKV suursaadikute komitee eelneval heakskiidul rahvusvahelised organisatsioonid, kelle tegevus aitab kaasa piirkondliku koostöö ja integreerumise eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 14

Rakenduskord

1. Piirkondlikke kavasid rakendab taotlejaorgan või mõni muu nõuetekohaselt volitatud institutsioon või organ.

2. AKV riikide vahelisi kavasid rakendab taotlejaorgan või tema nõuetekohaselt volitatud esindaja. Nõuetekohaselt volitatud rakendusorgani puudumisel vastutab AKV riikide vaheliste meetmete rakendamise eest komisjon, ilma et see piiraks AKV sekretariaadi juhitavaid sihtprojekte ja -kavasid.

3. Piirkondliku koostöö eesmärgid ja tunnusjooni arvesse võttes kohaldatakse sellealaste meetmete suhtes arengu rahastamise koostööks kehtestatud korda.

3. PEATÜKK

PROJEKTIDE RAKENDAMINE

Artikkel 15

Projektide määratlemine, koostamine ja hindamine

1. AKV riikide esitatud projekte ja kavasid hinnatakse ühiselt. AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee koostab projektide ja kavade hindamise üldised suunised ja alused.

2. Koostatud ja rahastamiseks esitatud projekti või kava toimekud peavad sisaldama kogu teavet, mida on vaja projektide või kavade hindamiseks, või kui sellised projektid või kavad ei ole täielikult piiritletud, siis nende hindamiseks vajalikku üldkirjeldest. Käesoleva lepingu kohaselt edastavad AKV riigid või muud kõlblikud abisaajad need toimekud ametlikult ühendusele.

3. Projektide ja kavade hindamisel võetakse asjakohaselt arvesse riigi inimressursside piiratus ja tagatakse selliste ressursside arendamine. Samuti võetakse arvesse iga AKV riigi eripära ja piirangud.

Artikkel 16

Rahastamisetpanek ja -otsus

1. Hindamise järeldused võetakse kokku rahastamisetpanekus, mille ühendus koostab tihedas koostöös asjaomase AKV riigiga. Rahastamisetpanek esitatakse heakskiitmiseks komisjoni otsuseid tegevale organile.

2. Rahastamisetpanek sisaldab esialgset ajakava projekti või kava tehniliseks ja rahaliseks rakendamiseks, kaasa arvatud mitmeaastased kavad ja ülderaldised väikeste kuludega meetmed, ning sätestab erinevate rakendusjärgkude kestuse. Rahastamisetpanek:
 - a) võtab arvesse ühe või mitme asjaomase AKV riigi märkusi;
 - b) edastatakse samal ajal ühele või mitmele asjaomasele AKV riigile ja ühendusele.

3. Komisjon vormistab rahastamisettepaneku lõplikult ja edastab selle muudetud või muutmata kujul ühenduse otsuseid tegevale organile. Asjaomasele AKV riigile (asjaomastele AKV riikidele) antakse võimalus teha märkusi kõikide sisuliste muudatuste kohta, mida komisjon kavatseb ettepanekus teha. Neid märkusi võetakse arvesse muudetud rahastamisettepanekus.

4. Ühenduse otsuseid tegev organ teatab oma otsusest 120 päeva jooksul pärast eespool osutatud rahastamisettepaneku esitamise kuupäeva.

5. Kui ühendus rahastamisettepanekut vastu ei võta, teatatakse asjaomasele AKV riigile (asjaomastele AKV riikidele) viivitamata selle otsuse põhjustest. Sel juhul võivad asjaomase AKV riigi (asjaomaste AKV riikide) esindajad 60 päeva jooksul taotleda:

a) asja suunamist käesoleva lepingu alusel asutatud AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomiteele või

b) enda ärakuulamist ühenduse otsuseid tegevas organis.

6. Pärast sellist ärakuulamist teeb asjaomane ühenduse organ, kellele asjaomane AKV riik võib (asjaomased AKV riigid võivad) enne otsustamist teatada kõikidest asjaoludest, mis võivad otsuseid tegevale organile olla vajalikud olemasoleva teabe täiendamiseks, lõpliku otsuse rahastamisettepanek vastu võtta või tagasi lükata.

7. Mitmeaastaste kavadega rahastatakse muu hulgas koolitust, detsentraliseeritud meetmeid, väikeprojekte, kaubanduse edendamist ja arendamist, väikesemahulisi meetmeid teatavas valdkonnas, projektide või kavade juhtimise toetamist ja tehnilist koostööd.

8. Eespool kirjeldatud juhtudel võib asjaomane AKV riik esitada esinduse juhile mitmeaastase kava, kus esitatakse põhijooned, kavandatavate meetmete laad ja ettepanek rahastamiskohustuse võtmiseks, kusjuures:

a) iga mitmeaastase kava rahastamise otsustab juhtiv eelarvevahendite käsutaja. Juhtiva eelarvevahendite käsutaja kiri siseriiklikule eelarvevahendite käsutajale, milles teatakse sellisest otsusest, ongi rahastamislepinguks;

b) sel viisil vastuvõetud mitmeaastaste kavade raames rakendab siseriiklik eelarvevahendite käsutaja või vajaduse korral selleks volitatud detsentraliseeritud koostöös osaleja või muu kõlblik

abisaaja iga meedet, mis on kooskõlas käesoleva lepingu asjakohaste sätete ja eespool nimetatud rahastamislepingu tingimustega. Kui rakendajateks on detsentraliseeritud koostöös osalejad või muud kõlblikud abisaajad, on rahaliselt vastutavad siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ja esinduse juht, kes jälgivad korrapäraselt meetmeid, et täita oma kohustusi.

9. Iga aasta lõpus edastab siseriiklik eelarvevahendite käsutaja pärast nõupidamist esinduse juhiga komisjonile aruande mitmeaastaste kavade rakendamise kohta.

Artikkel 17

Rahastamisleping

1. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, koostavad komisjon ja asjaomane AKV riik (asjaomased AKV riigid) rahastamislepingu iga projekti või kava kohta, mille rahastamiseks saadakse fondist tagastamatut abi. Kui otsene abisaaja ei ole AKV riik, vormistab komisjon rahastamisotsuse kirjavahetuse teel asjaomase abisaajaga.

2. Komisjon ja asjaomane AKV riik koostavad rahastamislepingu 60 päeva jooksul ühenduse otsuseid tegeva organi otsusest. Rahastamislepingus:

a) piiritletakse eelkõige fondi rahastamiskohustuste üksikasjad ning rahastamiskord ja -tingimused, asjakohase projekti või kavaga seotud üld- ja erisätted ning rahastamisettepanekus sisalduva projekti või kava tehnilise rakendamise esialgne ajakava;

b) nähakse ette piisavad eraldised suurenenud ja ettenägematute kulude katteks.

3. Kui rahastamisleping on allkirjastatud, tehakse väljamsed lepingus sätestatud rahastamiskava kohaselt. Pärast projektide või kavade kontode sulgemist saab võimalikud järelejäänud summad asjaomane AKV riik ja sellekohane märgeme tuleb teha fondi arve- raamatutesse. Neid summasid võib kasutada projektide ja kavade rahastamiseks käesolevas lepingus ettenähtud viisil.

Artikkel 18

Kulude ületamine

1. Kui ilmneb, et kulud tõenäoliselt ületavad rahastamislepingus ettenähtud piiri, teatab siseriiklik eelarvevahendite käsutaja

esinduse juhi kaudu juhtivale eelarvevahendite kasutajale nii sellest kui ka meetmetest, mida ta kavatseb eraldi ületavate kulude katmiseks võtta, vähendades selleks projekti või kava mahtu või võttes appi riiklikud või muud kui ühendusest pärinevad vahendid.

2. Kui ühendusega lepitakse kokku, et projekti või kava mahtu ei vähendata, või kui ülekulu ei ole võimalik muudest vahenditest katta, võib asjakohase projekti või kava rahastamiskohustust kuni 20 % ületavad kulud katta soovituslikult.

Artikkel 19

Tagantjärele rahastamine

1. Et tagada projektide kiire alustamine, vältida pause järjestikuste projektide vahel ja viivitusi, võivad AKV riigid kokkuleppel komisjoniga projekti hindamise lõppedes ja enne rahastamise otsustamist:

- a) avaldada igasuguste lepingute sõlmimiseks pakkumiskutseid, mis sisaldavad peatamissätet;
- b) eelrahastada kavade käivitamisega seotud meetmeid, eel- ja hooajatoide, pika tarnetähtajaga varustuse tellimusi ja mõningaid käimasolevaid meetmeid. Sellised kulutused tuleb teha käesolevas lepingus ettenähtud korras.

2. Need sätted ei mõjuta ühenduse otsuseid tegeva organi pädevust.

3. Kõnealuse artikli kohased AKV riigi kulutused rahastatakse projekti või kava jaoks määratud summadest tagantjärele, kui rahastamisleping on allkirjastatud.

4. PEATÜKK

KONKURENTS JA SOODUSTUSED

Artikkel 20

Kõlblikkus

Kui lepinguid käsitlevate üldeeskirjade või artikli 22 kohaselt ei ole tehtud erandit:

- a) võivad pakkumises osaleda ja fondist rahastatavaid lepinguid sõlmida võrdsetel tingimustel:

- i) AKV riikide ja liikmesriikide füüsilised isikud, äriühinguid või avalik-õiguslikud või avaliku sektori osalusega asutused;

- ii) liikmesriikide ja/või AKV riikide ühistud ja muud avalik-õiguslikud või eraõiguslikud juriidilised isikud;

- iii) AKV riikide ja/või liikmesriikide äriühingute ühissettevõtted või konsortsiumid;

- b) peab tarne pärinema ühendusest ja/või AKV riikidest. Seoses sellega hinnatakse mõiste "päritolustaatusuga tooted" määratlust asjakohaste rahvusvaheliste lepingute põhjal, kusjuures ühendusest pärinevad tooted hõlmavad ka ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärinevaid tooteid.

Artikkel 21

Osalemine võrdsetel tingimustel

AKV riigid ja komisjon võtavad vajalikud meetmed, et tagada võimalikult laialdane võrdsetel tingimustel osalemine ehitus-, tarne- ja teenuslepinguid käsitlevates pakkumistes, sealhulgas vajaduse korral meetmed, millega:

- a) tagatakse pakkumiskutsete avaldamine *Euroopa Ühenduste Teatajas*, Internetis, kõikide AKV riikide ametlikes teatajates ja kõikides muudes sobivates teavitustahandites;
- b) kõrvaldatakse diskrimineeriv kohtlemine või tehnilised nõuded, mis võivad takistada laialdast osalemist võrdsetel tingimustel;
- c) soodustatakse liikmesriikide ja AKV riikide äriühingute vahelist koostööd;
- d) tagatakse, et kõik valikukriteeriumid on piiritletud pakkumiskutse dokumentides;
- e) tagatakse, et valitud pakkumine vastab pakkumiskutse dokumentide nõuetele ja selles esitatud valikukriteeriumidele.

Artikkel 22

Erandid

1. Süsteemi suurima võimaliku tasuvuse tagamiseks võib asjaomaste AKV riikide taotlusel lubada muude arengumaade kui AKV riikide füüsilistel või juriidilistel isikutel osaleda ühenduse rahastatavates lepingutes. Iga kord esitavad asjaomased AKV

riigid esinduse juhile teabe, mida ühendus vajab sellise erandi üle otsustamiseks, pöörates erilist tähelepanu:

- a) asjaomase AKV riigi geograafilisele asukohale;
- b) liikmesriikide ja AKV riikide töövõtjate, tarnijate ja nõustajate konkurentsivõimele;
- c) vajadusele vältida lepingu täitmiskulude ülemäärast suurenemist;
- d) veoraskustele või tarnetähtaegadest tulenevatele viivitustele või muudele samalaadsetele raskustele;
- e) kohalike tingimustega kõige paremini sobivale tehnoloogiale.

2. Kolmandatel riikidel võib lubada osaleda ühenduse rahastatavates lepingutes ka:

- a) juhul, kui ühendus osaleb selliseid riike hõlmavate piirkondlike või piirkondadevaheliste kavade rahastamises;
- b) kaasrahastatavate projektide ja kavade puhul;
- c) hädaabi puhul.

3. Erandjuhul ja kokkuleppel komisjoniga võivad teenuslepingutes osaleda nõustamisteenuseid osutavad äriühingud, kelle asjaundjad on kolmandate riikide kodanikud.

Artikkel 23

Konkurents

1. Et lihtsustada ja täiustada EAFist rahastatavate meetmete suhtes kohaldatavaid üldeeskirju, mis käsitlevad konkurentsi ja soodustusi, sõlmitakse lepingud nii avatud ja piiratud pakkumismenetluste kaudu kui ka raamlepingute, pakkumismenetlusega sõlmitud lepingute ja otsese töövõtu vormis järgmiselt:

- a) avatud rahvusvahelise pakkumiskutse teel pärast pakkumise väljakuulutamist käesoleva lepingu sätete kohaselt;
- b) avatud kohaliku pakkumiskutse teel, kusjuures pakkumine kuulutatakse välja üksnes abi saavas AKV riigis;
- c) piiratud rahvusvahelise pakkumiskutse teel, kusjuures tellija kutsub pärast elteate avaldamist osalema piiratud arvu pakkujaid;
- d) pakkumismenetlusega, lihtsustatud viisil sõlmitud lepingute vormis, mille puhul pakkumismenetlust välja ei kuulutata ja tellija kutsub piiratud arvu teenuse osutajaid oma pakkumise esitamaks;

e) otsese töövõtulepingu vormis, kusjuures lepinguid täidavad asjaomaste abisaajariikide avalik-õiguslikud või avaliku sektori osalusega asutused.

2. Fondi rahastatavad lepingud sõlmitakse järgmistele sätete kohaselt:

- a) ehituslepingud maksumusega:
 - i) rohkem kui 5 000 000 eurot sõlmitakse avatud rahvusvahelise pakkumise teel;
 - ii) 300 000–5 000 000 eurot sõlmitakse avatud kohaliku pakkumise teel;
 - iii) vähem kui 300 000 eurot sõlmitakse pakkumismenetlusega, lihtsustatud viisil sõlmitud lepingute vormis, mille puhul pakkumismenetlust välja ei kuulutata;
- b) tarnelepingud maksumusega:
 - i) rohkem kui 150 000 eurot sõlmitakse avatud rahvusvahelise pakkumise teel;
 - ii) 30 000–150 000 eurot sõlmitakse avatud kohaliku pakkumise teel;
 - iii) vähem kui 30 000 eurot sõlmitakse pakkumismenetlusega, lihtsustatud viisil sõlmitud lepingute vormis, mille puhul pakkumismenetlust välja ei kuulutata;

c) teenuslepingud maksumusega:

- i) rohkem kui 200 000 eurot sõlmitakse piiratud rahvusvahelise pakkumise teel pärast pakkumismenetluse väljakuulutamist;
- ii) vähem kui 200 000 eurot sõlmitakse pakkumismenetlusega, lihtsustatud viisil sõlmitud lepingute vormis või raamlepingutena.

3. Ehitus-, tarne- ja teenuslepinguid maksumusega kuni 5 000 eurot võib sõlmida otse ja konkursita.

4. Piiratud pakkumise puhul koostab asjaomane AKV riik (koostavad asjaomased AKV riigid) kokkuleppel esinduse juhiga vajaduse korral võimalike pakkujate lühiloendi, mis põhineb pakkumismenetluse väljakuulutamise järel esitatud pakkumiste eelvalikul.

5. Pakkumismenetlusest sõlmitud lepingute puhul hakkab AKV riik vabalt valitud vormis läbirääkimisi pidama võimalike pakkujatega, kelle ta on kandnud nimekirja artiklite 20 ja 22 kohaselt, ja sõlmib enda valitud pakkujatega lepingu.

6. AKV riigid võivad paluda, et komisjon räägiks teenuslepingu läbi ja koostaks, sõlmiks ja täidaks selliseid lepinguid nende nimel kas otse või oma asjaomase asutuse kaudu.

Artikkel 24

Otsene töövõtt

1. Otsese töövõtu puhul on meetmete, projektide ja kavade rakendajaks ühe või mitme asjaomase riigi avalik-õiguslikud või avaliku sektori osalusega asutused või üksused või nende meetmete rakendamise eest vastutav isik.

2. Ühendus katab osa asjaomase asutuse kuludest, andes puuduvaid seadmeid ja/või materjale ja/või vahendeid, et asutus saaks hankida vajalikke täiendavaid asjatundjaid kõnealustest või muudest AKV riikidest. Ühendus katab ainult täiendavate meetmete kulud ja ajutised kulutused, mis on kõnealuse projekti nõuete täitmisel hädavajalikud.

Artikkel 25

Hädaabilepingud

Hädaabilepinguid sõlmitakse olenevalt olukorra pakilisusest. Selleks võivad AKV riigid kõikide hädaabimeetmete osas lubada kokkuleppel esinduse juhiga:

- a) sõlmida lepinguid pakkumismenetlusest;
- b) täita lepinguid otsese töövõtu vormis;
- c) täita lepinguid eriasutustel;
- d) komisjonil lepinguid otse täita.

Artikkel 26

Soodustused

Soodustamiseks AKV riikide füüsiliste ja juriidiliste isikute võimalikult laialdast osalemist fondist rahastatavate lepingute täitmisel võetakse meetmeid, et kasutada nende riikide loodusvarasid ja inimressursse parimal võimalikul viisil. Selleks:

- a) antakse AKV riikide pakkujatele ehituslepingute puhul, mille maksumus on väiksem kui 5 000 000 eurot, 10 % hinnasoodustust võrreldes majanduslikult, tehniliselt ja halduslikult samaväärsete pakkujatega, kui vähemalt veerand aktsia- või

osakapitalist ja juhtkonnast pärineb ühest või mitmest AKV riigist;

- b) antakse AKV riikide pakkujatele, kelle tarnetest on lepingulise väärtuse järgi vähemalt 50 % AKV päritoluga, tarnelepingute puhul 15 % hinnasoodustust võrreldes majanduslikult, tehniliselt ja halduslikult samaväärsete pakkujatega, olenemata tarnelepingu maksumusest;
- c) eelistatakse teenuslepingute puhul tingimusel, et vajalik pädevus on olemas:
 - i) AKV riikide asjatundjaid, asutusi või nõustamisteenuseid osutavad äriühinguid, võrreldes majanduslikult, tehniliselt ja halduslikult samaväärsete pakkujatega;
 - ii) pakkumisi, mille on esitanud Euroopa konsortsiumi kuuluv AKV äriühing;
 - iii) pakkumisi, mille on esitanud Euroopa pakkujad, kellel on allhankijaid või asjatundjaid AKV riikidest;
- d) allhanke kavandamise korral eelistatakse edukale pakkujale AKV riikide füüsilisi isikuid ning äriühinguid ja ettevõtjaid, kes suudavad lepingut täita samasugustel tingimustel;
- e) võib AKV riik pakkumiskutses võimalikele pakkujatele välja pakkuda vastastikusel kokkuleppel valitavate muude AKV riikide äriühingute, ettevõtjate või asjatundjate või nõustajate abi. See koostöö võib toimuda ühissettevõtte, allhankelepingu või töötajate töö käigus koolitamise kaudu.

Artikkel 27

Lepingute sõlmimine

1. Ilma et see piiraks artikli 24 kohaldamist, sõlmib AKV riik lepingu selle pakkujaga:
 - a) kelle pakkumine leitakse vastavat pakkumiskutse dokumentide nõuetele;
 - b) kes on ehitus- või tarnelepingu puhul teinud pakkumise, mida on hinnatud soodsaimaks muu hulgas järgmistel põhjustel:
 - i) hind, tegevus- ja käituskulud;
 - ii) pakkujate kvalifikatsioon ja nende pakutavad tagatised, samuti pakkumise tehnilised omadused, sealhulgas müüjäjärgse teeninduse pakkumine AKV riigis;

- iii) lepingu laad, täitmise tingimused ja tähtjad ning kohandamine kohalikele tingimustele;
- c) kes on teenuslepingu puhul teinud soodsaima pakkumise, pidades muu hulgas silmas hinda, pakkumise tehnilist väärtust, teenuste osutamiseks pakutud korraldust ja viise ning väljapakutud töötajate pädevust, sõltumatust ja olemasolu.

2. Kui eespool kirjeldatud kriteeriumide põhjal leitakse kaks pakkujat olevat samaväärsed, eelistatakse:

- a) AKV riigi pakkujat või
- b) sellise pakkuja puudumisel pakkujat, kes:
 - i) võimaldab AKV riikide loodusvarasid ja inimressursse kasutada parimal võimalikul viisil;
 - ii) pakub AKV äriühingutele, ettevõtjatele või füüsilistele isikutele parimaid allhankevõimalusi või
 - iii) kuulub AKV riikide ja ühenduse füüsiliste isikute, äriühingute ja ettevõtjate konsortsiumi.

Artikkel 28

Lepingute üldeskirjad

1. Fondi vahenditest rahastatavad lepingud sõlmitakse käesoleva lisa kohaselt ja korras, mis ministrite nõukogu otsusega AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal võetakse vastu esimesel koosolekul pärast käesoleva lepingu allkirjastamist. See kord on kooskõlas käesoleva lisa sätete ja ühenduse hankeeskirjadega, mis käsitlevad koostööd kolmandate riikidega.

2. Selle korra vastuvõtmiseni kohaldatakse praegusi EAFi eeskirju, mis sisalduvad kehtivates lepingute üldeskirjades ja -tingimustes.

Artikkel 29

Lepingute üldtingimused

Fondi vahenditest rahastatavate ehitus-, tarne- ja teenuslepingute täitmise suhtes kohaldatakse:

- a) fondi poolt rahastatavate lepingute suhtes kohaldatavaid üldtingimusi, mis võetakse ministrite nõukogu otsusega AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal vastu esimesel koosolekul pärast käesoleva lepingu allkirjastamist või
- b) kaasrahastatavate projektide ja kavade puhul või kolmandatele isikutele erandi tegemise või kiirendatud menetluste korral või muudel asjakohastel juhtudel selliseid muid üldtingimusi, milles asjaomane AKV riik ja ühendus võivad kokku leppida, näiteks:

- i) asjaomase AKV siseriiklike õigusaktidega ettenähtud lepingute üldtingimused või tema väljakujunenud tavad rahvusvaheliste lepingute osas või
- ii) mis tahes muud lepinguid käsitlevad rahvusvahelised üldtingimused.

Artikkel 30

Vaidluste lahendamine

Kõik AKV riigi ametiasutuste ja töövõtja, tarnija või teenuseosutaja vahelised vaidlused, mis tekivad fondist rahastatava lepingu täitmisel, lahendatakse:

- a) siseriikliku lepingu puhul asjaomase AKV riigi siseriiklike õigusaktide kohaselt;
- b) rahvusvahelise lepingu puhul kas:
 - i) asjaomase AKV riigi siseriiklike õigusaktide või tema väljakujunenud rahvusvaheliste tavade kohaselt, kui lepingu osalised nii kokku lepivad, või
 - ii) vahekohtus sellises menetluskorras, mis võetakse ministrite nõukogu otsusega AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee soovitusel põhjal vastu esimesel koosolekul pärast käesoleva lepingu allkirjastamist.

Artikkel 31

Maksu- ja tollikord

1. AKV riigid kohaldavad ühenduse poolt rahastatavate lepingute suhtes vähemalt sama soodsat maksu- ja tollikorda kui enamsoodustatud riikide või rahvusvaheliste arenguorganisatsioonide suhtes, kellega neil on sidemeid. Enamsoodustuskohandamise määramisel ei võeta arvesse korda, mida asjaomane AKV riik kohaldab muude AKV riikide või muude arenguriikide suhtes.

2. Kui eespool esitatud sätetest ei tulene teisiti, kohaldatakse ühenduse poolt rahastatavate lepingute suhtes järgmisi põhimõtteid:

- a) abi saavas AKV riigis ei kohaldata lepingu suhtes tempelmakse ega registreerimisloive ega samaväärse toimega makse, olenemata sellest, kas need maksud on juba olemas või kehtestatakse need edaspidi; sellised lepingud registreeritakse siiski AKV riigis kehtivate õigusaktide kohaselt ja selle eest võib võtta osutatud teenusele vastavat tasu;

- b) lepingute täitmisest tulenev kasum ja/või tulu maksustatakse asjaomase AKV riigi maksustamiskorra kohaselt tingimusel, et sellist kasumit ja/või tulu teenivate füüsiliste või juriidiliste isikute alaline tegutsemiskoht asub selles riigis või lepingut täitmine võtab aega kauem kui kuus kuud;
- c) kui ettevõtted peavad importima erialaseid töövahendeid ehituslepingute täitmiseks, kohaldatakse nende taotluse korral kõnealuste töövahendite suhtes ajutise impordi korda, mis on sätestatud abi saava AKV riigi siseriiklikes õigusaktides;
- d) teenuslepingus piiritletud ülesannete täitmiseks vajalikke erialaseid töövahendeid võib ühte või mitmesse abi saavasse AKV riiki kooskõlas siseriiklike õigusaktidega ajutiselt importida ja nende suhtes ei kohaldata mingeid impordi- ja tollimakse ega teisi samaväärse toimega makse, kui need maksud ei ole tasu osutatud teenuste eest;
- e) tarnelepingute kohase impordi suhtes ei kohaldata abi saavas AKV riigis impordi- ja tollimakse ega teisi samaväärse toimega makse. Asjaomasest AKV riigist pärinevate toodete tarnimise leping sõlmitakse tarnitavate toodete tehasehinna põhjal, millele võib lisada selliseid siseriiklikke makse, mida kohaldatakse nende tarnete suhtes selles AKV riigis;
- f) kütuseid, määrdeid ja süsivesinik-sideaineid ning üldiselt kõiki ehituslepingute täitmiseks kasutatavaid materjale käsitletakse kohalikul turult ostetuna ja nende suhtes kohaldatakse abi saavas AKV riigis kehtivaid siseriiklikke maksueeskirju;
- g) isiklikud asjad ja majatarbed, mis imporditakse teenuslepingus piiritletud ülesannete täitmiseks muude kui kohalike seast töövõetud füüsiliste isikute ja nende pereliikmete tarbeks, vabastatakse impordi- ja tollimaksudest ja muudest samaväärse toimega maksudest abi saavas AKV riigis kehtivate siseriiklike õigusaktidega ettenähtud ulatuses.

3. Kõikides eespool kirjeldatud maksu- ja tollikorraga hõlmamata küsimustes kohaldatakse asjaomase AKV riigi siseriiklikku õigust.

5. PEATÜKK

JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

Artikkel 32

Eesmärgid

Järelevalve ja hindamise eesmärk on korrapäraselt hinnata arendusmeetmeid (ettevalmistust, rakendamist ja järelmeetmeid), et suurendada käimasolevate ja tulevaste arendusmeetmete tõhusust.

Artikkel 33

Üksikasjalikud eeskirjad

1. Ilma et see piiraks AKV riikide või komisjoni tehtavaid hindamisi, teevad üks või mitu AKV riiki ja komisjoni seda ühiselt. AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee tagab ühise järelevalve ja hindamismeetmete ühise laadi. AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitee abistamiseks valmistavad komisjon ja AKV peasekretariaat ette ühised järelevalve- ja hindamismeetmed, rakendavad need ning annavad komiteele aru. Oma esimesel koosolekul pärast käesoleva lepingu allkirjastamist kehtestab komitee üksikasjalikud tegevuseeskirjad, millega piüütakse tagada meetmete ühine laad, ja kinnitab igal aastal töökava.

2. Järelevalve ja hindamise abil:

- a) saadakse korrapäraseid ja sõltumatuid hinnanguid fondi tegevuse kohta, võrreldes tulemusi eesmärkidega; seega
- b) on AKV riikidel, komisjonil ja ühisinstitutsioonidel võimalik kasutada omandatud kogemusi tulevaste tegevuspõhimõtete ja meetmete kavandamisel ning rakendamisel.

6. PEATÜKK

JUHT- JA TÄITEVORGANID

Artikkel 34

Juhtiv eelarvevahendite käsutaja

1. Komisjon määrab fondi juhtiva eelarvevahendite käsutaja, kes vastutab fondi vahendite haldamise eest. Juhtiv eelarvevahendite käsutaja vastutab fondi kulutuste määramise, vormistamise, kinnitamise ja arvestamise eest.

2. Juhtiv eelarvevahendite käsutaja:

- a) määrab, vormistab ja kinnitab kulutused ja peab arvestust kohustuste ja väljamaksete üle;
- b) tagab rahastamisotsuste täitmise;

- c) otsustab tihedas koostöös siseriikliku eelarvevahendite käsutajaga kohustuste võtmise ja rahastamiskorra, mida on vaja, et heakskiidetud meetmeid majanduslikult ja tehniliselt õigesti rakendada;
- d) koostab enne pakkumiskutsete avaldamist pakkumiskutse dokumendid:
 - i) avatud rahvusvaheliste pakkumiskutsete puhul;
 - ii) piiratud rahvusvahelise pakkumiskutse puhul, mis on seotud eelvalikuga;
- e) kiidab heaks lepingute sõlmimise ettepanekud, kui esinduse juhi artikli 36 kohastest volitustest ei tulene teisiti;
- f) tagab rahvusvaheliste pakkumiskutsete avaldamise mõistliku aja jooksul.

3. Juhtiv eelarvevahendite käsutaja esitab iga aasta lõpus fondi üksikasjaliku bilansiaruande, millest ilmnevad need summad, mis liikmesriigid on fondi maksnud, ja rahastamise koguväljamaksed rubriikide kaupa.

Artikkel 35

Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja

1. Iga AKV riigi valitsus määrab siseriikliku eelarvevahendite käsutaja, kes esindab teda kõikides toimingutes, mida rahastatakse komisjoni ja panga hallatavatest fondi vahenditest. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja võib osa neist ülesannetest delegeerida teistele, teatades sellest juhtivale eelarvevahendite käsutajale. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja:

- a) vastutab tihedas koostöös esinduse juhiga projektide ja kavade koostamise, esitamise ja hindamise eest;
- b) avaldab tihedas koostöös esinduse juhiga avatud kohaliku pakkumise kutseid, võtab vastu nii kohalikke kui ka rahvusvahelisi pakkumisi (avatud ja piiratud), on eesistujaks pakkumiste läbivaatamisel, kinnitab läbivaatamise tulemused, kirjutab alla lepingutele ja nende lisadele ning kinnitab kulutused;
- c) esitab enne avatud kohaliku pakkumise kutsete avaldamist pakkumiskutse dokumendid esinduse juhile, kes annab oma nõusoleku 30 päeva jooksul;

- d) hindab pakkumisi nende kehtivusaja jooksul, võttes arvesse lepingute heakskiitmiseks vajalikku aega;
- e) edastab läbivaatamise tulemused ja lepingu sõlmimise ettepaneku esinduse juhile heakskiitmiseks artiklis 36 ettenähtud tähtaja jooksul;
- f) vormistab ja kinnitab kulutusi talle määratud vahendite piires;
- g) võib meetmete rakendamise käigus teha vajalikke kohandusi, et tagada heakskiidetud projektide või kavade majanduslikult ja tehniliselt õige rakendamine.

2. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja otsustab meetmete rakendamise käigus järgmiste asjaolude üle ja teatab nendest otsustest esinduse juhile:

- a) tehnilised kohandused ja muudatused üksikasjades, kui need ei mõjuta vastuvõetud tehnilist lahendust ja jäävad kohandusteks jätetud varu piiresse;
- b) rakendamise käigus tehtavad eelarvemuudatused;
- c) üleviimine ühest eelarvekirjest teise;
- d) mitut üksust hõlmavate projektide või kavade rakenduskoha muutused, kui need on tehniliselt, majanduslikult või sotsiaalselt põhjendatud;
- e) viiviste kehtestamine või nendest vabastamine;
- f) garantiikohustustest vabastamine;
- g) kaupade ostmine kohalikult turult, olenemata nende päritolust;
- h) mujalt kui liikmesriikidest või AKV riikidest pärinevate ehitusvahendite ja -masinate kasutamine tingimusel, et nimetatud riikides samasugust varustust ja masinaid ei toodeta;
- i) allhanked;
- j) lõplik heakskiitmine tingimusel, et esinduse juht viibib esialgse heakskiitmise juures, kinnitab vastava protokolliga ja viibib vajaduse korral lõpliku heakskiitmise juures, eelkõige juhul, kui esialgsel heakskiitmisel ülesmääratud varutingimuste ulatus eeldab suurt lisatööd;
- k) nõustajate ja muude tehnilise abi asjatundjate palkamine.

Artikkel 36

Esinduse juht

1. Komisjoni esindab ühe või mitme asjaomase AKV riigi heakskiidul igas AKV riigis või seda selgesõnaliselt taotlevas AKV riikide piirkonnas esindus, mida juhib esinduse juht. Kui esinduse juht määratakse AKV riikide rühmale, võetakse vajalikud meetmed tagamaks, et igas sellises riigis, kus esinduse juht ei ela, esindab teda kohapeal elav asetäitja. Esinduse juht esindab komisjoni kõikides tema pädevusvaldkondades ja toimingutes.

2. Selleks täidab esinduse juht tihedas koostöös siseriikliku eelarvevahendite käsutajaga järgmisi ülesandeid:

- a) osaleb ja abistab asjaomase AKV riigi taotlusel projektide ja kavade koostamisel ning tehnilise abi lepingute läbirääkimistel;
- b) osaleb projektide ja kavade hindamises, koostades pakkumiskutse dokumendid ja otsides võimalusi lihtsustada projektide ja kavade hindamise ja rakendamise korda;
- c) valmistab ette rahastamisetpanekuid;
- d) kinnitab, enne kui siseriiklik eelarvevahendite käsutaja need avaldab, avatud kohalike pakkumiste kutsed ja hädaabilepingute toimikud 30 päeva jooksul pärast seda, kui viimane need talle esitab;
- e) viibib pakkumiste avamise juures ja võtab vastu nende ärakirjad ja nende läbivaatamise tulemused;
- f) kiidab 30 päeva jooksul heaks siseriikliku eelarvevahendite käsutaja ettepanekud korraldada avatud kohalikke pakkumisi, sõlmida pakkumismenetluseta lepinguid, hädaabilepinguid, teenuslepinguid ja ehituslepinguid, mille maksumus on vähem kui 5 miljonit eurot, ning tarnelepinguid, mille väärtus on vähem kui 1 miljon eurot;
- g) kiidab kõikide eespool nimetatamata lepingute puhul 30 päeva jooksul heaks siseriikliku eelarvevahendite käsutaja ettepaneku sõlmida leping, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - i) valitud pakkumine on pakkumiskutse dokumentide nõuetele vastavatest väikseima hinnaga;

ii) valitud pakkumine vastab kõikidele pakkumiskutse dokumentides esitatud valikukriteeriumidele;

iii) valitud pakkumine ei ületa lepinguks ettenähtud summat;

h) kui punktis g sätestatud tingimused ei ole täidetud, edastab ettepaneku juhtivale eelarvevahendite käsutajale, kes teeb otsuse 60 päeva jooksul pakkumise saamisest esinduse juhilt. Kui valitud pakkumise hind ületab lepinguks ettenähtud summa, määrab juhtiv eelarvevahendite käsutaja lepingu sõlmimise heakskiitmisel vajalikud rahalised vahendid;

i) kinnitab otsese töövõtu lepingud, eelarved ja nende lisaklauslid ning siseriikliku eelarvevahendite käsutaja väljastatud maksekinnitused;

j) tagab, et komisjoni hallatavatest fondi vahenditest rahastatavaid projekte ja kavasid rakendatakse majanduslikult ja tehniliselt õigesti;

k) teeb meetmete korrapärasel hindamisel koostööd selle AKV riigi ametiasutustega, kus ta komisjoni esindab;

l) edastab AKV riigile kogu teabe ja asjakohased dokumendid arengu rahastamise koostöö rakenduskorra, eelkõige hindamiskriteeriumide ja pakkumiste hindamise kriteeriumide kohta;

m) teatab riigi ametiasutustele korrapäraselt ühenduse meetmetest, mis võivad vahetult mõjutada ühenduse ja AKV riikide vahelist koostööd.

3. Esinduse juhil on vajalikud juhised ja volitused, et hõlbustada ja kiirendada kõiki käesoleva lepingu kohaseid meetmeid. Kõikidest käesolevas artiklis kirjeldamata haldus- ja/või finantsilistest volitustest, mis esinduse juhile antakse, teatatakse siseriiklikele eelarvevahendite käsutajatele ja ministrite nõukogule.

Artikkel 37

Maksed ja makseasutused

1. AKV riikide vääringutes maksmiseks avatakse igas AKV riigis AKV riigi ja komisjoni kokkuleppel valitavas riiklikus või riigi osalusega rahaasutuses komisjoni nimel liikmesriikide vääringutes või eurosdes peetavad kontod. Valitud asutus toimib riikliku makseasutusena.

2. Riiklik makseasutus ei saa oma teenuste eest tasu, samuti ei maksa ta hoiustatud vahenditelt intresse. Komisjon varustab kohalikke kontosid mõne liikmesriigi vääringu või eurodega, arvestades tulevast sularahavajadust; hinnang koostatakse aegsasti, et AKV riigid ei peaks meetmeid eelnevalt rahastama ja et väljamaksed ei hilineks.

3. Eurodes maksmiseks avatakse liikmesriikides asuvates rahaasutustes komisjoni nimel eurodes peetavad kontod. Need rahaasutused toimivad Euroopas makseasutustena.

4. Euroopa kontodelt võib komisjoni või selle nimel tegutseva esinduse juhi korraldusel tasuda kulusid, mille on kinnitanud siseriiklik eelarvevahendite käsutaja või viimase eelneval loal juhtiv eelarvevahendite käsutaja.

5. Kontodel olevate vabade vahendite piires teevad makseasutused siseriikliku eelarvevahendite käsutaja või vajaduse korral juh-

tiva eelarvevahendite käsutaja kinnitatud väljamakseid, veendudes eelnevalt tõendavate dokumentide sisulises ja vormilises õigsuses ning maksekohustuse kehtivuses.

6. Kohustuste kindlakstegemine, väljamaksete kinnitamine ja maksmine peab toimuma 90 päeva jooksul pärast maksetähtpäeva. Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja töötleb ja edastab maksekinnitused esinduse juhile hiljemalt 45 päeva enne maksetähtpäeva.

7. Makseviivitustest tulenevaid nõudeid rahuldab asjaomane AKV riik (rahuldavad asjaomased AKV riigid) ja komisjon oma omavahenditest: igaüks võrdeliselt viivituse osaga, mille eest ta eespool kirjeldatud korra kohaselt vastutab.

8. Makseasutused, siseriiklik eelarvevahendite käsutaja, esinduse juht ja komisjoni vastutavad talitused kannavad rahalist vastutust seni, kuni komisjon kiidab lõplikult heaks meetmed, mille rakendamise eest nad vastutavad.

V LISA

**ARTIKLI 37 LÕIKES 1 OSUTATUD ETTEVALMISTUSAJAL KOHALDATAV
KAUPLEMISKORD**

1. PEATÜKK

Kui ühendus selle aja jooksul siiski:

ÜLDINE KAUPLEMISKORD*Artikkel 1*

AKV riikidest pärinevad tooted imporditakse ühendusse tollimak-
sude ja samaväärse toimega maksudeta.

a) AKV riikidest pärinevate toodete puhul:

- mis on loetletud EÜ asutamislepingu I lisas, kui need on hõlmatud ühise turukorraldusega EÜ asutamislepingu artikli 34 tähenduses, või
- mille suhtes kohaldatakse ühendusse impordimisel ühise põllumajanduspoliitika rakendamiseks kehtestatud erieeskirju,

võtab ühendus vajalikud meetmed, et tagada soodsam kohtle-
mine kui võimaldatakse enamsoodustatud kolmandatele riiki-
dele samade toodete puhul.

- b) Kui käesoleva lisa kohaldamise ajal taotlevad AKV riigid, et selle lisa erikorda tuleks kohaldada ka uute põllumajanduslike tootmisviiside või põllumajandustoodete suhtes, mida erikord lisa jõustumisel ei hõlma, vaatab ühendus need taotlused läbi ja peab AKV riikidega nõu.
- c) Olenemata eespool sätestatust vaatab ühendus erisuhteid ja AKV-EÜ koostöö erilaadi silmas pidades üksikhaaval läbi kõik AKV riikide taotlused saada oma põllumajandustoodete sooduspääs ühenduse turule, ja teatab nende põhjendatud taotluste suhtes tehtud otsusest võimaluse korral nelja kuu jooksul, kuid igal juhul mitte hiljem kui kuus kuud pärast nende esitamist.

Punktiga a seotud otsuste tegemisel võtab ühendus arvesse eel-
kõige kolmandatele arengumaadele tehtud soodustusi. Samuti
võtab ta arvesse turustusvõimalusi väljaspool hooaega.

- d) Punktis a sätestatud kord jõustub samal ajal kui käesolev
leping ja seda kohaldatakse lepingu artikli 37 lõikes 1 sätesta-
tud ettevalmistusajal.

- hakkab ühe või mitme toote suhtes kohaldama ühist turu-
korraldust või ühise põllumajanduspoliitika rakendamisel
kehtestatud eeskirju, on tal õigus kohandada nende AKV
riikidest pärinevate toodete impordikorda pärast nõupida-
mist ministrite nõukoguga. Sel juhul kohaldatakse punkti
a sätteid;

- muudab teatava toote turu ühist korraldust või ühise põl-
lumajanduspoliitika rakendamisel kehtestatud eeskirju, on
tal õigus muuta AKV riikidest pärinevatele toodetele keh-
testatud korda pärast nõupidamist ministrite nõukoguga.
Sel juhul kohustub ühendus tagama, et AKV riikidest päri-
nevaid tooteid soodustatakse viisil, mis on võrreldav nende
varasema eelisega enamsoodustatud kolmandatest riikidest
pärinevate toodete ees.

- e) Kui ühendus kavatseb sõlmida kolmandate riikidega soodus-
lepingu, teatab ta sellest AKV riikidele. AKV riikide taotlusel
peetakse nõu, et kaitsta nende huve.

Artikkel 2

1. Ühendus ei kohalda AKV riikidest pärinevate toodete impor-
timisel koguselisi piiranguid ega samaväärse toimega meetmeid.

2. Lõige 1 ei välista selliste impordi-, ekspordi- või transiidikeel-
dude või -piirangute kohaldamist, mis on õigustatud kõlbluse,
avaliku korra või julgeoleku seisukohast või seotud inimeste, loo-
made või taimede tervise ja elu, rahvuslike kunsti-, ajaloo- või
muinasväärtuste kaitsmise või taastumatute loodusvarade säilita-
misega, kui selliseid meetmeid võetakse seoses kodumaise toot-
mise või tarbimise piiramise või tööstus- ja kaubandusomandi
kaitsmisega.

3. Sellised keelud või piirangud ei kujuta endast mingil juhul
meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise vahendit ega
üldist varjatud kaubanduspiirangut.

Kui lõikes 2 osutatud meetmete rakendamine mõjutab ühe või mitme AKV riigi huve, peetakse viimase või viimaste taotlusel nõu kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 12, et jõuda rahuldava lahenduseni.

Artikkel 3

1. Kui uued meetmed või meetmed, mis on sätestatud ühenduse vastuvõetud kavades, millega ühtlustatakse kaupade liikumist hõlbustavaid õigusnorme, tõenäoliselt mõjutavad ühe või mitme AKV riigi huve, teatab ühendus nendest meetmetest ministrite nõukogu kaudu AKV riikidele enne nende vastuvõtmist.

2. Võimaldamaks ühendusel arvesse võtta asjaomase AKV riigi huve, peetakse viimase taotlusel nõu kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 12, et jõuda rahuldava lahenduseni.

Artikkel 4

1. Kui kaupade liikumise hõlbustamiseks vastuvõetud kehtivad ühenduse eeskirjad mõjutavad või nende eeskirjade tõlgendamine, kohaldamine või rakendamine mõjutab ühe või mitme AKV riigi huve, peetakse asjaomaste AKV riikide taotlusel nõu, et jõuda rahuldava lahenduseni.

2. Rahuldava lahenduse leidmiseks võivad AKV riigid ministrite nõukogus käsitleda ka muid kaupade liikumisega seotud raskusi, mis võivad tuleneda liikmesriikide võetud või kavandatud meetmetest.

3. Ühenduse asjaomased institutsioonid teatavad ministrite nõukogule sellistest meetmetest võimalikult igakülselt, et tagada nõupidamise tulemuslikkus.

Artikkel 5

1. AKV riike ei kohustata võtma ühendusest pärinevate toodete impordi suhtes kohustusi, mis vastavad nendele kohustustele, mis ühendus on AKV riikidest pärinevate toodete impordi suhtes võtnud käesoleva lisa alusel.

a) Ühendusega kaubeldes ei diskrimineeri AKV riigid ühtki liikmesriiki ja kindlustavad ühendusele vähemalt enamsoodustuskorraga võrdse kohtlemise.

b) Punktis a osutatud enamsoodustuskorda ei kohaldata AKV riikide või ühe või mitme AKV riigi ja muude arengumaade vahelistes kaubandus- ja majandussuhetes.

Artikkel 6

Iga lepinguosaline edastab ministrite nõukogule oma tollitariifistiku kolme kuu jooksul käesoleva lisa jõustumisest. Iga lepinguosaline edastab nende jõustumisel ka kõik edaspidised muudatused tariifistikus.

Artikkel 7

1. Käesoleva lisa rakendamiseks on mõiste "päritolustaatusega tooted" ja sellega seotud halduskoostööviisid määratletud käesoleva lisaga liidetud 1. protokollis.

2. Ministrite nõukogu võib teha 1. protokollis igasuguseid muudatusi.

3. Kui mõiste "päritolustaatusega tooted" ei ole teatava toote puhul lõike 1 või 2 kohaselt veel määratletud, kohaldab iga lepinguosaline oma eeskirju.

Artikkel 8

1. Kui mõnda toodet imporditakse ühendusse sellistes suurenevates kogustes või sellistel tingimustel, et see kahjustab või ähvardab kahjustada samasuguste või vahetult konkureerivate toodete kodumaised tootjaid või põhjustada tõsisid häireid mis tahes majandusvaldkonnas või raskusi, mis võivad tõsiselt halvendada mõne piirkonna majanduse olukorda, võib ühendus võtta asjakohaseid meetmeid artiklis 9 sätestatud korras ja tingimustel.

2. Ühendus kohustub mitte kasutama muid kaitsevahendeid ega takistama valdkondlikku arengut. Ühendus hoidub sellise mõjuga kaitsemeetmete rakendamisest.

3. Kaitsemeetmed piirduvad üksnes sellistega, mis segavad lepinguosaliste vahelist kaubandust käesoleva lepingu eesmärkide saavutamisel kõige vähem, ja need ei tohi olla ulatuslikumad kui tekkinud raskuste kõrvaldamiseks hädavajalik.

4. Kaitsemeetmete kohaldamisel võetakse arvesse ühendusse suunduva AKV riikide ekspordi hetketaset ja arenguvõimalusi. Eri- list tähelepanu pööratakse AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide huvidele.

Artikkel 9

1. Kaitsesätte kohaldamise üle peetakse eelnevalt nõu nii sellise meetme esmakordsel võtmisel kui ka pikendamisel. Ühendus annab AKV riikidele kogu teabe, mida on selliseks nõupidamiseks vaja, ja edastab andmed, mille põhjal on võimalik otsustada, kui-võrd teatava toote importimine AKV riigist on põhjastanud artikli 8 lõikes 1 kirjeldatud tagajärgi.

2. Kaitsemeetmed või asjaomaste AKV riikide ja ühenduse vahel ühiselt kokkulepitud meetmed jõustuvad pärast nõupidamist.

3. Lõigetega 1 ja 2 ettenähtud eelnev nõupidamine ei takista ühendust artikli 8 lõike 1 alusel viivitamata otsustamast, kui eriasjaolud seda nõuavad.

4. Et hõlbustada turgu häirida võivate tegurite uurimist, seatakse sisse teatavate toodete AKVst ühendusse eksportimise statistika jälgimine.

5. Lepinguosalised kohustuvad korrapäraselt nõu pidama, et kaitsesätte kohaldamisest tuleneda võivad raskused rahuldavalt lahendada.

6. Lõigetes 1–5 kirjeldatud eelnev ja korrapärane nõupidamine ning jälgimismehhanismi rakendamine toimuvad käesoleva lisaga liidetud 2. protokolliga kohaselt.

Artikkel 10

Asjaomase lepinguosalise taotlusel uurib ministrite nõukogu kaitsesätte kohaldamise majanduslikku ja sotsiaalset mõju.

Artikkel 11

Kaitsemeetmete võtmisel, muutmisel või kaotamisel pööratakse erilist tähelepanu AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide huvidele.

Artikkel 12

Et tagada käesoleva lisa tõhus rakendamine, nõustuvad lepinguosalised üksteist teavitama ja üksteisega nõu pidama.

Lisaks juhtudele, mil nõupidamine on käesoleva lisa artiklites 2–9 kohaselt spetsiaalselt ette nähtud, peetakse käesoleva lepingu

artiklis 12 sätestatud menetluskorras ettenähtud tingimustel nõu ka siis, kui ühendus või AKV riigid seda taotlevad, eelkõige järgmistel juhtudel:

- 1) kui lepinguosalised kavatsevad võtta kaubandusmeetmeid, mis mõjutavad ühe või mitme lepinguosalise käesoleva lisa kohaseid huve, teatavad nad sellest ministrite nõukogule. Asjaomaste lepinguosaliste taotlusel peetakse nõu, et võtta arvesse nende huve;
- 2) kui AKV riigid leiavad käesoleva lisa kohaldamise ajal, et erikohtlemist tuleks võimaldada ka muudele artikli 1 lõike 2 punktiga a hõlmatud põllumajandustoodetele kui need, millele seda võimaldatakse, võib nõu pidada ministrite nõukogus;
- 3) kui lepinguosaline leiab, et takistused kaupade liikumisele tulenevad teise lepinguosalise kehtivatest eeskirjadest või nende tõlgendamisest, kohaldamisest või rakendamisest;
- 4) kui ühendus võtab artikli 8 sätete kohaselt kaitsemeetmeid, võib asjaomaste lepinguosaliste nõudel ministrite nõukogus nende meetmete üle nõu pidada, eelkõige selleks, et tagada artikli 8 lõike 3 täitmine.

Selline nõupidamine tuleb lõpule viia kolme kuu jooksul.

2. PEATÜKK

SUHKRU JA VEISE- NING VASIKALIHAGA SEOTUD ERIKOHUSTUS

Artikkel 13

1. 28. veebruaril 1975 allkirjutatud AKV-EMÜ Lomé konventsiooni artikli 25 ja konventsiooni 3. protokolliga kohaselt on ühendus võtnud tähtajatu kohustuse käesoleva lisa muudest sätetest olenemata osta ja importida tagatud hindadega kindla koguse toorsuhkrut või valget roosuhkrut, mis pärineb roosuhkrut tootvatest ja eksportivatest AKV riikidest ning mida kõnealused riigid on kohustunud talle tarnima.

2. Eespool nimetatud artikli 25 rakendamise tingimused on sätestatud lõikes 1 osutatud 3. protokollis. Selle protokolliga tekst on esitatud käesoleva lisaga liidetud 3. protokollis.

3. Käesoleva lisa artiklit 8 ei kohaldata kõnealuse protokolliga raames.

4. Kõnealuse protokolliga artikli 8 kohaldamiseks võidakse käesoleva lepingu kohaldamise ajal kasutada lepingu alusel loodud institutsioone.

Artikkel 14

Kohaldatakse käesoleva lisaga liidetud 4. protokollis määratletud erikohustust, mis käsitleb veise- ja vasikaliha.

5. Kui käesolev leping kaotab kehtivuse, kohaldatakse kõnealuse protokolliga artikli 8 lõiget 2.

3. PEATÜKK

6. 28. veebruaril 1975 allakirjutatud AKV-EMÜ Lomé konventsiooni lõppakti XIII, XXI ja XXII lisas sisalduvad deklaratsioonid kiidetakse veel kord heaks ja nende sätteid kohaldatakse ka edaspidi. Need deklaratsioonid on samal kujul lisatud 3. protokollile.

LÕPPSÄTTED

Artikkel 15

7. Käesolevat artiklit ja 3. protokolliga ei kohaldata AKV riikide ja Prantsusmaa ülemeredepartemangude vahelistes suhetes.

Käesoleva lisaga liidetud protokollid moodustavad selle lahutamatu osa.

1. PROTOKOLL

mõiste "päritolustaatuslega tooted" määratluse ja halduskoostöö viiside kohta

SISUJUHT

I JAOTIS: ÜLDSÄTTED

Artikkel 1: Mõisted

II JAOTIS: MÕISTE "PÄRITOLUSTAATUSEGA TOOTED" MÄÄRATLUS

Artikkel 2: Üldnõuded
Artikkel 3: Täielikult pärinevad tooted
Artikkel 4: Piisava töö või töötuse läbinud tooted
Artikkel 5: Ebapiisav töö või töötus
Artikkel 6: Päritolu kumulatsioon
Artikkel 7: Kvalifikatsiooniühik
Artikkel 8: Tarvikud, varuosad ja tööriistad
Artikkel 9: Komplektid
Artikkel 10: Kõrvalised tegurid

III JAOTIS: TERRITORIAALSED NÕUDED

Artikkel 11: Territoriaalsuspõhimõte
Artikkel 12: Otsevedu
Artikkel 13: Näitused

IV JAOTIS: PÄRITOLUTÕEND

Artikkel 14: Üldnõuded
Artikkel 15: Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kord
Artikkel 16: Tagantjärele väljaantud liikumissertifikaadid EUR.1
Artikkel 17: Liikumissertifikaadi EUR.1 duplikaadi väljaandmine
Artikkel 18: Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmine varem väljaantud või koostatud päritolutõendi alusel
Artikkel 19: Arvedeklaratsiooni koostamise tingimused
Artikkel 20: Heakskiidetud eksportija
Artikkel 21: Päritolutõendi kehtivus
Artikkel 22: Transiidimenetlus
Artikkel 23: Päritolutõendi esitamine
Artikkel 24: Importimine osasaadetistena
Artikkel 25: Päritolutõendist vabastamine
Artikkel 26: Päritolu kumulatsiooni käsitlev teatamiskord
Artikkel 27: Tõendavad dokumendid
Artikkel 28: Päritolutõendite ja tõendavate dokumentide säilitamine
Artikkel 29: Lahknevused ja vormistusvead
Artikkel 30: Eurodes väljendatud summad

V JAOTIS: HALDUSKOOSTÖÖ KORD

Artikkel 31: Vastastikune abi
Artikkel 32: Veendumine päritolutõendi õigsuses
Artikkel 33: Veendumine tarnija deklaratsiooni õigsuses
Artikkel 34: Vaidluste lahendamine
Artikkel 35: Karistused
Artikkel 36: Vabatsoonid
Artikkel 37: Tollikoostöö komitee
Artikkel 38: Erandid

VI JAOTIS: CEUTA JA MELILLA

Artikkel 39: Eritingimused

VII JAOTIS: LÖPPSÄTTED

Artikkel 40: Päritolureeglite läbivaatamine

Artikkel 41: Lisad

Artikkel 42: Protokollide rakendamine

LISAD

1. protokoll I lisa: Sissejuhatavad märkused II lisa loendi kohta
1. protokoll II lisa: Loend päritolustaatuseta materjalidega tehtavatest töödest ja tööstlustest, mis annavad tootele päritolustaatuse
1. protokoll III lisa: Ülemeremaad ja -alad
1. protokoll IV lisa: Liikumissertifikaadi vorm
1. protokoll V lisa: Arvedeklaratsioon
1. protokoll VI A lisa: Sooduspäritoluga toodete tarnija deklaratsioon
1. protokoll VI B lisa: Sooduspäritoluga toodete tarnija deklaratsioon
1. protokoll VII lisa: Teabesertifikaat
1. protokoll VIII lisa: Eranditaotluse vorm
1. protokoll IX lisa: Loend töödest ja töötlemistoimingutest, mis annavad käesoleva protokoll artikli 6 lõikes 11 nimetatud arengumaadest pärinevast tekstiilist saadavale tootele AKV päritolustaatuse
1. protokoll X lisa: Teatavad käesoleva protokoll artikli 6 lõikes 11 osutatud arengumaid käsitlevast päritolu kumulatsiooni menetlusest väljaarvatud tekstiiltooted
1. protokoll XI lisa: Tooted, mille suhtes kohaldatakse artikli 6 lõikes 3 osutatud Lõuna-Aafrikat käsitlevaid päritolu kumulatsiooni sätteid pärast kolme aasta möödumist Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu ajutisest kohaldamisest
1. protokoll XII lisa: Tooted, mille suhtes kohaldatakse artikli 6 lõikes 3 osutatud Lõuna-Aafrikat käsitlevaid päritolu kumulatsiooni sätteid pärast kuue aasta möödumist Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu ajutisest kohaldamisest
1. protokoll XIII lisa: Tooted, mille suhtes artikli 6 lõiget 3 ei kohaldata
1. protokoll XIV lisa: Kalatooted, mille suhtes artikli 6 lõiget 3 ajutiselt ei kohaldata
1. protokoll XV lisa: Ühisdeklaratsioon päritolu kumulatsiooni kohta

I JAOTIS

- c) *toode* – valmistatud toode, isegi kui see on mõeldud hiljem mõnes teises valmistustoimingus kasutamiseks;

ÜLDSÄTTED

- d) *kaup* – nii materjalid kui ka tooted;

Artikkel 1

Mõisted

- e) *tolliväärtus* – üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamiseks 1994. aastal sõlmitud lepingu (WTO leping tolliväärtuse määramise kohta) kohaselt määratud tolliväärtus;

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *valmistamine* – mis tahes töö või töötlus, sealhulgas kokkupanek või eritoimingud;
- b) *materjal* – koostisaine, toore, koostisosa, osa vms, mida on toote valmistamisel kasutatud;
- f) *tehasehind* – hind, mida makstakse tehases asuva toote eest tootjale, kelle ettevõttes toimub viimane töö või töötlus, tingimusel, et hind sisaldab kõikide kasutatud materjalide väärtust ja sellest on maha arvatud kõik siseriiklikud maksud, mis makstakse tagasi või mida võib tagasi maksta saadud toote ekspordimisel;

- g) *materjalide väärtus* – kasutatud päritolustaatuseta materjalide tolliväärtus impordihetkel või, kui see ei ole teada ja seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis esimene tuvastatav hind, mida nende materjalide eest on makstud kõnealusel territooriumil;
- h) *päritolustaatuseta materjalide väärtus* – selliste punktis g määratletud materjalide väärtus, mida kohaldatakse *mutatis mutandis*;
- i) *lisandväärtus* – tehasehind miinus kolmandatest riikidest ühendusse, AKV riikidesse või ülemeremaadesse ja -territooriumidele imporditud materjalide tolliväärtus;
- j) *grupid ja rubriigid* – grupid ja rubriigid (neljakohalised koodid), mida kasutatakse nomenklatuuris, mis moodustab kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi, käesolevas protokollis edaspidi “harmoneeritud süsteem” või “HS”;
- k) *liigitatud* – osutab toote või materjali liigitamisele teatavas rubriiki;
- l) *saadeti* – tooted, mis saadetakse samaaegselt ühelt eksportijalt ühele kaubasaajale või mis saadetakse eksportijalt kaubasaajale üheainsa veodokumendi alusel või selle dokumendi puudumisel üheainsa kaubaarve alusel;
- m) *territooriumid* – territooriumid, sealhulgas territoriaalveed.

II JAOTIS

MÕISTE “PÄRITOLUSTAATUSEGA TOOTED” MÄÄRATLUS

Artikkel 2

Üldnõuded

1. V lisa kaubanduskoostöö sätete rakendamiseks käsitletakse järgmisi tooteid AKV riikidest pärinevana:
- a) täielikult AKV riikides valmistatud tooted käesoleva protokollis artikli 3 tähenduses;
- b) AKV riikides valmistatud tooted, mis sisaldavad materjale, mis ei ole täielikult sealt saadud, aga kui neid on AKV riikides piisavalt töödeldud käesoleva protokollis artikli 4 tähenduses.
2. Lõike 1 kohaldamisel käsitletakse AKV riikide territooriume ühe territooriumina.

Päritolustaatuseta tooteid, mis on valmistatud vähemalt kahest AKV riigist täielikult saadud materjalist või mis on läbinud seal piisava töö või töötuse, käsitletakse pärinevana sellest AKV riigist, kus toimus viimane töö või töötus, tingimusel, et see ületab käesoleva protokollis artiklis 5 kirjeldatu.

Artikkel 3

Täielikult teatavast riigist pärinevad tooted

1. AKV riikidest või ühendusest või III lisas määratletud ülemeremaadelt ja -territooriumidelt, edaspidi “ÜMT”, täielikult pärinevate toodetena käsitletakse järgmisi tooteid:
- a) nende pinnasest ja merepõhjast kaevandatud maavarad;
- b) seal koristatud taimsed saadused;
- c) seal sündinud ja kasvatatud elusloomad;
- d) seal kasvatatud elusloomadest saadud tooted;
- e) sealt saadud jahi- ja kalasaak;
- f) kala ja muud saadused, mis nende laevad on väljaspool territoriaalvett merest püüdnud;
- g) nende tehaslaevade pardal üksnes punktis f osutatud saadustest valmistatud tooted;
- h) seal kogutud kasutatud esemed, millest saab üksnes tooret, sealhulgas kasutatud rehvid, mis sobivad üksnes protekteerimiseks või jäätmeteks;
- i) sealse valmistamise jäätmed ja jäägid;
- j) väljaspool nende territoriaalvett merepõhjast või selle aluspinnasest kaevandatud tooted tingimusel, et ainult neil on õigus kasutada kõnealust merepõhja või aluspinnast;
- k) kõik kaubad, mis on seal valmistatud üksnes punktides a–j piiritletud toodetest.
2. Lõike 1 punktides f ja g olevaid mõisteid “nende laevad” ja “nende tehaslaevad” kohaldatakse ainult selliste laevade ja tehaslaevade suhtes:
- a) mis on registreeritud või laevaregistrisse kantud EÜ liikmesriigis, AKV riigis või ÜMTs;

- b) mis sõidavad EÜ liikmesriigi, AKV riigi või ÜMT lipu all;
- c) millest vähemalt 50 % kuulub käesoleva lepingu osalisriikide või ÜMT kodanikele või äriühingule, mille peakontor asub mõnes osalisriigis või ÜMTs ja mille juhatuse või nõukogu esimees ning enamik nende organite liikmetest on lepingu osalisriikide või ÜMT kodanikud ja mille kapitalist kuulub täis- või usaldusühingu või piiratud vastutusega äriühingu puhul vähemalt pool lepingu osalisriikidele või nende riikide või ÜMT kodanikele või avalik-õiguslikele asutustele;
- d) mille laevaperest, sealhulgas kapten ja ohvitserid, vähemalt 50 % on käesoleva lepingu osalisriikide või ÜMT kodanikud.

3. Olenemata lõike 2 sätetest nõustub ühendus AKV riigi taotluse korral käsitlema AKV riigi prahitud või liisitud laevu "nende laevadena", mis kalastavad tema majandusvööndis, tingimusel, et:

- AKV riik pakkus ühendusele võimalust sõlmida kalastuskokkulepe, kuid ühendus ei võtnud seda pakkumist vastu;
- vähemalt 50 % meeskonnast, sealhulgas kapten ja juhtkond, on käesoleva lepingu osalisriikide või ÜMT kodanikud;
- AKV-EÜ tollikoostöö komitee on kinnitanud, et prahtimis- või liisinguleping annab sobiva võimaluse suurendada AKV riigi suutlikkust ise kalastada ja eelkõige muudab AKV riigi vastutavaks tema käsutusse pikemaks ajaks antud laeva meresõiduks ja äriks kasutamise eest.

Artikkel 4

Piisava töö või töötuse läbinud tooted

1. Käesoleva protokolliga kohaldamisel loetakse tooteid, mis ei ole täielikult AKV riikide tooted, piisava töö või töötuse läbinuks AKV riikides, ühenduses või ÜMTs, kui II lisa loendis sätestatud tingimused on täidetud.

Nendes tingimustes osutatakse kõikide käesoleva lepinguga hõlmatud toodete puhul, millise töö või töötuse peavad läbima nende valmistamisel kasutatavad päritolustaatuseta materjalid, kusjuures neid tingimusi kohaldatakse üksnes selliste materjalide suhtes. Järelikult, kui toodet, mis on omandanud päritolustaatuseta loendis sätestatud tingimuste täitmise teel, kasutatakse mõne teise toote valmistamiseks, ei kohaldata selle toote suhtes tingimusi, mida kohaldatakse valmistatava toote suhtes ega võeta arvesse päritolustaatuseta materjale, mida võidi selle valmistamiseks kasutada.

2. Olenemata lõikest 1 võib päritolustaatuseta materjale, mida ei tohiks loendis sätestatud tingimuste kohaselt toote valmistamiseks kasutada, siiski kasutada, kui:

- a) nende koguväärtus ei ületa 15 % toote tehasehinnast;
- b) käesoleva lõike kohaldamisel ei ületata ühtki protsendimäära, mis on loendis seatud päritolustaatuseta materjalide suurimaks väärtuseks.

3. Kui artiklis 5 ei sätestata teisiti, kohaldatakse lõikeid 1 ja 2.

Artikkel 5

Ebapiisav töö või töötus

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, käsitletakse järgmisi toiminguid päritolustaatuseta omandamiseks ebapiisava töö või töötusena, sõltumata sellest, kas artikli 4 nõuded on täidetud või mitte:

- a) toimingud, mis tagavad toodete seisundi säilimise nende vedamisel ja ladustamisel (õhutamine, laialilaotamine, kuivatamine, jahutamine, soola, vääveldioksiidi või mõne muu aine vesilahusesse panemine, kahjustatud osade eemaldamine jms toimingud);
- b) lihttoimingud nagu tolmu eemaldamine, tuulamine või söelamine, sortimine, liigitamine, kokkusobitamine (sealhulgas esemetest komplektide koostamine), pesemine, värvimine, tükeldamine;
- c) i) ümberpakkimine ning pakendite osadeks jagamine ja koondamine;
- ii) tavaline klaas- või plastpudelitesse, kottidesse, karpidesse, kastidesse pakkimine, alustele ja muule sellisele kinnitamine ning igasugune muu tavaline pakendamine;
- d) märkide, siltide ja muude tunnusmärkide kinnitamine toodetele või nende pakendile;
- e) üht või mitut liiki toodete tavaline segamine, kui saadud segu üks või mitu koostisosa ei vasta käesolevas protokollis ettenähtud tingimustele, mille täitmine võimaldaks neid käsitleda AKV riigist, ühendusest või ÜMTst pärinevana;
- f) osade tavaline kokkupanemine terviktoote saamiseks;

- g) kaks või rohkem punktides a–f piiritletud toimingut üheskoos;
- h) loomade tapmine.

2. Otsustamaks, kas teatav toode on läbinud lõike 1 tähenduses ebapiisava töö või töötuse, tuleb kõiki selle tootega AKV riikides, ühenduses või ÜMTs tehtud toiminguid arvestada üheskoos.

Artikkel 6

Päritolu kumulatsioon

Päritolu kumulatsioon seoses ÜMT ja ühendusega

1. Ühenduse või ÜMT päritolustaatusena materjale käsitletakse AKV riikidest pärinevate materjalidena, kui need sisalduvad seal valmistatud tootes. Need materjalid ei pea olema läbinud piisavat tööd või töötlust tingimusel, et see ületab artiklis 5 kirjeldatu.
2. Ühenduses või ÜMTs toimunud tööd või töötlust käsitletakse AKV riikides toimununa, kui materjalid läbivad töö või töötuse hiljem AKV riikides.

Päritolu kumulatsioon seoses Lõuna-Aafrikaga

3. Kui lõigete 4–8 sätetest ei tulene teisiti, käsitletakse Lõuna-Aafrikast pärinevaid materjale AKV riikidest pärinevana, kui need sisalduvad seal valmistatud tootes. Need materjalid ei pea olema läbinud piisavat tööd või töötlust.
4. Lõike 3 põhjal päritolustaatusena saanud tooteid käsitletakse AKV riikidest pärinevate toodetena üksnes siis, kui seal lisandunud väärtus ületab valmistamiseks kasutatud Lõuna-Aafrikast pärinevate materjalide väärtuse. Vastasel korral käsitletakse kõnealuseid tooteid Lõuna-Aafrikast pärinevana. Päritolu määramisel ei võeta arvesse Lõuna-Aafrikast pärinevaid materjale, mis on AKV riikides läbinud piisava töö või töötuse.
5. Lõikes 3 sätestatud päritolu kumulatsiooni võib XI lisas loetletud toodete suhtes kohaldada alles 3 aasta ja XII lisas loetletud toodete suhtes alles 6 aasta möödudes Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu ajutisest kohaldamisest. Lõikes 3 sätestatud päritolu kumulatsiooni ei kohaldata XIII lisas loetletud toodete suhtes.
6. Olenemata lõikest 5 võib lõikes 3 sätestatud päritolu kumulatsiooni AKV riikide taotlusel kohaldada XI ja XII lisas loetletud

toodete suhtes. AKV-EÜ suursaadikute komitee teeb AKV riikide taotluste alusel iga toote kohta otsuse aruande põhjal, mis AKV-EÜ tollikoostöö komitee on koostanud artikli 37 kohaselt.

Taotluste läbivaatamisel võetakse arvesse Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu kaubandussätetest kõrvalehoidmise riski.

7. Lõikes 3 sätestatud päritolu kumulatsiooni kohaldatakse XIV lisas loetletud toodete suhtes alles siis, kui need tooted on Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu raames tollimaksudest vabastatud. Euroopa Komisjon avaldab *Euroopa Ühenduste Teatajas* (C-seerias) kuupäeva, mil käesoleva lõike tingimused on täidetud.

8. Lõikes 3 sätestatud päritolu kumulatsiooni võib kohaldada üksnes siis, kui valmistamisel kasutatud Lõuna-Aafrika materjalid on omandanud päritolustaatusena käesolevas protokollis sätestatuga samasuguste päritolureeglite kohaldamisel. AKV riigid esitavad ühendusele üksikasjalikud andmed Lõuna-Aafrikaga sõlmitud lepingute ja nendes sisalduvate päritolureeglite kohta. Euroopa Komisjon avaldab *Euroopa Ühenduste Teatajas* (C-seerias) kuupäeva, mil AKV riigid on täitnud käesoleva lõikega ettenähtud kohustused.

9. Ilma et see piiraks lõigete 5 ja 7 kohaldamist, käsitletakse Lõuna-Aafrikas toimunud tööd või töötlust mõnes teises Lõuna-Aafrika Tolliliidu (SACU) liikmesriigis toimununa, kui materjalid läbivad selle hiljem mõnes teises SACU liikmesriigis.

10. Ilma et see piiraks lõigete 5 ja 7 kohaldamist, käsitletakse Lõuna-Aafrikas toimunud tööd või töötlust AKV riikide taotlusel AKV riikides toimununa, kui materjale töödeldakse hiljem mõnes AKV riigis piirkonna majandusliku integratsiooni lepingu raames.

Kui kumbki lepinguosaline ei nõua selgesõnaliselt asja otsustamist AKV-EÜ ministrite nõukogus, otsustab AKV riikide taotluste üle AKV-EÜ tollikoostöö komitee kooskõlas artikliga 37.

Päritolu kumulatsioon seoses naaberarengumaadega

11. AKV riikide taotlusel käsitletakse materjale, mis pärinevad naaberarengumaalt, mis ei ole AKV riik ja mis kuulub ühtsesse geograafilisse tervikusse, AKV riikidest pärinevate materjalidena,

kui need sisalduvad seal valmistatud tootes. Need materjalid ei pea olema läbinud piisavat tööd või töötlust tingimusel, et:

— need on läbinud AKV riigis töö või töötlust, mis ületab artiklis 5 kirjeldatu. Harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63 kuuluvad tooted peavad AKV riigis siiski läbima täiendava töö või töötlust, mille tulemusena liigitatakse saadud toode muusse rubriiki kui see, kuhu on liigitatud selle valmistamiseks kasutatud AKV riikide hulka mittekuuluvatel arengumaadelt pärinevad materjalid. Käesoleva protokollis IX lisas loetletud toodete suhtes kohaldatakse üksnes 3. veerus osutatud eritöötlust, olenemata sellest, kas rubriik muutub;

— AKV riigid, ühendus ja muud asjaomased riigid on sõlminud vajalikku halduskorda käsitleva lepingu, mis tagab käesoleva lõike õige rakendamise.

Käesolevat lõiget ei kohaldata harmoneeritud süsteemi 3. või 16. gruppi liigitatud tuunikalatoodete, HSi rubriiki 1006 kuuluvate riisitoodete ega käesoleva protokollis X lisas loetletud tekstiiltoodete suhtes.

Otsustamiseks, kas tooted pärinevad AKV riikide hulka mittekuuluvalt arengumaalt, kohaldatakse käesoleva protokollis sätteid.

Kui kumbki lepinguosaline ei nõua selgesõnaliselt asja otsustamist AKV-EÜ ministrite nõukogus, otsustab AKV riikide taotluste üle AKV-EÜ tollikoostöö komitee kooskõlas artikliga 37.

Artikkel 7

Kvalifikatsiooniühik

1. Käesoleva protokollis sätete kohaldamisel on kvalifikatsiooniühik see toode, mida loetakse põhiüksuseks harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri järgi liigitamisel.

Järelikult:

— kui toode, mis koosneb esemete rühmast või kokkupandud esemetest, liigitatakse harmoneeritud süsteemi järgi ühte rubriiki, moodustab tervik kvalifikatsiooniühiku;

— kui partii koosneb mitmest identsest tootest, mis on liigitatud samasse harmoneeritud süsteemi rubriiki, kohaldatakse käesoleva protokollis sätteid iga toote suhtes eraldi.

2. Kui harmoneeritud süsteemi 5. tõlgendamisreegli kohaselt loetakse liigitamisel pakend toote juurde kuuluvaks, tuleb seda pidada toote juurde kuuluvaks ka päritolu määramisel.

Artikkel 8

Tarvikud, varuosad ja tööriistad

Seadme, masina, aparaadi või sõidukiga kaasas olevaid tarvikuid, varuosi ja tööriistu, mis sisalduvad tavavarustusena selle hinnas ning mille eest ei esitata eraldi arvet, käsitletakse kõnealuse seadme, masina, aparaadi või sõiduki lahutamatu osana.

Artikkel 9

Komplektid

Komplektid, nagu on määratletud harmoneeritud süsteemi 3. Tõlgendamisreegliga, on päritolustaatusena, kui kõik komplekti kuuluvad tooted on päritolustaatusena. Kui komplekt koosneb päritolustaatusena ja päritolustaatuseta toodetest, on komplekt tervikuna siiski päritolustaatusena, kui päritolustaatuseta toodete väärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.

Artikkel 10

Kõrvalised tegurid

Toote päritolustaatusena määramisel ei tule arvesse järgmiste valmistamise kaasatud tegurite päritolu:

- energia ja kütus;
- sisseseade ja varustus;
- masinad ja tööriistad;
- kaubad, mis ei kuulu ega ole mõeldud kuuluma toote lõppkoosseisu.

III JAOTIS

TERRITORIAALSED NÕUDED

Artikkel 11

Territoriaalsuspõhimõte

1. Päritolustaatusena omandamist käsitlevad II jaotises sätestatud tingimused peavad AKV riikides olemas pidevalt täidetud, kui artiklist 6 ei tulene teisiti.

2. Kui artiklist 6 ei tulene teisiti, tuleb AKV riikidest, ühendusest või ÜMTst pärinevaid ja mõnda teise riiki eksporditud päritolustaatuseta kaupu tagasitoomisel käsitleda päritolustaatuseta kaupadena, välja arvatud juhul, kui suudetakse tollile rahuldaval viisil tõendada, et:

- a) tagasitoodud kaubad on needsamad, mis eksporditi;
- b) kaubad ei ole läbinud ühtegi muud toimingut kui need, mida on vaja nende seisundi säilitamiseks kõnealuses riigis oleku või ekspordimise ajal.

Artikkel 12

Otsevedu

1. V lisa kaubanduskoostöö sätetega ettenähtud sooduskohtlemist võimaldatakse üksnes toodetele, mis vastavad käesoleva protokolliga nõuetele ja mida veetakse artikli 6 kohaldamisel otse AKV riikide, ühenduse, ÜMT või Lõuna-Aafrika territooriumi vahel ning mis ei sisene ühelegi muule territooriumile. Ühe saadetise moodustavaid tooteid võib siiski vedada muude territooriumide kaudu, vajaduse korral neid seal ümber laadides või ajutiselt ladustades, kui need jäävad transiidi- või ladustamisriigis tolli järelevalve alla ja et nendega ei ole tehtud muud kui maha või uuesti peale laaditud või üksnes seisundi säilitamiseks mõeldud toiminguid.

Päritolustaatuseta tooteid võib vedada torujuhtme kaudu ka läbi mõne muu territooriumi kui AKV riigi, ühenduse või ÜMT territoorium.

2. Impordiriigi tollile tõendatakse, et lõike 1 tingimused on täidetud, esitades:

- a) üheainsa veodokumendi, mis hõlmab teekonda ekspordiriigist läbi transiidiriigi, või
- b) transiidiriigi tolli väljastatud tõendi:
 - i) mis sisaldab toodete täpset kirjeldust;
 - ii) kuhu on märgitud toodete maha- ja uuesti pealelaadimise kuupäevad ja vajaduse korral laevade nimed või muud kasutatud veovahendid;
 - iii) mis näitab, millistel tingimustel viibisid tooted transiidiriigis, või
- c) nende puudumisel kõik muud tõendavad dokumendid.

Artikkel 13

Näitused

1. Päritolustaatuseta toodete suhtes, mis saadetakse AKV riigist näitusele muusse kui artiklis 6 osutatud riiki ja müüakse pärast näitust ühendusse importimiseks, kohaldatakse importimisel V lisa sätteid, kui tõendatakse tolli rahuldaval viisil, et:

- a) eksportija on toimetanud need tooted AKV riigist näituseriiki ja need seal näitusel välja pannud;
- b) kõnealune eksportija on tooted müünud või muul viisil võõrandanud ühenduses asuvalle isikule;
- c) tooted on lähetatud näituse ajal või vahetult pärast näitust samal kujul, nagu need näitusele saadeti;
- d) näitusele saatmisest ei ole tooteid kasutatud muuks otstarbeks kui seal väljapanekuks.

2. Päritolutoend tuleb väljastada või koostada IV jaotise sätete kohaselt ja esitada impordiriigi tollile tavapärasel viisil. Päritolutoendile märgitakse näituse nimi ja aadress. Vajaduse korral võidakse nõuda dokumentaalseid lisatõendeid väljapanekutingimuste kohta.

3. Lõiget 1 kohaldatakse kõikide kaubandus-, tööstus-, põllumajandus- või käsitöönäituste, -messide või samalaadsete avalike esitluste ja väljapanekute suhtes, mille jooksul jäävad tooted tolli järelevalve alla, välja arvatud välismaiste toodete müügiks kauplustes või äriruumides korraldatavad eraüritused.

IV JAOTIS

PÄRITOLUTOEND

Artikkel 14

Üldnõuded

1. AKV päritolustaatuseta toodete suhtes kohaldatakse ühendusse importimisel V lisa, kui esitatakse kas:

- a) liikumissertifikaat EUR.1, mille näidis on esitatud IV lisa, või
- b) artikli 19 lõikes 1 piiritletud juhtudel deklaratsioon, mille tekst on esitatud käesoleva protokolliga V lisa ja mille eksportija esitab arvel, saatelehel või mõnel muul äridokumendil, milles kõnealuseid tooteid kirjeldatakse nii täpselt, et neid on võimalik identifitseerida (edaspidi "arvedeklaratsioon").

2. Olenemata lõike 1 kohaldatakse artiklis 25 piiritletud juhtudel käesoleva protokolliga kohaste päritolustaatusena toodete suhtes V lisa eespool kirjeldatud dokumentide esitamist nõudmata.

Artikkel 15

Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kord

1. Liikumissertifikaadi EUR.1 annab ekspordiriigi toll välja eksportija või tema vastutusel tegutseva volitatud esindaja kirjaliku taotluse alusel.

2. Selleks täidab eksportija või tema volitatud esindaja nii liikumissertifikaadi EUR.1 kui ka taotluse vormi, mõlema näidised on esitatud IV lisas. Need vormid tuleb täita kooskõlas käesoleva protokolliga sätetega. Käsitse kirjutamisel tuleb kasutada tinti ja trükitähti. Tooteid tuleb kirjeldada selleks ettenähtud lahtris, jätmata tühje ridu. Kui lahtrisse jääb tühja ruumi, tuleb kirjelduse viimase rea alla tõmmata rõhtjoon ja tühi ruum läbi kriipsutada.

3. Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmist taotlev eksportija peab olema igal ajal valmis liikumissertifikaati EUR.1 väljaandva eksporditava AKV riigi tolli taotluses esitama kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad asjakohaste toodete päritolustaatuset ja muude käesoleva protokolliga nõuete täitmist.

4. Eksporditava AKV riigi toll annab liikumissertifikaadi EUR.1 välja, kui asjakohaseid tooteid saab käsitleda AKV riikidest või mõnest muust artiklis 6 osutatud riigist pärinevate toodetena ja need vastavad käesoleva protokolliga muudele nõuetele.

5. Sertifikaati väljaandev toll võtab vajalikud meetmed, et kontrollida toodete päritolustaatuset ja muude käesoleva protokolliga nõuete täitmist. Selleks on tollil õigus nõuda tõendeid ja vaadata üle eksportija raamatupidamine või teha muid vajalikke kontrollimisi. Samuti tagab sertifikaati väljaandev toll lõikes 2 nimetatud vormide nõuetekohase täitmise. Eelkõige vaatab ta, kas toodete kirjeldamiseks ettenähtud lahter on täidetud nii, et sinna ei ole võimalik pettuse eesmärgil midagi lisada.

6. Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kuupäev märgitakse sertifikaadi 11. lahtrisse.

7. Toll annab liikumissertifikaadi EUR.1 eksportijale välja niipea, kui tegelik eksport on toimunud või tagatud.

Artikkel 16

Tagantjärele väljaantud liikumissertifikaadid EUR.1

1. Olenemata artikli 15 lõike 7 võib liikumissertifikaadi EUR.1 erandkorras välja anda pärast asjakohaste toodete eksportimist, kui:

- seada ei antud ekspordihetkel välja eksimuse, tahtmatu tegevuse või muude eriliste asjaolude tõttu või
- tõendatakse tolli rahuldaval viisil, et liikumissertifikaat EUR.1 anti välja, kuid importimisel ei aktsepteeritud seda tehnilistel põhjustel.

2. Lõike 1 rakendamisel peab eksportija oma taotluses märkima liikumissertifikaadi EUR.1 aluseks olevate toodete eksportimise kohta ja kuupäeva ning esitama taotluse põhjused.

3. Toll võib liikumissertifikaadi EUR.1 välja anda tagantjärele alles siis, kui on veendunud, et eksportija taotluses esitatud teave on kooskõlas vastavate dokumentide andmetega.

4. Tagantjärele väljaantud liikumissertifikaatidele EUR.1 tehakse üks järgmistest märgetest:

“NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT”, “DELIVRÉ A POSTERIORI”, “RILASCIATO A POSTERIORI”, “AFGEGEVEN A POSTERIORI”, “ISSUED RETROSPECTIVELY”, “UDSTEDT EFTERFØLGENDE”, “ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ”, “EXPEDIDO A POSTERIORI”, “EMITIDO A POSTERIORI”, “ANNETTU JÄLKIKÄTEEN”, “UTFÄRDAT I EFTERHAND”.

5. Lõikes 4 osutatud märgete tehakse liikumissertifikaadi EUR.1 lahtrisse “Märkused”.

Artikkel 17

Liikumissertifikaadi EUR.1 duplikaadi väljaandmine

1. Liikumissertifikaadi EUR.1 varguse, kadumise või hävimise korral võib eksportija taotleda sertifikaadi väljaandnud tollilt duplikaati nende valduses olevate ekspordidokumentide põhjal.

2. Sel viisil väljaantud duplikaadile tuleb märkida üks järgmistest sõnadest:

“DUPLIKAT”, “DUPLICATA”, “DUPLICATO”, “DUPLICAAT”, “DUPLICATE”, “ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ”, “DUPLICADO”, “SEGUNDA VIA”, “KAKSOISKAPPALE”.

3. Lõikes 2 osutatud mäрге tehakse liikumissertifikaadi EUR.1 duplikaadi lahtrisse “Märkused”.

4. Duplikaat, millele peab olema märgitud algupärase liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kuupäev, kehtib sellest kuupäevast.

Artikkel 18

Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmine varem väljaantud või koostatud päritolutõendi alusel

Kui päritolustaatusega tooted on AKV riigis või ühenduses tolli järelevalve all, on algupärast päritolutõendit võimalik asendada ühe või mitme liikumissertifikaadiga EUR.1, et toimetada kõik need tooted või osa neist AKV riikide või ühenduse piires mujale. Liikumissertifikaadi EUR.1 (liikumissertifikaatide) asendussertifikaadi(d) annab välja tolliasutus, kelle järelevalve alla tooted paigutatakse.

Artikkel 19

Arvedeklaratsiooni koostamise tingimused

1. Artikli 14 lõike 1 punktis b nimetatud arvedeklaratsiooni võib koostada:

- a) artiklis 20 määratletud heakskiidetud eksportija või
- b) iga eksportija saadetise kohta, mis koosneb ühest või mitmest päritolustaatusega tooteid sisaldavast pakendist, mille koguväärtus ei ületa 6 000 eurot.

2. Arvedeklaratsiooni võib koostada juhul, kui asjakohaseid tooteid saab käsitleda AKV riikidest või mõnest muust artiklis 6 osutatud riigist pärinevate toodetena ja kui need vastavad käesoleva protokolliga muudele nõuetele.

3. Arvedeklaratsiooni koostanud eksportija peab olema igal ajal valmis esitama ekspordiriigi tolli taotlusele kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad asjakohaste toodete päritolustaatus ja muude käesoleva protokolliga nõuete täitmist.

4. Eksportija koostab arvedeklaratsiooni nii, et kirjutab masinaga, tembeldab või trükitab arvele, saatelehele või mõnele muule äridokumendile deklaratsiooni, mille tekst on esitatud käesoleva protokolliga V lisas, kasutades üht selles lisas esitatud keelelist versiooni ja järgides ekspordiriigi siseriiklikke õigusnorme. Käsitsi kirjutamisel tuleb kasutada tinti ja trükitähti.

5. Arvedeklaratsioonile kirjutab eksportija käsitsi oma allkirja. Artiklis 20 määratletud heakskiidetud eksportijalt ei nõuta siiski selliste deklaratsioonide allkirjutamist, kui ta kinnitab ekspordiriigi tollile kirjalikult, et võtab endale iga tema andmeid sisaldava arvedeklaratsiooni eest täisvastutuse nii, nagu oleks ta nende käsitsi alla kirjutanud.

6. Eksportija võib koostada arvedeklaratsiooni sellega hõlmatud toodete ekspordimisel või pärast seda tingimusel, et arvedeklaratsioon esitatakse impordiriigis hiljemalt kaks aastat pärast asjakohaste toodete importimist.

Artikkel 20

Heakskiidetud eksportija

1. Ekspordiriigi toll võib lubada igal eksportijal, kes veab sageli V lisa kaubanduskoostöö sätetega hõlmatud tooteid, arvedeklaratsioonid ise koostada, olenemata asjakohaste toodete väärtusest. Sellist luba taotleb eksportija peab esitama kõik tolli rahuldavad tagatised, mida on vaja, et kontrollida toodete päritolustaatus ja muude käesoleva protokolliga nõuete täitmist.

2. Toll võib seada eksportija heakskiitmisele mis tahes tingimusi, mida ta peab vajalikuks.

3. Toll annab heakskiidetud eksportijale tolliloa numbrit, mis märgitakse arvedeklaratsioonile.

4. Toll jälgib, kuidas heakskiidetud eksportija luba kasutab.

5. Toll võib loa igal ajal tühistada. Ta teeb seda siis, kui heakskiidetud eksportija ei esita enam lõikes 1 osutatud tagatisi või ei täida lõikes 2 osutatud tingimusi või kasutab luba muul viisil valesti.

Artikkel 21

Päritolutõendi kehtivus

1. Päritolutõend kehtib kümme kuud alates ekspordiriigis väljaandmise kuupäevast ja see tuleb nimetatud aja jooksul esitada impordiriigi tollile.

2. Päritolutõendid, mis esitatakse impordiriigi tollile pärast lõikes 1 piiritletud esitamistähtaaja möödumist, võib sooduskohtlemise kohaldamiseks aktsepteerida, kui need dokumendid jäid tähtaaja jooksul esitamata erandlike asjaolude tõttu.

3. Kui esitamisega jäädakse hiljaks muudel põhjustel, võib impordiriigi toll päritolutõendid aktsepteerida juhul, kui tooted on neile esitatud enne kõnealuse tähtaaja möödumist.

Artikkel 22

Transiidiprotseduur

Kui tooted sisenevad sellisesse AKV riiki või ÜMTsse, mis ei ole nende päritolumaal, algab täiendav neljakuuline kehtivusaeg päevast, mil transiidiriigi toll kannab liikumissertifikaadi EUR.1 7. lahtrisse:

- sõna “transiit”;
- transiidiriigi nime;
- ametliku templi, mille näidis on eelnevalt esitatud komisjonile artikli 31 kohaselt;
- nende märgete kuupäeva.

Artikkel 23

Päritolutõendi esitamine

Päritolutõendid esitatakse impordiriigi tollile selles riigis kohaldatavas korras. Impordiriigi toll võib nõuda päritolutõendi tõlget ja samuti seda, et impordideklaratsioonile lisataks importija kinnitus selle kohta, et tooted vastavad V lisa rakendamiseks vajalikele tingimustele.

Artikkel 24

Importimine osasaadetistena

Kui importija taotlusel ja impordiriigi tolli kehtestatud tingimustel imporditakse harmoneeritud süsteemi XVI ja XVII jaotisse või rubriikidesse 7308 ja 9406 kuuluvaid harmoneeritud süsteemi 2. tõlgendamisreegli punkti a tähenduses lahtivõetud või kokkupanemata tooteid osasaadetisena, esitatakse tollile selliste toodete kohta üks päritolutõend esimese osasaadetise importimisel.

Artikkel 25

Päritolutõendist vabastamine

1. Tooteid, mida üks eraisik saadab teisele väikepakkidena või mis kuuluvad reisija isikliku pagasi hulka, käsitletakse päritolustaatusena ja päritolutõendi esitamist ei nõuta, kui tooteid ei impordita kauplemiseks ja need on deklareeritud käesoleva protokolliga nõuetele vastavana ning sellise deklaratsiooni õigsuses ei teki kahtlust. Kui tooted saadetakse posti teel, võib selle deklaratsiooni esitada tollideklaratsioonil CN22/CN23 või sellele dokumendile lisatud paberilehel.

2. Juhuiporti, mis koosneb üksnes saajatele või reisijatele või nende pereliikmetele isiklikuks kasutamiseks mõeldud toodetest, ei käsitleta kaubandusliku impordina, kui toodete laadi ja koguse põhjal on ilmne, et neid ei impordita kaubanduslikul eesmärgil.

3. Lisaks sellele ei tohi selliste toodete koguväärtus väikepakside puhul ületada 500 eurot ja reisijate isikliku pagasi puhul 1 200 eurot.

Artikkel 26

Päritolu kumulatsiooni käsitlev teatamiskord

1. Artikli 2 lõike 2 ja artikli 6 lõike 1 kohaldamisel tõendatakse teistest AKV riikidest, ühendusest või ÜMTst tulevate materjalide käesoleva protokolliga kohast päritolustaatus liikumissertifikaadiga EUR.1 või tarnija deklaratsiooniga, mille näidis on esitatud käesoleva protokolliga VI A lisa ja mille eksportija esitab selles riigis või ÜMTs, kust materjalid tulevad.

2. Artikli 2 lõike 2 ning artikli 6 lõigete 2 ja 9 kohaldamisel tõendatakse teistes AKV riikides, ühenduses, ÜMTs või Lõuna-Aafrikas toimunud tööd või töötlust tarnija deklaratsiooniga, mille näidis on esitatud käesoleva protokolliga VI B lisa ja mille eksportija esitab selles riigis või ÜMTs, kust materjalid tulevad.

3. Tarnija esitab iga materjalisaadetise kohta eraldi deklaratsiooni seda saadetist käsitleval kaubaarvel või selle lisa või saatelehel või mõne muul seda saadetist käsitleval äridokumendil, milles kõnealuseid materjale kirjeldatakse nii täpselt, et neid on võimalik identifitseerida.

4. Tarnija deklaratsiooni võib koostada valmistrükitud vormil.

5. Tarnija deklaratsioon tuleb allkirjastada käsitsi. Kui arve ja tarnija deklaratsioon koostatakse arvuti abil, ei pea deklaratsiooni siiski käsitsi allkirjastama, kui tarniva äriühingu vastutav isik on kindlaks määratud viisil, mis rahuldab tolli selles riigis, kus deklaratsioon on koostatud. Kõnealuse riigi toll võib kehtestada käesoleva lõike rakendamise tingimused.

6. Tarnija deklaratsioonid esitatakse sellele eksportiva AKV riigi pädevale tolliasutusele, kellel paluti välja anda liikumissertifikaat EUR.1.

7. Enne käesoleva protokolliga jõustumist neljanda AKV-EÜ konventsiooni 1. protokolliga artikli 23 kohaselt koostatud tarnija deklaratsioonid ja väljaantud teabesertifikaadid jäävad kehtima.

Artikkel 27

Tõendavad dokumendid

Artikli 15 lõikes 3 ja artikli 19 lõikes 3 osutatud dokumendid, millega tõendatakse, et liikumissertifikaadiga EUR.1 või arvedeklaratsiooniga hõlmatud tooteid saab käsitleda AKV riigist või mõnest muust artiklis 6 osutatud riigist pärinevana ja et need vastavad käesoleva protokolliga muudele nõuetele, võivad olla muu hulgas järgmised:

- a) kõnealuste kaupade saamiseks eksportija või tarnija tehtud toiminguid käsitlevad otsesed tõendid, mis sisalduvad näiteks tema raamatupidamisaruannetes või asutusesiseses auditeeritud raamatupidamises;
- b) dokumendid, mis tõendavad kasutatud materjalide päritolustaatus ja on välja antud või koostatud AKV riigis või mõnes muus artiklis 6 osutatud riigis, kus neid dokumente kasutatakse siseriikliku õiguse kohaselt;
- c) dokumendid, mis tõendavad materjalide tööd või töötlust AKV riikides, ühenduses või ÜMTs ja on välja antud või koostatud AKV riigis, ühenduses või ÜMTs, kus neid dokumente kasutatakse siseriikliku õiguse kohaselt;
- d) kasutatud materjalide päritolustaatus tõendavad liikumissertifikaadid EUR.1 või arvedeklaratsioonid, mis on välja antud või koostatud AKV riikides või mõnes muus artiklis 6 osutatud riigis käesoleva protokolliga kohaselt.

Artikkel 28

Päritolutõendite ja tõendavate dokumentide säilitamine

1. Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmist taotlev eksportija säilitab artikli 15 lõikes 3 kirjeldatud dokumente vähemalt kolm aastat.

2. Arvedeklaratsiooni koostanud eksportija säilitab selle arvedeklaratsiooni ära kirja ja artikli 19 lõikes 3 kirjeldatud dokumente vähemalt kolm aastat.

3. Eksportiriigi toll, kes annab välja liikumissertifikaadi EUR.1, säilitab artikli 15 lõikes 2 kirjeldatud taotlust vähemalt kolm aastat.

4. Impordiriigi toll säilitab neile esitatud liikumissertifikaate EUR.1 ja arvedeklaratsioone vähemalt kolm aastat.

Artikkel 29

Lahknevused ja vormistusvead

1. Kui päritolutõendil ja tolliasutusele toodete impordiga seotud formaalsuste täitmiseks esitatud dokumentides olevate andmete vahel avastatakse väikseid erinevusi, ei muuda see asjaolu päritolutõendit iseenesest tühiaks, kui nõuetekohaselt tõendatakse, et see dokument vastab esitatud toodetele.

2. Päritolutõendit ei tohiks tagasi lükata ilmsete vormistusvigade, näiteks trükivigade tõttu, kui need vead ei sea kahtluse alla selles dokumendis esitatud andmete õigsust.

Artikkel 30

Eurodes väljendatud summad

1. Liikmesriigi omavääringus kasutatavad summad on samaväärsed eurodes väljendatud summadega 1999. aasta oktoobri esimese tööpäeva kursi alusel.

2. Vajaduse korral vaatab ühendus läbi eurodes väljendatud summad ja nendega samaväärsed mõne EÜ liikmesriigi vääringus väljendatud summad ning teatab nendest tollikoostöö komiteele hiljemalt üks kuu enne nende jõustumist. Seda läbivaatamist tehes tagab ühendus, et omavääringus väljendatud summasid ei vähendata, ning lisaks sellele kaalub, kas tegelikkuses on asjaomaseid piiranguid soovitatav säilitada. Selleks võib ta otsustada muuta eurodes väljendatud summasid.

3. Kui toodete kohta esitatakse arve mõne muu EÜ liikmesriigi vääringus, tunnustab impordiriik asjaomase liikmesriigi teatatud summat.

V JAOTIS

HALDUSKOOSTÖÖ KORD

Artikkel 31

Vastastikune abi

1. AKV riigid saavad komisjonile kasutatavate templijäljendite näidised ja nende tolliasutuste aadressid, kes on pädevad väljastama liikumissertifikaate EUR.1 ning neid sertifikaate ja arvedeklaratsioone hiljem kontrollima.

Liikumissertifikaate EUR.1 ja arvedeklaratsioone võetakse sooduskohtlemise võimaldamiseks vastu alates kuupäevast, mil komisjon saab kõnealuse teabe kätte.

Komisjon edastab selle teabe iga liikmesriigi tollile.

2. Et tagada käesoleva protokolli õige kohaldamine, aitavad ühendus, ÜMT ja AKV riigid üksteisel pädevate tolliasutuste kaudu kontrollida liikumissertifikaatide EUR.1, arvedeklaratsioonide ja tarnija deklaratsioonide ehtsust ning nendes dokumentides esitatud andmete õigsust.

Ametiasutused, kelle poole pööratakse, esitavad vajaliku teabe tingimuste kohta, mille alusel toode on valmistatud, eelkõige tingimuste kohta, mille alusel on asjaomastes AKV riikides, liikmesriikides ja ÜMTs järgitud päritolureegleid.

Artikkel 32

Päritolutõendi õigsuse kontroll

1. Päritolutõendite õigsust uuritakse tagantjärele pisteliselt või siis, kui impordiriigi tollil on põhjust kahelda nende dokumentide ehtsuses, asjakohaste toodete päritolustaatuses või käesoleva protokolli muude nõuete täitmises.

2. Lõike 1 rakendamisel tagastab impordiriigi toll ekspordiriigi tollile liikumissertifikaadi EUR.1, arve, kui see on esitatud, ja arvedeklaratsiooni või nende dokumentide koopiad, esitades vajaduse korral järelkontrolli põhjused. Järelkontrollitaotluse põhjendusena edastatakse kõik dokumendid ja teave, mille põhjal võib oletada, et päritolutõendis esitatud andmed on valed.

3. Ekspordiriigi toll kontrollib päritolutõendite õigsust. Selleks on tollil õigus nõuda mis tahes tõendeid ja vaadata üle eksporditaja raamatupidamine või teha muid vajalikke kontrollimisi.

4. Kui impordiriigi toll otsustab kontrollitulemuste saamiseni asjakohaste toodete sooduskohtlemise peatada, pakub ta importijale võimalust, et tooted vabastatakse, kui eelnevalt on kasutusele võetud kõik vajalikud ettevaatusabinõud.

5. Kontrolli tulemustest teatatakse kontrolli taotlenud tolliasutusele niipea kui võimalik. Nendest tulemustest peab selguma, kas dokumendid on ehtsad, kas asjakohaseid tooteid võib käsitleda AKV riikidest või mõnest muust artiklis 6 osutatud riigist pärinevana ja kas need vastavad käesoleva protokolli muudele nõuetele.

6. Kui põhjendatud kahtluse korral ei saada vastust kümne kuu jooksul pärast kontrolli taotluse kuupäeva või kui vastus ei sisalda piisavalt teavet, et otsustada, kas kõnealune dokument on ehtne, või määrata toodete tegelikku päritolu, keeldub kontrolli taotlenud tolliasutus soodustuste andmisest, välja arvatud erandlikel asjaoludel.

7. Kui kontrollimisest või muust olemasolevast teabest nähtub, et käesoleva protokolli sätteid on rikutud, uurib AKV riik asja ise või ühenduse taotlusel või korraldab asja uurimise vajaliku kiirusega, et selliseid rikkumisi tuvastada ja ära hoida, kusjuures ta võib kutsuda ühendust osalema asja uurimises.

Artikkel 33

Veendumine tarnija deklaratsiooni õigsuses

1. Tarnija deklaratsioone võib kontrollida pisteliselt või siis, kui impordiriigi tollil on põhjust kahelda nende dokumentide ehtsuses või asjakohaste materjalide tegelikku päritolu käsitleva teabe õigsuses või terviklikkuses.

2. Tolliasutus, kellele tarnija deklaratsioon esitatakse, võib nõuda, et deklaratsiooni koostamisriigi toll annaks välja teabesertifikaadi, mille näidis on esitatud käesoleva protokollis VII lisas. Teise võimalusena võib tolliasutus, kellele tarnija deklaratsioon esitatakse, nõuda, et deklaratsiooni koostamisriigi tolli väljaantud teabesertifikaadi esitaks eksportija.

Teabesertifikaadi väljaandnud tolliasutus säilitab selle koopia vähemalt kolm aastat.

3. Kontrolli tulemustest teatatakse kontrolli taotlenud tolliasutusele niipea kui võimalik. Tulemustest peab selguma, kas materjalide staatust käsitlev deklaratsioon on õige.

4. Kontrollimiseks säilitavad tarnijad nii deklaratsiooni sisaldava dokumendi koopia kui ka kõik vajalikud tõendid materjalide tegeliku staatuse kohta vähemalt kolm aastat.

5. Tarnija deklaratsiooni koostamisriigi tollil on õigus nõuda mis tahes tõendeid või teha mis tahes kontrollimisi, mida nad peavad vajalikuks, et veenduda tarnija deklaratsiooni õigsuses.

6. Kõiki liikumissertifikaate EUR.1 või arvedeklaratsioone, mis on välja antud või koostatud tarnija ebaõige deklaratsiooni põhjal, loetakse tühisteks.

Artikkel 34

Vaidluste lahendamine

Artiklite 32 ja 33 kohastest kontrollimistest tulenevad vaidlused, mida kontrolli taotlenud toll ja kontrollimise eest vastutav toll ei suuda omavahel lahendada, ja käesoleva protokollis tõlgendamiseks seotud küsimused suunatakse tollikoostöö komiteele.

Importija ja impordiriigi tolli vahelised vaidlused lahendatakse alati kõnealuse riigi õigusnormide kohaselt.

Artikkel 35

Karistused

Karistus määratakse igale isikule, kes toodete sooduskohtlemise saavutamiseks koostab või laseb koostada valeandmeid sisaldava dokumendi.

Artikkel 36

Vabatsoonid

1. AKV riigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et päritolutõendi või tarnija deklaratsiooni alusel kaubastatavaid tooteid, mida vedamise käigus hoitakse nende territooriumil asuvas vabatsoonis, ei asendata muude kaupadega ega tehta nendega muid toiminguid kui neid, mis on ette nähtud, et vältida kaupade riknemist.

2. Erandina lõikest 1 annab pädev tolliasutus eksportija taotlusel välja uue liikumissertifikaadi EUR.1, kui päritolustaatusena tooted imporditakse vabatsooni päritolutõendi alusel ja neid seal käideldakse või töödeldakse ning kui see käitlus või töötlemine on kooskõlas käesoleva protokollis sätestetega.

Artikkel 37

Tollikoostöö komitee

1. Asutatakse tollikoostöö komitee, edaspidi "komitee", kes teeb halduskoostööd, et käesolevat protokollis kohaldataks õigesti ja ühtmoodi, ja täidab kõiki muid talle antavaid tollialaseid ülesandeid.

2. Komitee uurib korrapäraselt päritolureeglite kohaldamise mõju AKV riikidele, eelkõige AKV vähim arenenud riikidele, ja soovitab ministrite nõukogule sobivaid meetmeid.

3. Komitee otsustab päritolu kumulatsiooni üle artiklis 6 sätestatud tingimuste kohaselt.

4. Komitee otsustab käesoleva protokollis erandite üle artiklis 38 sätestatud tingimuste kohaselt.

5. Komitee tuleb kokku korrapäraselt, eelkõige artikli 40 kohaste ministrite nõukogu otsuste ettevalmistamiseks.

6. Komiteesse kuuluvad ühelt poolt liikmesriikide asjatundjad ja tolliküsimuste eest vastutavad komisjoni ametnikud ning teiselt poolt AKV riike esindavad asjatundjad ja AKV riikide piirkondlike rühmade tolliküsimuste eest vastutavad ametnikud. Komitee võib vajaduse korral kasutada asjatundjate abi.

Artikkel 38

Erandid

1. Komitee võib teha erandeid käesolevast protokollist, kui olemasolevate majandusharude areng või uute teke seda nõuab.

AKV riik (riigid) teatab (teavad) ühendusele oma eranditaotlustest ja põhjendavad seda lõike 2 kohaselt kas enne asja suunamist komiteele või suunamise ajal.

Ühendus kiidab heaks kõik AKV riikide taotlused, mis on vastavalt käesolevale artiklile nõuetekohaselt põhjendatud ja millest ei saa mõnele ühenduse väljakujunenud majandusharule tuleneda suurt kahju.

2. Hõlbustamiseks komiteel eranditaotluste läbivaatamist, esitab taotlev AKV riik käesoleva protokoli VIII lisas esitatud vormil oma taotluse toetamiseks võimalikult täielikud andmed, eelkõige järgmised:

- valmistoote kirjeldus,
- kolmandast riigist pärinevate materjalide laad ja kogus,
- AKV riikidest, ühendusest või ÜMTst pärinevate või seal töödeldud materjalide laad ja kogus,
- valmistusmenetlused,
- lisandväärtus,
- asjaomase ettevõtte töötajate arv,
- ühendusse suunduva ekspordi eeldatav maht,
- muud võimalikud toormeallikad,
- taotletava tähtaja põhjused, pidades silmas uute tarneallikate leidmiseks tehtud pingutusi,
- muud märkused.

Samu reegleid kohaldatakse ka kõikide pikendamistaotluste suhtes.

Komitee võib kõnealust vormi muuta.

3. Taotluste läbivaatamisel võetakse eelkõige arvesse:

- a) ühe või mitme asjaomase AKV riigi arengutaset või geograafilist asendit;
- b) juhtumeid, kus olemasolevate päritolureeglite kohaldamine kahjustaks oluliselt AKV riigi olemasoleva majandusharu võimalusi jätkata ekspordi ühendusse, ja iseäranis neid juhtumeid, mis võivad põhjustada tegevuse lõppemise selles harus;

c) erijuhtumeid, mille puhul on ilmne, et päritolureeglid võivad takistada olulisi investeeringuid mõnesse majandusharusse, ja mille puhul investeerimiskava rakendamist soodustav erand võimaldaks täita nimetatud reegleid järk-järgult.

4. Iga juhtumi puhul uuritakse, kas küsimust on võimalik lahendada päritolu kumulatsiooni käsitlevate reeglite abil.

5. Kui eranditaotlus käsitleb AKV vähim arenenud või saareriiki, vaadatakse taotlus läbi heasoovlikult, võttes eelkõige arvesse:

- a) tehtava otsuse majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning eelkõige mõju tööhõivele;
- b) vajadust kohaldada erandit teatava aja jooksul, pidades silmas asjaomase AKV riigi konkreetset olukorda ja raskusi.

6. Taotluste läbivaatamisel võetakse iga juhtumi puhul eelkõige arvesse võimalust anda päritolustaatus toodetele, mis sisaldavad materjale naaberarengumaadest, vähim arenenud maadest või arengumaadest, kellega ühel või mitmel AKV riigil on erisidemed, kui suudetakse sisse seada rahuldav halduskoostöö.

7. Ilma et see piiraks lõigete 1–6 kohaldamist, tehakse erand juhul, kui ühes või mitmes asjaomases AKV riigis kasutatud päritolustaatuseta toodetele lisandunud väärtus moodustab vähemalt 45 % valmistoote väärtusest, kui erand ei põhjusta mõnele ühenduse või ühe või mitme liikmesriigi majandusharule suurt kahju.

8. Olenemata lõigetest 1–7 tehakse erandeid üksnes tuunikonservide 8 000tonnise aastakvoodi piires ja tuunikala seljafilee 2 000tonnise aastakvoodi piires.

AKV riigid esitavad nimetatud kvootide piires selliste erandite taotlused komiteele, kes teeb erandid täiendava menetlemiseta ja jõustab need otsusega.

9. Komitee võtab vajalikke meetmeid tagamaks, et otsus tehakse võimalikult kiiresti ja hiljemalt 75 tööpäeva pärast taotluse laekumist komitee EÜ kaaseesistujale. Kui ühendus ei teata AKV riikidele selle aja jooksul oma seisukohast taotluse suhtes, loetakse taotlus rahuldatuks. Kui komitee otsust ei tee, suunatakse küsimus suursaadikute komiteele, kes teeb otsuse ühe kuu jooksul suunamisest.

10. a) Komitee määrab erandi kehtivusaja, mis on tavaliselt viis aastat.

b) Erandiotsusega võib ette näha, et erandit pikendatakse komitee uue otsusega, kui asjaomane AKV riik tõendab (asjaomased AKV riigid tõendavad) kolm kuud enne iga tähtsaja möödumist, et nad ei suuda veel täita käesoleva protokollis tingimusi, millest on erand tehtud.

Kui pikendamise suhtes on vastuväiteid, uurib komitee neid niipea kui võimalik ja otsustab, kas erandit pikendada või mitte. Komitee tegutseb lõikes 9 sätestatu kohaselt. Võetakse kõik vajalikud meetmed, et vältida pause erandi kohaldamisel.

c) Punktides a ja b osutatud tähtaegade jooksul võib komitee erandi rakendamise tingimused läbi vaadata, kui ilmneb, et erandi tegemise otsuse aluseks olnud tegurid on oluliselt muutunud. Pärast seda läbivaatust võib komitee muuta oma otsust erandi ulatuse või mis tahes muu varem kehtestatud tingimuse osas.

VI JAOTIS

CEUTA JA MELILLA

Artikkel 39

Eritingimused

1. Käesolevas protokollis kasutatud mõiste "ühendus" ei hõlma Ceutat ja Melillat. Mõiste "ühendusest pärinevad tooted" ei hõlma Ceutast ja Melillast pärinevaid tooteid.

2. Otsustamisel, kas Ceutasse ja Melillasse importimisel võib tooteid käsitleda AKV riikidest pärinevana, kohaldatakse käesoleva protokollis sätteid *mutatis mutandis*.

3. Kui täielikult Ceutast, Melillast, ÜMTst või ühendusest saadud tooteid töödeldakse AKV riikides, käsitletakse neid täielikult AKV riikidest saaduna.

4. Ceutas, Melillas, ÜMTs või ühenduses toimunud tööd või töötlust käsitletakse AKV riikides toimununa, kui materjalid läbivad edasise tööd või töötlust AKV riikides.

5. Lõigete 3 ja 4 rakendamisel ei käsitleta tööd või töötlustena artiklis 5 kirjeldatud ebapiisavaid toiminguid.

6. Ceutat ja Melillat käsitletakse ühe territooriumina.

VII JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 40

Päritolureeglite läbivaatamine

V lisa artikli 7 kohaselt uurib ministrite nõukogu igal aastal või iga kord AKV riikide või ühenduse taotluse korral käesoleva protokollis sätete kohaldamist ja nende mõju majandusele, et teha vajalikke muudatusi või kohandusi.

Ministrite nõukogu võtab muu hulgas arvesse tehnoloogia arengu mõju päritolureeglitele.

Tehtud otsuseid rakendatakse võimalikult kiiresti.

Artikkel 41

Lisad

Käesoleva protokollis lisad moodustavad selle lahutamatu osa.

Artikkel 42

Protokollis rakendamine

Ühendus ja AKV riigid võtavad käesoleva protokollis rakendamiseks vajalikke meetmeid.

1. protokoll I lisa

SISSEJUHATAVAD MÄRKUSED II LISA LOENDI KOHTA

1. märkus:

Loendiga kehtestatakse kõikidele toodetele tingimused, millele nad peavad vastama, et neid saaks käsitleda piisava töö või töötuse läbinuna käesoleva protokoll artikli 4 tähenduses.

2. märkus:

1. Loendi kahes esimeses veerus kirjeldatakse saadud toodet. Esimeses veerus on harmoneeritud süsteemis kasutatav rubriigi- või grupinumber ja teises veerus selles süsteemis asjakohase rubriigi või grupi puhul kasutatav kaubakirjeldus. Kahe esimese veeru iga kande kohta on 3. või 4. veerus reegel. Kui mõnel juhul on esimese veeru kande ees "ex", tähendab see, et 3. või 4. veeru reegel kehtib üksnes 2. veerus kirjeldatud rubriigiosa suhtes.
2. Kui 1. veergu on koondatud mitu rubriiginumbrit või on esitatud grupinumber ja seetõttu on 2. veerus toodete üldkirjeldus, kohaldatakse 3. või 4. veeru asjakohast reeglit kõikide toodete suhtes, mis on harmoneeritud süsteemis liigitatud kõnealuse grupi rubriikidesse või ükskõik millisesse 1. veergu koondatud rubriiki.
3. Kui loendis on erinevaid reegleid, mida kohaldatakse ühe rubriigi eri toodete suhtes, sisaldab iga taane kõnealuse rubriigi selle osa kirjeldust, mida 3. või 4. veeru asjakohane reegel käsitleb.
4. Kui kahe esimese veeru kande suhtes on mõni reegel nii 3. kui ka 4. veerus, võib eksportija valida, kas ta kohaldab 3. või 4. veerus sätestatud reeglit. Kui 4. veerus ei ole päritolureeglit, tuleb kohaldada 3. veerus sätestatud reeglit.

3. märkus:

1. Käesoleva protokoll artikli 4 sätteid, mis käsitlevad päritolustaatuse omandanud tooteid, mida kasutatakse muude toodete valmistamisel, kohaldatakse hoolimata sellest, kas päritolustaatus on omandatud neid tooteid kasutavas tehases või mõnes muus ühenduse või AKV riikide tehases.

Näide:

Rubriiki 8407 kuuluv mootor, mille puhul reegel näeb ette, et selles sisalduda võivate päritolustaatuseta materjalide väärtus ei või ületada 40 % tehasehinnast, on valmistatud rubriiki *ex* 7224 kuuluvast "muust sepiamise teel eelvormitud legeerterasest".

Kui see eelvormitud teras on ühenduses sepiatud päritolustaatuseta valuplokist, on see teras juba omandanud päritolustaatuse loendi rubriiki *ex* 7224 käsitleva reegli alusel. Mootori väärtuse arvutamisel võib eelvormitud terast käsitleda päritolustaatuseta tootena, hoolimata sellest, kas see on toodetud samas tehases või mõnes muus ühenduse tehases. Seega ei võeta päritolustaatuseta valuploki väärtust arvesse kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtuse leidmisel.

2. Loendi reegel näeb ette päritolustaatuse omandamiseks vajaliku vähima töö või töötuse, mille ületamine annab samuti päritolustaatuse; vähem töö või töötus päritolustaatust ei anna. Kui reegel näeb ette, et teatavas valmistamisjärgus võib päritolustaatuseta materjali kasutada, võib seda materjali kasutada ka varasemas valmistamisjärgus, kuid mitte hilisemas.

3. Kui reegel näeb ette, et kasutada võib "mis tahes rubriigi materjale", võib kasutada ka samasse rubriiki kui toode kuuluvaid materjale, kui reeglis sisalduda võivatest eripiirangutest ei tulene teisiti, ilma et see piiraks 3. märkuse punkti 2 kohaldamist. Väljend "valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sealhulgas muudest rubriigi materjalidest" tähendab siiski seda, et kasutada võib üksnes neid tootega samasse rubriiki liigitatud materjale, mille kirjeldus erineb loendi 2. veerus esitatud tootekirjeldusest.
4. Kui loendi reegel näeb ette, et toodet võib valmistada mitmest materjalist, tähendab see, et kasutada võib üht või mitut kõnealust materjali. Kõiki neid materjale ei pea kasutama.

Näide:

Rubriikidesse 5208–5212 kuuluvat riiet käsitlev reegel näeb ette, et kasutada võib looduslikke kiudusid ja muu hulgas ka keemilisi materjale. See ei tähenda, et kasutama peab mõlemat; kasutada võib emba-kumba või mõlemat.

5. Kui loendi reegel näeb ette, et toode peab olema valmistatud teatavast materjalist, ei takista see nõue kasutamast muid materjale, mis oma laadi tõttu reeglile ei vasta. (Vt ka 6. märkuse punkti 3 tekstiili kohta.)

Näide:

Rubriigi 1904 toiduaineid käsitlev reegel, mis sõnaselgelt keelab kasutada teravilja ja teraviljasaadusi, ei takista selliste mineraaloolade, kemikaalide ja muude lisandite kasutamist, mis ei ole valmistatud teraviljast.

Seda reeglit ei kohaldata siiski toodete suhtes, mida, olgugi et neid ei saa toota loendis piiritletud materjalidest, saab toota samalaadsest, varasemas valmistamisjärgus olevast materjalist.

Näide:

Kui ex 62 gruppi kuuluva lausriidest rõiva puhul on lubatud kasutada üksnes päritolustaatuseta lõnga, ei või lähtuda lausriidest, isegi kui lõngast tavaliselt lausriiet ei valmistata. Sellisel juhul oleks lähteaine tavaliselt lõnga valmistamisele eelnevas järgus – see tähendab kiu kujul.

6. Kui loendi reeglis esitatakse kaks protsendimäära, mis tähistavad kasutatavate päritolustaatuseta materjalide suurimat väärtust, ei tohi neid protsendimäärasid liita.

Teisisõnu ei tohi kõigi kasutatavate päritolustaatuseta materjalide suurim väärtus ületada suurimat esitatud protsendimäära. Lisaks sellele ei tohi ühegi materjali väärtus ületada tema suhtes kohaldatavat protsendimäära.

4. märkus:

1. Loendis kasutatud mõiste "looduslikud kiud" tähistab muid kiude kui tehis- või sünteeskiud. Mõiste piirneb ketruselsetes järkudes olevate kiududega, hõlmates jäätmeid ja, kui ei ole sätestatud teisiti, ka kraasitud, kammitud või muul viisil töödeldud, kuid ketramata kiude.
2. Mõiste "looduslikud kiud" hõlmab rubriiki 0503 kuuluvat hobusejõhvi, rubriikidesse 5002 ja 5003 kuuluvat siidi ning rubriikidesse 5101–5105 kuuluvat lambavilla ja muude loomade villa ning loomakarva, rubriikidesse 5201–5203 kuuluvat puuvillakiudu ja rubriikidesse 5301–5305 kuuluvaid muid taimseid kiude.
3. Loendis kasutatud terminitega "tekstiilimass", "keemilised materjalid" ja "paberi valmistamiseks kasutatavad materjalid" kirjeldatakse materjale, mis ei kuulu gruppidesse 50–63 ja mida saab kasutada tehis-, süntees- või paberkiudude ning -lõnga valmistamiseks.

4. Mõistega "keemilised staapelkiud" tähistatakse loendis rubriikidesse 5501–5507 kuuluvaid süntees- või tehisfilamentkõisikuid, -staapelkiudusid või nende jäätmeid.

5. märkus

1. Kui teatava toote puhul viidatakse loendis käesolevale märkusele, ei kohaldata loendi 3. veerus ettenähtud tingimusi ühegi selle toote valmistamiseks kasutatud põhitekstiilmaterjali suhtes, kui need materjalid ei moodusta ühtekokku rohkem kui 10 % kõikide kasutatud põhitekstiilmaterjalide kogumassist. (Vt ka 5. märkuse punkte 3 ja 4.)
2. Märkuse 5 punktis 1 nimetatud piirmäära võib kohaldada siiski üksnes nende segatoodete suhtes, mis on valmistatud mitmest põhitekstiilmaterjalist.

Põhitekstiilmaterjalid on järgmised:

- siid,
- lambavill,
- loomakarvad,
- muude loomade vill,
- hobusejõhv,
- puuvill,
- paberi valmistamiseks kasutatavad materjalid ja paber,
- lina,
- kanep,
- džuuat ja muud niinekiud,
- sisal ja muud perekonna *Agave* taimede tekstiilkiud,
- kookoskiud, manilla, ramjee ja muud taimsed tekstiilkiud,
- sünteesfilamentkiud,
- tehisfilamentkiud,
- elektrit juhtiv filamentkiud,
- polüpropüleenstaapelkiud,
- polüesterstaapelkiud,
- polüamiidstaapelkiud,
- polüakrüülnitriilstaapelkiud,
- polüimiidstaapelkiud,
- polütetrafluoroetüleenstaapelkiud,
- polüfenüleensulfiidstaapelkiud,
- polüvinüülkloriidstaapelkiud,
- muud sünteesstaapelkiud,
- viskoosstaapelkiud,

- muud tehistaapelkiud,
- mähitud või mähkimata poliüuretaanlõng, mis sisaldab painduvaid polüestrilõike,
- mähitud või mähkimata poliüuretaanlõng, mis sisaldab painduvaid polüestrilõike,
- rubriiki 5605 kuuluvad tooted (metalliseeritud lõng), mis sisaldavad ribasid, mis koosnevad kõige rohkem 5 mm laiusest alumiiniumpulbriga kaetud või katmata alumiiniumfoolium- või plastkilesüdamikust, mis on kinnitatud kahe plastkile vahele läbipaistva või värvilise liimiga,
- muud rubriiki 5605 kuuluvad tooted.

Näide:

Rubriiki 5203 kuuluvast puuvillakiust ja rubriiki 5506 kuuluvast sünteesstaapelkiust valmistatud rubriiki 5205 kuuluv lõng on segalõng. Seetõttu võib päritolustaatuseta sünteesstaapelkiud, mis ei vasta päritolureeglitele (mis näevad ette, et see peab olema valmistatud keemilistest materjalidest või tekstiilimassist), moodustada kuni 10 % lõnga massist.

Näide:

Rubriiki 5112 kuuluv villane riie, mis on valmistatud rubriiki 5107 kuuluvast villasest lõngast ja rubriiki 5509 kuuluvast sünteesstaapelkiudlõngast, on segariie. Seetõttu võib sünteeslõng, mis ei vasta päritolureeglitele (mis näevad ette, et see peab olema valmistatud keemilistest materjalidest või tekstiilimassist), või villane lõng, mis ei vasta päritolureeglitele (mis näevad ette, et see peab olema valmistatud kraasimata, kammimata või muul viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikust kiust), või nende kahe segu moodustada kuni 10 % riide massist.

Näide:

Rubriiki 5205 kuuluvast puuvillasest lõngast ja rubriiki 5210 kuuluvast puuvillasest riidest valmistatud rubriiki 5802 kuuluv taftingriie on segatoode üksnes siis, kui puuvillane riie ise on kahte eri rubriiki liigitatud lõngast valmistatud segariie või kui kasutatud puuvillane lõng ise on segatoode.

Näide:

Kui kõnealune taftingriie on valmistatud rubriiki 5205 kuuluvast puuvillasest lõngast ja rubriiki 5407 kuuluvast sünteesriidest, on kasutatud lõngad ilmselt kaks erinevat põhitekstiilmaterjali, mistõttu selline taftingriie on segatoode.

3. Toodete puhul, mis sisaldavad painduvaid polüestrilõike sisaldavat mähitud või mähkimata poliüuretaanlõnga, on kõnealune piirmäär selle lõnga suhtes 20 %.
4. Toodete puhul, mis sisaldavad ribasid, mis koosnevad kõige rohkem 5 mm laiusest alumiiniumpulbriga kaetud või katmata alumiiniumfoolium- või südamikust, mis on kinnitatud kahe plastkile vahele liimiga, on kõnealune piirmäär selliste ribade suhtes 30 %.

6. märkus:

1. Nende tekstiiltoodete puhul, mis on loendis tähistatud käesolevale sissejuhatavale märkusele viitava joonealuse märkusega, võib kasutada tekstiilkaunistusi ja -manuseid, mis ei vasta loendi 3. veerus asjakohaste valmistoodete suhtes ettenähtud reeglile, kui nende mass ei ületa 10 % kõikide sisalduvate tekstiilmaterjalide kogumassist.

Tekstiilkaunistused ja -manused on need, mis on liigitatud gruppidesse 50–63. Voodrit ega vaheriet ei käsitleta kaunistuste või manustena.

2. Muust materjalist kui tekstiilist kaunistused ja -manused või muud kasutatud materjalid, mis sisaldavad tekstiili, ei pea vastama 3. veeru nõuetele, isegi kui need ei kuulu 3. märkuse punkti 5 kohaldamisalasse.

3. Märkuse 3 punkti 5 kohaselt võib päritolustaatuseta muust materjalist kui tekstiilist kaunistusi ja -manuseid või muid tekstiilisalduseta tooteid siiski vabalt kasutada, kui neid ei saa valmistada 3. veerus loetletud materjalidest.
- Näiteks, ⁽¹⁾ kui loendi reegel ütleb, et teatava tekstiileseme, näiteks pluusi puhul tuleb kasutada lõnga, ei välista see metallesemete, näiteks nõopide kasutamist, sest neid ei saa valmistada tekstiilist.
4. Protsendireegli kohaldamisel tuleb sisalduvate päritolustaatuseta materjalide väärtuse leidmisel arvesse võtta kaunistuste ja manuste väärtust.

7. märkus:

1. Rubriikides *ex* 2707, 2713–2715, *ex* 2901, *ex* 2902 ja *ex* 3403, tähendab "eritöötlus":
- a) vaakumdestilleerimist;
 - b) redestilleerimist väga põhjaliku fraktsioonimise abil; ⁽²⁾
 - c) krakkimist;
 - d) reformimist;
 - e) ekstraheerimist selektiivlahustite abil;
 - f) kõikidest järgmistest toimingutest koosnevat töötlust: töötlemine kontsentreeritud väävelhappe, ooleumi või väävelhappe anhüdriidiga; neutraliseerimine aluseliste toimeainetega; värvitustamine ja puhastamine looduslike aktiivmuldade, aktiveeritud muldade, aktiivsöe või boksiidiga;
 - g) polümeerimist;
 - h) alküülimist;
 - i) isomeerimist.
2. Rubriikides 2710–2712 tähendab eritöötlus:
- a) vaakumdestilleerimist;
 - b) redestilleerimist väga põhjaliku fraktsioonimise abil; ⁽²⁾
 - c) krakkimist;
 - d) reformimist;
 - e) ekstraheerimist selektiivlahustite abil;
 - f) kõikidest järgmistest toimingutest koosnevat töötlust: töötlemine kontsentreeritud väävelhappe, ooleumi või väävelhappe anhüdriidiga; neutraliseerimine aluseliste toimeainetega; värvitustamine ja puhastamine looduslike aktiivmuldade, aktiveeritud muldade, aktiivsöe või boksiidiga;
 - g) polümeerimist;
 - h) alküülimist;
 - i) isomeerimist;
 - j) üksnes rubriiki *ex* 2710 kuuluvate raskete õlide puhul väävlitustamist vesiniku abil, mille tulemusena väheneb töödeldavate toodete väävlisisaldus vähemalt 85 % (meetod ASTM D 1266-59 T);

⁽¹⁾ See näide on üksnes selgituseks. See ei ole õiguslikult siduv.

⁽²⁾ Vt koondnomenklatuuri grupi 27 selgitava lisamärkuse 4 punkti b.

- k) üksnes rubriiki 2710 kuuluvate toodete puhul parafiinitustamist muul viisil kui filtrimise teel;
 - l) üksnes rubriiki *ex* 2710 kuuluvate raskete õlide puhul vesinikuga töötlemist rõhul rohkem kui 20 baari ja temperatuuril vähemalt 250 °C, kasutades muid kui väävlitustavaid katalüsaatoreid, kusjuures vesinik on keemilises reaktsioonis aktiivne. Rubriiki *ex* 2710 kuuluvate määrdeõlide edasist vesiniktöötlemist (näiteks vesinikpuhastus või värvitustamine), mille peaesmärk on värvuse või püsivuse parandamine, ei käsitleta eritöötlusena;
 - m) üksnes rubriiki *ex* 2710 kuuluvate kütteõlide puhul atmosfääriõhul destilleerimist tingimusel, et meetodi ASTM D 86 kohaselt destilleerub nende toodete kogumahust (kaasa arvatud kood) 300 °C juures vähem kui 30 %;
 - n) üksnes rubriiki *ex* 2710 kuuluvate muude raskete õlide kui gaasi- ja kütteõlide puhul töötlemist kõrgsagedusliku elektrilahendusega.
3. Rubriikide *ex* 2707, 2713–2715, *ex* 2901, *ex* 2902 ja *ex* 3403, puhul ei anna lihttoimingud nagu puhastamine, setitamine, soolatustamine, vee eraldamine, filtrimine, värvimine, märgistamine, väävlisisalduse muutmine erineva väävlisisaldusega toodete segamise teel või mitu sellist või nendega sarnast toimingut üheskoos päritolustaatus.
-

1. protokolli II lisa

Loend päritolustaatuseta materjalidega tehtavatest tööddest või töötlemistoimingutest, mis annavad tootele päritolustaatuse

Käesolev leping ei pruugi hõlmata kõiki loendis nimetatud tooteid. Seetõttu on vaja vaadata käesoleva lepingu muid osi.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
grupp 01	Elusloomad	Kõik kasutatavad grupi 01 loomad peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
grupp 02	Liha ja söödav rups	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 01 ja 02 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
grupp 03	Kalad ja vähilaadsed, molluskid jm vee-selgrootud	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 03 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
ex grupp 04	Piimatooted; linnunavad; naturaalne mesi; mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 04 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
0403	Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir jm fermenteeritud või hapendatud piim ja koor, kontsentreeritud või mitte, suhkru- vm magusainelissandi või lõhna- ja maitselisandi või puuvilja-, pähkli- või kakaolisandiga või ilma	Valmistamine, milles: <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad grupi 04 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud; — mis tahes kasutatavad rubriigi 2009 puuviljamahlad (v.a ananassi-, laimi- ja greibimah) peavad olema päritolustaatuseta; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast. 	
ex grupp 05	Mujal nimetamata loomse päritoluga tooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 05 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
ex 0502	Kodu- ja metssigade harjased ja karvad, töödeldud	Harjaste ja karvade puhastamine, desinfitseerimine, sortimine ja sirgestamine	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
grupp 06	Eluspuud jm elustaimed; taimesibulad, -juured jms; lõikelilled ja dekoratiivsed taimmaterjalid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad grupi 06 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
grupp 07	Köögivilid ning teatavad söödavad juured ja mugulad	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 07 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
grupp 08	Söödavad puuviljad ja pähklid; tsitrusviljade ja melonite koor	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad puuviljad, marjad ja pähklid peavad olema täielikult teatud riigis saadud; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex grupp 09	Kohv, tee, mate ja vürtsid; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 09 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
0901	Kohv, röstitud või röstimata, kofeiiniga või ilma; kohvikestad ja -koored; kohvisaldusega kohviasendajad	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest.
0902	Tee, lõhna- või maitseainelisandiga või ilma	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest.
ex 0910	Vürtsisegud	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest.
grupp 10	Teravili	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 10 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex grupp 11	Jahu ja tangained; linnased; tärklis; inuliin; nisugluteen; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad teraviljad ja rubriigi 0714 köögiviljad ja söödavad juured ning mugulad või puuviljad peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex 1106	Jahu ja pulber rubriigi 0713 kuivatatud, poetatud kaunviljadest	Rubriigi 0708 kaunviljade kuivatamine ja jahvatamine.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
grupp 12	Õliseemned ja õliviljad; mitmesugused terad, seemned ja viljad; tööstuses kasutatavad taimed või ravimtaimed; õled ja koresööt	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 12 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
1301	Šellak; vaigud, looduslikud kummivaigud ja õlivaigud (näiteks palsamid)	Valmistamine, milles kasutatavate rubriigi 1301 materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
1302	Taimemahlad ja -ekstraktid; pektiinid, pektinaadid ja pektiidid; agar jm taimsed liimid ja paksendajad, modifitseeritud või mitte: — taimsed liimid ja paksendajad, modifitseeritud või mitte — muu	Valmistamine modifitseerimata liimidest ja paksendajatest. Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
grupp 14	Taimsed punumismaterjalid; mujal nimetamata taimsed saadused	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 14 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex grupp 15	Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomne või taimne vaha; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
1501	Searasv (k.a seapekk) ja linnurasv, v.a rubriiki 0209 või 1503 kuuluv: — kondi- ja jäägirasv — muu	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a rubriikide 0203, 0206 või 0207 materjalid või rubriigi 0506 kondid. Valmistamine rubriigi 0203 või 0206 sealihasest või söödavast searupsist või rubriigi 0207 linnulihasest või söödavast linnurupsist.
1502	Veise-, lamba- või kitserasv, v.a rubriiki 1503 kuuluv:	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
	— kondi- ja jäägirasv	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a rubriikide 0201, 0202 või 0204 materjalid või rubriigi 0506 kondid.	
	— muu	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 02 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
1504	Kalade või mereimetajate rasvad, õlid ja nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata:		
	— tahked fraktsioonid	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 1504 materjalidest.	
	— muu	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 02 ja 03 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
ex 1505	Rafineeritud lanoliin	Valmistamine rubriigi 1505 toorest villarast.	
1506	Muud loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata:		
	— tahked fraktsioonid	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 1506 materjalidest.	
	— muu	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 02 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	
1507–1515	Taimeõlid ja nende fraktsioonid:		
	— soja-, maapähkli-, palmi-, kopra-, palmituuma-, babassu-, tunga-, ja oititsikaõli, mürtelvaha ja jaapani vaha, jojobiõli fraktsioonid jm tehniliseks ja tööstuslikuks otstarbeks kui toiduainete valmistamiseks mõeldud õlid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	
	— tahked fraktsioonid, välja arvatud jojobiõli omad	Valmistamine muudest rubriikide 1507–1515 materjalidest.	
	— muu	Valmistamine, milles kõik kasutatavad taimsed materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
1516	Loomsed või taimsed rasvad või õlid ja nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, molekulisiseselt esterdatud, taasterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või mitte, kuid muul viisil töötlemata	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad grupi 02 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud; — kõik kasutatavad taimsed materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud. Rubriikide 1507, 1508, 1511 ja 1513 materjale võib siiski kasutada.
1517	Margariin; toidusegud ja tooted taimsetest ja loomsetest rasvadest või õlidest või käesoleva grupi mitmesuguste rasvade ja õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvad või -õlid või nende fraktsioonid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad grupi 02 ja 04 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud; — kõik kasutatavad taimsed materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud. Rubriikide 1507, 1508, 1511 ja 1513 materjale võib siiski kasutada.
grupp 16	Valmistised lihast, kalast, vähilaadsetest, molluskitest vm veeselgrootutest	Valmistamine grupi 01 loomadest. Kõik kasutatavad grupi 03 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex grupp 17	Suhkur ja suhkrukondiitritooteid; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 1701	Roo- või peedisuhkur ning keemiliselt puhas sahharoos tahkel kujul, lõhna-, maitse- või värvainelisandiga	Valmistamine, milles kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
1702	Muu suhkur, sh keemiliselt puhas laktoos, maltoos, glükoos ja fruktoos, tahkel kujul; maitse-, lõhna- ja värvainelisandita suhkrusiirupid; tehismesi, naturaalse meega segatud või mitte; karamell: — keemiliselt puhas maltoos ja fruktoos — muu suhkur tahkel kujul, maitse-, lõhna- või värvainelisandiga — muu	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 1702 materjalidest. Valmistamine, milles kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid peavad olema päritolustaatusega.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex 1703	Suhkru ekstraheerimisel või rafineerimisel saadav melass, maitse-, lõhna- või värvainelisandiga	Valmistamine, milles kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.	
1704	Suhkrukondiitritooted (sh valge šokolaad), mis ei sisalda kakaod	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.	
grupp 18	Kakao ja kakaotooted	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.	
1901	Linnaseekstrakt; püüli- ja lihtjahust, tärglisest või linnaseekstraktist valmistatud toiduained, mis ei sisalda kakaod või sisaldavad seda vähem kui 40 massiprotsenti arvestatuna täiesti rasvavabalt, mujal nimetamata; rubriikide 0401–0404 kaupadest valmistatud toiduained, mis ei sisalda kakaod või sisaldavad seda vähem kui 5 massiprotsenti arvestatuna täiesti rasvavabalt, mujal nimetamata: — linnaseekstrakt — muu	Valmistamine grupi 10 teraviljast. Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.	
1902	Makarontooted, kuumtöödeldud või mitte, täidisega (liha- vm täidisega) või täidiseta: spagetid, makaronid, nuudlid, lasanje, <i>gnocchi</i> , ravioolid, <i>cannelloni</i> ; kuskuss, valmistoiduna või mitte:		

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
	<p>— mis sisaldavad liha, rupsi, kala, vähi- laadseid või molluskeid kuni 20 massiprotsenti</p> <p>— mis sisaldavad liha, rupsi, kala, vähi- laadseid või molluskeid 20 massiprotsenti või rohkem</p>	<p>Valmistamine, milles kõik kasutatavad teraviljad ja teraviljasaadused (v.a kõva nisu ja selle saadused) peavad olema täielikult teatud riigis saadud.</p> <p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kõik kasutatavad teraviljad ja teraviljasaadused (v.a kõva nisu ja selle saadused) peavad olema täielikult teatud riigis saadud;</p> <p>— kõik kasutatavad grupi 02 ja 03 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.</p>
1903	Tapiokk ja selle tähtsist valmistatud asendajad helveste, terade, kruupide, söelmete vms kujul	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a rubriigi 1108 kartulitärklis.
1904	Teravilja või teraviljatoodete paisutamise või röstimise teel saadud toidained (nt maisihelbed); eelnevalt kuumtöödeldud vm viisil töödeldud teravili (v.a mais) terade, helveste vm töödeldud teradena (v.a püüli- ja lihtjahu), mujal nimetamata	<p>Valmistamine:</p> <p>— muudest kui rubriiki 1806 klassifitseeritud materjalidest;</p> <p>— milles kõik kasutatavad teraviljad ja jahu (v.a kõva nisu, selle saadused ja mais sordist <i>Zea indurata</i>) peavad olema täielikult teatud riigis saadud; (*)</p> <p>— milles kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.</p>
1905	Leiva-, saia- ja kondiitritooted (koogid, küpsised jne), kakaosisaldusega või ilma; armulaualeib, ravimikapslid, pitserolaat, riispaber jms tooted	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a grupi 11 materjalid.
ex grupp 20	Köögi- ja puuviljast, pähklitest vm taimeosadest tooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad puuviljad, pähklid või köögiviljad peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex 2001	Jamss, maguskartul jms söödavad taimeosad, mis sisaldavad tärklisist vähemalt 5 massiprotsenti, töödeldud või konserveeritud äädika või äädikhappega	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 2004 ja ex 2005	Kartul jahu, pulbri või helveste kujul, töödeldud või konserveeritud äädika või äädikhappeta	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
2006	Köögi- ja puuvili, pähklid, puuviljakoorred jm taimeosad, suhkruks säilitatuna (kuivatatud, glasuuritud või suhkrustatud)	Valmistamine, milles kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.

(*) *Zea indurata* sorti maisi käsitlevat erandit kohaldatakse 31. detsembrini 2002.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
2007	Keedised, puuviljaželeed, marmelaadid, puuvilja- või pähklipüreed ja -pastad, kuumtöödeldud, suhkru- vm magusainelisandiga või ilma	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 2008	— Pähklid, suhkru- või piirituselisandita — maapähklivõi; teraviljapõhised segud; palmisäsi; mais — muu, v.a puuvili ja pähklid, mida on kuumtöödeldud muul viisil kui aurutamine või vees keetmine, suhkrulisandita, külmutatud	Valmistamine, milles kasutatavate rubriikide 0801, 0802 ja 1202–1207 päritolustaatusena pähklite ja õliseemnete väärtus ületab 60 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
2009	Kääritamata, piirituselisandita puuvilja- ja marjamahlad (sh viinamarjavirre) ja köögiviljamahlad, suhkru- vm magusainelisandiga või ilma	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex grupp 21	Mitmesugused toiduained; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
2101	Kohvi-, tee- ja mateekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid ning nendel toodetel või kohvil, teel või matel põhinevad valmistised; röstitud sigur jm röstitud kohviasendajad ning nende ekstraktid, essentsid ja kontsentraadid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatav sigur peab olema täielikult teatud riigis saadud.
2103	Kastmed ja pooltooted nende valmistamiseks; vürtsi- ja maitseainesegud; sinepipulber ja -jahu ning valmissinep:	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex 2104	<p>— kastmed ja pooltooted nende valmistamiseks; vürtsi- ja maitseainesegud</p> <p>— sinepipulber ja -jahu ning valmissinep</p> <p>Supid ja puljongid ning pooltooted nende valmistamiseks</p>	<p>Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sinepipulbrit ja -jahu või valmissinepit võib siiski kasutada.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a rubriikide 2002–2005 töödeldud või konserveeritud köögiviljad.</p>
2106	Mujal nimetamata toiduained	<p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex grupp 22	Joogid, alkohol ja äädikas; välja arvatud:	<p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kõik kasutatavad viinamarjad või nende saadused peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
2202	Vesi, sh mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- vm magusaine- või maitse- või lõhnaainelisandiga, jm karastusjoogid, v.a rubriigi 2009 puu- ja köögiviljamahlad	<p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate grupi 17 materjalide väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast; — mis tahes kasutatavad puuviljamahlad (v.a ananassi-, laimi- ja greibimahl) peavad olema päritolustaatusega.
2207	Denatureerimata etüülalkohol alkoholisaldusega 80 mahuprotsenti või rohkem; denatureeritud etüül- vm alkohol, mis tahes kangusega	<p>Valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> — muudest kui rubriikide 2207 või 2208 materjalidest; — milles kõik kasutatavad viinamarjad või nende saadused peavad olema täielikult teatud riigis saadud või, kui kõik muud kasutatavad materjalid on päritolustaatusega, võib arrakit kasutada kuni 5 mahuprotsenti.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
2208	Denatureerimata etüülalkohol alkoholisaldusega vähem kui 80 mahuprotsenti; piiritus, liköörid jm kanged alkohoolsed joogid	Valmistamine: — muudest kui rubriikide 2207 või 2208 materjalidest; — milles kõik kasutatavad viinamarjad või nende saadused peavad olema täielikult teatud riigis saadud või, kui kõik muud kasutatavad materjalid on päritolustaatusega, võib arrakit kasutada kuni 5 mahu protsenti.
ex grupp 23	Toiduainetööstuse jäägid ja jäätmed; tööstuslikult toodetud loomasööt; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 2301	Vaalajahu; inimtoiduks kõlbmatu jahu, pulber ja graanulid kaladest, vähilaadsetest, molluskitest vm veeselgrootest	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 02 ja 03 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex 2303	Maisitärklise tootmisjäägid (v.a kontsentreeritud leotusvedelikud) kuivaine valgusisaldusega rohkem kui 40 massi protsenti	Valmistamine, milles kogu kasutatav mais peab olema täielikult teatud riigis saadud.
ex 2306	Õlikoogid jm oliiviõli ekstraheerimise tahked jäätmed, mis sisaldavad oliiviõli üle 3 massiprotsendi	Valmistamine, milles kõik kasutatavad oliivid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
2309	Loomasöödana kasutatavad tooted	Valmistamine, milles: — kogu kasutatav teravili, suhkur või melass, liha ja piim peab olema päritolustaatusega; — kõik kasutatavad grupi 03 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
ex grupp 24	Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad grupi 24 materjalid peavad olema täielikult teatud riigis saadud.
2402	Tubakast või tubakaasendajatest valmistatud sigarid, manilla sigarid, sigarillod ja sigaretid	Valmistamine, milles kasutatavast rubriigi 2401 töötlemata tubakast või tubakajäätmest vähemalt 70 massiprotsenti peab olema päritolustaatusega.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex 2403	Suitletamistubakas	Valmistamine, milles kasutatavast rubriigi 2401 töötlemata tubakast või tubakajäätmetest vähemalt 70 massiprotsenti peab olema päritolustaatusega.
ex grupp 25	Sool; väävel; mullad ja kivimid; krohvismaterjalid, lubi ja tsement; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 2504	Looduslik kristalliline grafiit, rikastatud süsinikuga, puhastatud ja jahvatatud	Kristallilise toorgraafiidi rikastamine süsinikuga, puhastamine ja jahvatamine.
ex 2515	Saetud vm viisil täisnurkseteks (sh ruudukujulisteks) plokkideks või tahvliteks lõigatud marmor paksusega kuni 25 cm	Üle 25 cm paksuse (sh eelnevalt saetud) marmori lõikamine saagimise teel vm viisil.
ex 2516	Saetud vm viisil täisnurkseteks (sh ruudukujulisteks) plokkideks või tahvliteks lõigatud graniit, porfüür, basalt, liivakivi jm raid- või ehituskivi paksusega kuni 25 cm	Üle 25 cm paksuse (sh eelnevalt saetud) kivi lõikamine saagimise teel vm viisil.
ex 2518	Kaltsineeritud dolomiit	Kaltsineerimata dolomiidi kaltsineerimine.
ex 2519	Purustatud looduslik magneesiumkarbonaat (magnesiit) hermeetiliselt suletud mahutites ja puhas või lisanditega magneesiumoksiid, v. asulatatud magneesiumoksiid ja ülepõletatud (paagutatud) magneesiumoksiid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Looduslikku magneesiumkarbonaati (magnesiiti) võib siiski kasutada.
ex 2520	Stomatoloogiline kips	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 2524	Looduslikud asbestikiud	Valmistamine rikastatud asbestist.
ex 2525	Vilgupulber	Vilgu või vilgujäätmete jahvatamine.
ex 2530	Kaltsineeritud või pulbrilised värvimuldad	Värvimuldade kaltsineerimine või jahvatamine.
grupp 26	Maagid, räbu ja tuhk	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex grupp 27	Mineraalkütused ja -õlid ja nende destilleerimissaadused; bituumenained; mäevahad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 2707	Õlid, mis sarnanevad kõrgel temperatuuril kivisöetõrva destilleerimise teel saadud mineraalõlidega ja milles aromaatsete komponentide mass ületab mittearomaatsete komponentide massi ning mille mahust üle 65 % destilleerub temperatuuril 250 °C (sh lakibensiini ja benseeni segud), mootorikütuse või kütteinena kasutamiseks	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 2709	Bituminoosetest mineraalidest saadud toorõlid	Bituminoosete materjalide kuivutmine.
2710	Naftaõlid ja bituminoosetest mineraalidest saadud õlid, v.a toorõlid; mujal nimetatud õlid, mis sisaldavad põhi- ja komponendina naftaõlisisid või bituminoosetest materjalidest saadud õlisisid vähemalt 70 massiprotsenti	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlustoimingut ⁽²⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
2711	Naftagaasid jm gaasilised süsivesinikud	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlustoimingut ⁽²⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
2712	Vaseliin; parafiinvaha, mikrokristalliline naftavaha, toorparafiin, osokeriit, ligniidivaha ja turbavaha, muud mineraalsed vahad jms sünteesi vm menetluste abil saadud tooted, värvitud või värvimata	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlustoimingut ⁽²⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ Eritöötlustoimingute tingimused on esitatud sissejuhatavates märkustes 7.1 ja 7.3.

⁽²⁾ Eritöötlustoimingute tingimused on esitatud sissejuhatavas märkuses 7.2.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
2713	Naftakoks, -bituumen jm nafta- või bitu-minoosetest mineraalidest saadud õlide tootmisjäägid	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritööt-lustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
2714	Looduslik bituumen ja asfalt; bituumenkilt, põlevkivi ja õliliiivad; asfaltiigid ja asfaltkivimid	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritööt-lustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
2715	Looduslikul asfaldil või bituumenil, nafbittuumenil, mineraaltõrval või sellest saadud pigil põhinevad bituumenisegud (nt bituumenmastiks, vedeldatud bituumen)	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritööt-lustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 28	Anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete ainete või isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 2805	Metallisegud	Valmistamine elektrolüüsi või termilise töötlemise abil, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex 2811	Vääveltrioksiid	Valmistamine vääveldioksiidist.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ Eritöötlustoimingute tingimused on esitatud sissejuhatavates märkustes 7.1 ja 7.3.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex 2833	Alumiiniumsulfaat	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex 2840	Naatriumperboraat	Valmistamine dinaatriumtetraboraatpentaahüdraadist.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 29	Orgaanilised kemikaalid; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 2901	Atsüklilised süsivesinikud kasutamiseks mootorikütuse või kütteinena	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritööstustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex 2902	Tsüklaanid ja tsükleenid (v.a asuleenid), benseen, toluen, ksüleenid, kasutamiseks mootorikütuse või kütteinena	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritööstustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex 2905	Metallalkoholaadid nii käesoleva rubriigi alkoholist kui ka etanoolist	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 2905 materjalidest. Käesoleva rubriigi metallalkoholaate võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
2915	Küllastunud atsüklilised monokarbonsüülhapped ja nende anhüdriidid, halogeenanhüdriidid, peroksiidid ja peroksohapped; nende halogeen-, sulfo-, nitro- ja nitrosoderivaadid	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest. Kasutatavate rubriikide 2915 ja 2916 materjalide koguväärtus ei või siiski ületada 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ Eritööstustoimingute tingimused on esitatud sissejuhatavates märkustes 7.1 ja 7.3.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
ex 2932	<p>— Sise-eetrid ja nende halogeen-, sulfo-, nitro- ja nitrosoderivaadid</p> <p>— Tsüklilised atsetaalid ja sise-poolatsetaalid ja nende halogeen-, sulfo-, nitro- ja nitrosoderivaadid</p>	<p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest. Kasutatavate rubriigi 2909 materjalide koguväärtus ei või siiski ületada 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest.</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>
2933	Üksnes lämmastiku heteroatomi(te)ga heterotsüklilised ühendid	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest. Kasutatavate rubriikide 2932 ja 2933 materjalide koguväärtus ei või siiski ületada 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
2934	Nukleiinhapped ja nende soolad; muud heterotsüklilised ühendid	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest. Kasutatavate rubriikide 2932, 2933 ja 2934 materjalide koguväärtus ei või siiski ületada 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 30	Farmaatsiatooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	
3002	<p>Inimveri; ravi, profülaktika või diagnostika otstarbel töödeldud loomaveri; anti-seerumid jm verefraktsioonid ja modifitseeritud immunoloogilised tooted, saadud biotehnoloogiliste menetluste abil või mitte; vaktsiinid, toksiidid, mikroobikultuurid (v.a pärmid) jms tooted:</p> <p>— vähemalt kahest ravi või profülaktika otstarbel kokkusegatud komponendist või ühest komponendist koosnevad tooted annustena või jaemüügiks pakendatuna</p> <p>— muu:</p> <p>— — inimveri</p>	<p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3002 materjalidest. Siin kirjeldatud materjale võib samuti kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3002 materjalidest. Siin kirjeldatud materjale võib samuti kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p>	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
3003 ja 3004	<p>— — ravi või profülaktika otstarbel töödeldud loomaveri</p> <p>— — muud verefraktsioonid kui anti-seerumid, hemoglobiin, vere- ja seerumglobuliinid</p> <p>— — hemoglobiin, vere- ja seerumglobuliinid</p> <p>— — muu</p> <p>Ravimid (v.a rubriikide 3002, 3005 ja 3006 kaubad):</p> <p>— valmistatud rubriigi 2941 amikatsiinist</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3002 materjalidest. Siin kirjeldatud materjale võib samuti kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3002 materjalidest. Siin kirjeldatud materjale võib samuti kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3002 materjalidest. Siin kirjeldatud materjale võib samuti kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3002 materjalidest. Siin kirjeldatud materjale võib samuti kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriikide 3003 või 3004 materjale võib siiski kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriikide 3003 või 3004 materjale võib siiski kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. 	
ex grupp 31	Väetised; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex 3105	Mineraal- või keemilised väetised, mis sisaldavad kahte või kolme järgmistest toimeainetest: lämmastik, fosfor ja kaalium; muud väetised; käesoleva grupi kaubad tablettide vms kujul või kõige rohkem 10 kg brutomassiga pakkides, v.a: <ul style="list-style-type: none"> — naatriumnitraat — kaltsiumtsüanamiid — kaaliumsulfaat — magneesiumkaaliumsulfaat 	Valmistamine, milles: <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. 	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 32	Park- ja värvainete ekstraktid; tanniinid ja nende derivaadid; värvained ja pigmendid; värvid ja lakid; kitt jm mastiksid; tint; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3201	Tanniinid ja nende soolad, eetrid, estrid jm derivaadid	Valmistamine taimse päritoluga tanniiniekstraktidest.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
3205	Värvlakid; nendel põhinevad käesoleva grupi 3 märkuses 3 nimetatud valmistised ⁽¹⁾	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a rubriikide 3203, 3204 ja 3205 materjalid. Rubriigi 3205 materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 33	Eeterlikud õlid ja resinoidid; parfümeeria, kosmeetika- ja hügieenitooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
3301	Eeterlikud õlid (terpeene sisaldavad või mitte), sh tahked ja puhtad; resinoidid; ekstraheeritud õlivaigud; eeterlike õlide kontsentraadid rasvades, mittelenduvates õlides, vahades vms ainetes, saadud külmeekstraheerimise või leotamise teel; eeterlikest õlidest terpeenide eraldamisel saadavad terpeenisisaldusega kõrvaltooted; eeterlike õlide vesidestillaadid ja -lahused	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh käesoleva rubriigi mõne muu "rühma" materjalidest. ⁽²⁾ Sama rühma materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ Grupi 32 märkuses 3 täpsustatakse, et need valmistised on mis tahes materjalide värvimiseks või värvainete valmistamisel koostisainetena kasutatavad valmistised, kui need ei ole klassifitseeritud mõnda muusse grupi 32 rubriiki.

⁽²⁾ "Rühm" tähendab rubriigi osa, mis on eraldatud semikooloniga.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex grupp 34	Seep, pindaktiivsed orgaanilised ained, pesuained, määrdeained, tehisevaha, töödeldud vaha, poleerimis- või küürimisvahendid, küünlad jms kaubad, voolimispastad ning hambaravis kasutatavad vahad ja kipsipõhised valmistised; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3403	Määrdeained, mis sisaldavad nafta- või bituminoosetest mineraalidest saadud õlisid vähem kui 70 massiprotsenti	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritööstustoimingut ⁽¹⁾ või muud toimingud, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
3404	Tehisevaha ja töödeldud vaha: — mis põhineb parafiinil, naftavahal, bituminoosetest mineraalidest saadud vahal, toorparafiinil või õlivabal parafiinil — muu	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a: — hüdrogeenitud õlid, mis on rubriigi 1516 vaha omadustega; — määramata keemilise koostisega rasvhapped või tööstuslikud rasvalkoholid, rubriigi 3823 vahade omadustega; — rubriigi 3404 materjalid. Neid materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 35	Valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; ensüümid; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ Eritööstustoimingute tingimused on esitatud sissejuhatavates märkustes 7.1 ja 7.3.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
3505	Dekstriinid jm modifitseeritud tärklised (nt eelgeelistatud või esterdatud tärklised); tärklistel, dekstriinidel vm modifitseeritud tärklistel põhinevad liimid: — eeterdatud ja esterdatud tärklis — muu	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3505 materjalidest. Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a rubriigi 1108 materjalid.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3507	Mujal nimetamata ensüümpreparaadid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
grupp 36	Lõhkeained; pürotooted; tuletikud; pürofoorsed sulamid; teatavad kergsütivad valmistised	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 37	Foto- ja kinokaubad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
3701	Valgustamata valgustundlikud fotoplaadid ja lamefilmid mis tahes muust materjalist kui paber, papp või tekstiil; valgustamata valgustundlikud kiirfotolamefilmid, pakendatud või pakendamata: — pakendatud värvilised kiirfotofilmid — muu	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui 3701 või 3702. Rubriigi 3702 materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui 3701 või 3702. Rubriikide 3701 ja 3702 materjale võib siiski kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
3702	Valgustamata valgustundlikud rullides fotofilmid mis tahes muust materjalist kui paber, papp või tekstiil; valgustamata valgustundlikud kiirfotofilmid rullides	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui 3701 või 3702.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
3704	Fotoplaadid, -filmid, -paber, -papp ja -tekstiil, valgustatud, kuid ilmutamata	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muudesse rubriikidesse kui 3701–3704.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 38	Mitmesugused keemiatooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3801	— Kolloidne grafiit õlispensioonina ja poolkolloidne grafiit; süsinikusisaldusega pastad elektroodidele — grafiidipasta, mis on grafiidi ja mineraalõlide segu ning mis sisaldab grafiiti rohkem kui 30 massiprotsenti	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kasutatavate rubriigi 3403 materjalide koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3803	Rafineeritud tallõli	Toortallõli rafineerimine.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3805	Puhastatud sulfaattärpentin	Toorsulfaattärpentini puhastamine destilleerimise või rafineerimise teel.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3806	Estervaigud	Valmistamine vaikhapetest.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 3807	Puupigi (puutõrvapigi)	Puutõrva destilleerimine.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
3808	Insektitsiidid, rodentitsiidid, fungitsiidid, herbitsiidid, idanemist takistavad vahendid, taimekasvuregulaatorid, desinfitatsioonivahendid jms tooted jaemüügipakendis või preparaatide või kaubana (nt väävlipael, -küünlad või -tahid, kärbsapaber)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
3809	Viimistlusained, värvimise kiirendajad ja värvifiksaatorid jm tekstiili-, paberi-, naha- vms tööstuses kasutatavad mujal nimetamata tooted ja preparaadid (nt apretid ja peitsid)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3810	Metallpindade peitsimisained; räbustid jm abiained kõva või pehme joodisega jootmiseks või keevitamiseks; metalli jm aineid sisaldavad jootmis- või keevituspulbrid ja -pastad; keevituselektroodide või -varraste südamike või katetena kasutatavad preparaadid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3811	Antidetonatorid, oksüdatsiooniinhibiitorid või vaigustumise inhibiitorid, viskoossuse reguleerijad, korrosioonivastased vahendid jm valmislisandid mineraalõlile (sh mootoribensiinile) vm vedelikele, mida kasutatakse samal otstarbel kui mineraalõlisid: — määreõlilisandid, mis sisaldavad nafta- või bituminoosetest mineraalidest saadud õlisid — muu	Valmistamine, milles kasutatavate rubriigi 3811 materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3812	Kautšuki vulkaniseerimiskiirendid; kummi või plasti plastifikaatorid, mujal nimetamata; antioksidandid jm kummit või plasti stabiliseerivad ühendid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3813	Valmistised ja laengud tulekustutite tarbeks; laetud tulekustutusgranaadid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3814	Mujal nimetamata orgaanilised segalahustid ja -vedelid; värvi- ja lakiemaldid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3818	Legeeritud keemilised elemendid ketaste, plaatide vms kujul, kasutamiseks elektroonikas; legeeritud keemilised ühendid, kasutamiseks elektroonikas	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
3819	Pidurivedelikud jm hüdrauliliste ülekanete vedelikud, mis ei sisalda nafta- või bituminoosetest mineraalidest saadud õlisid või sisaldavad neid vähem kui 70 massiprotsenti	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3820	Antifriisid ja jäätumisvastased vedelikud	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3822	Diagnostilised või laboratoorsed reagentid kandjal ja diagnostilised või laboratoorsed valmisreagentid kandjal või mitte, v.a rubriiki 3002 või 3006 kuuluvad	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
3823	Tööstuslikud monokarboksüülrasvhapped; rafineerimisel saadud happelised õlid; tööstuslikud rasvalkoholid: — tööstuslikud monokarboksüülrasvhapped; rafineerimisel saadud happelised õlid — tööstuslikud rasvalkoholid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 3823 materjalidest.
3824	Valuvormide ja -kärnide sideained; keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude mujal nimetamata keemiatooted ja preparaadid (sh looduslike saaduste segudest koosnevad); keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude mujal nimetamata tootmisjäägid: — järgmised käesoleva rubriigi kaubad: valuvormide ja -kärnide tootmisel kasutatavad looduslikel vaikuldel põhinevad sideained nafteenhapped, nende vees lahustumatud soolad ja nende estrid sorbitool, v.a rubriiki 2905 kuuluv naftasulfonaadid, v.a leelismetallide, ammoniumi ja etanoolamiinide naftasulfonaadid; bituminoosetest mineraalidest saadud õlide tiofeenitud sulfoonhapped ja nende soolad ioniidid gaasiabsorbendid vaakumseadiste jaoks leeliseline raudoksiid gaasipuhastuseks	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.
		Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
	<p>koksiigaasi puhastamisel saadud ammoniaagivesi ja ammendatud oksiidkatalüsaator</p> <p>sulfonafteenhapped, nende vees lahustumatud soolad ja nende estrid</p> <p>puskari- ja kondiöli</p> <p>segud erinevate anioonidega sooladest</p> <p>želatiinil põhinevad kopeerimispaadid, paber- või tekstiililusel või mitte</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.</p>	
3901–3915	<p>Plastid algkujul, plastijäätmed, -lõikmed ja -jäägid; v.a rubriigid <i>ex</i> 3907 ja 3912, mida käsitlevad reeglid on sätestatud allpool:</p> <p>— liitumishomopolümeerisatsiooni saadused, milles üks monomeer moodustab 99 % või rohkem kogu polümeeri massist</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast;</p> <p>— kasutatavate grupi 39 materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate grupi 39 materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p>
<i>ex</i> 3907	<p>— Polükarbonaadist ja akrüülnitriilbutadienstüreeni kopolümeerist (ABS) valmistatud kopolümeer</p> <p>— Polüester</p>	<p>Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate grupi 39 materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast ja/või valmistamine tetrabroom(bisfenool A)polükarbonaadist.</p>	
3912	Mujal nimetamata tselluloos ja selle keemilised derivaadid algkujul	Valmistamine, milles kasutatavate sama rubriigi materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.	

⁽¹⁾ Toodete puhul, mis koosnevad nii rubriikide 3901–3906 kui ka rubriikide 3907–3911 materjalidest, kohaldatakse seda piirangut üksnes selle materjalirühma suhtes, mille mass on tootes ülekaalus.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	või 4
3916–3921	<p>Plastist pool- ja valmistooted; v.a rubriigid <i>ex</i> 3916 ja <i>ex</i> 3917, <i>ex</i> 3920 ja <i>ex</i> 3921 mida käsitlevad reeglid on sätestatud allpool:</p> <p>— lamedad tooted, mida on töödeldud rohkem kui pinnatöötlus või mis on lõigatud muusse vormi kui täisnurk (sh ruut); muud tooted, mida on töödeldud rohkem kui pinnatöötlus</p> <p>— muu:</p> <p>— — liitumishomopolümeerisatsiooni saadused, milles üks monomeer moodustab 99 % või rohkem kogu polümeeri massist</p> <p>— — muu</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate grupi 39 materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast;</p> <p>— kasutatavate grupi 39 materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate grupi 39 materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p>
<i>ex</i> 3916 ja <i>ex</i> 3917	Profiilvormid ja torud	<p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast;</p> <p>— kasutatavate sama rubriigi materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p>	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
<i>ex</i> 3920	<p>— Ionomeerlehed ja -kiled</p> <p>— regenereeritud tselluloosist, polüamiididest või polüetüleenist lehed</p>	<p>Valmistamine termoplastsest osasoolast, mis kujutab endast metalliioonidega, (peamiselt tsiingi- ja naatriumi-ioonidega) osaliselt neutraliseeritud etüleenil ja metakrüülhappe kopolümeeri.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate sama rubriigi materjalide väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.</p>	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ Toodete puhul, mis koosnevad nii rubriikide 3901–3906 kui ka rubriikide 3907–3911 materjalidest, kohaldatakse seda piirangut üksnes selle materjalirühma suhtes, mille mass on tootes ülekaalus.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
ex 3921	Metalliseeritud plastkiled	Valmistamine üliläbipaistvast polüesterki- lest paksusega vähem kui 23 mikronit. ⁽¹⁾	Valmistamine, milles kasutatavate materja- lide koguväärtus ei ületa 25 % toote teha- sehinna.
3922–3926	Plasttooted	Valmistamine, milles kasutatavate materja- lide koguväärtus ei ületa 50 % toote teha- sehinna.	
ex grupp 40	Kumm ja kummitooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub- riiki kui toode.	
ex 4001	Profileeritud kautšuk kingade valmista- miseks	Loodusliku kautšuki lehtede lamineerimi- ne.	
4005	Vulkaniseerimata kautšukisegud, algku- jul või tahvlite, lehtede või ribadena	Valmistamine, milles kasutatavate materja- lide, v.a looduslik kautšuk, koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinna.	
4012	Protekteeritud või kasutatud kummist õhkrehvid; täis- või lausrehvid, vaheta- tavat kummist protektorid ja põiavööd: — protekteeritud õhk-, täis-, või laus- rehvid, kummist — muu	Kasutatud rehvide protekteerimine. Valmistamine mis tahes rubriigi materjali- dest, v.a rubriikide 4011 või 4012 mater- jalid.	
ex 4017	Tooted kõvakummist	Valmistamine kõvakummist.	
ex grupp 41	Toornahad (v.a karusnahad) ning park- nahk; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub- riiki kui toode.	
ex 4102	Lamba- ja talle villata toornahad	Villa eemaldamine villaga kaetud lamba või talle toornahalt.	
4104–4107	Karva ja villata parknahk, v.a rubriikide 4108 või 4109 parknahk	Eelpargitud naha järelparkimine või valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub- riiki kui toode.	

⁽¹⁾ Üliläbipaistvad kiled on sellised, mille valgustakistus meetodi ASTM-D 1003-16 kohaselt Gardneri läbitustegurimõõturiga mõõdetuna (s.o läbitustegur) on vähem kui 2 %.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
4109	Lakknahk ja lamineeritud lakknahk; metalliseeritud parknahk	Valmistamine rubriikide 4104–4107 parknahast, kui selle väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
grupp 42	Nahatooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisirõivad, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a naturaalsiidikiust)	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 43	Karusnahk ja tehiskarusnahk; kaubad nendest; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 4302	Pargitud või töödeldud karusnahad, ühendatud: — nelinurksete tükkide, risti vm kujul — muu	Pargitud või töödeldud ühendamata karusnaha pleegitamine või värvimine lisaks lõikamisele ja ühendamisele. Valmistamine pargitud või töödeldud ühendamata karusnahast.
4303	Karusnahast rõivad, rõivamanused jm tooted	Valmistamine rubriigi 4302 pargitud või töödeldud ühendamata karusnahast.
ex grupp 44	Puit ja puittooted; puusüsi; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 4403	Jämedalt prussitud puit	Valmistamine töötlemata puidust, mis on või ei ole kooritud või laasitud.
ex 4407	Pikikiudu saetud või lõhestatud ja spooni hõõveldatud või kooritud puit paksusega üle 6 mm, hõõveldatud, lihvitud või sõrmjätkatud	Hõõveldamine, lihvimine või sõrmjätkamine.
ex 4408	Spoon ja spoonilehed vineeri valmistamiseks, jätkatud, paksusega kuni 6 mm, ja muu pikikiudu saetud, spooniks hõõveldatud või kooritud puit paksusega kuni 6 mm, hõõveldatud, lihvitud või sõrmjätkatud	Servjätkamine, hõõveldamine, lihvimine või sõrmjätkamine.
ex 4409	Puit pidevprofiiliga ühel või mitmel küljel või serval, hõõveldatud või lihvitud või sõrmjätkatud või mitte: — lihvitud või sõrmjätkatud — profileeritud liistud	Lihvimine või sõrmjätkamine. Profileerimine.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex 4410–ex 4413	Profileeritud liistud, sh profileeritud põrandaliistud jm profileeritud laud	Profileerimine.
ex 4415	Puidust kastid, karbid, salved, vaadid jms pakendid	Valmistamine mõõtu lõikamata laudadest.
ex 4416	Vaadid, pütid, tõrred, tünnid jm puidust püttsepatooted ja nende puitosad	Valmistamine lõhestatud tünnilaudadest, mida ei ole rohkem töödeldud kui saetud mööda kahte põhipinda.
ex 4418	— Puidust laudsepa- ja puusepatooted — Profileeritud liistud	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Puidust kärgpaneelid, katuse-sindleid ja -laaste võib siiski kasutada. Profileerimine.
ex 4421	Tuletikutoorikud; puidust jalatsinaelad ja -tihvtid	Valmistamine mis tahes rubriigi puidust, v.a rubriigi 4409 pidevprofiiliga puidust.
ex grupp 45	Kork ja korktooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
4503	Looduslikust korgist tooted	Valmistamine rubriigi 4501 korgist.
grupp 46	Õlgedest, espartost vm punumismaterjalist tooted; korv- ja vitspunutised	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
grupp 47	Puidu- vm kiuliste tselluloosmaterjalide tselluloos; ringlusse võetud paberi- või papijäätmed ja -jäägid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 48	Paber ja papp; paberitselluloosist, paberist või papist tooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 4811	Paber ja papp, üksnes jooneline või ruuduline	Valmistamine grupi 47 paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
4816	Kopeerpaber, isekopeeruv paber jm paber kujutise ülekandmiseks (v.a rubriiki 4809 kuuluv), paberist paljundusšabloonid ja ofsetivormid, karpides või mitte	Valmistamine grupi 47 paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.
4817	Paberist või papist ümbrikud, kaartkirjad, lihtpostkaardid ja korrespondentskaardid; paberist või papist karbid, kotid, taskud ja kirjakomplektid, mis sisaldavad valiku paberikaupu	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 4818	Tualettpaper	Valmistamine grupi 47 paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.
ex 4819	Karbid, kastid, kotid jm pakendid paberist, papist, tselluloosvatist või tsellulooskiudkangast	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 4820	Kirjaplokid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 4823	Muu paber, papp, tselluloosvatt või tsellulooskiudkangas, mõõtu või vormi lõigatud	Valmistamine grupi 47 paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.
ex grupp 49	Raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted; käsikirjad, masinakirjatekstid ja joonised; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
4909	Trükitud või illustreeritud postkaardid; trükitud õnnitlus-, kutse- ja tähtpäevakaardid, illustreeritud või mitte, ümbriku või kaunistusega või ilma	Valmistamine muudest kui rubriikide 4909 või 4911 materjalidest.
4910	Mitmesugused trükikalendrid, sh rebitava lehtedega: — püsikalendrid või vahetatavate lehtedega kalendrid muust kui paberist või papist alusel	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
	— muu	Valmistamine muudest kui rubriikide 4909 või 4911 materjalidest.
ex grupp 50	Siid; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 5003	Siidijäätmel (sh haspeldamiseks sobimatud kookonid, lõngajäätmel ja kohestatud jäägid), kraasitud ja kammitud	Siidijäätmel kraasimine või kammimine.
5004–ex 5006	Siidlõng ja siidijäätmeltest kedratud lõng	Valmistamine: ⁽¹⁾ — toorsiidist või kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ettevalmistatud siidijäätmeltest, — muudest kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.
5007	Siidriie või siidijääkidel rii: — kumminiidisisaldusega — muu	Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾ Valmistamine: ⁽¹⁾ — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberist

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
		<p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>	
ex grupp 51	Lambavill, muude loomade vill ja loomakarvad; hobusejõhvist lõng ja riie; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	
5106–5110	Lambavillast, muude loomade villast või loomakarvadest või hobusejõhvist lõng	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — toorsiidist või kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ettevalmistatud siidijätmetest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest. 	
5111–5113	<p>Lambavillast, muude loomade villast, loomakarvadest või hobusejõhvist riie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kumminiidisisaldusega — muu 	<p>Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberist 	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
		<p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>	
ex grupp 52	Puu vill; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	
5204–5207	Puu villane lõng ja niit	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — toorsiidist või kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ettevalmistatud siidijäätmetest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest. 	
5208–5212	<p>Puu villane riie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kumminiidisisaldusega — muu 	<p>Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberist 	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
		või	
		trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 53	Muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	
5306–5308	Muudest taimsetest tekstiilkiududest lõng; paberlõng	Valmistamine: ⁽¹⁾ — toorsiidist või kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ettevalmistatud siidijäätmetest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.	
5309–5311	Muudest taimsetest tekstiilkiududest riie; paberlõngast riie: — kumminiidisisaldusega — muu	Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾ Valmistamine: ⁽¹⁾ — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberist	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
		<p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>	
5401–5406	Lõng, monofilament ja keemilistest filamentkiududest niit	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — toorsiidist või kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ettevalmistatud siidijäätmetest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest. 	
5407 ja 5408	<p>Keemilisest filamentlõngast riie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kumminiidisisaldusega — muu 	<p>Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberist <p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
5501–5507	Keemilised staapelkiud	Valmistamine keemilisest materjalist või tekstiilimassist.	
5508–5511	Lõng ja õmblusniit keemilistest staapelkiududest	Valmistamine: ⁽¹⁾ — toorsiidist või kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ettevalmistatud siidijätmetest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimassist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.	
5512–5516	Keemilistest staapelkiududest riie: — kumminiidisisaldusega — muu	Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾ Valmistamine: ⁽¹⁾ — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimassist või — paberist või trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 56	Vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nõörid, paelad, köied, trossid ja tooted nendest; välja arvatud:	Valmistamine: ⁽¹⁾ — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimassist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
5602	Vilt, impregneeritud, pealistatud, kaetud, lamineeritud või mitte: — nõeltöödeldud vilt — muu	Valmistamine: ⁽¹⁾ — looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist. Siiski võib kasutada: — rubriigi 5402 polüpropüleenfilamenti, — rubriikide 5503 või 5506 polüpropüleenkiude või — rubriigi 5501 polüpropüleenfilamentkõisikuid, milles iga filamenti või kiu joontihedus on vähem kui 9 detsiteksi, kui nende väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. Valmistamine: ⁽¹⁾ — looduslikest kiududest, — kaseiinist valmistatud keemilistest staa pelkiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist.
5604	Tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael; tekstiillõng ja ribad jms rubriikide 5404 või 5405 tooted, kummi või plastiga impregneeritud, pealistatud, kaetud või ümbritsetud: — tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael — muu	Valmistamine tekstiiliga katmata kummi niidist või -paelast. Valmistamine: ⁽¹⁾ — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.
5605	Mähitud või mähkimata metalliseeritud lõng, mis on tekstiillõng või rubriikide 5404 või 5405 ribad vms tooted, ühendatud metallniidi, -riba või -pulbriga või kaetud metalliga	Valmistamine: ⁽¹⁾ — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staa pelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
5606	Mähitud lõng, rubriikide 5404 või 5405 ribad jms tooted, mähitud (v.a rubriigi 5605 tooted ja hobusejõhvist mähitud lõng); šenill-lõng (sh šenill-lõng flokist); bukleeelõng	Valmistamine: ⁽¹⁾ — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest.	
grupp 57	Vaibad jm tekstiilpõrandakatted: — nõeltöödeldud vildist — muust vildist — muu	Valmistamine: ⁽¹⁾ — looduslikest kiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist. Siiski võib kasutada: — rubriigi 5402 polüpropüleenfilamenti, — rubriikide 5503 või 5506 polüpropüleenkiude või — rubriigi 5501 polüpropüleenfilamentkõisikiud, milles iga filamenti või kiu joontihedus on vähem kui 9 detsiteksi, kui nende väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — aluskihina džuuatriiet. Valmistamine: ⁽¹⁾ — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist. Valmistamine: ⁽¹⁾ — kookos- või džuuatlõngast, — sünteetilisest või tehisiidfilamentlõngast, — looduslikest kiududest või — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest. Aluskihina võib kasutada džuuatriiet.	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex grupp 58	Eriiride; taftingriide; pits; seinavaibad; kaunistused; tikandid; välja arvatud: — kumminiidiga kombineeritud — muu	Valmistamine ühekordsest lõngast. ⁽¹⁾ Valmistamine: ⁽¹⁾ — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staaapelkiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist või trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.	
5805	Käsitsi kootud seinavaibad (Gobelini, Flandria, Aubussoni, Beauvais' jms tüüpi) ja käsitsi väljaõmmeldud (nt vars- või ristpistes) seinavaibad, valmistoodetena või mitte	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	
5810	Tikandid kanga, ribade või motiividena	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
5901	Kummi või tärklisainetega pealstatud riie raamatute väliskaanteks vms otstarbeks; pausriie; ettevalmistatud maalimis- löuend; vaheriie ja samalaadne jäik alusriie kübaratele	Valmistamine lõngast.	
5902	Rehvikoortriie eriti tugevast nailon- vm polüamiid-, polüester- või viskooslõngast:		

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
5903	<p>— tekstiilmaterjalisisaldusega kuni 90 massiprotsenti</p> <p>— muu</p> <p>Plastiga impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud riie, v.a rubriiki 5902 kuuluv</p>	<p>Valmistamine lõngast.</p> <p>Valmistamine keemilisest materjalist või tekstiilimassist.</p> <p>Valmistamine lõngast</p>	<p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>
5904	Linoleum, valmis lõigatud või mitte; põrandakatted tekstiilalusel, valmis lõigatud või mitte	Valmistamine lõngast. ⁽¹⁾	
5905	<p>Tekstiilseinakatted:</p> <p>— kummi, plasti vm ainetega impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine lõngast.</p> <p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <p>— kookoslõngast,</p> <p>— looduslikest kiududest,</p> <p>— kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest või</p> <p>— keemilisest materjalist või tekstiilimassist</p> <p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
5906	<p>Kummeeritud riie, v.a rubriiki 5902 kuuluv:</p> <p>— silmkoe- või heegelkangad</p> <p>— muu sünteesfilamentlõngast kangas tekstiilmaterjalisisaldusega üle 90 massiprotsendi</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine: (1)</p> <p>— looduslikest kiududest,</p> <p>— kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staaipelkiududest või</p> <p>— keemilisest materjalist või tekstiilimasist.</p> <p>Valmistamine keemilisest materjalist.</p> <p>Valmistamine lõngast.</p>
5907	<p>Muul viisil impregneeritud, pealistatud või kaetud riie; teatridekoratsioonideks, stuudiotähtsaks vms otstarbeks kasutatav maalitud lõuend</p>	<p>Valmistamine lõngast</p> <p>või</p> <p>trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsi- viimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava trükkimata kanga väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p>
5908	<p>Lampide, ahjude, välgumihklite, küünalde vms toodete tekstiiltahid, kootud, punutud või silmkoelised; hõõgsukad ja ringkootud hõõgsukakangas, impregneeritud või mitte:</p> <p>— impregneeritud hõõgsukad</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine ringkootud hõõgsukakangast.</p> <p>Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.</p>
5909–5911	<p>Tekstiiltooted tööstuslikuks otstarbeks:</p> <p>— poleerimiskettad ja -rõngad, v.a rubriiki 5911 kuuluvast vildist</p>	<p>Valmistamine lõngast või rubriigi 6310 kangajäätmetest või kaltsust.</p>

(1) Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
	<p>— tavaliselt paberivalmistuses vm tehnilisel otstarbel kasutatav rubriigi 5911 riie, vanutatud, impregneeritud või pealstatud või mitte, ringkootud või lõputu lindina, ühe- või mitmekordse lõime ja/või koelõngaga või siledakoeline mitmekordse lõime ja/või koelõngaga</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoslõngast, — järgmistest materjalidest: <ul style="list-style-type: none"> — polütetrafluoroetüleenlõng, ⁽²⁾ — fenoolvaiguga pealstatud, impregneeritud või kaetud mitmekordne polüamiidlõng, — <i>m</i>-fenüleendiamiini ja isoftaalhappe polükondenseerimisel saadud aroomaatses polüamiidist valmistatud sünteesskiududest lõng, — polütetrafluoroetüleenist valmistatud monofilament, ⁽²⁾ — polü-<i>p</i>-fenüleentereftalamiidist valmistatud sünteesskiududest lõng, — fenoolvaiguga pealstatud ja akrüülõngaga mähitud klaaskiudlõng, ⁽²⁾ — polüestrist, tereftaalhappevaigust, 1,4)-tsükloheksaandietanoolist ja isoftaalhapest valmistatud kopolüestrimonofilament, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staa pelkiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist. <p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoslõngast, — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staa pelkiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist. 	
grupp 60	Silmkoe- või heegelkangad	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> — looduslikest kiududest, — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staa pelkiududest või — keemilisest materjalist või tekstiilimasist. 	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

⁽²⁾ Seda materjali võib kasutada üksnes paberimasinates kasutatava riide valmistamiseks.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
grupp 61	<p>Silmkoelised või heegeldatud rõivad ja rõivamanused:</p> <p>— saadud mitme kindlakujuliseks lõigatud trikookangast detaili või kindlakujuliseks silmkootud või heegeldatud detaili kokkuõblemisel vm viisil ühendamisel</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine lõngast ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <p>— looduslikest kiududest,</p> <p>— kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest või</p> <p>— keemilisest materjalist või tekstiilimasist.</p>	
ex grupp 62	Rõivad ja rõivamanused, muud kui silmkoelised või heegeldatud; välja arvatud:	Valmistamine lõngast ⁽²⁾ ⁽¹⁾	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 ja ex 6211	Naiste-, tüdrukute- ja imikurõivad ja imikute rõivamanused, tikitud	<p>Valmistamine lõngast ⁽²⁾</p> <p>või</p> <p>valmistamine tikkimata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. ⁽²⁾</p>	
ex 6210 ja ex 6216	Tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast	<p>Valmistamine lõngast^{ncal2)}</p> <p>või</p> <p>valmistamine pealistamata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast ⁽²⁾</p>	
6213 ja 6214	<p>Taskurätikud, suurrätikud, pea- ja kaelarätikud, sallid, mantiljad, loorid jms:</p> <p>— tikitud</p>	<p>Valmistamine ühekordsest pleegitamata lõngast ⁽²⁾ ⁽¹⁾</p> <p>või</p> <p>valmistamine tikkimata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast ⁽²⁾</p>	

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

⁽²⁾ Vt 6. sissejuhatavat märkust.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
6217	<p>— muu</p> <p>Muud valmis rõivamanused; rõivaste ja rõivamanuste osad, v.a rubriiki 6212 kuuluvad:</p> <p>— tikitud</p> <p>— tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast</p> <p>— vaheriie kraedeks ja kätisteks, valmis lõigatud</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine ühekordsest pleegitamata lõngast ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>või</p> <p>valmistamine, millele järgneb trükkimine ja vähemalt kaks ettevalmistus- või viimistlustoimingut (nagu pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsiviimistlemine, dekateerimine, impregneerimine, nõelumine ja nopete eemaldamine), kui kasutatava rubriikide 6213 ja 6214 trükkimata kauba väärtus ei ületa 47,5 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine lõngast ⁽¹⁾</p> <p>või</p> <p>valmistamine tikkimata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine lõngast ⁽¹⁾</p> <p>või</p> <p>valmistamine peelistamata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. ⁽¹⁾</p> <p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. <p>Valmistamine lõngast. ⁽¹⁾</p>
ex grupp 63	Muud valmistekstiiltooted; komplektid; kasutatud rõivad ja tekstiiltooted; kalsud; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
6301–6304	Tekid, reisivaibad, voodipesu jms; kardinaid jms; muud sisustuskaubad:	

⁽¹⁾ Vt 6. sissejuhatavat märkust.

⁽²⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
	<p>— vildist, lausriidest</p> <p>— muu:</p> <p>— — tikitud</p> <p>— — muu</p>	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <p>— looduslikest kiududest või</p> <p>— keemilisest materjalist või tekstiilimas-sist.</p> <p>Valmistamine ühekordsest pleegitamata lõngast ⁽²⁾ ⁽³⁾</p> <p>või</p> <p>valmistamine tikkimata kangast (v.a silmkoeline või heegeldatud), kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine ühekordsest pleegitamata lõngast ⁽²⁾ ⁽³⁾</p>
6305	Kotid kaupade pakkimiseks	<p>Valmistamine: ⁽¹⁾</p> <p>— looduslikest kiududest,</p> <p>— kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest või</p> <p>— keemilisest materjalist või tekstiilimas-sist.</p>
6306	<p>Presentkatted, markiisid ja päikesekat-ted; telgid; paatide, purjelaudade või maismaasõidukite purjed; matkatarbed:</p> <p>— lausriidest</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>— looduslikest kiududest või</p> <p>— keemilisest materjalist või tekstiilimas-sist.</p> <p>Valmistamine ühekordsest pleegitamata lõngast ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p>
6307	Muud valmistooted, sh rõivalõiked	Valmistamine, milles kasutatavate materja-lide koguväärtus ei ületa 40 % toote teha-sehinnast.
6308	Riiet ja lõnga või ka tarvikuid sisaldavad komplektid vaipade, seinavaipade, tiki-tud laudlinade või salvrätide vms teks-tiiltoodete valmistamiseks, jaemüügiks pakendatud	Komplekti iga ese peab vastama reeglile, mida kohaldataks eseme suhtes juhul, kui see ei kuuluks komplekti. Komplektis võib siiski olla päritolustaatuseta esemeid, kui nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.

⁽¹⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud tooteid käsitlevad eritingimused on esitatud 5. sissejuhatavas märkuses.

⁽²⁾ Vt 6. sissejuhatavat märkust.

⁽³⁾ Silmkoeliste või heegeldatud detailide (valmis lõigatud või otse lõikekohaselt kootud) kokkuõblemisel vm viisil ühendamisel saadud silmkoeliste või heegeldatud toodete puhul, v.a elastsed või kummeeritud, vt 6. sissejuhatavat märkust.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex grupp 64	Jalatsid, kedad jms; välja arvatud:	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, v.a sisetalla vm talleosa külge kinnitatud rubriigi 6406 alla kuuluvad kokkupandud pealsed.
6406	Jalatsite detailid (sh pealsed, muude talleosade kui välistalla külge kinnitatud või mitte); eemaldatavad sisetallad, kannalustükid jms tooted; kedad, säärised jms tooted ja nende osad	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 65	Peakatted ja nende osad; välja arvatud	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
6503	Viltkübarad jm vildist peakatted, valmistatud rubriigi 6501 kübaratoorikutest, -viltidest või lamedatest viltketastest, voodri või kaunistustega või ilma	Valmistamine lõngast või tekstiilkiududest ⁽¹⁾
6505	Kübarad jm peakatted, silmkoelised või heegeldatud või valmistatud pitsist, vildist vm riidest (v.a riideribad), voodri või kaunistustega või ilma; mis tahes materjalist juuksevärgud, voodri või kaunistustega või ilma	Valmistamine lõngast või tekstiilkiududest ⁽¹⁾
ex grupp 66	Vihma- ja päevavarjud, jalutus- ja toetuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
6601	Vihma- ja päevavarjud (sh jalutuskeppvihmavarjud, aiavarjud jms varjud)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
grupp 67	Töödeldud suled ja udusuled ja nendest valmistatud tooted; kunstlilled; tooted juustest	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 68	Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgukivist jms materjalidest tooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 6803	Looduslikust kiltkivist või paagutatud kiltkivist tooted	Valmistamine töödeldud kiltkivist.

⁽¹⁾ Vt 6. sissejuhatavat märkust.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex 6812	Asbesttooted; asbestil või asbestil ja magneesiumkarbonaadil põhinevatest segudest tooted	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest.
ex 6814	Vilgukivist, sh paagutatud või regenereeritud vilgukivist tooted paberist, papist vm materjalist alusel	Valmistamine töödeldud vilgukivist (sh paagutatud või regenereeritud vilgukivist).
grupp 69	Keraamikatooted	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 70	Klaas ja klaastooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 7003, ex 7004 ja ex 7005	Mittepeegeldava kihiga klaas	Valmistamine rubriigi 7001 materjalidest.
7006	Rubriikide 7003, 7004 või 7005 klaas, töödeldud servadega, painutatud, graveeritud, puuritud, emailitud vm viisil töödeldud, kuid raamimata ja muude materjalidega ühendamata: — dielektrilise kilega kaetud klaasplaatlused, SEMII standardite kohased pooljuhid ⁽¹⁾ — muu	Valmistamine rubriigi 7006 katmata klaasplaatlustest. Valmistamine rubriigi 7001 materjalidest.
7007	Karastatud või mitmekihiline kildumatu klaas	Valmistamine rubriigi 7001 materjalidest.
7008	Mitmekihilised klaasisolaatorid	Valmistamine rubriigi 7001 materjalidest.
7009	Klaaspeeglid, raamitud või mitte, sh tahavaatepeeglid	Valmistamine rubriigi 7001 materjalidest.
7010	Klaasist korvpudelid, pudelid, flakoonid, purgid, kannud, ravimipudelid, ampullid jm klaasmahutid kaupade veoks või pakendamiseks; klaasist hoidisepurgid; klaaskorgid, klaaskaaned jm klaasist sulgemisvahendid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode, või klaasesemete lihvimine, kui lihvimata klaasesemete väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

⁽¹⁾ SEMII – Pooljuhtide Tööstuse Seadmete ja Materjalide Instituut.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
7013	Klaasist laua- ja kööginõud, tualett- ja kontoritarbed, sisekujunduseks vms ots- tarbel kasutatavad klaasesemed (v.a rub- riikidesse 7010 ja 7018 kuuluvad)	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub- riiki kui toode, või klaasesemete lihvimine, kui lihvimata klaa- sesemete väärtus ei ületa 50 % toote teha- sehinnast, või käsitsi puhutud klaasesemete käsitsi kau- nistamine (v.a siiditrükk), kui käsitsi puhu- tud klaasesemete väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 7019	Klaaskiust tooted (v.a lõng)	Valmistamine: — värvimata kraasлиндист, heidest, lõngast või tükeldatud kiududest või — klaasvillast.
ex grupp 71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, väärismetallid, väärismetallidega plakeeritud metallid, ja neist valmistatud tooted; juveeltoode- de imitatsioonid; mündid; välja arva- tud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub- riiki kui toode.
ex 7101	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, sor- teeritud ja veo hõlbustamiseks ajutiselt niidile lukitud	Valmistamine, milles kasutatavate materja- lide koguväärtus ei ületa 50 % toote teha- sehinnast.
ex 7102, ex 7103 ja ex 7104	Töödeldud väärismetallid või poolväärismetallid (looduslikud, tehnilised või taastatud)	Valmistamine töötlemata väärismetallidest või pool- väärismetallidest.
7106, 7108 ja 7110	Väärismetallid: — survetöötlemata kujul	Valmistamine muudest kui rubriikide 7106, 7108 või 7110 materjalidest või rubriikide 7106, 7108 või 7110 väärismet- tallide elektrolüütiline või termiline või keemiline eraldamine või rubriikide 7106, 7108 või 7110 väärismet- tallide legerimine omavahel või mittevää- rismetallidega.
	— pooltoodete või pulbrina	Valmistamine survetöötlemata väärismet- tallidest.
ex 7107, ex 7109 ja ex 7111	Väärismetallidega plakeeritud metallid, pooltoodetena	Valmistamine väärismetallidega plakeeri- tud metallidest, survetöötlemata

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
7116	Tooted looduslikest või kultiveeritud pärlitest, vääris- või poolvääriskividest (looduslikud, tehislikud või taastatud)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
7117	Juveltoodete imitatsioonid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode, või valmistamine väärismetallidega pindamata või katmata mitteväärismetallosadest, kui kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex grupp 72	Raud ja teras; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
7207	Pooltooted rauast või legeerimata terasest	Valmistamine rubriikide 7201, 7202, 7203, 7204 või 7205 materjalidest.
7208–7216	Rauast või legeerimata terasest lehtvalts- tooted, vardad ja latid, nurk- ja profiil- rauad	Valmistamine rubriigi 7206 valuplokkidest vm esmasvormidest.
7217	Rauast või legeerimata terasest traat	Valmistamine rubriigi 7207 pooltoodetest.
ex 7218, 7219–7222	Roostevabast terasest pooltooted, leht- valts- tooted, vardad ja latid, nurk- ja pro- fiilrauad	Valmistamine rubriigi 7218 valuplokkidest vm esmasvormidest.
7223	Roostevabast terasest traat	Valmistamine rubriigi 7218 pooltoodetest.
ex 7224, 7225–7228	Pooltooted, lehtvalts- tooted, kuumvaltsi- tud vardad ja latid, korrapäratutes pun- tides; muust legeerterasest nurk- ja pro- fiilrauad; legeeritud või legeerimata terasest õõnsad puurvardad	Valmistamine rubriikide 7206, 7218 või 7224 valuplokkidest vm esmasvormidest.
7229	Muust legeerterasest traat	Valmistamine rubriigi 7224 pooltoodetest.
ex grupp 73	Raud- või terastooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 7301	Sulundkonstruktsioonid	Valmistamine rubriigi 7206 materjalidest.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
7302	Raudteede ja trammiteede rauast või terasest konstruktsioonelemendid: rööpad, vastu- ja hammasrööpad, pöörmehed, riströöpad, pöörmekangid jm ristühendused, liiprid, sidelapid, aluslapid, kiilud, tugiplaadid, klambriid, tugipadjad, tõmmitad, kandurid, rööpapid jm detailid rööbaste ühendamiseks või kinnitamiseks	Valmistamine rubriigi 7206 materjalidest.	
7304, 7305 ja 7306	Rauast (v.a valumalm) või terasest torud ja õõnesprofiilid	Valmistamine rubriikide 7206, 7207, 7218 või 7224 materjalidest.	
ex 7307	Roostevabast terasest toruliitmikud (ISO nr X5CrNiMo 1712), mitmeosalised	Selliste sepietatud toorikute treimine, puurimine, hõõritsemine, väliskeermestamine, kraatide eemaldamine ja liivjagapuhastamine, mille väärtus ei ületa 35 % toote tehasehinnast.	
7308	Rauast või terasest tarindid (v.a rubriigi 9406 monteeritavad ehitised) ja nende osad (nt sillad ja sillasektioonid, lüüsi-väravad, tornid, sõrestikmastid, katused, katusefermid, ukseid, aknad, nende raamid, lävepakud, aknaluugid, balustraadid, piilarid ja sambad); tahvlid, vardad, nurk- ja profiilraud, torud jms tarindites kasutatavad rauast või terasest tooted	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriigi 7301 keevitatud nurk- ja profiilraud ei või siiski kasutada.	
ex 7315	Autode jääketid	Valmistamine, milles kasutatavate rubriigi 7315 materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 74	Vask ja vasktooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles: <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. 	
7401	Vasekivi; tsemenditud vask (sadedatud vask)	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
7402	Rafineerimata vask; vaskanoodid elektrolüütiliseks rafineerimiseks	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
7403	Rafineeritud vask ja vasesulamid, survetöötlemata: — rafineeritud vask — vasesulamid ja rafineeritud vask, mis sisaldab muid elemente	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Valmistamine rafineeritud survetöötlemata vasest või vasejäätmest ja -jääkidest.
7404	Vasejäätmelised ja -jäägid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
7405	Vaseligatuurid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 75	Nikkel ja nikkeltooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
7501–7503	Niklikivi, nikkeloksiidi sulamid jm nikli- tootmise vahetooted; survetöötlemata nikkel; niklijäätmelised ja -jäägid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 76	Alumiinium ja alumiiniumtooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
7601	Survetöötlemata alumiinium	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast või valmistamine legeerimata alumiiniumist või alumiiniumijäätmest ja -jääkidest elektrolüüsi või termilise töötlemise abil.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
7602 ex 7616	Alumiiniumijäätmed ja -jäägid Alumiiniumtooted, v.a alumiiniumtraadist võrk, riie, võred, piirded, tugevduskangas jms materjalid (sh lõputu lint) ja laialivenitatav alumiiniumvõrk	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Alumiiniumtraadist võrku, riiet, võresid, piirdeid, tugevduskangast jms materjale (sh lõputu lint) ja laialivenitatud alumiiniumvõrku võib siiski kasutada; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
grupp 77	Reserveeritud võimalikuks tulevaseks kasutamiseks kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemis.		
ex grupp 78 7801 7802	Plii ja plii tooted; välja arvatud: Survetöötlemata plii: — rafineeritud plii — muu Pliijäätmed ja -jäägid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine plii kangidest või toorplii. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriigi 7802 jäätmeid ja jääke ei või siiski kasutada. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	
ex grupp 79 7901	Tsink ja tsinktooted; välja arvatud: Survetöötlemata tsink	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriigi 7902 jäätmeid ja jääke ei või siiski kasutada.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
7902	Tsingijäätmed ja -jäägid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 80	Tina ja tinatooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles: <ul style="list-style-type: none"> — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
8001	Survetöötlemata tina	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriigi 8002 jäätmeid ja jääke ei või siiski kasutada.
8002 ja 8007	Tinajäätmed ja -jäägid; muud tinatooted	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
grupp 81	Muud mitteväärismetallid; metallkeramika; tooted neist: <ul style="list-style-type: none"> — muud mitteväärismetallid, survetöödeldud; tooted neist — muu 	Valmistamine, milles kasutatavate sama rubriigi materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex grupp 82	Mitteväärismetallist tööriistad ja -vahendid, noad, lusikad ja kahvlid; nende mitteväärismetallist osad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
8206	Jaemüügiks pakendatud tööriistakomplektid vähemalt kahest rubriikidesse 8202–8205 kuuluvast esemest	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muudesse rubriikidesse kui 8202–8205. Komplektis võib siiski olla rubriikide 8202–8205 tööriistu, kui nende väärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
8207	Vahetatavad instrumendid käsitööriistade (mootoriga või ilma) või tööpin-kide jaoks (nt pressimiseks, lehtstantsimiseks, mulgustamiseks, sise- ja väliskeermestamiseks, puurimiseks, kammloikamiseks, freesimiseks, treimiseks või kruvide keeramiseks), sh tõm-besilmad, ekstrudeerimismatriitsid ning kivipuuri terad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassi-fitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
8208	Noad ja lõiketerad masinate või mehaa-niliste seadmete jaoks	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassi-fitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 8211	Lõiketeraga noad, hammastatud või mitte (sh aianoad), v.a rubriigi 8208 noad	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub-riiki kui toode. Mitteväärismetallist noateri ja noapäid võib siiski kasutada.
8214	Muud lõikeriistad (nt juukselõikusmasi-nad, lihunik- ja köögikirved, raiumis- ja hakkimisnoad, paberinoad); manikööri- ja pediküürikomplektid ja -tarbed (sh küüneviilid)	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub-riiki kui toode. Mitteväärismetallist käepide-meid võib siiski kasutada.
8215	Lusikad, kahvlid, kulbid, vahukulbid, tordilabidad, kala- ja võinoad, suhkru-tangid jms köögi- ja lauatarbed	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub-riiki kui toode. Mitteväärismetallist käepi-demeid võib siiski kasutada.
ex grupp 83	Mitmesugused mitteväärismetallist too-tes; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub-riiki kui toode.
ex 8302	Muud kinnitusvahendid, tarvikud jms tooted ehitiste jaoks ning uste automaat-sulgurid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rub-riiki kui toode. Muud rubriigi 8302 mater-jale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
ex 8306	Mitteväärismetallist kujukesed jm kaunistused	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Muid rubriigi 8306 materjale võib siiski kasutada, kui nende väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 84	Tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad; välja arvatud:	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 8401	Tuumkütuseelemendid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode ⁽¹⁾	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % lõpptootte tehasehinnast.
8402	Aurukatlad (v.a keskkütte kuumaveekatlad, millega saab toota ka madalrõhuauru); ülekuumendusega veekatlad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8403 ja ex 8404	Keskküttekatlad, v.a rubriigi 8402 katlad, ja keskküttekatelde abiseadmed	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muudesse rubriikidesse kui 8403 või 8404.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
8406	Auruturbiinid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8407	Sädesüütega sisepõlemis-kolbmootorid ja -rootormootorid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8408	Survesüütega sisepõlemis-kolbmootorid (diiseli- või pooldiiselmootorid)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8409	Üksnes või peamiselt rubriikide 8407 või 8408 mootoritele sobivad osad	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

⁽¹⁾ Seda reeglit kohaldatakse 31. detsembrini 2005.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
8411	Turboreaktiivmootorid, turbopropeller-mootorid jm gaasiturbiinid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8412	Muud mootorid ja jõuseadmed	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
ex 8413	Rootorpumbad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
ex 8414	Tööstusventilaatorid, -puhurid jms tooted	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8415	Kliimaseadmed, mis koosnevad mootoriga ventilaatorist ning õhutemperatuuri ja -niiskuse reguleerimise seadmetest, sh kliimaseadmed, mis ei võimalda õhuniiskust eraldi reguleerida	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8418	Külmikud, sügavkülmikud jm külmutusseadmed, elektrilised või mitte; soojuspumbad, v.a rubriigi 8415 kliimaseadmed	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex 8419	Puidu-, paberimassi-, paberi- ja papi- tööstuse masinad	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate tootega samasse rubriiki klassifitseeritud materjalide väärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8420	Kalandrid vm valtsimis- (rullimis-)seadmed, v.a metalli või klaasi valtsimiseks kasutatavad, ja nende valtsid (rullid)	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate tootega samasse rubriiki klassifitseeritud materjalide väärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8423	Kaalud (v.a kaalud tundlikkusega vähemalt 0,05 g), sh kaalutundlikud loendurid ja kontrollseadmed; igat tüüpi kaaluvihid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8425–8428	Töste-, teisaldus-, laadimis- või mahalaadimis- seadmed	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8431 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8429	Iseliikuvad buldoosid, planeerimisbuldoosid, teehöövliid, planeerijad, skreepid, mehaanilised kopad, ekskavaatorid, kopplaadurid, tampimismasinad ja teerullid: — teerullid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
	— muu	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8431 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8430	Muud teisaldus-, hõõveldus-, tasandus-, kraapimis-, kaevamis-, tampimis-, eraldamis- ja puurimismasinad mullatöödeks ja maavarade kaevandamiseks; vaiavasarad ja -tõmburid; lumesahad ja -puhurid	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8431 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 8431	Üksnes või peamiselt teerullidele sobivad osad	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8439	Masinad kiulise tselluloosimassi valmistamiseks või paberi ja papi valmistamiseks või viimistlemiseks	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate tootega samasse rubriiki klassifitseeritud materjalide väärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8441	Muud masinad paberimassi, paberi või papi valmistamiseks, sh mitmesugused lõikemasinad	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate tootega samasse rubriiki klassifitseeritud materjalide väärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8444–8447	Rubriikide 8444–8447 masinad, mida kasutatakse tekstiilitööstuses	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
ex 8448	Rubriikide 8444 ja 8445 masinate abiseadmed	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8452	<p>Õmblusmasinad, v.a rubriigi 8440 raamatuköitmismasinad; õmblusmasinatele ettenähtud mööbel, alused ja katted; õmblusmasinanõelad:</p> <p>— õmblusmasinad (üksnes tepp-pistega), mille mehhanism kaalub mootorita kuni 16 kg või mootoriga kuni 17 kg;</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast;</p> <p>— mehhanismi (v.a mootor) kokkupane-kuks kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust,</p> <p>— kasutatavad niidipingutus-, silmuse-moodustus- ja siksakmehhanismid on päritolustaatusega.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>	
8456–8466	Rubriikide 8456–8466 tööpingid ja masinad ning nende osad ja manused	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8469–8472	Kontorimasinad (nt kirjutusmasinad, kalkulaatorid, automaatsed andmetötlusmasinad, paljundusmasinad, klammerdusmasinad)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8480	Metallivalus kasutatavad vormikastid; vormialused; valumudelid; valuvormid metalli (v.a valuplokkide vormid), metallikarbiidide, klaasi, mineraalmaterjalide, kummi või plasti jaoks	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
8482	Kuul- ja rullaagrid	<p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode;</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
8484	Mitmekihilised seibid jms tihendid või kihid vähemalt kahest metallist või kombineeritud nende materjalidega; kotti, karpi vm pakitud erinevate seibide jms tihendite komplektid; mehaanilised tihendid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8485	Mujal käesolevas grupis nimetamata seadmete ja mehhanismide osad, mis ei sisalda elektrilisi koostiselemente, isolaatoreid, poole, kontakte, juhtmeid jms	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 85	Elektrimasinad ja -seadmed ning nende osad; heli salvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, selliste toodete osad ja tarvikud; välja arvatud:	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8501	Elektrimootorid ja -generaatorid (v.a generaatoragregaadid)	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8503 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8502	Voolugeneraatorid ja pöörlevad muundurid	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriikide 8501 või 8503 materjalide koguväärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 8504	Automaatsete andmetöötlusseadmete toiteallikad	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
ex 8518	Mikrofonid ja nende alused; valjuhääldid, korpusesse monteeritud või mitte; elektrilised helisagedusvõimendid; elektriline helivõimendusaparatuur	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8519	Plaadimängijad, kassettpleierid, (pleierid) jm heli taasesitusseadmed, ilma helisalvestusseadeta	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8520	Magnetofonid jm helisalvestusseadmed, heli taasesitusseadmega või ilma	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8521	Videosignaali salvestus- või taasesitusseadmed, videotuuneriga või ilma	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8522	Üksnes või peamiselt rubriikide 8519–8521 seadmetele sobivad osad ja tarvikud	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8523	Salvestuseta magnetkandjad vm kandjad, salvestiseta, v.a grupi 37 tooted	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
8524	<p>Plaadid, linnid jm helisalvestusega vm sarnaselt salvestatud infoga kandjad, sh matriitsid ja vormid plaatide valmistamiseks, v.a grupi 37 tooted:</p> <p>— matriitsid ja vormid plaatide valmistamiseks</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8523 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames. 	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.</p>
8525	<p>Raadiotelefoni, raadiotelegraafi või ringhäälingu ja televisiooni saateaparaadid, kas koos vastuvõtuseadme või helisalvestus- või taasesitusseadmega või ilma; telekaamerad; videofotoaparaadid jm salvestavad videokaamerad</p>	<p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtust. 	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p>
8526	<p>Radarseadmed, raadionavigatsiooni abiseadmed ja kaugjuhtimise raadioseadmed</p>	<p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtust. 	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p>
8527	<p>Raadiotelefoni, raadiotelegraafi või ringhäälingu vastuvõtuaparaadid, kas samasse korpusesse monteeritud helisalvestus- või -taasesitusseadmete või kellaga või ilma</p>	<p>Valmistamine, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtust. 	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p>

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
8528	Televisiooni vastuvõtuseadmed, sisseehitatud ringhäälinguvastuvõtja, heli- või videosalvestus- või -taasesitusseadmega või ilma; videomonitorid ja -projektorid	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8529	Üksnes või peamiselt rubriikide 8525–8528 seadmetele sobivad osad: — üksnes või peamiselt videosalvestus- või -taasesitusseadmetele sobivad — muu	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8535 ja 8536	Elektrilised lülitusseadmed vooluahelatele, elektrilised katkestid ja kaitseseadmed vooluahelatele	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8538 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8537	Puldid, paneelid, konsoolid, alused, jaotuskilbid jms, mille külge on monteeritud vähemalt kaks rubriiki 8535 või 8536 kuuluvat elektrilülitus- või -jaotusseadet, sh sellised, kus on grupi 90 aparate ja instrumente, ning numbrilised juhtseadmed, v.a rubriiki 8517 kuuluvad kommutatsiooniseadmed	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 8538 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
ex 8541	Diodid, transistorid jms pooljuhtseadised, v.a kiipideks lõikamata pooljuhttahvlid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8542	Integraallülitused ja mikromoodulid	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriikide 8541 või 8542 materjalide koguväärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
8544	Isoleeritud (sh emailitud või anodeeritud) traat ja kaabel (sh koaksiaalkaabel) jm isoleeritud elektrijuhtid, nii liitmikega kui ilma; individuaalvarjestusega kiududest koosnevad kiudoptilised kaablid, nii komplektis elektrijuhtide või pistmikuga kui ilma	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8545	Süsielektroodid, süsiharjad, kaarlambi- ja galvaanielemendisõed jms elektrotehnikatooted grafiidist vm süsiniku erimist, metallosadega või ilma	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8546	Elektriisolaatorid mis tahes materjalist	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8547	Elektrimasinate, -aparaatide ja -seadmete isolatsioonivahendid, valmistatud täielikult isoleermaterjalist peale mõne väiksema metalloosa (nt keermestatud pesa), mis on sisse pandud vormimise käigus üksnes montaaži otstarbel, v.a rubriigi 8546 isolaatorid; mitteväärismetallist, isoleermaterjalidega vooderdatud elektrijuhtmete torud ja nende ühendusdetailid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8548	Primaarelementide, primaarpatareide ja akude jäätmel ja jäägid; kasutatud primaarelemendid, primaarpatareid ja akud; masinate ja seadmete elektrilised osad, mujal käesolevas grupis nimetamata	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex grupp 86	Raudtee- või trammivedurid, -veerem ning nende osad; raudtee- või trammitseadmed ja -tarvikud ning nende osad; mitmesugused mehaanilised (sh elektromehaanilised) liikluskorraldusseadmed; välja arvatud:	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8608	Raudtee- ja trammitseadmed ja -tarvikud; Raudteede, trammitseadme, maanteede, siseveeteede, parklate, sadamate ja lennuväljade mehaanilised (sh elektromehaanilised) märguande-, ohutus- ja liikluskorraldusseadmed; nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex grupp 87	Sõidukid, v.a raudtee- ja trammitseveerem, ning nende osad ja tarvikud; välja arvatud:	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
8709	Töste- ja teisaldusseadmeta iseliikuvad veokäru, mida kasutatakse tehastes, ladudes, sadamates ja lennujaamades lühikesteks kaubavedudeks; raudteajaama platvormil kasutatavad traktorid; nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8710	Tankid jm soomusmasinad, relvadega varustatud või mitte, ning nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8711	Mootorrattad (sh mopeedid) ja abimootoriga jalgrattad, küljkorviga või ilma; küljkorvid: — sisepõlemis-kolbmootoriga, mille silindrimaht: — — ei ületa 50 cm ³	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
	— — ületab 50 cm ³	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
	— muu	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 8712	Kuullaagriteta jalgrattad	Valmistamine muudest kui rubriigi 8714 materjalidest.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8715	Lapsevankrid ja nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
8716	Haagised ja poolhaagised; muud ise mitte liikuvad sõidukid; nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex grupp 88	Õhu- ja kosmosesõidukid ning nende osad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 8804	Rotavarjud	Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 8804 materjalidest.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
8805	Õhusõidukite stardiseadmed; pidurduseadmed jms seadmed; maapealse lennutreeningu seadmed; nende osad	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
grupp 89	Laevad, paadid ja ujuvvahendid	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Rubriigi 8906 laevakeresid ei või siiski kasutada.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex grupp 90	Optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ja -aparaadid; nende osad ja tarvikud; välja arvatud:	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9001	Optilised kiud ja nende kimbud; kiudoptilised kaablid, v.a rubriiki 8544 kuuluvad; polariseerivast materjalist lehed ja plaadid; mis tahes materjalist läätsed (sh kontaktläätsed), prismad, peeglid jm optikatooted, kokku monteerimata (v.a optiliselt töötlemata klaasist)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9002	Mis tahes materjalist läätsed, prismad, peeglid jm optikatooted instrumentide või seadmete osade või tarvikutena, kokkumonteeritud (v.a optiliselt töötlemata klaasist)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9004	Nägemist korrigeeriva, silmi kaitsva vm otstarbega prillid jms optikariistad	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
ex 9005	Binoklid, pikksilmad jm optilised teleskoobid ja nende statiivid, v.a refraktor-teleskoobid ja nende statiivid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 9006	Fotokaamerad (v.a kinokaamerad); fotovälklambid ja impulsslambid, v.a elektrilised impulsslambid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
9007	Kinokaamerad ja -projektorid, helisalvestus- või -taasesitusseadmega või ilma	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9011	Optilised liitmikroskoobid, sh mikrofotoode ja mikrofilmide tegemiseks ning mikroprojektsiooniks kasutatavad mikroskoobid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
ex 9014	Muud navigatsiooniinstrumendid ja -seadmed	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9015	Geodeetilised (sh fotogramm-meetrid) instrumendid, hüdrograafia-, okeanograafia-, hüdroloogia-, meteoroloogia- ja geofüüsikainstrumendid ja -seadmed, v.a kompassid; kaugusmõõturid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9016	Kaalud, mille tundlikkus on vähemalt 0,05 g, vihtidega või ilma	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9017	Joonestus-, tähistus- või arvutusinstrumendid (nt joonestusmasinad, pantograafid, protraktorid, mallid, joonestuskomplektid, arvutuslülakatid, ketasarvutid); mujal käesolevas grupis nimeitamata käsiinstrumendid pikkuse mõõtmiseks (nt mõõdulatid ja -lindid, kruvikud ja nihikud)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
9018	<p>Meditsiini-, kirurgia-, hambaravi- ja veterinaariainstrumentid ja -seadmed, sh stsintigraafiaseadmed, muu elektromeditsiiniline aparatuur ja seadmed nägemise kontrollimiseks:</p> <p>— hambaravitoolid hambaraviseadmete või süljekausiga</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine mis tahes rubriigi materjalidest, sh muudest rubriigi 9018 materjalidest.</p> <p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode;</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>	<p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.</p>
9019	Mehhanoterapilised seadmed; massaažiaparatuur; psüühilise seisundi kontrollimise seadmed; seadmed osoon-, hapniku- ja aerosoolraviks, kunstliku hingamise aparaadid jm instrumentid hingamisteede raviks	<p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode;</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
9020	Muud hingamisaparaadid ja gaasimaskid, v.a mehaaniliste osade ja vahetatavate filtriteta kaitsemaskid	<p>Valmistamine, milles:</p> <p>— kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode;</p> <p>— kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast.
9024	Masinad ja seadmed materjalide (nt metall, puit, tekstiil, paber, plast) kõvaduse, tõmbetugevuse, survetugevuse, elastsuse jm mehaaniliste omaduste mõõtmiseks	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9025	Areomeetrid jms vedelikesse asetatavad mõõteriistad, termomeetrid, püromeetrid, baromeetrid, hügromeetrid ja psühromeetrid, salvestusseadmega või ilma, nende instrumentide mis tahes kombinatsioonid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9026	Instrumentid ja aparaadid vedeliku või gaasi kulu, taseme, rõhu vm muutujate mõõtmiseks või kontrollimiseks (nt kulumõõturid, tasemenäitajad, manomeetrid, soojusemõõturid), v.a rubriikides 9014, 9015, 9028 ja 9032 nimetatud	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3 või 4	
9027	Instrumentid ja aparaadid füüsikaliseks ja keemiliseks analüüsiks (nt polari-, refrakto-, spektrometrid, gaasi- ja suitsuanalüsaatorid); instrumentid viskoossuse, poorsuse, venivuse, pindpinevuse jms omaduste mõõtmiseks ja kontrollimiseks; aparatuur soojus-, heli- või valgushulga mõõtmiseks ja kontrollimiseks (sh eksponomeetrid); mikrotoomid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9028	Gaasi-, vedeliku- või elektri kulu või tootmistahtu mõõtev aparatuur, sh riistad nende kalibreerimiseks: — osad ja tarvikud — muu	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9029	Pöördeloendurid, tootehulgaloendurid, taksomeetrid, läbisõidumõõturid, sammuloendurid jms; kiirusmõõdikud ja tahhomeetrid, v.a rubriikidesse 9014 või 9015 kuuluvad; stroboskoobid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9030	Ostilloskoobid, spektrianalüsaatorid jm instrumentid ja aparaadid elektriliste suuruste mõõtmiseks ja kontrolliks, v.a rubriigi 9028 arvestid; instrumentid alfa-, beeta-, gamma-, röntgen-, kosmilise vm ioniseeriva kiirguse mõõtmiseks või avastamiseks	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9031	Mõõte- või kontrollinstrumentid ja -seadmed, mujal käesolevas grupis nimetamata; profiilprojektorid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9032	Automaatsed regulatsiooni või automaatkontrolli instrumentid ning aparatuur	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9033	grupi 90 masinate, seadmete, instrumentide ja aparaatide osad ja tarvikud (mujal käesolevas grupis nimetamata)	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
ex grupp 91	Kellad ja nende osad; välja arvatud:	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
9105	Muud kellad	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9109	Komplekteeritud või kokkupandud muud kellamehhanismid	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa kasutatavate päritolustaatusega materjalide väärtust.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9110	Komplektsed, kokkupanemata või osaliselt kokkupandud kellamehhanismid (mehhanismikomplektid); mittekomplektsed kellamehhanismid, kokkupandud; esmaselt kokkupandud, reguleerimata kellamehhanismid	Valmistamine, milles: — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; — kasutatavate rubriigi 9114 materjalide väärtus ei ületa 10 % toote tehasehinnast eespool esitatud piirangu raames.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9111	Käe-, tasku- jm kaasaskantavate kellade korpused ja nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9112	Muude kellade jms käesoleva grupi kaupade korpused ning nende osad	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.
9113	Kellarihmad, -võrud ja -ketid, nende osad: — mitteväärismetallist, kullatud või hõbetatud või mitte, või väärismetalliga plakeeritud metallist	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
	— muu	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
grupp 92	Muusikariistad; nende osad ja tarvikud	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.	
grupp 93	Relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex grupp 94	Mööbel; voodivarustus, madratsid, madratsialused, padjad jm täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja valgustid; sisevalgustusega sildid, märgid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
ex 9401 ja ex 9403	Mitteväärismetallist mööbel, milles on polsterdamata puuvillakangast massiga kuni 300 g/m ²	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode, või valmistamine puuvillakangast, mis on valmistatud kasutamiseks rubriikide 9401 või 9403 toodetes, kui: — Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast. — selle väärtus ei ületa 25 % toote tehasehinnast;	— kõik muud kasutatavad materjalid on päritolustaatuseta ja klassifitseeritud muusse rubriiki kui 9401 või 9403.
9405	Lambid ja valgustid, sh prožektorid, ning nende mujal nimetamata osad; sisevalgustusega sildid, valgustablood jms nende mujal nimetamata osad	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
9406	Kokkupandavad ehitised	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse
1	2	3 või 4
ex grupp 95	Mänguasjad, mängud ja spordivahendid; nende osad ja tarvikud; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
9503	Muud mänguasjad; vähendatud suuruses mudelid jms meelelahutuslikud mudelid, liikuvad või mitte; mitmesugused mosaiikpildid	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 9506	Golfikepid ja nende osad	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Golfikepipeade valmistamiseks mõeldud toorikuid võib siiski kasutada.
ex grupp 96	Mitmesugused tooted; välja arvatud:	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.
ex 9601 ja ex 9602	Loomse, taimse või mineraalse päritoluga nikerdusmaterjalist esemed	Valmistamine samasse rubriiki kuuluvatest töödeldud nikerdusmaterjalidest.
ex 9603	Luuad, pintsliid ja harjad (v.a vitsluuad jms tooted ning kärbi- või oravakarvadest harjad), mehaanilised mootorita käsi-pörandaharjad, maalrirullid ja -tampoovid, kummiäärega kaabitsad ja mopid	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
9605	Tualett- või õmblustarvete, jalatsi- või riidepuhastusvahendite reisikomplektid	Komplekti iga ese peab olema kooskõlas reegluga, mida kohaldataks eseme suhtes sel juhul, kui see ei kuuluks komplekti. Komplektis võib siiski olla päritolustaatuseta esemeid, kui nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.
9606	Nööbid ja rõhknööbid, nõobisüdamikud ja nende osad; nõobitoorikud	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

HSi grupp või rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötlemistoimingud, mis annavad päritolustaatuse	
1	2	3	4
9608	Pastapliiatsid; vilt- vms urbest materjalist otsaga pliatsid ja markerid; täitesulepead, stilograafid jm sullepead; kopeerisuled; liikuva või vintsüdamikuga pliatsid; sullepea- ja pliatsi- jms hoidikud; eelnimetatud kirjatarvete osad (sh otsikud ja klambrid), v.a rubriiki 9609 kuuluvad	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Sama rubriigi sulgi või sulleotsikuid võib siiski kasutada.	
9612	Kirjutusmasinalindid jms trükilindid, tindiga immutatud vm viisil trükimärkide jätmiseks ette valmistatud, poolidel või kassetides või mitte; templipadjad, tindiga immutatud või mitte, karbiga või ilma	Valmistamine, milles: — kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode; — kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.	
ex 9613	Piesosüüteseadmega valgumihklid	Valmistamine, milles kasutatavate rubriigi 9613 materjalide koguväärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast.	
ex 9614	Piibud ja piibutobid	Valmistamine toorikutest.	
grupp 97	Kunstiteosed, kollektsiooni- ja antiikeseimed	Valmistamine, milles kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode.	

1. protokoll III lisa

ÜLEMEREMAAD JA -TERRITOORIUMID

Käesoleva protokolliga kohaldamisel tähendavad "ülemeremaad ja -territooriumid" Euroopa Ühenduse asutamislepingu neljandas osas osutatud maid ja territooriume, mis on loetletud allpool.

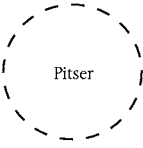
(Käesolev loend ei määra nende maade ja territooriumide staatust ega selle muutumist tulevikus.)

1. Maa, kellel on erisuhted Taani Kuningriigiga:
 - Gröönimaa.
2. Prantsuse Vabariigi ülemereterritooriumid:
 - Uus-Kaledoonia,
 - Prantsuse Polüneesia,
 - Prantsuse Antarktilised ja Lõunaalad,
 - Wallis ja Futuna.
3. Prantsuse Vabariigi territoriaalühendused:
 - Mayotte,
 - Saint-Pierre ja Miquelon.
4. Madalmaade Kuningriigi ülemeremaad:
 - Aruba,
 - Hollandi Antillid:
 - Bonaire,
 - Curaçao,
 - Saba,
 - Sint Eustatius,
 - Sint Maarten.
5. Ühendkuningriigi ülemeremaad ja -territooriumid:
 - Anguilla,
 - Kaimanisaared,
 - Falklandi saared,
 - Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared,
 - Montserrat,
 - Pitcairn,
 - Saint Helena, Ascension, Tristan da Cunha,
 - Briti Antarktise ala,
 - Briti India ookeani ala,
 - Turks ja Caicos,
 - Briti Neitsisaared.

*1. protokoll IV lisa***LIKUMISSERTIFIKAADI VORM**

1. Liikumissertifikaadid EUR.1 koostatakse vormil, mille näidis on esitatud käesolevas lisas. See vorm trükitakse ühes või mitmes sellises keeles, milles leping on koostatud. Sertifikaadid koostatakse ühes neist keeltest ja kooskõlas ekspordiriigi siseriiklike õigusnormidega ning käsitsi kirjutamisel kasutatakse tinti ja trükitähti.
2. Sertifikaadi suurus on 210 × 297 mm, kusjuures pikkuse lubatud hälve on vahemikus + 8 kuni –5 mm. Kasutatav paber peab olema valge liimitatud kirjapaber, mis ei sisalda puudumassi ja kaalub vähemalt 25 g/m². Paberile trükitakse roheline giljoššmuustriga taust, mis teeb kõik mehaanilised või keemilised võltsingud silmaga nähtavaks.
3. Ekspordiriikidel on õigus trükkida sertifikaadid ise või lasta need trükkida selleks volitatud trükikodadel. Viimasel juhul peab igal sertifikaadil olema viide volitusele. Igal sertifikaadil peab olema trükikoja nimi ja aadress või tunnusmärk, mille abil saab trükikoja kindlaks teha. Sertifikaadile peab olema trükitud või muul viisil kantud järjekorranumber, mille järgi saab selle identifitseerida.

LIIKUMISSERTIFIKAAT

1. Eksportija (Nimi, täielik aadress, riik)	EUR.1 Nr A 000.000		
	Enne käesoleva vormi täitmist tutvuda tagaküljel olevate märkustega.		
3. Kaubasaaja (Nimi, täielik aadress, riik) (Täitmine vabatahtlik)	2. Sooduskaubanduses kasutatav sertifikaat		
 ja (märkida asjaomased riigid, riikide rühmad või territooriumid)		
6. Veo üksikasjad (Täitmine vabatahtlik)	4. Riik, riikide rühm või territoorium, kust pärinevane tooteid käsitletakse	5. Sihtriik, riikide rühm või territoorium	
	7. Märkused		
8. Kaubaartikli järjekorranumber; markeeringud, numbrid, pakendite arv ja liik ⁽¹⁾ ; kauba kirjeldus		9. Brutomass kilogrammides või muudes mõõtühikutes (l, m ³ jne)	10. Arved (Täitmine vabatahtlik)
11. TOLLI KINNITUS: Deklaratsioon kinnitatud: Ekspordidokument ⁽²⁾ Vorm nr Tolliasutus Väljaandnud riik või territoorium Kuupäev (Allkirj)	 <p>Pitser</p>	12. EKSPORTIJA DEKLARATSIOON Mina, allakirjutanu, kinnitan, et eespool kirjeldatud kaubad vastavad käesoleva sertifikaadi väljaandmiseks ettenähtud tingimustele. Koht ja kuupäev (Allkirj)	

⁽¹⁾ Kui kaubad ei ole pakitud, kirjutage sõltuvalt asjaoludest esemete hulk või "puistekaup".

⁽²⁾ Täidetakse üksnes siis, kui ekspordiriigi või -territooriumi õigusnormid seda nõuavad.

<p>13. Järelkontrolli taotlus (kellele):</p>	<p>14. Järelkontrolli tulemus</p>
<p>Käesoleva sertifikaadi ehtsust ja õigsust tuleb kontrollida.</p> <p>..... (Koht ja kuupäev)</p> <p style="text-align: center;">Pitser</p> <p>..... (Allkiri)</p>	<p>Läbiviidud kontroll näitab, et</p> <p>☐ käesoleva sertifikaadi (*) on välja andnud nimetatud tolliasutus ja selles sisalduv informatsioon on õige.</p> <p>☐ käesolev sertifikaat ei vasta ehtsuse ja õigsuse nõuetele (vt lisatud märkusi).</p> <p>..... (Koht ja kuupäev)</p> <p style="text-align: center;">Pitser</p> <p>..... (Allkiri)</p> <p>..... (*) Märkida asjakohasesse lahtrisse x.</p>

MÄRKUSED

1. Sertifikaatidel ei tohi olla kustutusi ega ülekirjutusi. Paranduse korral kriipsutatakse valed andmed läbi ja tehakse vajalikud parandused. Iga sellise paranduse juures peavad olema sertifikaadi täitnud isiku nimetähed, mille õigsust peab kinnitama sertifikaadi väljaandnud riigi või territooriumi toll.
2. Sertifikaadile märgitud kaubaartiklite vahele ei tohi jätta tühja ruumi ja iga kaubaartikli ees peab olema järjekorranumber. Viimase kaubaartikli järele tuleb tõmmata horisontaaljoon. Kasutamata ruum tuleb läbi kriipsutada nii, et hiljem ei oleks võimalik midagi lisada.
3. Kaupu tuleb kirjeldada kooskõlas kaubandustavadega ja piisavalt täpselt, et neid oleks võimalik identifitseerida.

LIKUMISSERTIFIKAADI TAOTLUS LIKUMISSERTIFIKAAT

1. Eksportija (Nimi, täielik aadress, riik) (Täitmine vabatahtlik)	EUR.1 Nr A 000.000		
	Enne käesoleva vormi täitmist tutvuda tagaküljel olevate märkustega.		
3. Kaubasaaja (Nimi, täielik aadress, riik) (Täitmine vabatahtlik)	2. Sooduskaubanduses kasutatav sertifikaat align="center">ja (märkida asjaomased riigid, riikide rühmad või territooriumid)		
	4. Riik, riikide rühm või territoorium, kust pärinevane tooteid käsitletakse	5. Sihtriik, riikide rühm või territoorium	
6. Veo üksikasjad (Täitmine vabatahtlik)	7. Märkused		
8. Kaubaartikli järjekorranumber; markeeringud, numbrid, pakendite arv ja liik ⁽¹⁾; kauba kirjeldus	9. Brutomass kilogrammides või muudes mõõtühikutest (l, m³ jne)	10. Arved (Täitmine vabatahtlik)	

(1) Kui kaubad ei ole pakitud, kirjutage sõltuvalt asjaoludest esemete hulk või "puistekaup".

EKSPORTIJA DEKLARATSIOON

Mina, allakirjutanu, teisel leheküljel kirjeldatud kauba eksportija,

KINNITAN, et kõnealune kaup vastab lisatud sertifikaadi väljaandmiseks vajalikele tingimustele;

TÄPSUSTAN järgmisi asjaolusid, mis on võimaldanud tagada kõnealuse kauba vastavuse nimetatud tingimustele:

.....
.....
.....
.....

ESITAN järgmised tõendavad dokumendid ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

KOHUSTUN esitama asjaomaste asutuste taotluse korral kõik tõendid, mida kõnealused asutused võivad nõuda selleks, et sertifikaati välja anda, ja vajaduse korral lubama, et kõnealused asutused kontrollivad minu raamatupidamist ja eespool nimetatud kauba valmistamisprotsesse;

TAOTLEN nimetatud kaupadele sertifikaadi väljaandmist.

.....
(Koht ja kuupäev)

.....
(Allkiri)

⁽¹⁾ Nt impordidokumendid, liikumissertifikaadid, tootja vastavusavaldused jm toodete kohta, mida on kasutatud samas riigis toodete valmistamisel või kaupade reeksportimisel.

1. protokolli V lisa

ARVEDEKLARATSIOON

Arvedeklaratsioon, mille tekst on esitatud allpool, tuleb koostada kooskõlas joonealuste märkustega. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti esitada.

Ingliskeelne sõnastus

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... ⁽¹⁾) declares that, except otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Hispaaniakeelne sõnastus

El exportador de los productos incluidos en el presente documento [autorización aduanera n° ... ⁽¹⁾] declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Taanikeelne sõnastus

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, [toldmyndighedernes tilladelse nr. ... ⁽¹⁾], erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Saksakeelne sõnastus

Der Ausführer (Ermächtiger Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... ⁽¹⁾), der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte ... Ursprungswaren sind ⁽²⁾.

Kreekakeelne sõnastus

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο [άδεια τελωνείου υπ αριθ. ... ⁽¹⁾] δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμιοακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Prantsuskeelne sõnastus

L'exportateur des produits couverts par le présent document [autorisation douanière n° ... ⁽¹⁾], déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Itaaliakeelne sõnastus

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento [autorizzazione doganale n. ... ⁽¹⁾] dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

Hollandikeelne sõnastus

De exporteur van den goederen waarop dit document van toepassing is [douanevergunning nr. ... ⁽¹⁾] verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Kui arvedeklaratsiooni koostab käesoleva protokolli artiklis 20 määratletud heakskiidetud eksportija, tuleb sellesse lünka kirjutada heakskiidetud eksportija loa number. Kui arvedeklaratsiooni ei koosta heakskiidetud eksportija, jäetakse sulgudes olevad sõnad välja või lünk tühjaks.

⁽²⁾ Märkida toodete päritolu. Kui arvedeklaratsioon käsitleb täielikult või osaliselt tooteid, mis pärinevad käesoleva protokolli artikli 39 kohaselt Ceutast või Melillast, peab eksportija need selgelt tähistama märkega "CM" dokumendis, mille alusel deklaratsioon koostatakse.

Portugali keelne sõnastus

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento [autorização aduaneira n° ... (1)], declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (2).

Soome keelne sõnastus

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä [tullin lupan:o ... (1)] ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (2).

Rootsi keelne sõnastus

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument [tullmyndighetens tillsänd nr ... (1)] försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung (2).

..... (3)
(Koht ja kuupäev)

..... (4)
(Eksportija allkiri; lisaks sellele tuleb selgelt märkida deklaratsioonile allkirjutaja nimi)

(1) Kui arvedeklaratsiooni koostab käesoleva protokolli artiklis 20 määratletud heakskiidetud eksportija, tuleb sellesse lünka kirjutada heakskiidetud eksportija loa number. Kui arvedeklaratsiooni ei koosta heakskiidetud eksportija, jäetakse sulgudes olevad sõnad välja või lünk tühjaks.

(2) Märkida toodete päritolu. Kui arvedeklaratsioon käsitleb täielikult või osaliselt tooteid, mis pärinevad käesoleva protokolli artikli 39 kohaselt Ceutast või Melillast, peab eksportija need selgelt tähistama märkega "CM" dokumendis, mille alusel deklaratsioon koostatakse.

(3) Need võib märkimata jätta, kui see teave sisaldub dokumendis endas.

(4) Vt käesoleva protokolli artikli 19 lõiget 5. Juhul, kui eksportija allkirja ei nõuta, tähendab allkirjast vabastamine ka allkirjutaja nime kirjutamisest vabastamist.

1. protokolli VIa lisa

Sooduspäritoluga toodete tarnija deklaratsioon

Mina, allkirjutanu, kinnitan, et käesoleval arvel loetletud kaubad⁽¹⁾ on toodetud⁽²⁾ ja vastavad AKV riikide ja Euroopa Ühenduse vahelist sooduskaubandust korraldavatele päritolureeglitele.

Kohustun tolli nõudmise korral esitama käesolevat deklaratsiooni toetavad tõendid.

.....⁽³⁾⁽⁴⁾

.....⁽⁵⁾

Märkus

Eespool esitatud tekst, mille lüngad on täidetud kooskõlas järgmiste joonealuste märkustega, kujutab endast tarnija deklaratsiooni. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti esitada.

-
- (1) – Kui deklaratsioon käib ainult osa arvel loetletud kaupade kohta, tuleb need kaubad selgelt tähistada või markeerida ja see markeerimine märkida deklaratsioonis järgmiselt: “..... käesoleval arvel loetletud kaubad, mis on markeeritud, on toodetud”.
- (2) – Kui kasutatakse muud dokumenti kui arve või arve lisa (vt artikli 26 lõiget 3), asendatakse sõna “arve” asjakohase dokumendi nimetusega.
- (3) Ühendus, liikmesriik, AKV riik või ÜMT. AKV riigi või ÜMT puhul tuleb osutada ka ühenduse tolliasutus, kelle käes on asjakohased liikumissertifikaadid EUR.1, ning esitada sertifikaatide numbrid ja võimaluse korral asjakohase tollideklaratsiooni number.
- (4) Koht ja kuupäev.
- (5) Nimi ja töökoht äriühingus.
- (6) Allkiri.

1. protokoll: VIb lisa

Sooduspäritoluta toodete tarnija deklaratsioon

Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleval arvel loetletud kaubad⁽¹⁾ on toodetud⁽²⁾ ja sisaldavad järgmisi koostisosi või materjale, mida ei käsitleta sooduskaubanduses AKVst, ÜMTst või ühendusest pärinevana:

.....⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾

.....

.....

.....⁽⁶⁾

Kohustun tolli nõudmise korral esitama käesolevat deklaratsiooni toetavad tõendid.

.....⁽⁷⁾⁽⁸⁾

.....⁽⁹⁾

Märkus

Eespool esitatud tekst, mille lüngad on täidetud kooskõlas järgmiste joonealuste märkustega, kujutab endast tarnija deklaratsiooni. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti esitada.

⁽¹⁾ – Kui deklaratsioon käib ainult osa arvel loetletud kaupade kohta, tuleb need kaubad selgelt tähistada või markeerida ja see markeering märkida deklaratsioonis järgmiselt: “.....käesoleval arvel loetletud kaubad, mis on markeeritud, on toodetud”.

– Kui kasutatakse muud dokumenti kui arve või arve lisa (vt artikli 26 lõiget 3), asendatakse sõna “arve” asjakohase dokumendi nimetusega.

⁽²⁾ Ühendus, liikmesriik, AKV riik, ÜMT või Lõuna-Aafrika.

⁽³⁾ Igal juhul tuleb esitada kirjeldus. Kirjeldus peab olema täpne ja niivõrd üksikasjalik, et oleks võimalik asjakohaseid kaupu tolliloendisse liigitada.

⁽⁴⁾ Tolliväärtused tuleb esitada üksnes nõudmise korral.

⁽⁵⁾ Päritoluriik esitatakse üksnes nõudmise korral. Märkida tuleb sooduspäritolu, muu päritolu puhul tuleb märkida “kolmas riik”.

⁽⁶⁾ Tuleb lisada sõnad “ja on järgmiselt töödeldud (ühenduses) (liikmesriigis) (AKV riigis) (ÜMTs) (Lõuna-Aafrikas)” ja kirjeldada töötlust, kui seda nõutakse.

⁽⁷⁾ Koht ja kuupäev.

⁽⁸⁾ Nimi ja töökoht äriühingus.

⁽⁹⁾ Allkiri.

*1. protokoll VII lisa***TEABESERTIFIKAAT**

1. Käesolevas lisas esitatud teabesertifikaadi vorm on kohustuslik ja see trükitakse ühes või mitmes sellises keeles, milles leping on koostatud, järgides seejuures ekspordiriigi siseriiklike õigusnorme. Teabesertifikaadid täidetakse ühes neist keeltest; käsitsi kirjutamisel kasutatakse tinti ja trükitähti. Teabesertifikaadile peab olema trükitud või muul viisil kantud järjekorranumber, mille järgi saab selle identifitseerida.
2. Teabesertifikaadi suurus on 210 × 297 mm, kusjuures pikkuse lubatud hälve on vahemikus + 8 kuni -5 mm. Kasutatav paber peab olema valge liimitatud kirjapaber, mis ei sisalda puidumassi ja kaalub vähemalt 25 g/m².
3. Siseriiklikud ametiasutused võivad jätta endale õiguse trükkida vormid ise või lasta need trükkida selleks volitatud trükikodadel. Viimasel juhul peab igal vormil olema viide sellisele volitusele. Igal vormil peab olema trükikoja nimi ja aadress või tunnusmärk, mille abil saab trükikoja identifitseerida.

EUROOPA ÜHENDUSED

1. Tarnija ⁽¹⁾	TEABESERTIFIKAAT mis hõlbustab EUROOPA ÜHENDUSE ja <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: 80%;"> AKV RIIKIDE vahelises sooduskaubanduses kasutatava LIKUMISSERTIFIKAADI väljaandmist </div>		
2. Kaubasaaja ⁽¹⁾			
3. Töötleja ⁽¹⁾	4. Riik, kus töö või töötlus toimus		
6. Imporditolliasutus ⁽¹⁾	5. Täidab ametnik		
7. Impordidokument ⁽²⁾ Liik nr Seeria Kuupäev <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>			
SIHTLIKMESRIIKI SAADETAVID KAUBAD			
8. Pakendite markeeringud, numbrid, arv ja liik	9. Kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi rubriik/alamrubriik (HS-kood)	10. Kogus ⁽¹⁾	
		11. Väärtus ⁽⁴⁾	
KASUTATUD IMPORTKAUBAD			
12. Kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi rubriik/alamrubriik (HS-kood)	13. Päritoluriik	14. Kogus ⁽³⁾	15. Väärtus ⁽²⁾ ⁽⁵⁾
16. Tehtud töö või töötluste laad			
17. Märkused			
18. TOLLI KINNITUS Deklaratsioon kinnitatud: Dokument Liik nr Tolliasutus Kuupäev <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>		19. TARNIJA DEKLARATSIOON Mina, allakirjutanu, kinnitan, et käesoleval sertifikaadil olev teave on õige. <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (Koht) (Kuupäev)	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto;"> Ametlik pitser </div>			
..... (Allkiri)	 (Allkiri)	

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ Vt joonealuseid märkusi pöördel.

JÄRELKONTROLI TAOTLUS

Allakirjutanud tolliametnik palub kontrollida käesoleva teabesertifikaadi ehtsust ja õigsust.

.....
(Koht ja kuupäev)

Ametlik
pitsser

.....
(Ametniku allkiri)

JÄRELKONTROLI TULEMUS

Allakirjutanud tolliametniku tehtud järelkontroll näitas, et käesolev teabeleht:

- a) on nimetatud tolliasutuse poolt välja antud ja selles sisalduv teave on õige. (*)
b) ei vasta ehtsuse ja õigsuse nõuetele (vt lisatud märkusi). (*)

.....
(Koht ja kuupäev)

Ametlik
pitsser

.....
(Ametniku allkiri)

.....
(*) Mittevajalik läbi kriipsutada.

JOONEALUSED MÄRKUSED

- (1) Üksikisiku või ettevõtte nimi ja täielik aadress.
(2) Täitmise vabatahtlik.
(3) Kg, hl, m³ või muu mõõtühik.
(4) Kaupu ja nende pakendeid käsitletakse ühtse tervikuna. See säte ei kehti siiski kauba tavapärase pakendi suhtes, millel on lisaks pakendiväärtusele ka püsiv kasutusväärtus.
(5) Väärtus tuleb märkida kooskõlas päritolureeglitega.

.....

1. protokoll VIII lisa

ERANDITAOTLUSE VORM

1. Valmistootete kaubanduslik kirjeldus 1.1 Tolliliigitus (HS-kood)	2. Eeldatav ühendusse eksporditav aastakogus (mass, kogus tükkides, meetrites või muudes ühikutes)
3. Kolmandatest riikidest pärinevate materjalide kaubanduslik kirjeldus. Tolliliigitus (HS-kood)	4. Kasutatavate kolmandatest riikidest pärinevate materjalide eeldatav aastakogus
5. Kolmandatest riikidest pärinevate materjalide väärtus	6. Valmistoodete väärtus
7. Kolmandatest riikidest pärinevad materjalid	8. Põhjused, miks valmistoodete ei ole kooskõlas päritolureegluga.
9. Kasutatavate AKV riikidest, EÜst või ÜMTst pärinevate materjalide kaubanduslik kirjeldus	10. Kasutatavate AKV riikidest, EÜst või ÜMTst pärinevate materjalide eeldatav aastakogus
11. AKV riikidest, EÜst või ÜMTst pärinevate materjalide väärtus	12. Kolmandatest riikidest pärinevate materjalidega EÜs või ÜMTs tehtud töö või töötus, mis ei anna päritolustaatus
13. Taotletava erandi tähtaeg: kuni	
14. AKV riikides toimunud töö ja töötuse üksikasjalik kirjeldus:	15. Asjaomase äriühingu kapitali jaotus
	16. Tehtud/kavandatud investeeringute summa
	17. Praegune/eeldatav töötajate arv
18. AKV riikides tööst või töötusest tulenev lisandväärtus: 18.1 Tööjõud: 18.2 Üldkulud: 18.3 Muu:	20. Võimalikud lahendused vältimaks tulevikus vajadust erandi järele
19. Muud võimalikud toormeallikad	21. Tähelepanekud

MÄRKUSED

1. Kui vormi lahtrid on kogu vajaliku teabe jaoks liiga väikesed, võib vormi täiendada lisalehtedega. Sel juhul tehakse asjakohasesse lahtrisse märges "vt lisa".
 2. Võimaluse korral tuleks vormile lisada lõpptoote ja materjalide näidised või mingi muu illustreeriv materjal (pildid, joonised, kataloogid jne).
 3. Iga toote kohta täidetakse eraldi eranditaotluse vorm.
 - 3., 4., 5. ja 7. lahter: "kolmas riik" tähendab mis tahes riiki, mis ei ole AKV riik, ühenduse liikmesriik ega ÜMT.
 12. lahter: kui kolmandatest riikidest pärinevad materjalid on ühenduses või ÜMTs läbinud töö või töötlust, mis ei anna päritolustaatus, tuleb enne edasist töötlemist erandit taotlevas AKV riigis märkida ühenduses või ÜMTs tehtud töö või töötlus.
 13. lahter: märgitavad kuupäevad on selle ajavahemiku algus- ja lõppkuupäev, mille jooksul võib erandi kohaselt välja anda liikumissertifikaate EUR.1.
 18. lahter: märkida kas toote tehasehinnale lisandunud väärtus protsentides või tooteühiku kohta lisandunud väärtus rahasummana.
 19. lahter: märkida muud võimalikud toormeallikad ja võimaluse korral nendega seotud kulud või muud põhjused, miks neid pole kasutatud.
 20. lahter: märkida võimalikud tulevased investeeringud või tarnijate mitmekesisustumine, mistõttu on erandit vaja üksnes teatavaks ajavahemikuks.
-

1. protokoll IX lisa

**LOEND TÖÖDEST VÕI TÖÖTLEMISTOIMINGUTEST, MIS ANNAVAD KÄESOLEVA PROTOKOLLI
ARTIKLI 6 LÕIKES 11 NIMETATUD ARENGUMAADEST PÄRINEVAST TEKSTIILIST SAADAVALE
TOOTELE AKV PÄRITOLUSTAATUSE**

XI jaotise tekstiil ja tekstiiltooted

CN-kood	Tootekirjeldus	Päritolustaatusest materjalide selline töö või töötus, mis annab tootele päritolustaatuse
1	2	3
ex 5101	Vill, kraasimata ja kammimata: — pestud, karboniseerimata — karboniseeritud	Valmistamine pesemata villast, sh villajätmetest, mille väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine pestud karboniseerimata villast, mille väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 5103	Lambavilla ja muude loomade villa ning loomakarvade jätmed, karboniseeritud	Valmistamine karboniseerimata jätmetest, mille väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
ex 5201	Puuvill, kraasimata ja kammimata, pleegitatud	Valmistamine toorpuuvillast, mille väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
5501–5507	Keemilised staapelkiud: — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata — kraasitud või kammitud või muu	Valmistamine keemilistest ainetest või tekstiilimassist. Valmistamine keemilistest ainetest või tekstiilimassist või CN-koodi 5505 alla kuuluvatest jätmetest.
ex grupp 50 – grupp 55	Lõng, monofilament ja niit, v.a paberlõng: — trükitud või värvitud	Valmistamine: — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — keemilistest ainetest või tekstiilimassist või — paberi valmistamiseks kasutatavatest materjalidest. Valmistamine: — kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest, — toorsiidist või siidijätmetest, — keemilistest ainetest või tekstiilimassist või kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, filamentkõisikust või kiujätmetest

CN-kood	Tootekirjeldus	Päritolustaatuseta materjalide selline töö või töötus, mis annab tootele päritolustaatus
1	2	3
	<p>— muu</p> <p>Riie, v.a paberlõngast riie:</p> <p>— trükitud või värvitud</p> <p>— muu</p>	<p>või</p> <p>pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ lõnga või monofilamendi trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega, v.a korrutamine või tekstuurimine, kusjuures päritolustaatuseta materjalide (sh lõnga) väärtus ei ületa 48 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine:</p> <p>— kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata looduslikest kiududest,</p> <p>— toorsiidist või siidijäätmetest,</p> <p>— keemilistest ainetest või tekstiilmassist või kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata keemilistest staapelkiududest, filamentkõisikust või kiujäätmetest.</p> <p>Valmistamine lõngast</p> <p>või</p> <p>pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾</p> <p>Valmistamine lõngast.</p>
5601	<p>Tekstiilvatt ja tooted sellest; tekstiilkiud pikkusega mitte üle 5 mm (lühikeseks lõigatud kiud), tekstiiltolm ja -tupsud</p>	<p>Valmistamine kiududest.</p>
5602	<p>Vilt, impregneeritud, pealistatud, kaetud, lamineeritud:</p> <p>— trükitud või värvitud</p> <p>— impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine kiududest</p> <p>või</p> <p>pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine koos värvimis- ja ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾</p> <p>Pleegitamata lausriide impregneerimine, pealistamine, katmine või lamineerimine. ⁽³⁾</p> <p>Valmistamine kiududest.</p>
5603	<p>Lausriie, impregneeritud, pealistatud, kaetud, lamineeritud või mitte:</p> <p>— trükitud või värvitud</p> <p>— impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine kiududest</p> <p>või</p> <p>pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾</p> <p>Pleegitamata lausriide impregneerimine, pealistamine, katmine või lamineerimine. ⁽³⁾</p> <p>Valmistamine kiududest.</p>

⁽¹⁾ Mõiste "eelpleegitatud", mida kasutatakse IX lisa loendis teatavate päritolustaatuseta materjalide kasutamise korral nõutava valmistusastme kirjeldamiseks, kehtib teatavate lõngade, riide ja silmkoeliste või heegeldatud kangaste kohta, mida on pärast ketramist või kudumist üksnes pestud.

⁽²⁾ Et soojustrükkimist käsitletakse päritolustaatus andva töö või töötusena, peab sellega kaasnema kujutise ülekandepaberi trükkimine.

⁽³⁾ Mõiste "impregneerimine, pealistamine, katmine või lamineerimine" ei hõlma toiminguid, mis on mõeldud kangaste ühendamiseks.

CN-kood	Tootekirjeldus	Päritolustaatuseta materjalide selline töö või töötlus, mis annab tootele päritolustaatuse
1	2	3
5604	Tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael; tekstiillõng ja CN-koodide 5404 või 5405 alla kuuluvad ribad jms tooted, impregneeritud, pealistatud, kaetud või ümbritsetud kummi või plastiga: — tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael — muu	Valmistamine tekstiiliga katmata kumminiidist või -paelast. Pleegitamata tekstiillõnga ning ribad jms toodete impregneerimine, pealistamine, katmine või ümbritsemine.
5607	Nöörid, paelad, köied, trossid, punutud või põimitud või mitte, impregneeritud, pealistatud, kaetud või ümbritsetud kummi või plastiga või mitte	Valmistamine kiududest, kookoslõngast või süntees- või tehisi-filamentlõngast või -monofilamendist.
5609	Mujal nimetamata esemed lõngast, CN-koodide 5404 või 5405 alla kuuluvatest ribadest vms toodetest, nööri- ja köiest või trossist	Valmistamine kiududest, kookoslõngast või süntees- või tehisi-filamentlõngast või -monofilamendist.
5704	Vaibad jm tekstiilpõrandakatted	Valmistamine kiududest.
ex grupp 58	Eririie; taftingriie; pits; seinavaibad; posamendid; tikandid: — tikandid kanga, ribad või motiividena (CN-kood 5810) — trükitud või värvitud — impregneeritud, pealistatud või kaetud — muu	Valmistamine, milles kasutatavate materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast. Valmistamine lõngast või pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾ Valmistamine pleegitamata riidest, vildist või lausriidest. Valmistamine lõngast.
5901	Kummi või tärglisainetega pealistatud riie raamatukaante katmiseks vms otstarbeks; pausriie; ettevalmistatud maalimisloüend; vaheriie ja selletaoline jäik alusriie kübarate jaoks	Valmistamine pleegitamata riidest.
5902	Rehvikoorriie eriti tugevast nailon- vm polüamiid- või polüester- või viskooslõngast	Valmistamine lõngast.
5903	Plastiga impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud riie, v.a CN-koodi 5902 alla kuuluv	Valmistamine pleegitamata riidest või pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Mõiste "eelpleegitatud", mida kasutatakse IX lisa loendis teatavate päritolustaatuseta materjalide kasutamise korral nõutava valmistusastme kirjeldamiseks, kehtib teatavate lõngade, riide ja silmkoeliste või heegeldatud kangaste kohta, mida on pärast ketramist või kudumist üksnes pestud.

⁽²⁾ Et soojustrükkimist käsitletaks päritolustaatus andva töö või töötlusena, peab sellega kaasnema kujutise ülekandepaberi trükkimine.

CN-kood	Tootekirjeldus	Päritolustaatuseta materjalide selline töö või töötlus, mis annab tootele päritolustaatuse
1	2	3
5904	Linoleum, valmis lõigatud või mitte; põrandakatted tekstiilalusel, valmis lõigatud või mitte	Valmistamine pleegitamata riidest, vildist või lausriidest.
5905	Tekstielseinakatted	Valmistamine pleegitamata riidest või pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega ⁽²⁾
5906	Kummeeritud riie, v.a CN-koodi 5902 alla kuuluv	Valmistamine pleegitatud silmkoelisest või heegeldatud kangast vm pleegitamata riidest.
5907	Muul viisil impregneeritud, pealistatud või kaetud riie; teatrilava kujundamiseks, stuudiotauustaks vms otstarbeks kasutatav maalitud lõuend	Valmistamine pleegitamata riidest või pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾
5908	Lampide, ahjude, valgumihklite, küünalde jms toodete tekstiil-tahid, kootud, punutud või silmkoelised; hõõgsukad ja ringkootud hõõgsukakangas, impregneeritud või mitte	Valmistamine lõngast.
5909	Tekstiilvoolikud, vooderdatud või mitte, tugevdatud vm materjalist manustega	Valmistamine lõngast või kiududest.
5910	Tekstiilmaterjalist ülekanderihmad või konveierilindid, metalli vm materjaliga tugevdatud või mitte	Valmistamine lõngast või kiududest.
5911	Tehnilise otstarbega tekstiiltooted, mis on piiritletud koondnomenklatuuri grupi 59 märkuses 7: — poleerimiskettad ja -rõngad, v.a vildist — muu	Valmistamine lõngast, riidejätmetest või CN-koodi 6310 alla kuuluvast kalsust. Valmistamine lõngast või kiududest.
grupp 60 ^(*)	Silmkoelised või heegeldatud kangad: — trükitud või värvitud — muu	Valmistamine lõngast või pleegitamata või eelpleegitatud ⁽¹⁾ riide trükkimine või värvimine koos ettevalmistus- või viimistlustoimingutega. ⁽²⁾ Valmistamine lõngast.

^(*) Vt ka X lisa loetletud tooteid, mis on erandimenetlusest välja jäetud.

⁽¹⁾ Mõiste "eelpleegitatud", mida kasutatakse IX lisa loendis teatavate päritolustaatuseta materjalide kasutamise korral nõutava valmistusastme kirjeldamiseks, kehtib teatavate lõngade, riide ja silmkoeliste või heegeldatud kangaste kohta, mida on pärast ketramist või kudumist üksnes pestud.

⁽²⁾ Et soojustrükkimist käsitletaksa päritolustaatuset andva töö või töötlusena, peab sellega kaasnema kujutise ülekandepaberi trükkimine.

CN-kood	Tootekirjeldus	Päritolustaatuseta materjalide selline töö või töötus, mis annab tootele päritolustaatuse
1	2	3
grupp 61	Silmkoelised või heegeldatud rõivad ja rõivamanused: — saadud mitme lõikekohase silmkoelise või heegeldatud kangatüki kokkuõmblemisel vm viisil ühendamisel — muu	Täielik valmistamine. ⁽¹⁾ Valmistamine lõngast.
ex grupp 62 (*)	Rõivad ja rõivamanused, muud kui silmkoelised või heegeldatud; v.a CN-koodide 6213 ja 6214 alla kuuluvad tooted, mida käsitlevad reeglid on sätestatud allpool: — viimistletud või täielikud — viimistlemata või mittetäielikud	Valmistamine lõngast (*) Täielik valmistamine ⁽¹⁾ Valmistamine lõngast.
6213 ja 6214	Taskurätikud, suurrätikud, pea- ja kaelarätikud, mantiljad, loorid jms: — tikitud — muu	Valmistamine lõngast või valmistamine tikkimata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast (*) Valmistamine lõngast.
6301–ex 6306	Tekid, reisivaibad, voodipesu, laualinad, käterätikud, vannilina ja köögirätikud; kardinad (sh eesriided) ja rulood; kardina- ja voodidrapeeringsid; muud sisustuskaubad, v.a CN-koodi 9494 alla kuuluvad; kotid kaupade pakkimiseks; presentkatted, mar-kiisid ja matkatarbed: — vildist või lausriidest: — impregneerimata, pealistamata, katmata või lamineerimata — impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud — muu: — silmkoelised või heegeldatud: — tikkimata — tikitud	Valmistamine kiududest. Pleegitamata vildi või lausriide impregneerimine, pealistamine, katmine või lamineerimine ⁽²⁾ Täielik valmistamine ⁽¹⁾ Täielik valmistamine ⁽¹⁾ või valmistamine tikkimata silmkoelisest või heegeldatud kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.

(*) Vt ka X lisa loetletud tooteid, mis on erandimenetlusest välja jäetud.

⁽¹⁾ IX lisa loendis kasutatav mõiste "täielik valmistamine" tähendab, et tuleb läbi teha kõik toimingud, mis järgnevad kanga lõikamisele või lõikekohasele kudumisele või heegeldamisele.

Valmistamist ei pea siiski käsitlema mittetäielikuna, kui ei ole tehtud ühte või mitut viimistlustoimingut. Järgnev on näidisloend viimistlustoimingutest:

- nõopide ja/või muud liiki kinnitustahendite paigaldamine;
- nõõpaukude tegemine;
- püksisäärte ja varrukate või seelikute ja kleitide ääristamine;
- selliste kaunistuste ja manuste nagu taskud, sildid, tunnusmärgid jne paigaldamine;
- rõivaste triikimine ja muu müügiüks ettevalmistamine.

⁽²⁾ Mõiste "impregneerimine, pealistamine, katmine või lamineerimine" ei hõlma toiminguid, mis on mõeldud kangaste ühendamiseks.

CN-kood	Tootekirjeldus	Päritolustaatuseta materjalide selline töö või töötus, mis annab tootele päritolustaatuse
1	2	3
6307	<p>— muud kui silmkoelised või heegeldatud:</p> <p>— tikkimata</p> <p>— tikitud</p> <p>Muud valmistekstiiltooted (sh rõivalõiked), v.a mittemehaanilised lehvikud, sh käepidemega näosirmid, nende raamid ja käepidemed ning selliste raamide ja käepidemete osad:</p> <p>— põrand-, nõudepesu- ja tolmulapid jms</p> <p>— muu</p>	<p>Valmistamine lõngast.</p> <p>Valmistamine lõngast või valmistamine tikkimata kangast, kui selle väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p> <p>Valmistamine lõngast.</p> <p>Valmistamine, milles kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.</p>
6308	<p>Riiet ja lõnga või ka tarvikuid sisaldavad komplektid vaipade, seinavaipade, tikitud laudlinade või salvrätide vms tekstiiltoodete valmistamiseks, jaemüügiks pakendatud</p>	<p>Ühendamine komplektiks, milles sisalduvate päritolustaatuseta esemete koguväärtus ei ületa 25 % komplekti tehasehinnast.</p>

Märkus viimistlustoimingute kohta – erijuhud

On võimalik, et teatavate valmistustoimingute, eelkõige nende ühendamise puhul on viimistlustoimingute tegemine sedavõrd tähtis, et need toimingud ületavad tavalise viimistlemise mõiste. Nendel erijuhtudel tähendab viimistlustoimingute tegemata jätmine, et valmistamine ei ole täielik.

1. protokoll X lisa

**TEATAVAD KÄESOLEVA PROTOKOLLI ARTIKLI 6 LÕIKES 11 OSUTATUD ARENGUMAJD KÄSITLEVAST PÄRITOLU
KUMULATSIOONI MENETLUSEST VÄLJAARVATUD TEKSTIILTOOTED**

6101 10 90 6101 20 90 6101 30 90 6102 10 90 6102 20 90 6102 30 90 6110 10 10 6110 10 31 6110 10 35 6110 10 38 6110 10 91 6110 10 95 6110 10 98 6110 20 91 6110 20 99 6110 30 91 6110 30 99	Kampsunid, pulloverid, vestid, kardiganid, kaheosalised komplektid, ööjakid ja džemperid (v.a jakid ja bleiserid), kapuutsiga ja kapuutsita tuulejakid, pluusid jms, silmkoelised või heegeldatud
6203 41 10 6203 41 90 6203 42 31 6203 42 33 6203 42 35 6203 42 90 6203 43 19 6203 43 90 6203 49 19 6203 49 50 6204 61 10 6204 62 31 6204 62 33 6204 62 39 6204 63 18 6204 69 18 6211 32 42 6211 33 42 6211 42 42 6211 43 42	Meeste ja poiste kootud põlvpüksid, lühikesed püksid, v.a ujumispüksid, ja pikad püksid (sh vabaajapüksid); naiste ja tüdrukute kootud pikad püksid ja vabaajapüksid, villast, puuvillast või keemilistest kiududest, spordiülikondade alaosad voodriga, v.a 16. või 29. klassi kuuluvad, puuvillast või keemilistest kiududest

1. protokoll XI lisa

**TOOTED, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE ARTIKLI 6 LÕIKES 3 OSUTATUD LÕUNA-AAAFRIKAT
KÄSITLEVAID PÄRITOLU KUMULATSIOONI SÄTTEID PÄRAST KOLME AASTA MÕÖDUMIST
EUROOPA ÜHENDUSE JA LÕUNA-AAAFRIKA VABARIIGI VAHELISE KAUBANDUS-, ARENDUS- JA
KOOSTÖÖLEPINGU AJUTISEST KOHALDAMISEST**

Tööstustooted

CN-kood 96	CN-kood 96
Sool (sh söögisool ja denatureeritud sool)	Fosfinaadid (hüpfosfitid), fosfonaadid
2501 00 51	2835 10 00
2501 00 91	2835 22 00
2501 00 99	2835 23 00
	2835 24 00
Leelismetallid ja leelismuldmetallid; haruldased muldmetallid	2835 25 10
2805 11 00	2835 25 90
2805 19 00	2835 26 10
2805 21 00	2835 26 90
2805 22 00	2835 29 10
2805 30 10	2835 29 90
2805 30 90	2835 31 00
2805 40 10	2835 39 10
	2835 39 30
Ammoniaak, veevaba või vesilahusena	2835 39 70
2814 10 00	Karbonaadid; peroksokarbonaadid (perkarbonaadid)
2814 20 00	2836 20 00
	2836 40 00
Naatriumhüdroksiid	2836 60 00
2815 11 00	Oksometall- ja peroksometallhapete soolad
2815 12 00	2841 61 00
Tsinkoksiid; tsinkperoksiid	Radioaktiivsed keemilised elemendid
2817 00 00	2844 30 11
	2844 30 19
Tehiskorund	2844 30 51
2818 10 00	Isotoobid, v.a rubriiki 2844 kuuluvad
2818 20 00	2845 10 00
2818 30 00	2845 90 10
Kroomoksiidid ja -hüdroksiidid	Karbiidid, määratud või määramata keemilise koostisega
2819 10 00	2849 20 00
2819 90 00	2849 90 30
Mangaanoksiidid	Hüdriidid, nitriidid, asiidid, siltsiidid ja boriidid
2820 10 00	2850 00 70
2820 90 00	Tsüklilised süsivesinikud
Titaanoksiidid	2902 50 00
2823 00 00	Süsivesinike halogeenimissaadused
	2903 11 00
Hüdrasiin ja hüdroksüülamiin	2903 12 00
2825 80 00	2903 13 00
	2903 14 00
Kloriidid, klooroksiidid ja kloorhüdroksiidid	2903 15 00
2827 10 00	2903 16 00
	2903 19 10
Sulfiidid; polysulfiidid	2903 19 90
2830 10 00	

CN-kood 96	CN-kood 96
2903 21 00	2905 50 30
2903 23 00	2905 50 99
2903 29 00	
2903 30 10	Fenoolid; fenoolalkoholid
2903 30 31	2907 11 00
2903 30 33	2907 15 00
2903 30 38	2907 22 10
2903 30 90	
2903 41 00	Eetrid, eeteralkoholid, eeterfenoolid
2903 42 00	2909 11 00
2903 43 00	2909 19 00
2903 44 10	2909 20 00
2903 44 90	2909 30 31
2903 45 10	2909 30 39
2903 45 15	2909 30 90
2903 45 20	2909 41 00
2903 45 25	2909 42 00
2903 45 30	2909 43 00
2903 45 35	2909 44 00
2903 45 40	2909 49 10
2903 45 45	2909 49 90
2903 45 50	2909 50 10
2903 45 55	2909 50 90
2903 45 90	2909 60 00
2903 46 10	
2903 46 20	Epoksiidid, epoksüalkoholid, epoksüfenoolid ja epoksüetrid
2903 46 90	2910 20 00
2903 47 00	
2903 49 10	Aldehüüdid, muude hapniku funktsionaalrühmadega või ilma
2903 49 20	2912 41 00
2903 49 90	2912 60 00
2903 51 90	
2903 59 10	Ketoonid ja kinoonid, muude hapniku funktsionaalrühmadega või ilma
2903 59 30	2914 11 00
2903 59 90	2914 21 00
2903 61 00	
2903 62 00	Küllastunud atsüklilised monokarboksüülhapped
2903 69 10	2915 11 00
2903 69 90	2915 12 00
Atsüklilised alkoholid ja nende halogeenimis- ja sulfoonimissaadused	2915 13 00
2905 11 00	2915 21 00
2905 12 00	2915 22 00
2905 13 00	2915 23 00
2905 14 10	2915 24 00
2905 14 90	2915 29 00
2905 15 00	2915 31 00
2905 16 10	2915 32 00
2905 16 90	2915 33 00
2905 17 00	2915 34 00
2905 19 10	2915 35 00
2905 19 90	2915 39 10
2905 22 10	2915 39 30
2905 22 90	2915 39 50
2905 29 10	2915 39 90
2905 29 90	2915 40 00
2905 31 00	2915 50 00
2905 32 00	2915 60 10
2905 39 10	2915 60 90
2905 39 90	2915 60 90
2905 41 00	2915 70 15
2905 42 00	2915 70 20
2905 49 10	2915 70 25
2905 49 51	2915 70 30
2905 49 59	2915 70 80
2905 49 90	2915 70 80
2905 50 10	2915 90 10

CN-kood 96

2915 90 20
2915 90 80

Küllastumata atsüklilised monokarboksüülhapped

2916 12 10
2916 12 20
2916 12 90
2916 14 10
2916 14 90

Polükarboksüülhapped, nende anhütriidid ja halogeniidid

2917 11 00
2917 14 00
2917 35 00
2917 36 00
2917 37 00

Karboksüülhapped täiendavate hapniku funktsionaalrühmadega

2918 14 00
2918 15 00
2918 22 00
2918 90 00

Amiini funktsionaalrühmadega ühendid

2921 11 10
2921 11 90
2921 12 00
2921 19 10
2921 19 30
2921 19 90
2921 21 00
2921 22 00
2921 29 00
2921 30 10
2921 30 90
2921 41 00
2921 42 10
2921 42 90
2921 43 10
2921 43 90
2921 44 00
2921 45 00
2921 49 10
2921 49 90
2921 51 10
2921 51 90
2921 59 00

Hapniku funktsionaalrühmadega aminoühendid

2922 11 00
2922 12 00
2922 13 00
2922 19 00
2922 21 00
2922 22 00
2922 29 00
2922 30 00
2922 42 10
2922 43 00
2922 49 80
2922 50 00

CN-kood 96

Karboksüamiidi funktsionaalrühmadega ühendid

2924 21 10
2924 21 90
2924 29 30

Nitriili funktsionaalrühmadega ühendid

2926 10 00
2926 90 90

Orgaanilised väevliühendid

2930 20 00
2930 90 12
2930 90 14
2930 90 16

Muud orgaanilis-anorgaanilised ühendid

2931 00 40

Hapniku heteroatomi(te)ga heterotsüklilised ühendid

2932 12 00
2932 13 00
2932 21 00

Lämmastiku heteroatomi(te)ga heterotsüklilised ühendid

2933 61 00

Sulfoonamiidid

2935 00 00

Mineraalsed või keemilised lämmastikväärtised

3102 10 10
3102 10 90
3102 21 00
3102 29 00
3102 30 10
3102 30 90
3102 40 10
3102 40 90
3102 50 90
3102 60 00
3102 70 90
3102 80 00
3102 90 00

Mineraalsed või keemilised fosfaatväärtised

3103 10 10
3103 10 90

Mineraalväärtised või keemilised väärtised

3105 10 00
3105 20 10
3105 20 90
3105 30 10
3105 30 90
3105 40 10
3105 40 90
3105 51 00
3105 59 00
3105 60 10
3105 60 90
3105 90 91
3105 90 99

CN-kood 96	CN-kood 96
Taimsete parkainete ekstraktid	Stüreeni polümeerid algkujul
3201 20 00	3903 11 00
3201 90 20	3903 19 00
	3903 20 00
Muud värvained	3903 30 00
3206 11 00	3903 90 00
3206 19 00	
3206 20 00	Vinüülkloriidi polümeerid
3206 30 00	3904 10 00
3206 41 00	3904 21 00
3206 42 00	3904 22 00
3206 43 00	3904 30 00
3206 49 90	3904 40 00
3206 50 00	3904 50 00
	3904 61 90
Aktiivsüsi; aktiveeritud looduslikud mineraaltooted	3904 69 00
3802 10 00	3904 90 00
3802 90 00	
	Vinüülatsetaadi polümeerid
Putuka-, närilise-, seene- ja umbrohumürgid	3905 12 00
3808 10 20	
3808 10 30	Poliatsetaalid, muud polüetrid ja epoksüvaigud
3808 30 11	3907 20 19
3808 30 13	3907 20 90
3808 30 15	3907 60 90
3808 30 17	3907 91 10
3808 30 21	3907 91 90
3808 30 23	3907 99 10
3808 30 27	3907 99 90
3808 30 30	
3808 30 90	Muud tahvlid, lehed, kiled, foolium ja ribad
	3920 10 22
Kautsuki vulkaniseerimiskiirendid; plastilisust suurendavad ühendid	3920 10 28
3812 30 20	3920 10 40
	3920 10 80
Orgaanilised segalahustid ja -vedeldid	3920 20 21
3814 00 90	3920 20 29
	3920 20 71
Alküülbenseenide segud ja alküülnaftaleenide segud	3920 20 79
3817 10 10	3920 20 90
3817 10 50	3920 30 00
3817 10 80	3920 41 11
3817 20 00	3920 41 19
	3920 41 91
Valuvormide ja -kärnade sideained	3920 41 99
3824 90 90	3920 42 11
	3920 42 19
Etüleen polümeerid algkujul	3920 42 91
3901 10 10	3920 42 99
3901 10 90	3920 51 00
3901 20 00	3920 59 00
3901 30 00	3920 61 00
3901 90 00	3920 62 10
	3920 62 90
Propüleen vm olefiinide polümeerid	3920 63 00
3902 10 00	3920 69 00
3902 20 00	3920 71 11
3902 30 00	3920 71 19
3902 90 00	3920 71 90
	3920 72 00
	3920 73 10
	3920 73 50
	3920 73 90
	3920 79 00
	3920 91 00
	3920 92 00

CN-kood 96	CN-kood 96
3920 93 00	Rõivad ja rõivamanused
3920 94 00	4203 10 00
3920 99 11	4203 21 00
3920 99 19	4203 29 10
3920 99 50	4203 29 91
3920 99 90	4203 29 99
Muud tahvlid, lehed, kiled, foolium ja ribad	4203 30 00
3921 90 19	4203 40 00
Tooted kaupade veoks või pakkimiseks	Puitlaastplaadid jms puitplaadid
3923 21 00	4410 11 00
Taastatud või kasutatud õhkrehvid, kummist	4410 19 10
4012 10 30	4410 19 30
4012 10 50	4410 19 50
4012 10 80	4410 19 90
4012 20 90	4410 90 00
4012 90 10	Kiudplaadid puidust vm puitjatest materjalidest
4012 90 90	4411 11 00
Kummist lohvid	4411 19 00
4013 10 10	4411 21 00
4013 10 90	4411 29 00
4013 20 00	4411 31 00
4013 90 10	4411 39 00
4013 90 90	4411 91 00
Veiste või hobuslaste nahk, karvata	4411 99 00
4104 10 91	Vineer, spoonitud paneelid jms kihtpuit
4104 10 95	4412 13 11
4104 10 99	4412 13 19
4104 21 00	4412 13 90
4104 22 90	4412 14 00
4104 29 00	4412 19 00
4104 31 11	4412 22 10
4104 31 19	4412 22 91
4104 31 30	4412 22 99
4104 31 90	4412 23 00
4104 39 10	4412 29 20
4104 39 90	4412 29 80
Lamba- ja tallenahk, villata	4412 92 10
4105 20 00	4412 92 91
Muude loomade nahk, karvata	4412 92 99
4107 10 10	4412 93 00
4107 29 10	4412 99 20
4107 90 10	4412 99 80
4107 90 90	4412 99 80
Seemisnahk (sh rääs-formaldehüüdpargiga)	Puidust laudsepa- ja puusepatooted
4108 00 10	4418 10 10
4108 00 90	4418 10 50
Lakknahk ja kiletatud lakknahk	4418 10 90
4109 00 00	4418 20 10
Tehisnahk, mis põhineb nahal või nahakiududel	4418 20 50
4111 00 00	4418 20 80
	4418 30 10
	4418 90 10
	Inkrusteeritud ja mosaiiktehnikas puitesemed; laekad ja karbid
	4420 90 11
	4420 90 19

CN-kood 96	CN-kood 96
Looduslikust korgist tooted	5007 20 21
4503 10 10	5007 20 31
4503 10 90	5007 20 39
4503 90 00	5007 20 41
	5007 20 51
	5007 20 59
Põimikud jms tooted punumismaterjalidest	5007 20 61
4601 99 10	5007 20 69
	5007 20 71
	5007 90 10
Korv- ja vitspunitised jms tooted	5007 90 30
4602 90 10	5007 90 50
	5007 90 90
Kontori-, arve-, märkme- ja tellimisraamatud	Kraasvillast lõng, jaemüügiks pakendamata
4820 10 30	5106 10 10
	5106 10 90
Laste pildi-, joonistus- ja värvimisraamatud	5106 20 11
4903 00 00	5106 20 19
	5106 20 91
	5106 20 99
Maa- ja merekaardid jms kaardid	Kammvillast lõng, jaemüügiks pakendamata
4905 10 00	5107 10 10
	5107 10 90
Kujutise ülekandelehed (dekalkomaania)	5107 20 10
4908 10 00	5107 20 30
4908 90 00	5107 20 51
	5107 20 59
Trükitud või illustreeritud postkaardid; trükitud kaardid	5107 20 91
4909 00 10	5107 20 99
4909 00 90	
	Kraas- või kammilõng muude loomade kui lamba villast, jaemüügiks pakendamata
Igasugused trükitud kalendrid, sh rebitavate lehtedega	5108 10 10
4910 00 00	5108 10 90
	5108 20 10
	5108 20 90
Muud trükised, sh trükitud pildid	Lambavillast või muude loomade villast lõng, jaemüügiks pakendatud
4911 10 10	5109 10 10
4911 10 90	5109 10 90
4911 91 80	5109 90 10
4911 99 00	5109 90 90
Siidlõng (v.a siidijäätmetest kedoratud lõng)	Loomakarvadest või hobusejõhvist lõng
5004 00 10	5110 00 00
5004 00 90	
	Kraasitud lambavillast või muude loomade kraasitud villast riie
Siidijäätmetest kedoratud lõng, jaemüügiks pakendamata	5111 11 11
5005 00 10	5111 11 19
5005 00 90	5111 11 91
	5111 11 99
	5111 19 11
Siidlõng ja siidijäätmetest kedoratud lõng, jaemüügiks pakendatud	5111 19 19
5006 00 10	5111 19 31
5006 00 90	5111 19 39
	5111 19 91
	5111 19 99
Siidist või siidijäätmetest riie	5111 20 00
5007 10 00	5111 30 10
5007 20 11	5111 30 30
5007 20 19	5111 30 90
	5111 90 10

CN-kood 96	CN-kood 96
5111 90 91	5206 23 00
5111 90 93	5206 24 00
5111 90 99	5206 25 10
	5206 25 90
Kammitud lambavillast või muude loomade kammitud villast riie	5206 31 00
5112 11 10	5206 32 00
5112 11 90	5206 33 00
5112 19 11	5206 34 00
5112 19 19	5206 35 10
5112 19 91	5206 35 90
5112 19 99	5206 41 00
5112 20 00	5206 42 00
5112 30 10	5206 43 00
5112 30 30	5206 44 00
5112 30 90	5206 45 10
5112 90 10	5206 45 90
5112 90 91	
5112 90 93	Puuvillane lõng (v.a õmblusniit), jaemüügiks pakendatud
5112 90 99	5207 10 00
Loomakarvadest või hobusejõhvist riie	5207 90 00
5113 00 00	
	Linane lõng
Puuvillane õmblusniit, jaemüügiks pakendatud või mitte	5306 10 11
5204 11 00	5306 10 19
5204 19 00	5306 10 31
5204 20 00	5306 10 39
	5306 10 50
Puuvillane lõng (v.a õmblusniit)	5306 10 90
5205 11 00	5306 20 11
5205 12 00	5306 20 19
5205 13 00	5306 20 90
5205 14 00	
5205 15 10	Muudest taimsetest tekstiilkiududest lõng; paberlõng
5205 15 90	5308 20 10
5205 21 00	5308 20 90
5205 22 00	5308 30 00
5205 23 00	5308 90 11
5205 24 00	5308 90 13
5205 26 00	5308 90 19
5205 27 00	5308 90 90
5205 28 00	
5205 31 00	Linane riie
5205 32 00	5309 11 11
5205 33 00	5309 11 19
5205 34 00	5309 11 90
5205 35 10	5309 19 10
5205 35 90	5309 19 90
5205 41 00	5309 21 10
5205 42 00	5309 21 90
5205 43 00	5309 29 10
5205 44 00	5309 29 90
5205 46 00	
5205 47 00	Džuudist vm niinekiududest riie
5205 48 00	5310 10 10
	5310 10 90
Puuvillane lõng (v.a õmblusniit)	5310 90 00
5206 11 00	
5206 12 00	Muudest taimsetest tekstiilkiududest riie
5206 13 00	5311 00 10
5206 14 00	5311 00 90
5206 15 10	
5206 15 90	
5206 21 00	
5206 22 00	

CN-kood 96

Keemilistest filamentkiududest õmblusniit

5401 10 11
5401 10 19
5401 10 90
5401 20 10
5401 20 90

Sünteesfilamentlõng (v.a õmblusniit)

5402 10 10
5402 10 90
5402 20 00
5402 31 10
5402 31 30
5402 31 90
5402 32 00
5402 33 10
5402 33 90
5402 39 10
5402 39 90
5402 41 10
5402 41 30
5402 41 90
5402 42 00
5402 43 10
5402 43 90
5402 49 10
5402 49 91
5402 49 99
5402 51 10
5402 51 30
5402 51 90
5402 52 10
5402 52 90
5402 59 10
5402 59 90
5402 61 10
5402 61 30
5402 61 90
5402 62 10
5402 62 90
5402 69 10
5402 69 90

Tehisfilamentlõng (v.a õmblusniit)

5403 10 00
5403 20 10
5403 20 90
5403 31 00
5403 32 00
5403 33 10
5403 33 90
5403 39 00
5403 41 00
5403 42 00
5403 49 00

Sünteesmonofilament joontihedusega vähemalt 67 detsiteksi

5404 10 10
5404 10 90
5404 90 11
5404 90 19
5404 90 90

Tehismonofilament joontihedusega vähemalt 67 detsiteksi

5405 00 00

CN-kood 96

Keemilistest kiududest filamentlõng (v.a õmblusniit)

5406 10 00
5406 20 00

Sünteesfilamentlõngast riie

5407 10 00
5407 20 11
5407 20 19
5407 20 90
5407 30 00
5407 41 00
5407 42 00
5407 43 00
5407 44 00
5407 51 00
5407 52 00
5407 53 00
5407 54 00
5407 61 10
5407 61 30
5407 61 50
5407 61 90
5407 69 10
5407 69 90
5407 71 00
5407 72 00
5407 73 00
5407 74 00
5407 81 00
5407 82 00
5407 83 00
5407 84 00
5407 91 00
5407 92 00
5407 93 00
5407 94 00

Tehisfilamentlõngast riie

5408 10 00
5408 21 00
5408 22 10
5408 22 90
5408 23 10
5408 23 90
5408 24 00
5408 31 00
5408 32 00
5408 33 00
5408 34 00

Sünteesfilamentkõisik

5501 10 00
5501 20 00
5501 30 00
5501 90 00

Tehisfilamentkõisik

5502 00 10
5502 00 90

Sünteesstaapelkiud, kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata

5503 10 11
5503 10 19

CN-kood 96	CN-kood 96
5503 10 90	5509 91 10
5503 20 00	5509 91 90
5503 30 00	5509 92 00
5503 40 00	5509 99 00
5503 90 10	
5503 90 90	
Tehisstaapelkiud, kraasimata, kammimata vm viisil ketramiseks ettevalmistamata	Tehisstaapelkiududest lõng (v.a õmblusniit)
5504 10 00	5510 11 00
5504 90 00	5510 12 00
	5510 20 00
	5510 30 00
	5510 90 00
Jäätmed (sh kraasmed ja lõngajäätmed)	Keemilistest staapelkiududest lõng (v.a õmblusniit)
5505 10 10	5511 10 00
5505 10 30	5511 20 00
5505 10 50	5511 30 00
5505 10 70	
5505 10 90	
5505 20 00	
Sünteesstaapelkiud, kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ette valmistatud	Tekstiilmaterjalidest vatt ja tooted sellest
5506 10 00	5601 10 10
5506 20 00	5601 10 90
5506 30 00	5601 21 10
5506 90 10	5601 21 90
5506 90 91	5601 22 10
5506 90 99	5601 22 91
	5601 22 99
	5601 29 00
	5601 30 00
Tehisstaapelkiud, kraasitud, kammitud vm viisil ketramiseks ette valmistatud	Vilt, impregneeritud või mitte
5507 00 00	5602 10 11
	5602 10 19
	5602 10 31
Keemilistest staapelkiududest õmblusniit	5602 10 35
5508 10 11	5602 10 39
5508 10 19	5602 10 90
5508 10 90	5602 21 00
5508 20 10	5602 29 10
5508 20 90	5602 29 90
	5602 90 00
Sünteesstaapelkiududest lõng (v.a õmblusniit)	Laursiie, impregneeritud või mitte
5509 11 00	5603 11 10
5509 12 00	5603 11 90
5509 21 10	5603 12 10
5509 21 90	5603 12 90
5509 22 10	5603 13 10
5509 22 90	5603 13 90
5509 31 10	5603 14 10
5509 31 90	5603 14 90
5509 32 10	5603 91 10
5509 32 90	5603 91 90
5509 41 10	5603 92 10
5509 41 90	5603 92 90
5509 42 10	5603 93 10
5509 42 90	5603 93 90
5509 51 00	5603 94 10
5509 52 10	5603 94 90
5509 52 90	
5509 53 00	
5509 59 00	
5509 61 10	Tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael
5509 61 90	5604 10 00
5509 62 00	5604 20 00
5509 69 00	5604 90 00

CN-kood 96	CN-kood 96
Metalliseeritud lõng, mähitud või mähkimata	Riidekudumismenetlusega valmistatud pael
5605 00 00	5806 10 00
	5806 20 00
Mähitud lõng ja ribad	5806 31 10
5606 00 10	5806 31 90
5606 00 91	5806 32 10
5606 00 99	5806 32 90
	5806 39 00
Tooted lõngast või ribadest	5806 40 00
5609 00 00	
	Sildid, tunnusmärgid jm seda laadi tekstiilesemed
Vaibad jm tekstiilpõrandakatted	5807 10 10
5701 10 10	5807 10 90
5701 10 91	5807 90 10
5701 10 93	5807 90 90
5701 10 99	
5701 90 10	Punutised kangana; posamendid
5701 90 90	5808 10 00
	5808 90 00
Karusriie ja šenillriie	
5801 10 00	Metall-lõngast või metalliseeritud lõngast riie
5801 21 00	5809 00 00
5801 22 00	
5801 23 00	Tikandid kanga, ribad või motiividena
5801 24 00	5810 10 10
5801 25 00	5810 10 90
5801 26 00	5810 91 10
5801 31 00	5810 91 90
5801 32 00	5810 92 10
5801 33 00	5810 92 90
5801 34 00	5810 99 10
5801 35 00	5810 99 90
5801 36 00	
5801 90 10	Tepitud tekstiiltooted kangana
5801 90 90	5811 00 00
Froteerätikuriie jms froteeriie	Kummiga pealstatud riie
5802 11 00	5901 10 00
5802 19 00	5901 90 00
5802 20 00	
5802 30 00	Rehvikoorriie eriti tugevast nailonlõngast
	5902 10 10
Ažuurne riie, v.a paelad	5902 10 90
5803 10 00	5902 20 10
5803 90 10	5902 20 90
5803 90 30	5902 90 10
5803 90 50	5902 90 90
5803 90 90	
	Impregneeritud, pealstatud või kaetud riie
Tüll jm võrkkangas, v.a telgedel kootud	5903 10 10
5804 10 11	5903 10 90
5804 10 19	5903 20 10
5804 10 90	5903 20 90
5804 21 10	5903 90 10
5804 21 90	5903 90 91
5804 29 10	5903 90 99
5804 29 90	
5804 30 00	Linoleum, valmis lõigatud või mitte
	5904 10 00
Käsitsi kootud gobelääni tüüpi seinavaibad	5904 91 10
5805 00 00	

CN-kood 96	CN-kood 96
5904 91 90	Meeste ja poiste mantlid, poolmantlid, keebid ja vihmamantlid
5904 92 00	6101 10 10
	6101 10 90
Tekstiilseinakatted	6101 20 10
5905 00 10	6101 20 90
5905 00 31	6101 30 10
5905 00 39	6101 30 90
5905 00 50	6101 90 10
5905 00 70	6101 90 90
5905 00 90	
	Naiste ja tüdrukute mantlid, poolmantlid, keebid ja vihmamantlid
Kummeeritud riie	6102 10 10
5906 10 10	6102 10 90
5906 10 90	6102 20 10
5906 91 00	6102 20 90
5906 99 10	6102 30 10
5906 99 90	6102 30 90
	6102 90 10
	6102 90 90
Muul viisil impregneeritud, pealistatud või kaetud riie	
5907 00 10	Meeste ja poiste ülikonnad, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid
5907 00 90	6103 41 10
	6103 41 90
Tekstiiltahid, kootud, punutud või silmkoelised	6103 42 10
5908 00 00	6103 42 90
	6103 43 10
Tekstiilvoolikud ja -torud	6103 43 90
5909 00 10	6103 49 10
5909 00 90	6103 49 91
	6103 49 99
Ülekanderihmad või konveierilindid	
5910 00 00	Naiste ja tüdrukute kostüümid, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid
	6104 51 00
Tehnilise otstarbega tekstiiltooted	6104 52 00
5911 10 00	6104 53 00
5911 20 00	6104 59 00
5911 31 11	6104 61 10
5911 31 19	6104 61 90
5911 31 90	6104 62 10
5911 32 10	6104 62 90
5911 32 90	6104 63 10
5911 40 00	6104 63 90
5911 90 10	6104 69 10
5911 90 90	6104 69 91
	6104 69 99
Karuskangas, sh kõrge karusega kangas	
6001 10 00	Meeste ja poiste aluspüksid, püksikud, öösärgid ja pidžaamad
6001 21 00	6107 11 00
6001 22 00	6107 12 00
6001 29 10	6107 19 00
6001 29 90	6107 21 00
6001 91 10	6107 22 00
6001 91 30	6107 29 00
6001 91 50	6107 91 10
6001 91 90	6107 91 90
6001 92 10	6107 92 00
6001 92 30	6107 99 00
6001 92 50	
6001 92 90	Naiste ja tüdrukute alusseelikud, aluspüksid ja püksikud
6001 99 10	6108 11 10
6001 99 90	6108 11 90

CN-kood 96	CN-kood 96
6108 19 10	Sõrm- ja labakindad, sõrmitud kindad, silmkoelised või heegeldatud
6108 19 90	6116 10 20
6108 21 00	6116 10 80
6108 22 00	6116 91 00
6108 29 00	6116 92 00
6108 31 10	6116 93 00
6108 31 90	6116 99 00
6108 32 11	
6108 32 19	Muud valmis rõivamanused, silmkoelised või heegeldatud
6108 32 90	6117 10 00
6108 39 00	6117 20 00
6108 91 10	6117 80 10
6108 91 90	6117 80 90
6108 92 00	6117 90 00
6108 99 10	
6108 99 90	Meeste ja poiste mantlid, poolmantlid, keebid ja vihmamantlid
T-särgid, särgikud jms varrukata särgid, silmkoelised või heegeldatud	6201 11 00
6109 10 00	6201 12 10
6109 90 10	6201 12 90
6109 90 30	6201 13 10
	6201 13 90
Spordi- ja suusaülikonnad, supelrõivad, silmkoelised või heegeldatud	6201 19 00
6112 11 00	6201 91 00
6112 12 00	6201 92 00
6112 19 00	6201 93 00
6112 20 00	6201 99 00
6112 31 10	
6112 31 90	Naiste ja tüdrukute mantlid, poolmantlid, keebid ja vihmamantlid
6112 39 10	6202 11 00
6112 39 90	6202 12 10
6112 41 10	6202 12 90
6112 41 90	6202 13 10
6112 49 10	6202 13 90
6112 49 90	6202 19 00
	6202 91 00
Silmkoelisest või heegeldatud kangast rõivad	6202 92 00
6113 00 10	6202 93 00
6113 00 90	6202 99 00
Muud silmkoelised või heegeldatud rõivad	Meeste ja poiste ülikonnad, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid
6114 10 00	6203 41 10
6114 20 00	6203 41 30
6114 30 00	6203 41 90
6114 90 00	6203 42 11
	6203 42 31
Sukkpüksid, sukad, sokid jm sukktooted	6203 42 33
6115 11 00	6203 42 35
6115 12 00	6203 42 51
6115 19 10	6203 42 59
6115 19 90	6203 42 90
6115 20 11	6203 43 11
6115 20 19	6203 43 19
6115 20 90	6203 43 31
6115 91 00	6203 43 39
6115 92 00	6203 43 90
6115 93 10	6203 49 11
6115 93 30	6203 49 19
6115 93 91	6203 49 31
6115 93 99	6203 49 39
6115 99 00	6203 49 50
	6203 49 90

CN-kood 96	CN-kood 96
Naiste ja tüdrukute kostüümid, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid	6212 30 00
6204 51 00	6212 90 00
6204 52 00	
6204 53 00	Taskurätid
6204 59 10	6213 10 00
6204 59 90	6213 20 00
6204 61 10	6213 90 00
6204 61 80	
6204 61 90	Suurrätikud, pea- ja kaelarätid, mantiljad, loorid
6204 62 11	6214 10 00
6204 62 31	6214 20 00
6204 62 33	6214 30 00
6204 62 39	6214 40 00
6204 62 51	6214 90 10
6204 62 59	6214 90 90
6204 62 90	
6204 63 11	
6204 63 18	Lipsud, ristlipsud ja kaelasidemed
6204 63 31	6215 10 00
6204 63 39	6215 20 00
6204 63 90	6215 90 00
6204 69 11	
6204 69 18	Sõrm- ja labakindad, sõrmitud kindad
6204 69 31	6216 00 00
6204 69 39	
6204 69 50	Muud valmis rõivamanused
6204 69 90	6217 10 00
	6217 90 00
Meeste ja poiste särgid	
6205 10 00	
6205 20 00	Tekid ja reisivaibad
6205 30 00	6301 10 00
6205 90 10	6301 20 10
6205 90 90	6301 20 91
	6301 20 99
Meeste ja poiste alussärgid jm särgikud, aluspüksid	6301 30 10
6207 11 00	6301 30 90
6207 19 00	6301 40 10
6207 21 00	6301 40 90
6207 22 00	6301 90 10
6207 29 00	6301 90 90
6207 91 10	
6207 91 90	Kotid
6207 92 00	6305 10 10
6207 99 00	6305 10 90
	6305 20 00
Naiste ja tüdrukute alussärgid jm särgikud, alusseelikud	6305 32 11
6208 11 00	6305 32 81
6208 19 10	6305 32 89
6208 19 90	6305 32 90
6208 21 00	6305 33 10
6208 22 00	6305 33 91
6208 29 00	6305 33 99
6208 91 11	6305 39 00
6208 91 19	6305 90 00
6208 91 90	
6208 92 10	Presentkatted, markiisid ja päikesekatted; telgid; purjed
6208 92 90	6306 11 00
6208 99 00	6306 12 00
	6306 19 00
Rinnahoidjad, pihikud, korsetid, traksid ja sukahoidjad	6306 21 00
6212 10 00	6306 22 00
6212 20 00	6306 29 00

CN-kood 96

6306 31 00
6306 39 00
6306 41 00
6306 49 00
6306 91 00
6306 99 00

Muud valmistooted, sh rõivalõiked

6307 10 10
6307 10 30
6307 10 90
6307 20 00
6307 90 10
6307 90 91
6307 90 99

Riidest ja lõngast koosnevad komplektid

6308 00 00

Kasutatud rõivad jm esemed

6309 00 00

Kummist välistalla ja pealsetega veekindlad jalatsid

6401 10 10
6401 10 90
6401 91 10
6401 91 90
6401 92 10
6401 92 90
6401 99 10
6401 99 90

Muud kummist välistalla ja pealsetega jalatsid

6402 12 10
6402 12 90
6402 19 00
6402 20 00
6402 30 00
6402 91 00
6402 99 10
6402 99 31
6402 99 39
6402 99 50
6402 99 91
6402 99 93
6402 99 96
6402 99 98

Kummist, plastist või nahast välistallaga jalatsid

6403 12 00
6403 19 00
6403 20 00
6403 30 00
6403 40 00
6403 51 11
6403 51 15
6403 51 19
6403 51 91
6403 51 95
6403 51 99
6403 59 11

CN-kood 96

6403 59 31
6403 59 35
6403 59 39
6403 59 50
6403 59 91
6403 59 95
6403 59 99
6403 91 11
6403 91 13
6403 91 16
6403 91 18
6403 91 91
6403 91 93
6403 91 96
6403 91 98
6403 99 11
6403 99 31
6403 99 33
6403 99 36
6403 99 38
6403 99 50
6403 99 91
6403 99 93
6403 99 96
6403 99 98

Kummist, plastist või nahast välistallaga jalatsid

6404 11 00
6404 19 10
6404 19 90
6404 20 10
6404 20 90

Muud jalatsid

6405 10 10
6405 10 90
6405 20 10
6405 20 91
6405 20 99
6405 90 10
6405 90 90

Jalatsiosad(sh pealsed)

6406 10 11
6406 10 19
6406 10 90
6406 20 10
6406 20 90
6406 91 00
6406 99 10
6406 99 30
6406 99 50
6406 99 60
6406 99 80

Glasuurimata keraamilised sillutusplaadid, ahjukivid ja seinaplaadid

6907 10 00
6907 90 10
6907 90 91
6907 90 93
6907 90 99

Glasuuritud keraamilised sillutusplaadid, ahjukivid ja seinaplaadid

6908 10 10
6908 10 90

CN-kood 96

6908 90 11
6908 90 21
6908 90 29
6908 90 31
6908 90 51
6908 90 91
6908 90 93
6908 90 99

Laua- ja kööginõud jm majapidamistarbed

6911 10 00
6911 90 00

Keraamilised laua- ja kööginõud jm majapidamistarbed

6912 00 10
6912 00 30
6912 00 50
6912 00 90

Kujukesed jm keraamilised kaunistused

6913 10 00
6913 90 10
6913 90 91
6913 90 93
6913 90 99

Klaasist laua- ja kööginõud

7013 10 00
7013 21 11
7013 21 19
7013 21 91
7013 21 99
7013 29 10
7013 29 51
7013 29 59
7013 29 91
7013 29 99
7013 31 10
7013 31 90
7013 32 00
7013 39 10
7013 39 91
7013 39 99
7013 91 10
7013 91 90
7013 99 10
7013 99 90

Klaaskiud (sh klaasvill)

7019 11 00
7019 12 00
7019 19 10
7019 19 90
7019 31 00
7019 32 00
7019 39 10
7019 39 90
7019 40 00
7019 51 10
7019 51 90
7019 52 00
7019 59 10
7019 59 90
7019 90 10

CN-kood 96

7019 90 30
7019 90 91
7019 90 99

Muud väärismetallesemed

7115 90 10
7115 90 90

Rauasulamid

7202 50 00
7202 70 00
7202 91 00
7202 92 00
7202 99 30
7202 99 80

Vasest latid, vardad jm profiilid

7407 10 00
7407 21 10
7407 21 90
7407 22 10
7407 22 90
7407 29 00

Vasktraat

7408 11 00
7408 19 10
7408 19 90
7408 21 00
7408 22 00
7408 29 00

Vasest tahvlid, lehed ja ribad

7409 11 00
7409 19 00
7409 21 00
7409 29 00
7409 31 00
7409 39 00
7409 40 10
7409 40 90
7409 90 10
7409 90 90

Vaskfoolium (sh trükitud või tugevdatud)

7410 11 00
7410 12 00
7410 21 00
7410 22 00

Vasktorud

7411 10 11
7411 10 19
7411 10 90
7411 21 10
7411 21 90
7411 22 00
7411 29 10
7411 29 90

CN-kood 96	CN-kood 96
Vasest toruliitmikud	7606 12 99
7412 10 00	7606 91 00
7412 20 00	7606 92 00
Keerutatud traat, trossid, põimitud lindid jms	Alumiiniumfoolium
7413 00 91	7607 11 10
7413 00 99	7607 11 90
	7607 19 10
Riie (sh lõputu lint), võred ja võrk	7607 19 91
7414 20 00	7607 19 99
7414 90 00	7607 20 10
	7607 20 91
Naelad, tihvtid, röhknaelad ja klambrid	7607 20 99
7415 10 00	
7415 21 00	Alumiiniumtorud
7415 29 00	7608 10 90
7415 31 00	7608 20 30
7415 32 00	7608 20 91
7415 39 00	7608 20 99
Vaskvedrud	Alumiiniumist toruliitmikud
7416 00 00	7609 00 00
Küpsetus- ja soojendusseadmed	Alumiiniumist tarindid
7417 00 00	7610 10 00
	7610 90 10
Laua-, köögi- jm majapidamistarbed	7610 90 90
7418 11 00	
7418 19 00	Alumiiniumist reservuaarid, paagid ja vaadid
7418 20 00	7611 00 00
Muud vasktooted	Alumiiniumist tünnid, trumlid, konservikarbid, kastid
7419 10 00	7612 10 00
7419 91 00	7612 90 10
7419 99 00	7612 90 20
	7612 90 91
Alumiiniumist latid, vardad jm profiilid	7612 90 98
7604 10 10	
7604 10 90	Alumiiniumist suru- ja vedelgaasimahutid
7604 21 00	7613 00 00
7604 29 10	
7604 29 90	Keerutatud traat, trossid, põimitud lindid jms
	7614 10 00
Alumiiniumtraat	7614 90 00
7605 11 00	
7605 19 00	Laua-, köögi- jm majapidamistarbed
7605 21 00	7615 11 00
7605 29 00	7615 19 10
	7615 19 90
Alumiiniumist tahvlid, lehed ja ribad	7615 20 00
7606 11 10	
7606 11 91	
7606 11 93	
7606 11 99	Muud alumiiniumtooted
7606 12 10	7616 10 00
7606 12 50	7616 91 00
7606 12 91	7616 99 10
7606 12 93	7616 99 90

CN-kood 96	CN-kood 96
Survetöötlemata plii	8410 13 00
7801 10 00	8410 90 10
7801 91 00	8410 90 90
7801 99 91	
7801 99 99	Turboreaktiivmootorid, turbotiivikmootorid jm gaasiturbiinid
	8411 11 90
Volfram ja tooted sellest, sh jäätmed	8411 12 90
8101 10 00	8411 21 90
8101 91 10	8411 22 90
	8411 81 90
Molübdeen ja tooted sellest, sh jäätmed	8411 82 91
8102 10 00	8411 82 93
8102 91 10	8411 82 99
8102 93 00	8411 91 90
	8411 99 90
Magneesium ja tooted sellest, sh jäätmed	Õhu- või vaakumpumbad, õhu- vm gaasikompressorid
8104 11 00	8414 10 30
8104 19 00	8414 10 50
	8414 10 90
Kaadmium ja tooted sellest, sh jäätmed	8414 20 91
8107 10 10	8414 20 99
	8414 30 30
Titaan ja tooted sellest, sh jäätmed	8414 30 91
8108 10 10	8414 30 99
8108 10 90	8414 40 10
8108 90 30	8414 40 90
8108 90 50	8414 51 90
8108 90 70	8414 59 30
8108 90 90	8414 59 50
	8414 59 90
Tsirkoonium ja tooted sellest, sh jäätmed	8414 60 00
8109 10 10	8414 80 21
8109 90 00	8414 80 29
	8414 80 31
Antimon ja tooted sellest, sh jäätmed	8414 80 39
8110 00 11	8414 80 41
8110 00 19	8414 80 49
	8414 80 60
Berüllium, kroom, germaanium, vanaadium ja gallium	8414 80 71
8112 20 31	8414 80 79
8112 30 20	8414 80 90
8112 30 90	8414 90 90
8112 91 10	
8112 91 31	Kahveltõstukid; muud veokärad
8112 99 30	8427 10 10
	8427 10 90
Metallkeraamika ja tooted sellest, sh jäätmed	8427 20 11
8113 00 20	8427 20 19
8113 00 40	8427 20 90
	8427 90 00
Tuumareaktorid; kütuseelemendid	Õmblusmasinad, v.a raamatuköitmismasinad
8401 10 00	8452 10 11
8401 20 00	8452 10 19
8401 30 00	8452 10 90
8401 40 10	8452 21 00
8401 40 90	8452 29 00
	8452 30 10
Vesiturbiinid, vesirattad ja nende regulaatorid	8452 30 90
8410 11 00	8452 40 00
8410 12 00	8452 90 00

CN-kood 96	CN-kood 96
Elektromehaanilised kodumasinad	Plaadid, lindid jm salvestiste kandjad
8509 10 10	8524 10 00
8509 10 90	8524 32 00
8509 20 00	8524 39 00
8509 30 00	8524 51 00
8509 40 00	8524 52 00
8509 80 00	8524 53 00
8509 90 10	8524 60 00
8509 90 90	8524 99 00
Elektrilised vee kiir- või salvestusboilerid	Raadiotelefoni vastuvõtjad
8516 29 91	8527 12 10
8516 31 10	8527 12 90
8516 31 90	8527 13 10
8516 40 10	8527 13 91
8516 40 90	8527 13 99
8516 50 00	8527 21 20
8516 60 70	8527 21 52
8516 71 00	8527 21 59
8516 72 00	8527 21 70
8516 79 80	8527 21 92
Plaadimängijad ja kassetimängijad	8527 21 98
8519 10 00	8527 29 00
8519 21 00	8527 31 11
8519 29 00	8527 31 19
8519 31 00	8527 31 91
8519 39 00	8527 31 93
8519 40 00	8527 31 98
8519 93 31	8527 32 90
8519 93 39	8527 39 10
8519 93 81	8527 39 91
8519 93 89	8527 39 99
8519 99 12	8527 90 91
8519 99 18	8527 90 99
8519 99 90	
Magnetofonid jm helisalvestusseadmed	Televisioonivastuvõtjad
8520 10 00	8528 12 14
8520 32 19	8528 12 16
8520 32 50	8528 12 18
8520 32 91	8528 12 22
8520 32 99	8528 12 28
8520 33 19	8528 12 52
8520 33 90	8528 12 54
8520 39 10	8528 12 56
8520 39 90	8528 12 58
8520 90 90	8528 12 62
Videosignaali salvestus- või taasesitusseadmed	8528 12 66
8521 10 30	8528 12 72
8521 10 80	8528 12 76
8521 90 00	8528 12 81
	8528 12 89
Osad ja tarvikud	8528 12 91
8522 10 00	8528 12 98
8522 90 30	8528 13 00
8522 90 91	8528 21 14
8522 90 98	8528 21 16
	8528 21 18
Salvestiseta helikandjad	8528 21 90
8523 30 00	8528 22 00
	8528 30 10
	8528 30 90

CN-kood 96

Osad, mis sobivad üksnes või peaaesjalikult rubriikide 8525–8528 sead-
metele

8529 10 20
8529 10 31
8529 10 39
8529 10 40
8529 10 50
8529 10 70
8529 10 90
8529 90 51
8529 90 59
8529 90 70
8529 90 81
8529 90 89

Elektriseadmed kuuldavaks või nähtavaks märguandeks

8531 10 20
8531 10 30
8531 10 80
8531 80 90
8531 90 90

Hõõg-, külm- või fotokatoodiga elektronlambid

8540 11 11
8540 11 13
8540 11 15
8540 11 19
8540 11 91
8540 11 99
8540 12 00
8540 20 10
8540 20 30
8540 20 90
8540 40 00
8540 50 00
8540 60 00
8540 71 00
8540 72 00
8540 79 00
8540 81 00
8540 89 11
8540 89 19
8540 89 90
8540 91 00
8540 99 00

Integraallülitused ja mikromoodulid

8542 14 25

Isoleeritud (sh emailitud või anooditud) traat

8544 11 10
8544 11 90
8544 19 10
8544 19 90
8544 20 00
8544 30 90
8544 41 10
8544 41 90
8544 49 20
8544 49 80
8544 51 00
8544 59 10
8544 59 20
8544 59 80
8544 60 10

CN-kood 96

8544 60 90
8544 70 00

Mootorsõidukid vähemalt 10 inimese veoks

8702 10 91
8702 10 99
8702 90 31
8702 90 39
8702 90 90

Mootorsõidukid kaubaveoks

8704 10 11
8704 10 19
8704 10 90
8704 21 10
8704 21 91
8704 21 99
8704 22 10
8704 23 10
8704 31 10
8704 31 91
8704 31 99
8704 32 10
8704 90 00

Eriotstarbelised mootorsõidukid

8705 10 00
8705 20 00
8705 30 00
8705 40 00
8705 90 10
8705 90 30
8705 90 90

Tõste- ja teisaldusseadmeta iseliikuvad veokäru

8709 11 10
8709 11 90
8709 19 10
8709 19 90
8709 90 10
8709 90 90

Mootorrattad (sh mopeedid)

8711 10 00
8711 20 10
8711 20 91
8711 20 93
8711 20 98
8711 30 10
8711 30 90
8711 40 00
8711 50 00
8711 90 00

Kaherattalised jm jalgrattad

8712 00 10
8712 00 30
8712 00 80

Valguskoopiamasinad

9009 11 00
9009 12 00
9009 21 00

CN-kood 96	CN-kood 96
9009 22 10	Muud relvad (nt vedru-, õhu- või gaasipüssid)
9009 22 90	9304 00 00
9009 30 00	
9009 90 10	Rubriikide 9301–9304 alla kuuluvate toodete osad ja tarvikud
9009 90 90	9305 10 00
	9305 21 00
Vedelkristallseadmed	9305 29 10
9013 10 00	9305 29 30
9013 20 00	9305 29 80
9013 80 11	9305 90 90
9013 80 19	
9013 80 30	Pommid, granaadid, torpeedod, miinid ja raketid
9013 80 90	9306 10 00
9013 90 10	9306 21 00
9013 90 90	9306 29 40
	9306 29 70
Käe-, tasku- jm kaasaskantavad kellad	9306 30 10
9101 11 00	9306 30 91
9101 12 00	9306 30 93
9101 19 00	9306 30 98
9101 21 00	9306 90 90
9101 29 00	
9101 91 00	Istmed (v.a rubriiki 9402 kuuluvad)
9101 99 00	9401 20 00
	9401 90 10
Käe-, tasku- jm kaasaskantavad kellad	9401 90 30
9102 11 00	9401 90 80
9102 12 00	
9102 19 00	Muu mööbel ja selle osad
9102 21 00	9403 40 10
9102 29 00	9403 40 90
9102 91 00	9403 90 10
9102 99 00	9403 90 30
	9403 90 90
Käekellamehhanismiga muud kui kaasaskantavad kellad	
9103 10 00	Madratsialused; voodivarustus
9103 90 00	9404 10 00
	9404 21 10
Muud kui kaasaskantavad kellad	9404 21 90
9105 11 00	9404 29 10
9105 19 00	9404 29 90
9105 21 00	9404 30 10
9105 29 00	9404 30 90
9105 91 00	9404 90 10
9105 99 10	9404 90 90
9105 99 90	
	Lambid ja valgustid, sh helgiheitjad
Klaverid, sh automaatklaverid; klavessiinid	9405 10 21
9201 10 10	9405 10 29
9201 10 90	9405 10 30
9201 20 00	9405 10 50
9201 90 00	9405 10 91
	9405 10 99
Revolvrid ja püstolid	9405 20 11
9302 00 10	9405 20 19
9302 00 90	9405 20 30
	9405 20 50
Muud tulirelvad jms riistad	9405 20 91
9303 10 00	9405 20 99
9303 20 30	9405 30 00
9303 20 80	9405 40 10
9303 30 00	9405 40 31
9303 90 00	9405 40 35

CN-kood 96

9405 40 39
 9405 40 91
 9405 40 95
 9405 40 99
 9405 50 00
 9405 60 91
 9405 60 99
 9405 91 11
 9405 91 19
 9405 91 90
 9405 92 90
 9405 99 90

Kokkupandavad ehitised

9406 00 10
 9406 00 31
 9406 00 39
 9406 00 90

Muud mänguasjad; vähendatud suuruses mudelid

9503 10 10
 9503 10 90
 9503 20 10
 9503 20 90
 9503 30 10
 9503 30 30
 9503 30 90
 9503 41 00
 9503 49 10

CN-kood 96

9503 49 30
 9503 49 90
 9503 50 00
 9503 60 10
 9503 60 90
 9503 70 00
 9503 80 10
 9503 80 90
 9503 90 10
 9503 90 32
 9503 90 34
 9503 90 35
 9503 90 37
 9503 90 51
 9503 90 55
 9503 90 99

Põranda- jm harjad

9603 10 00
 9603 21 00
 9603 29 10
 9603 29 30
 9603 29 90
 9603 30 10
 9603 30 90
 9603 40 10
 9603 40 90
 9603 50 00
 9603 90 10
 9603 90 91
 9603 90 99

Põllumajandustooted

CN-kood 96

Elusad hobused, eeslid, muulad ja hobueeslid

0101 19 90
 0101 20 90

Muud elusloomad

0106 00 20

Söödav veise-, sea-, lamba- ja kitserups

0206 30 21
 0206 41 91
 0206 80 91
 0206 90 91

Liha ja söödav rups

0207 13 91
 0207 14 91
 0207 26 91
 0207 27 91
 0207 35 91
 0207 36 89

Muu liha ja söödav rups, värske või jahutatud

0208 10 11
 0208 10 19
 0208 90 10
 0208 90 50

CN-kood 96

0208 90 60
 0208 90 80

Liha ja söödav rups, soolatud, soolvees või kuivatatud

0210 90 10
 0210 90 60
 0210 90 79
 0210 90 80

Koorega linnunad, värsked, hoidistatud või keedetud

0407 00 90

Mujal nimetamata loomsed toiduained

0410 00 00

Taimesibulad, varre- ja juuremugulad, mugulsibulad, juurmise lehekodarikuga lühivõsud

0601 20 30
 0601 20 90

Muud elustaimed (sh nende juured), pistikud ja pookoksad

0602 20 90
 0602 30 00
 0602 40 10
 0602 40 90
 0602 90 10

CN-kood 96	CN-kood 96
0602 90 30	Aprikoosid, kirsid, virsikud (sh nektariinid)
0602 90 41	0809 40 10
0602 90 45	0809 40 90
0602 90 49	
0602 90 51	Muu värske puuvili
0602 90 59	0810 40 50
0602 90 70	
0602 90 91	Puuvili ja pähklid, kuumutamata või aurutatud
0602 90 99	0811 20 19
	0811 20 51
Dekoratiivsed taimmaterjalid	0811 20 90
0604 91 21	0811 90 31
0604 91 29	0811 90 50
0604 91 49	0811 90 85
0604 99 90	
	Puuvili ja pähklid, lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud
Kartulid, värsked või jahutatud	0812 90 40
0701 90 59	
0701 90 90	Kuivatatud puuvili
	0813 10 00
Sibulad, šalotid, küüslauk, porrulauk	0813 30 00
0703 20 00	0813 40 30
	0813 40 95
Muu köögivili, värske või jahutatud	Kohv, röstitud või mitte, kofeiiniga või ilma
0709 10 40	0901 12 00
0709 51 30	0901 21 00
0709 52 00	0901 22 00
0709 60 99	0901 90 90
0709 90 31	
0709 90 71	Nelk (kogu vili, pungad ja varred)
0709 90 73	0907 00 00
Köögivili (kuumutamata või aurutatud või keedetud)	Ingver, safran, kollajuur e kurkum, aed-liivatee, loorber
0710 80 59	0910 40 13
	0910 40 19
Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud köögivili	0910 40 90
0711 90 10	0910 91 90
	0910 99 99
Kuivatatud köögivili, terve, tükeldatud, viilutatud või purustatud	Seemned, viljad ja eosed külviks
0712 90 05	1209 11 00
	1209 19 00
Muud pähklid, värsked või kuivatatud, kooritud või mitte	
0802 12 90	Jaanikaunad, merevetikad jm vetikad, suhkrupeet
	1212 92 00
Datlid, viigimarjad, ananassid, avokaadod, guajaavid, mangod	
0804 10 00	Searasv (k.a seapekk) ja linnurasv
	1501 00 90
Tsitrusviljad, värsked või kuivatatud	
0805 40 95	Rasvasteariin ja -õli, oleosteariin ja -õli
	1503 00 90
Viinamarjad, värsked või kuivatatud	
0806 20 91	Maapähkliõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või mitte
0806 20 92	1508 10 90
0806 20 98	1508 90 90

CN-kood 96	CN-kood 96
Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või mitte	Kakaomass, rasvatustatud või mitte
1511 90 11	1803 10 00
1511 90 19	1803 20 00
1511 90 99	
Kookospähkli- (kopra-), palmituuma- ja babassupalmiõli	Kakaovõi, -rasv ja -õli
1513 11 91	1804 00 00
1513 11 99	
1513 19 11	Kakaopulber, suhkru- vm magusainelisandita
1513 19 19	1805 00 00
1513 19 91	
1513 19 99	Köögi- ja puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad
1513 21 30	2001 90 60
1513 21 90	2001 90 70
1513 29 11	2001 90 75
1513 29 19	2001 90 85
1513 29 50	2001 90 91
1513 29 91	
1513 29 99	Muu köögivili, muul viisil töödeldud või hoidistatud
	2004 90 30
Muud taimeraskvad ja -õlid	Muu köögivili, muul viisil töödeldud või hoidistatud
1515 19 90	2005 70 10
1515 21 90	2005 70 90
1515 29 90	2005 90 10
1515 50 19	2005 90 30
1515 50 99	2005 90 50
1515 90 29	2005 90 60
1515 90 39	2005 90 70
1515 90 51	2005 90 75
1515 90 59	2005 90 80
1515 90 91	
1515 90 99	Köögi- ja puuvili, pähklid, puuviljakoores jm taimeosad
	2006 00 91
Looma- ja taimeraskvad ja -õlid	Puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad
1516 10 10	2008 11 10
1516 10 90	2008 11 92
1516 20 91	2008 11 96
1516 20 96	2008 19 11
1516 20 98	2008 19 13
Margariin; söödavad segud	2008 19 51
1517 10 90	2008 19 93
1517 90 91	2008 30 71
1517 90 99	2008 91 00
	2008 92 12
Looma- ja taimeraskvad ja -õlid	2008 92 14
1518 00 10	2008 92 32
1518 00 91	2008 92 34
1518 00 99	2008 92 36
	2008 92 38
Vorstid jms tooted lihast või rupsist	2008 99 11
1601 00 10	2008 99 19
	2008 99 38
	2008 99 40
Ekstraktid ja mahlad lihast, kalast või vähilaadsetest	2008 99 47
1603 00 10	
Melass	Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)
1703 10 00	2009 80 36
1703 90 00	2009 80 38
	2009 80 88

CN-kood 96	CN-kood 96
2009 80 89	2208 90 57
2009 80 95	2208 90 69
2009 80 96	2208 90 74
	2208 90 78
Pärmid (aktiivsed ja mitteaktiivsed)	Söödavalmistised
2102 30 00	2309 10 90
Kastmed ja pooltooted nende valmistamiseks	2309 90 91
2103 10 00	2309 90 93
2103 30 90	2309 90 98
2103 90 90	Töötlemata tubakas; tubakajäätmed
Supid ja puljongid ning pooltooted nende valmistamiseks	2401 10 30
2104 10 10	2401 10 50
2104 10 90	2401 10 70
2104 20 00	2401 10 80
Mujal nimetamata toiduained	2401 10 90
2106 90 92	2401 20 30
	2401 20 49
Vesi, sh mineraalvesi ja gaseeritud vesi	2401 20 50
2202 10 00	2401 20 80
2202 90 10	2401 20 90
	2401 30 00
Muud kääritatud joogid (nt õunasiider)	Sigarid, manilla sigarid, sigarillod ja sigaretid
2206 00 31	2402 10 00
2206 00 39	2402 20 10
2206 00 51	2402 20 90
2206 00 59	2402 90 00
2206 00 81	Muu töödeldud tubakas ja selle asendajad
2206 00 89	2403 10 10
Denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähem kui 80 mahu-	2403 10 90
protsenti	2403 91 00
2208 50 11	2403 99 10
2208 50 19	2403 99 90
2208 50 91	Kaseiin, kaseinaadid jm kaseiinisaadused
2208 50 99	3501 10 90
2208 60 11	3501 90 10
2208 60 91	3501 90 90
2208 60 99	Albumiinid
2208 70 10	3502 90 70
2208 70 90	Tööstuslikud monokarboksüülrasvhapped; happelised õlid
2208 90 11	3823 12 00
2208 90 19	3823 70 00

1. protokollil XII lisa

**TOOTED, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE ARTIKLI 6 LÕIKES 3 OSUTATUD LÕUNA-AAAFRIKAT
KÄSITLEVAID PÄRITOLU KUMULATSIOONI SÄTTEID PÄRAST KUUE AASTA MÖÖDUMIST
EUROOPA ÜHENDUSE JA LÕUNA-AAAFRIKA VABARIIGI VAHELISE KAUBANDUS-, ARENDUS- JA
KOOSTÖÖLEPINGU AJUTISEST KOHALDAMISEST**

Tööstustooted (1)

CN-kood 96	CN-kood 96
Puuvillane riie puuvillasisaldusega vähemalt 85 % massist	5209 39 00
5208 11 10	5209 41 00
5208 11 90	5209 42 00
5208 12 11	5209 43 00
5208 12 13	5209 49 10
5208 12 15	5209 49 90
5208 12 19	5209 51 00
5208 12 91	5209 52 00
5208 12 93	5209 59 00
5208 12 95	
5208 12 99	Puuvillane riie puuvillasisaldusega alla 85 % massist
5208 13 00	5210 11 10
5208 19 00	5210 11 90
5208 21 10	5210 12 00
5208 21 90	5210 19 00
5208 22 11	5210 21 10
5208 22 13	5210 21 90
5208 22 15	5210 22 00
5208 22 19	5210 29 00
5208 22 91	5210 31 10
5208 22 93	5210 31 90
5208 22 95	5210 32 00
5208 22 99	5210 39 00
5208 23 00	5210 41 00
5208 29 00	5210 42 00
5208 31 00	5210 49 00
5208 32 11	5210 51 00
5208 32 13	5210 52 00
5208 32 15	5210 59 00
5208 32 19	
5208 32 91	Puuvillane riie puuvillasisaldusega alla 85 % massist
5208 32 93	5211 11 00
5208 32 95	5211 12 00
5208 32 99	5211 19 00
5208 33 00	5211 21 00
5208 39 00	5211 22 00
5208 41 00	5211 29 00
5208 42 00	5211 31 00
5208 43 00	5211 32 00
5208 49 00	5211 39 00
5208 51 00	5211 41 00
5208 52 10	5211 42 00
5208 52 90	5211 43 00
5208 53 00	5211 49 10
5208 59 00	5211 49 90
	5211 51 00
Puuvillane riie puuvillasisaldusega vähemalt 85 % massist	5211 52 00
5209 11 00	5211 59 00
5209 12 00	
5209 19 00	
5209 21 00	Muu puuvillane riie
5209 22 00	5212 11 10
5209 29 00	5212 11 90
5209 31 00	5212 12 10
5209 32 00	5212 12 90

CN-kood 96

5212 13 10
 5212 13 90
 5212 14 10
 5212 14 90
 5212 15 10
 5212 15 90
 5212 21 10
 5212 21 90
 5212 22 10
 5212 22 90
 5212 23 10
 5212 23 90
 5212 24 10
 5212 24 90
 5212 25 10
 5212 25 90

Sünteesstaapelkiududest riie

5512 11 00
 5512 19 10
 5512 19 90
 5512 21 00
 5512 29 10
 5512 29 90
 5512 91 00
 5512 99 10
 5512 99 90

Sünteesstaapelkiududest riie

5513 11 10
 5513 11 30
 5513 11 90
 5513 12 00
 5513 13 00
 5513 19 00
 5513 21 10
 5513 21 30
 5513 21 90
 5513 22 00
 5513 23 00
 5513 29 00
 5513 31 00
 5513 32 00
 5513 33 00
 5513 39 00
 5513 41 00
 5513 42 00
 5513 43 00
 5513 49 00

Sünteesstaapelkiududest riie

5514 11 00
 5514 12 00
 5514 13 00
 5514 19 00
 5514 21 00
 5514 22 00
 5514 23 00
 5514 29 00
 5514 31 00
 5514 32 00
 5514 33 00
 5514 39 00
 5514 41 00
 5514 42 00
 5514 43 00
 5514 49 00

CN-kood 96

Muu sünteesstaapelkiududest riie

5515 11 10
 5515 11 30
 5515 11 90
 5515 12 10
 5515 12 30
 5515 12 90
 5515 13 11
 5515 13 19
 5515 13 91
 5515 13 99
 5515 19 10
 5515 19 30
 5515 19 90
 5515 21 10
 5515 21 30
 5515 21 90
 5515 22 11
 5515 22 19
 5515 22 91
 5515 22 99
 5515 29 10
 5515 29 30
 5515 29 90
 5515 91 10
 5515 91 30
 5515 91 90
 5515 92 11
 5515 92 19
 5515 92 91
 5515 92 99
 5515 99 10
 5515 99 30
 5515 99 90

Tehisstaapelkiududest riie

5516 11 00
 5516 12 00
 5516 13 00
 5516 14 00
 5516 21 00
 5516 22 00
 5516 23 10
 5516 23 90
 5516 24 00
 5516 31 00
 5516 32 00
 5516 33 00
 5516 34 00
 5516 41 00
 5516 42 00
 5516 43 00
 5516 44 00
 5516 91 00
 5516 92 00
 5516 93 00
 5516 94 00

Nöörid, paelad, köied ja trossid

5607 10 00
 5607 21 00
 5607 29 10
 5607 29 90
 5607 30 00
 5607 41 00
 5607 49 11
 5607 49 19

CN-kood 96

5607 49 90
5607 50 11
5607 50 19
5607 50 30
5607 50 90
5607 90 00

Nööridest, paeltest või köitest sõlmitud võrgulina

5608 11 11
5608 11 19
5608 11 91
5608 11 99
5608 19 11
5608 19 19
5608 19 31
5608 19 39
5608 19 91
5608 19 99
5608 90 00

Vaibad jm tekstiilpõrandakatted, kootud

5702 10 00
5702 20 00
5702 31 10
5702 31 30
5702 31 90
5702 32 10
5702 32 90
5702 39 10
5702 39 90
5702 41 10
5702 41 90
5702 42 10
5702 42 90
5702 49 10
5702 49 90
5702 51 00
5702 52 00
5702 59 00
5702 91 00
5702 92 00
5702 99 00

Vaibad jm tekstiilpõrandakatted, tepitud

5703 10 10
5703 10 90
5703 20 11
5703 20 19
5703 20 91
5703 20 99
5703 30 11
5703 30 19
5703 30 51
5703 30 59
5703 30 91
5703 30 99
5703 90 10
5703 90 90

Vaibad jm tekstiilpõrandakatted, vildist

5704 10 00
5704 90 00

CN-kood 96

Muud vaibad jm tekstiilpõrandakatted

5705 00 10
5705 00 31
5705 00 39
5705 00 90

Muud silmkoelised või heegeldatud kangad

6002 10 10
6002 10 90
6002 20 10
6002 20 31
6002 20 39
6002 20 50
6002 20 70
6002 20 90
6002 30 10
6002 30 90
6002 41 00
6002 42 10
6002 42 30
6002 42 50
6002 42 90
6002 43 11
6002 43 19
6002 43 31
6002 43 33
6002 43 35
6002 43 39
6002 43 50
6002 43 91
6002 43 93
6002 43 95
6002 43 99
6002 49 00
6002 91 00
6002 92 10
6002 92 30
6002 92 50
6002 92 90
6002 93 10
6002 93 31
6002 93 33
6002 93 35
6002 93 39
6002 93 91
6002 93 99
6002 99 00

Meeste ja poiste ülikonnad, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid

6103 11 00
6103 12 00
6103 19 00
6103 21 00
6103 22 00
6103 23 00
6103 29 00
6103 31 00
6103 32 00
6103 33 00
6103 39 00

Naiste ja tüdrukute kostüümid, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid

6104 11 00
6104 12 00
6104 13 00
6104 19 00

CN-kood 96

6104 21 00
6104 22 00
6104 23 00
6104 29 00
6104 31 00
6104 32 00
6104 33 00
6104 39 00
6104 41 00
6104 42 00
6104 43 00
6104 44 00
6104 49 00

Meeste ja poiste särgid, silmkoelised või heegeldatud

6105 10 00
6105 20 10
6105 20 90
6105 90 10
6105 90 90

Naiste ja tüdrukute pluusid, särgid ja särkpluusid

6106 10 00
6106 20 00
6106 90 10
6106 90 30
6106 90 50
6106 90 90

T-särgid, särgikud jms varrukata särgid, silmkoelised või heegeldatud

6109 90 90

Kampsunid, pulloverid, kardiganid, vestid jms

6110 10 10
6110 10 31
6110 10 35
6110 10 38
6110 10 91
6110 10 95
6110 10 98
6110 20 10
6110 20 91
6110 20 99
6110 30 10
6110 30 91
6110 30 99
6110 90 10
6110 90 90

Imikurõivad ja -rõivamanused, silmkoelised

6111 10 10
6111 10 90
6111 20 10
6111 20 90
6111 30 10
6111 30 90
6111 90 00

Meeste ja poiste ülikonnad, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid

6203 11 00
6203 12 00
6203 19 10

CN-kood 96

6203 19 30
6203 19 90
6203 21 00
6203 22 10
6203 22 80
6203 23 10
6203 23 80
6203 29 11
6203 29 18
6203 29 90
6203 31 00
6203 32 10
6203 32 90
6203 33 10
6203 33 90
6203 39 11
6203 39 19
6203 39 90

Naiste ja tüdrukute kostüümid, rõivakomplektid, jakid ja bleiserid

6204 11 00
6204 12 00
6204 13 00
6204 19 10
6204 19 90
6204 21 00
6204 22 10
6204 22 80
6204 23 10
6204 23 80
6204 29 11
6204 29 18
6204 29 90
6204 31 00
6204 32 10
6204 32 90
6204 33 10
6204 33 90
6204 39 11
6204 39 19
6204 39 90
6204 41 00
6204 42 00
6204 43 00
6204 44 00
6204 49 10
6204 49 90

Naiste ja tüdrukute pluusid, särgid ja särkpluusid

6206 10 00
6206 20 00
6206 30 00
6206 40 00
6206 90 10
6206 90 90

Imikurõivad ja -rõivamanused

6209 10 00
6209 20 00
6209 30 00
6209 90 00

CN-kood 96

Rõivad rubriikidesse 5602, 5603, 5903, 5906 või 5907 kuuluvast kangast

6210 10 10
6210 10 91
6210 10 99
6210 20 00
6210 30 00
6210 40 00
6210 50 00

Spordi- ja suusaülikonnad, supelrõivad; muud rõivad

6211 11 00
6211 12 00
6211 20 00
6211 31 00
6211 32 10
6211 32 31
6211 32 41
6211 32 42
6211 32 90
6211 33 10
6211 33 31
6211 33 41
6211 33 42
6211 33 90
6211 39 00
6211 41 00
6211 42 10
6211 42 31
6211 42 41
6211 42 42
6211 42 90
6211 43 10
6211 43 31
6211 43 41
6211 43 42
6211 43 90
6211 49 00

Voodipesu, laualinad, käterätikud, vannilina ja köögirätikud

6302 10 10
6302 10 90
6302 21 00

CN-kood 96

6302 22 10
6302 22 90
6302 29 10
6302 29 90
6302 31 10
6302 31 90
6302 32 10
6302 32 90
6302 39 10
6302 39 30
6302 39 90
6302 40 00
6302 51 10
6302 51 90
6302 52 00
6302 53 10
6302 53 90
6302 59 00
6302 60 00
6302 91 10
6302 91 90
6302 92 00
6302 93 10
6302 93 90
6302 99 00

Kardinad (sh eesriided) ja rulood

6303 11 00
6303 12 00
6303 19 00
6303 91 00
6303 92 10
6303 92 90
6303 99 10
6303 99 90

Muud sisustuskaubad

6304 11 00
6304 19 10
6304 19 30
6304 19 90
6304 91 00
6304 92 00
6304 93 00
6304 99 00

Tööstustooted (2)

CN-kood 96

Vesinik, vääriskaasid jm mittemetallid

2804 69 00

Kolloidsed väärismetallid; anorgaanilised või orgaanilised väärismetalliühendid

2843 10 90
2843 30 00
2843 90 90

Hapniku funktsionaalrühmadega aminohendid

2922 41 00

CN-kood 96

Toor- ja peegelmalm kangide, plokkide vm algvormidena

7201 10 11
7201 10 19
7201 10 30
7201 20 00
7201 50 90

Rauasulamid

7202 11 20
7202 11 80
7202 19 00
7202 21 10
7202 21 90
7202 29 00

CN-kood 96	CN-kood 96
7202 30 00	Lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest
7202 41 10	7209 15 00
7202 41 91	7209 16 10
7202 41 99	7209 16 90
7202 49 10	7209 17 10
7202 49 50	7209 17 90
7202 49 90	7209 18 10
	7209 18 91
Otsetaandamisel saadud raud	7209 18 99
7203 90 00	7209 25 00
	7209 26 10
Malmi ja terase jäätmed ja jäägid; jääkidest sulatatud valuplokid	7209 26 90
7204 50 90	7209 27 10
	7209 27 90
Raud ja legeerimata teras valuplokkide vm algvormidena	7209 28 10
7206 10 00	7209 28 90
7206 90 00	7209 90 10
	Lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest
Pooltooted rauast või legeerimata terasest	7210 11 10
7207 11 11	7210 12 11
7207 11 14	7210 12 19
7207 11 16	7210 20 10
7207 12 10	7210 30 10
7207 19 11	7210 41 10
7207 19 14	7210 49 10
7207 19 16	7210 50 10
7207 19 31	7210 61 10
7207 20 11	7210 69 10
7207 20 15	7210 70 31
7207 20 17	7210 70 39
7207 20 32	7210 90 31
7207 20 51	7210 90 33
7207 20 55	7210 90 38
7207 20 57	
7207 20 71	Lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest
	7211 13 00
Lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest	7211 14 10
7208 10 00	7211 14 90
7208 25 00	7211 19 20
7208 26 00	7211 19 90
7208 27 00	7211 23 10
7208 36 00	7211 23 51
7208 37 10	7211 29 20
7208 37 90	7211 90 11
7208 38 10	Lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest
7208 38 90	7212 10 10
7208 39 10	7212 10 91
7208 39 90	7212 20 11
7208 40 10	7212 30 11
7208 40 90	7212 40 10
7208 51 10	7212 40 91
7208 51 30	7212 50 31
7208 51 50	7212 50 51
7208 51 91	7212 60 11
7208 51 99	7212 60 91
7208 52 10	Vardad ja latid, kuumvaltsitud
7208 52 91	7213 10 00
7208 52 99	7213 20 00
7208 53 10	7213 91 10
7208 53 90	7213 91 20
7208 54 10	7213 91 41
7208 54 90	7213 91 49
7208 90 10	7213 91 70

CN-kood 96

7213 91 90
7213 99 10
7213 99 90

Muud vardad ja latid rauast või legeerimata terasest

7214 20 00
7214 30 00
7214 91 10
7214 91 90
7214 99 10
7214 99 31
7214 99 39
7214 99 50
7214 99 61
7214 99 69
7214 99 80
7214 99 90

Muud vardad ja latid rauast või legeerimata terasest

7215 90 10

Nurgad jm profiilid rauast või legeerimata terasest

7216 10 00
7216 21 00
7216 22 00
7216 31 11
7216 31 19
7216 31 91
7216 31 99
7216 32 11
7216 32 19
7216 32 91
7216 32 99
7216 33 10
7216 33 90
7216 40 10
7216 40 90
7216 50 10
7216 50 91
7216 50 99
7216 99 10

Roostevaba teras valuplokkide vm algvormidena

7218 10 00
7218 91 11
7218 91 19
7218 99 11
7218 99 20

Lehtvaltstooted roostevabast terasest

7219 11 00
7219 12 10
7219 12 90
7219 13 10
7219 13 90
7219 14 10
7219 14 90
7219 21 10
7219 21 90
7219 22 10
7219 22 90
7219 23 00
7219 24 00

CN-kood 96

7219 31 00
7219 32 10
7219 32 90
7219 33 10
7219 33 90
7219 34 10
7219 34 90
7219 35 10
7219 35 90
7219 90 10

Lehtvaltstooted roostevabast terasest

7220 11 00
7220 12 00
7220 20 10
7220 90 11
7220 90 31

Vardad ja latid, kuumvaltsitud

7221 00 10
7221 00 90

Muud vardad ja latid roostevabast terasest

7222 11 11
7222 11 19
7222 11 21
7222 11 29
7222 11 91
7222 11 99
7222 19 10
7222 19 90
7222 30 10
7222 40 10
7222 40 30

Muu legeerteras valuplokkide vm algvormidena

7224 10 00
7224 90 01
7224 90 05
7224 90 08
7224 90 15
7224 90 31
7224 90 39

Lehtvaltstooted muust legeerterasest

7225 11 00
7225 19 10
7225 19 90
7225 20 20
7225 30 00
7225 40 20
7225 40 50
7225 40 80
7225 50 00
7225 91 10
7225 92 10
7225 99 10

Lehtvaltstooted muust legeerterasest

7226 11 10
7226 19 10
7226 19 30
7226 20 20
7226 91 10

CN-kood 96	CN-kood 96
7226 91 90	7307 93 19
7226 92 10	7307 93 91
7226 93 20	7307 93 99
7226 94 20	7307 99 10
7226 99 20	7307 99 30
	7307 99 90
Vardad ja latid, kuumvaltsitud	Reservuaarid, paagid, vaadid jms mahutid
7227 10 00	7309 00 10
7227 20 00	7309 00 30
7227 90 10	7309 00 51
7227 90 50	7309 00 59
7227 90 95	7309 00 90
Muud vardad ja latid muust legeerterasest	Paagid, tünnid, konservikarbid, kastid jms mahutid
7228 10 10	7310 10 00
7228 10 30	7310 21 10
7228 20 11	7310 21 91
7228 20 19	7310 21 99
7228 20 30	7310 29 10
7228 30 20	7310 29 90
7228 30 41	
7228 30 49	Suru- ja vedelgaasimahutid
7228 30 61	7311 00 10
7228 30 69	7311 00 91
7228 30 70	7311 00 99
7228 30 89	
7228 60 10	Keerutatud traat, köied, trossid, põimitud lindid
7228 70 10	7312 10 30
7228 70 31	7312 10 51
7228 80 10	7312 10 59
7228 80 90	7312 10 71
Sulundkonstruktsioonid rauast või terasest	7312 10 75
7301 10 00	7312 10 79
Raudteede ja trammiteede konstruktsioonelemendid	7312 10 82
7302 10 31	7312 10 84
7302 10 39	7312 10 86
7302 10 90	7312 10 88
7302 20 00	7312 10 99
7302 40 10	7312 90 90
7302 90 10	
Malmist torud ja õõnesprofiilid	Rauast või terasest okastraat
7303 00 10	7313 00 00
7303 00 90	
Torulitmikud (nt muhvid)	Raud- ja terasketid, nende osad
7307 11 10	7315 11 10
7307 11 90	7315 11 90
7307 19 10	7315 12 00
7307 19 90	7315 19 00
7307 21 00	7315 20 00
7307 22 10	7315 81 00
7307 22 90	7315 82 10
7307 23 10	7315 82 90
7307 23 90	7315 89 00
7307 29 10	7315 90 00
7307 29 30	
7307 29 90	Kruvid, poldid, mutrid, puidukruvid, kruvikonksud
7307 91 00	7318 11 00
7307 92 10	7318 12 10
7307 92 90	7318 12 90
7307 93 11	7318 13 00

CN-kood 96

7318 14 10
 7318 14 91
 7318 14 99
 7318 15 10
 7318 15 20
 7318 15 30
 7318 15 41
 7318 15 49
 7318 15 51
 7318 15 59
 7318 15 61
 7318 15 69
 7318 15 70
 7318 15 81
 7318 15 89
 7318 15 90
 7318 16 10
 7318 16 30
 7318 16 50
 7318 16 91
 7318 16 99
 7318 19 00
 7318 21 00
 7318 22 00
 7318 23 00
 7318 24 00
 7318 29 00

Õmblusnõelad, kudumisvardad, kingsepanõelad, heegelnõelad

7319 10 00
 7319 20 00
 7319 30 00
 7319 90 00

Rauast või terasest vedrud ja vedrulehed

7320 10 11
 7320 10 19
 7320 10 90
 7320 20 20
 7320 20 81
 7320 20 85
 7320 20 89
 7320 90 10
 7320 90 30
 7320 90 90

Ahjud ja pliivid

7321 11 10
 7321 11 90
 7321 12 00
 7321 13 00
 7321 81 10
 7321 81 90
 7321 82 10
 7321 82 90
 7321 83 00
 7321 90 00

Keskütteradiaatorid

7322 11 00
 7322 19 00
 7322 90 90

CN-kood 96

Laua-, köögi- jm majapidamistarbed

7323 10 00
 7323 91 00
 7323 92 00
 7323 93 10
 7323 93 90
 7323 94 10
 7323 94 90
 7323 99 10
 7323 99 91
 7323 99 99

Rauast või terasest sanitaartehnilised tooted ja nende osad

7324 10 90
 7324 21 00
 7324 29 00
 7324 90 90

Muud rauast või terasest valatud tooted

7325 10 20
 7325 10 50
 7325 10 91
 7325 10 99
 7325 91 00
 7325 99 10
 7325 99 91
 7325 99 99

Muud raud- ja terastooted

7326 11 00
 7326 19 10
 7326 19 90
 7326 20 30
 7326 20 50
 7326 20 90
 7326 90 10
 7326 90 30
 7326 90 40
 7326 90 50
 7326 90 60
 7326 90 70
 7326 90 80
 7326 90 91
 7326 90 93
 7326 90 95
 7326 90 97

Survetöötlemata tsink

7901 11 00
 7901 12 10
 7901 12 30
 7901 12 90
 7901 20 00

Tsingitolm, -pulber ja -helbed

7903 10 00
 7903 90 00

Mootorsõidukid vähemalt 10 inimese veoks

8702 10 11
 8702 10 19

CN-kood 96

8702 90 11

8702 90 19

Mootorsõidukid kaubaveoks

8704 21 31

8704 21 39

CN-kood 96

8704 22 91

8704 22 99

8704 23 91

8704 23 99

8704 31 31

8704 31 39

8704 32 91

8704 32 99

1. protokoll XIII lisa

TOOTED, MILLE SUHTES ARTIKLI 6 LÕIGET 3 EI KOHALDATA

Tööstustooted (1)

CN-kood 96

Sõiduaudod jm mootorsõidukid

8703 10 10
 8703 10 90
 8703 21 10
 8703 21 90
 8703 22 11
 8703 22 19
 8703 22 90
 8703 23 11
 8703 23 19
 8703 23 90
 8703 24 10
 8703 24 90
 8703 31 10
 8703 31 90
 8703 32 11
 8703 32 19
 8703 32 90
 8703 33 11
 8703 33 19
 8703 33 90
 8703 90 10
 8703 90 90

Šassiid koos mootoriga

8706 00 11
 8706 00 19
 8706 00 91
 8706 00 99

Mootorsõidukite kered (sh kabiinid)

8707 10 10
 8707 10 90
 8707 90 10
 8707 90 90

CN-kood 96

Mootorsõidukite osad ja tarvikud

8708 10 10
 8708 10 90
 8708 21 10
 8708 21 90
 8708 29 10
 8708 29 90
 8708 31 10
 8708 31 91
 8708 31 99
 8708 39 10
 8708 39 90
 8708 40 10
 8708 40 90
 8708 50 10
 8708 50 90
 8708 60 10
 8708 60 91
 8708 60 99
 8708 70 10
 8708 70 50
 8708 70 91
 8708 70 99
 8708 80 10
 8708 80 90
 8708 91 10
 8708 91 90
 8708 92 10
 8708 92 90
 8708 93 10
 8708 93 90
 8708 94 10
 8708 94 90
 8708 99 10
 8708 99 30
 8708 99 50
 8708 99 92
 8708 99 98

Tööstustooted (2)

CN-kood 96

Survetöötlemata alumiinium

7601 10 00
 7601 20 10
 7601 20 91
 7601 20 99

CN-kood 96

Alumiiniumipulber ja -helbed

7603 10 00
 7603 20 00

Põllumajandustooted (1)

CN-kood 96	CN-kood 96
Elusad hobused, eeslid, muulad ja hobueeslid	0806 20 12
0101 20 10	0806 20 18
Piim ja koor, kontsentreerimata	Melonid, arbuusid ja papaiad
0401 10 10	0807 11 00
0401 10 90	0807 19 00
0401 20 11	
0401 20 19	Aprikoosid, kirsid, virsikud (sh nektariinid)
0401 20 91	0809 30 11 ⁽⁵⁾ ⁽¹²⁾
0401 20 99	0809 30 51 ⁽⁶⁾ ⁽¹²⁾
0401 30 11	
0401 30 19	Muu värske puuvili
0401 30 31	0810 90 40
0401 30 39	0810 90 85
0401 30 91	
0401 30 99	
Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir	Puuvili ja pähkliid, lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud
0403 10 11	0812 10 00
0403 10 13	0812 20 00
0403 10 19	0812 90 50
0403 10 31	0812 90 60
0403 10 33	0812 90 70
0403 10 39	0812 90 95
Kartulid, värsked või jahutatud	Kuivatatud puuvili
0701 90 51	0813 40 10
	0813 50 15
Kaunviljad, poetatud või mitte, värsked või jahutatud	0813 50 19
0708 10 20	0813 50 39
0708 10 95	0813 50 91
	0813 50 99
Muu köögivili, värske või jahutatud	
0709 51 90	Pipar perekonnast <i>Piper</i> ; perekondade <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuivatatud või purustatud viljad
0709 60 10	0904 20 10
Köögivili (kuumutamata või aurutatud või keedetud)	
0710 80 95	Sojaõli ja selle fraktsioonid
	1507 10 10
Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud köögivili	1507 10 90
0711 10 00	1507 90 10
0711 30 00	1507 90 90
0711 90 60	
0711 90 70	Päevalille-, saflori- ja puuvillaseemneõli
Datlid, viigimarjad, ananassid, avokaadod, guajaavid, mangod	1512 11 10
0804 20 90	1512 11 91
0804 30 00	1512 11 99
0804 40 20	1512 19 10
0804 40 90	1512 19 91
0804 40 95	1512 19 99
	1512 21 10
Viinamarjad, värsked või kuivatatud	1512 21 90
0806 10 29 ⁽³⁾ ⁽¹²⁾	1512 29 10
0806 20 11	1512 29 90

CN-kood 96	CN-kood 96
Rapsi-, rüpsi- ja sinepiõli ning nende fraktsioonid	2009 40 99
1514 10 10	2009 80 99
1514 10 90	
1514 90 10	Töötlemata tubakas; tubakajäätmed
1514 90 90	2401 10 10
	2401 10 20
	2401 10 41
Puuvili, päHKlid jm söödavad taimeosad	2401 10 49
2008 19 59	2401 10 60
	2401 20 10
	2401 20 20
Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)	2401 20 41
2009 20 99	2401 20 60
	2401 20 70

Põllumajandustooted (2)

CN-kood 96	CN-kood 96
Lõikelilled ja lillepungad	Muu köögivili, värsked või jahutatud
0603 10 55	0709 10 30 ⁽¹²⁾
0603 10 61	0709 30 00
0603 10 69 ⁽¹¹⁾	0709 40 00
	0709 51 10
Sibulad, šalotid, küüslauk, porrulauk	0709 51 50
0703 10 11	0709 70 00
0703 10 19	0709 90 10
0703 10 90	0709 90 20
0703 90 00	0709 90 40
	0709 90 50
Kapsas, lillkapsas, nuikapsas, lehtkapsas jms	0709 90 90
0704 10 05	Köögivili (kuumutamata või aurutatud või keedetud)
0704 10 10	0710 10 00
0704 10 80	0710 21 00
0704 20 00	0710 22 00
0704 90 10	0710 29 00
0704 90 90	0710 30 00
	0710 80 10
Salat (<i>Lactuca sativa</i>) ja sigur	0710 80 51
0705 11 05	0710 80 61
0705 11 10	0710 80 69
0705 11 80	0710 80 70
0705 19 00	0710 80 80
0705 21 00	0710 80 85
0705 29 00	0710 90 00
	Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud köögivili
Porgand, naeris, söögipeet, aed-piimjuur, juurseller	0711 20 10
0706 10 00	0711 40 00
0706 90 05	0711 90 40
0706 90 11	0711 90 90
0706 90 17	
0706 90 30	Kuivatatud köögivili, terve, tükeldatud, viilutatud või purustatud
0706 90 90	0712 20 00
	0712 30 00
	0712 90 30
Kaunviljad, poetatud või mitte, värsked või jahutatud	0712 90 50
0708 10 90	0712 90 90
0708 20 20	
0708 20 90	Maniokk, maranta, saalep, maapirn
0708 20 95	0714 90 11
0708 90 00	0714 90 19

CN-kood 96	CN-kood 96
Muud pähkliid, värsked või kuivatatud, kooritud või mitte	0811 90 80
0802 11 90	0811 90 95
0802 21 00	
0802 22 00	Puuvili ja pähkliid, lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud
0802 40 00	0812 90 10
	0812 90 20
Banaanid (sh jahubanaanid), värsked või kuivatatud	
0803 00 11	Kuivatatud puuvili
0803 00 90	0813 20 00
Datlid, viigimarjad, ananassid, avokaadod, guajaavid, mangod	
0804 20 10	Nisu ja meslin
	1001 90 10
Tsitrusviljad, värsked või kuivatatud	
0805 20 21 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	Tatar, hirss ja kanaari paelrohi; muu teravili
0805 20 23 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	1008 10 00
0805 20 25 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	1008 20 00
0805 20 27 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	1008 90 90
0805 20 29 ⁽¹⁾ ⁽¹²⁾	
0805 30 90	Jahu, pulber, helbed ja graanulid
0805 90 00	1105 10 00
	1105 20 00
Viinamarjad, värsked või kuivatatud	
0806 10 95	Jahu ja pulber kuivatatud kaunviljadest
0806 10 97	1106 10 00
	1106 30 10
Värsked õunad, pirnid ja küdooniad	1106 30 90
0808 10 10 ⁽¹²⁾	
0808 20 10 ⁽¹²⁾	Kalarasvad ja -õlid ning nende fraktsioonid
0808 20 90	1504 30 11
Aprikoosid, kirsid, virsikud (sh nektariinid)	
0809 10 10 ⁽¹²⁾	Muu töödeldud või konserveeritud liha või rups
0809 10 50 ⁽¹²⁾	1602 20 11
0809 20 19 ⁽¹²⁾	1602 20 19
0809 20 29 ⁽¹²⁾	1602 31 11
0809 30 11 ⁽⁷⁾ ⁽¹²⁾	1602 31 19
0809 30 19 ⁽¹²⁾	1602 31 30
0809 30 51 ⁽⁸⁾ ⁽¹²⁾	1602 31 90
0809 30 59 ⁽¹²⁾	1602 31 90
0809 40 40 ⁽¹²⁾	1602 32 19
	1602 32 30
Muu värsked puuvili	1602 32 90
0810 10 05	1602 39 29
0810 20 90	1602 39 40
0810 30 10	1602 39 80
0810 30 30	1602 41 90
0810 30 90	1602 42 90
0810 40 90	1602 90 31
0810 50 00	1602 90 72
	1602 90 76
Puuvili ja pähkliid, kuumutamata või aurutatud	
0811 20 11	Köögi- ja puuvili, pähkliid jm söödavad taimeosad
0811 20 31	2001 10 00
0811 20 39	2001 20 00
0811 20 59	2001 90 50
0811 90 11	2001 90 65
0811 90 19	2001 90 96
0811 90 39	
0811 90 75	

CN-kood 96	CN-kood 96
Seened ja trühvliid, töödeldud või konserveeritud	2008 80 50
2003 10 20	2008 80 70
2003 10 30	2008 80 91
2003 10 80	2008 80 99
2003 20 00	2008 99 23
	2008 99 25
Muu köögivilj, muul viisil töödeldud või konserveeritud	2008 99 26
2004 10 10	2008 99 28
2004 10 99	2008 99 36
2004 90 50	2008 99 45
2004 90 91	2008 99 46
2004 90 98	2008 99 49
	2008 99 53
Muu köögivilj, muul viisil töödeldud või konserveeritud	2008 99 55
2005 10 00	2008 99 61
2005 20 20	2008 99 62
2005 20 80	2008 99 68
2005 40 00	2008 99 72
2005 51 00	2008 99 74
2005 59 00	2008 99 79
	2008 99 99
Köögi- ja puuvili, pähkliid, puuviljakoores	Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)
2006 00 31	2009 11 19
2006 00 35	2009 11 91
2006 00 38	2009 19 19
2006 00 99	2009 19 91
	2009 19 99
Keedised, puuviljatarretised, marmelaadid, puuvilja- või pähkliipööres	2009 20 19
2007 10 91	2009 20 91
2007 99 93	2009 30 19
	2009 30 31
Puuvili, pähkliid jm söödavad taimeosad	2009 30 39
2008 11 94	2009 30 51
2008 11 98	2009 30 55
2008 19 19	2009 30 91
2008 19 95	2009 30 95
2008 19 99	2009 30 99
2008 20 51	2009 40 19
2008 20 59	2009 40 91
2008 20 71	2009 80 19
2008 20 79	2009 80 50
2008 20 91	2009 80 61
2008 20 99	2009 80 63
2008 30 11	2009 80 73
2008 30 39	2009 80 79
2008 30 51	2009 80 83
2008 30 59	2009 80 84
2008 40 11	2009 80 86
2008 40 21	2009 80 97
2008 40 29	2009 90 19
2008 40 39	2009 90 29
2008 60 11	2009 90 39
2008 60 31	2009 90 41
2008 60 39	2009 90 51
2008 60 59	2009 90 59
2008 60 69	2009 90 73
2008 60 79	2009 90 79
2008 60 99	2009 90 92
2008 70 11	2009 90 94
2008 70 31	2009 90 95
2008 70 39	2009 90 96
2008 70 59	2009 90 97
2008 80 11	2009 90 98
2008 80 31	
200	
8 80 39	Muud kääritatud joogid (nt õunasiider)
	2206 00 10

CN-kood 96

Veinisetel; viinakivi

2307 00 19

CN-kood 96

Taimsed materjalid ja jäätmed

2308 90 19

Põllumajandustooted (3)

Elussead

CN-kood 96

0103 91 10

0103 92 11

0103 92 19

Eluslambad ja -kitsed

0104 10 30

0104 10 80

0104 20 90

Eluskodulinnud, s.o kanad liigist *Gallus domesticus*, pardid, haned, kalkunid ja pärkanad

0105 11 11

0105 11 19

0105 11 91

0105 11 99

0105 12 00

0105 19 20

0105 19 90

0105 92 00

0105 93 00

0105 99 10

0105 99 20

0105 99 30

0105 99 50

Värske, jahutatud või külmutatud sealih

0203 11 10

0203 12 11

0203 12 19

0203 19 11

0203 19 13

0203 19 15

0203 19 55

0203 19 59

0203 21 10

0203 22 11

0203 22 19

0203 29 11

0203 29 13

0203 29 15

0203 29 55

0203 29 59

Värske, jahutatud või külmutatud lamba- ja kitseliha

0204 10 00

0204 21 00

0204 22 10

0204 22 30

0204 22 50

0204 22 90

0204 23 00

0204 30 00

0204 41 00

0204 42 10

0204 42 30

0204 42 50

0204 42 90

Elussead

0204 43 10

0204 43 90

0204 50 11

0204 50 13

0204 50 15

0204 50 19

0204 50 31

0204 50 39

0204 50 51

0204 50 53

0204 50 55

0204 50 59

0204 50 71

0204 50 79

Liha ja söödav rups

0207 11 10

0207 11 30

0207 11 90

0207 12 10

0207 12 90

0207 13 10

0207 13 20

0207 13 30

0207 13 40

0207 13 50

0207 13 60

0207 13 70

0207 13 99

0207 14 10

0207 14 20

0207 14 30

0207 14 40

0207 14 50

0207 14 60

0207 14 70

0207 14 99

0207 24 10

0207 24 90

0207 25 10

0207 25 90

0207 26 10

0207 26 20

0207 26 30

0207 26 40

0207 26 50

0207 26 60

0207 26 70

0207 26 80

0207 26 99

0207 27 10

0207 27 20

0207 27 30

0207 27 40

0207 27 50

0207 27 60

0207 27 70

0207 27 80

0207 27 99

0207 32 11

Elussead

0207 32 15
 0207 32 19
 0207 32 51
 0207 32 59
 0207 32 90
 0207 33 11
 0207 33 19
 0207 33 51
 0207 33 59
 0207 33 90
 0207 35 11
 0207 35 15
 0207 35 21
 0207 35 23
 0207 35 25
 0207 35 31
 0207 35 41
 0207 35 51
 0207 35 53
 0207 35 61
 0207 35 63
 0207 35 71
 0207 35 79
 0207 35 99
 0207 36 11
 0207 36 15
 0207 36 21
 0207 36 23
 0207 36 25
 0207 36 31
 0207 36 41
 0207 36 51
 0207 36 53
 0207 36 61
 0207 36 63
 0207 36 71
 0207 36 79
 0207 36 90

Tailihata searasv ja linnurasv

0209 00 11
 0209 00 19
 0209 00 30
 0209 00 90

Liha ja söödav rups, soolatud või soolvees

0210 11 11
 0210 11 19
 0210 11 31
 0210 11 39
 0210 11 90
 0210 12 11
 0210 12 19
 0210 12 90
 0210 19 10
 0210 19 20
 0210 19 30
 0210 19 40
 0210 19 51
 0210 19 59
 0210 19 60
 0210 19 70
 0210 19 81
 0210 19 89
 0210 19 90
 0210 90 11
 0210 90 19

Elussead

0210 90 21
 0210 90 29
 0210 90 31
 0210 90 39

Piim ja koor, kontsentreeritud

0402 91 11
 0402 91 19
 0402 91 31
 0402 91 39
 0402 91 51
 0402 91 59
 0402 91 91
 0402 91 99
 0402 99 11
 0402 99 19
 0402 99 31
 0402 99 39
 0402 99 91
 0402 99 99

Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir

0403 90 51
 0403 90 53
 0403 90 59
 0403 90 61
 0403 90 63
 0403 90 69

Vadak, kontsentreeritud või mitte

0404 10 48
 0404 10 52
 0404 10 54
 0404 10 56
 0404 10 58
 0404 10 62
 0404 10 72
 0404 10 74
 0404 10 76
 0404 10 78
 0404 10 82
 0404 10 84

Juust ja kohupiim

0406 10 20 ⁽¹¹⁾
 0406 10 80 ⁽¹¹⁾
 0406 20 90 ⁽¹¹⁾
 0406 30 10 ⁽¹¹⁾
 0406 30 31 ⁽¹¹⁾
 0406 30 39 ⁽¹¹⁾
 0406 30 90 ⁽¹¹⁾
 0406 40 90 ⁽¹¹⁾
 0406 90 01 ⁽¹¹⁾
 0406 90 21 ⁽¹¹⁾
 0406 90 50 ⁽¹¹⁾
 0406 90 69 ⁽¹¹⁾
 0406 90 78 ⁽¹¹⁾
 0406 90 86 ⁽¹¹⁾
 0406 90 87 ⁽¹¹⁾
 0406 90 88 ⁽¹¹⁾
 0406 90 93 ⁽¹¹⁾
 0406 90 99 ⁽¹¹⁾

Elussead

Koorega linnunad, värsked, konserveeritud või kuumtöödeldud

0407 00 11
0407 00 19
0407 00 30

Kooreta linnunad, rebud, värsked

0408 11 80
0408 19 81
0408 19 89
0408 91 80
0408 99 80

Looduslik mesi

0409 00 00

Tomatid, värsked või jahutatud

0702 00 15 ⁽¹²⁾
0702 00 20 ⁽¹²⁾
0702 00 25 ⁽¹²⁾
0702 00 30 ⁽¹²⁾
0702 00 35 ⁽¹²⁾
0702 00 40 ⁽¹²⁾
0702 00 45 ⁽¹²⁾
0702 00 50 ⁽¹²⁾

Kurgid ja kornišonid, värsked või jahutatud

0707 00 10 ⁽¹²⁾
0707 00 15 ⁽¹²⁾
0707 00 20 ⁽¹²⁾
0707 00 25 ⁽¹²⁾
0707 00 30 ⁽¹²⁾
0707 00 35 ⁽¹²⁾
0707 00 40 ⁽¹²⁾
0707 00 90

Muu köögivili, värske või jahutatud

0709 10 10 ⁽¹²⁾
0709 10 20 ⁽¹²⁾
0709 20 00
0709 90 39
0709 90 75 ⁽¹²⁾
0709 90 77 ⁽¹²⁾
0709 90 79 ⁽¹²⁾

Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud köögivili

0711 20 90

Kuivatatud köögivili, terve, tükeldatud, viilutatud või purustatud

0712 90 19

Maniokk, maranta, saalep, maapirn

0714 10 10
0714 10 91
0714 10 99
0714 20 90

Tsitrusviljad, värsked või kuivatatud

0805 10 37 ⁽²⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 38 ⁽²⁾ ⁽¹²⁾
0805 10 39 ⁽²⁾ ⁽¹²⁾

Elussead

0805 10 42 ⁽²⁾ ⁽¹²⁾0805 10 46 ⁽²⁾ ⁽¹²⁾

0805 10 82

0805 10 84

0805 10 86

0805 20 11 ⁽¹²⁾0805 20 13 ⁽¹²⁾0805 20 15 ⁽¹²⁾0805 20 17 ⁽¹²⁾0805 20 19 ⁽¹²⁾0805 20 21 ⁽¹⁰⁾ ⁽¹²⁾0805 20 23 ⁽¹⁰⁾ ⁽¹²⁾0805 20 25 ⁽¹⁰⁾ ⁽¹²⁾0805 20 27 ⁽¹⁰⁾ ⁽¹²⁾0805 20 29 ⁽¹⁰⁾ ⁽¹²⁾0805 20 31 ⁽¹²⁾0805 20 33 ⁽¹²⁾0805 20 35 ⁽¹²⁾0805 20 37 ⁽¹²⁾0805 20 39 ⁽¹²⁾

Viinamarjad, värsked või kuivatatud

0806 10 21 ⁽¹²⁾0806 10 29 ⁽⁴⁾ ⁽¹²⁾0806 10 30 ⁽¹²⁾0806 10 50 ⁽¹²⁾0806 10 61 ⁽¹²⁾0806 10 69 ⁽¹²⁾

0806 10 93

Aprikoosid, kirsid, virsikud (sh nektariinid)

0809 10 20 ⁽¹²⁾0809 10 30 ⁽¹²⁾0809 10 40 ⁽¹²⁾0809 20 11 ⁽¹²⁾0809 20 21 ⁽¹²⁾0809 20 31 ⁽¹²⁾0809 20 39 ⁽¹²⁾0809 20 41 ⁽¹²⁾0809 20 49 ⁽¹²⁾0809 20 51 ⁽¹²⁾0809 20 59 ⁽¹²⁾0809 20 61 ⁽¹²⁾0809 20 69 ⁽¹²⁾0809 20 71 ⁽¹²⁾0809 20 79 ⁽¹²⁾0809 30 21 ⁽¹²⁾0809 30 29 ⁽¹²⁾0809 30 31 ⁽¹²⁾0809 30 39 ⁽¹²⁾0809 30 41 ⁽¹²⁾0809 30 49 ⁽¹²⁾0809 40 20 ⁽¹²⁾0809 40 30 ⁽¹²⁾

Muu värske puuvili

0810 10 10

0810 10 80

0810 20 10

Puuvili ja pähkliid, kuumutamata või aurutatud

0811 10 11

0811 10 19

Elussead	Elussead
Nisu ja meslin	1104 22 92
1001 10 00	1104 22 99
1001 90 91	1104 29 11
1001 90 99	1104 29 15
	1104 29 19
	1104 29 31
Rukis	1104 29 35
1002 00 00	1104 29 39
	1104 29 51
Oder	1104 29 55
1003 00 10	1104 29 59
1003 00 90	1104 29 81
	1104 29 85
Kaer	1104 29 89
1004 00 00	1104 30 10
Tatar, hirss ja kanaari paelrohi; muu teravili	Jahu ja pulber kuivatatud kaunviljadest
1008 90 10	1106 20 10
	1106 20 90
Püülijahu nisust või meslinist	Linnased, röstitud või mitte
1101 00 11	1107 10 11
1101 00 15	1107 10 19
1101 00 90	1107 10 91
	1107 10 99
Püülijahu muudest teraviljadest kui nisu või meslin	1107 20 00
1102 10 00	
1102 90 10	Jaanikaunad, merevetikad jm vetikad, suhkrupeet
1102 90 30	1212 91 20
1102 90 90	1212 91 80
Tangud, lihtjahu ja graanulid teraviljast	
1103 11 10	Searasv (k.a seapekk) ja linnurasv
1103 11 90	1501 00 19
1103 12 00	
1103 19 10	Oliiviõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või mitte
1103 19 30	1509 10 10
1103 19 90	1509 10 90
1103 21 00	1509 90 00
1103 29 10	
1103 29 20	Muud õlid ja nende fraktsioonid
1103 29 30	1510 00 10
1103 29 90	1510 00 90
Muul viisil töödeldud viljaterad	
1104 11 10	Parkerasv (degraa)
1104 11 90	1522 00 31
1104 12 10	1522 00 39
1104 12 90	
1104 19 10	Vorstid jms tooted lihast või rupsist
1104 19 30	1601 00 91
1104 19 99	1601 00 99
1104 21 10	
1104 21 30	Muu töödeldud või konserveeritud liha või rups
1104 21 50	1602 10 00
1104 21 90	1602 20 90
1104 21 99	1602 32 11
1104 22 20	1602 39 21
1104 22 30	1602 41 10
1104 22 50	
1104 22 90	

Elussead

1602 42 10
 1602 49 11
 1602 49 13
 1602 49 15
 1602 49 19
 1602 49 30
 1602 49 50
 1602 49 90
 1602 50 31
 1602 50 39
 1602 50 80
 1602 90 10
 1602 90 41
 1602 90 51
 1602 90 69
 1602 90 74
 1602 90 78
 1602 90 98

Muu suhkur, sh keemiliselt puhas laktoos

1702 11 00
 1702 19 00

Makarontooted, keedetud, küpsetatud, täidetud või mitte

1902 20 30

Keedised, puuviljatarretised, marmelaadid, puuvilja- või pähklipüreed

2007 10 99
 2007 91 90
 2007 99 91
 2007 99 98

Puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad

2008 20 11
 2008 20 31
 2008 30 19
 2008 30 31
 2008 30 79
 2008 30 91
 2008 30 99
 2008 40 19
 2008 40 31
 2008 50 11
 2008 50 19
 2008 50 31
 2008 50 39
 2008 50 51
 2008 50 59
 2008 60 19
 2008 60 51
 2008 60 61
 2008 60 71
 2008 60 91
 2008 70 19
 2008 70 51
 2008 80 19
 2008 92 16
 2008 92 18
 2008 99 21
 2008 99 32
 2008 99 33
 2008 99 34
 2008 99 37
 2008 99 43

Elussead

Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)

2009 11 11
 2009 19 11
 2009 20 11
 2009 30 11
 2009 30 59
 2009 40 11
 2009 50 10
 2009 50 90
 2009 80 11
 2009 80 32
 2009 80 33
 2009 80 35
 2009 90 11
 2009 90 21
 2009 90 31

Mujal nimetamata toiduained

2106 90 51

Veinid värsketest viinamarjadest, sh kangendatud veinid

2204 10 19 ⁽¹¹⁾
 2204 10 99 ⁽¹¹⁾
 2204 21 10
 2204 21 81
 2204 21 82
 2204 21 98
 2204 21 99
 2204 29 10
 2204 29 58
 2204 29 75
 2204 29 98
 2204 29 99
 2204 30 10
 2204 30 92 ⁽¹²⁾
 2204 30 94 ⁽¹²⁾
 2204 30 96 ⁽¹²⁾
 2204 30 98 ⁽¹²⁾

Denatureerimata etüülalkohol

2208 20 40

Kliid, pebred jm jäägid

2302 30 10
 2302 30 90
 2302 40 10
 2302 40 90

Õlikook jm tahked jäägid

2306 90 19

Söödavalmistised

2309 10 13
 2309 10 15
 2309 10 19
 2309 10 33
 2309 10 39
 2309 10 51
 2309 10 53

Elussead

2309 10 59
2309 10 70
2309 90 33
2309 90 35
2309 90 39
2309 90 43
2309 90 49
2309 90 51
2309 90 53

Elussead

2309 90 59
2309 90 70

Albumiinid

3502 11 90
3502 19 90
3502 20 91
3502 20 99

Põllumajandustooted (4)

CN-kood 96

Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir

0403 10 51
0403 10 53
0403 10 59
0403 10 91
0403 10 93
0403 10 99
0403 90 71
0403 90 73
0403 90 79
0403 90 91
0403 90 93
0403 90 99

Või jm piimarasvad ja-õlid

0405 20 10
0405 20 30

Taimemahlad ja -ekstraktid; pektiinid

1302 20 10
1302 20 90

Margariin

1517 10 10
1517 90 10

Muu suhkur, sh keemiliselt puhas laktoos

1702 50 00
1702 90 10

Suhkrukondiitritooted (sh valge šokolaad)

1704 10 11
1704 10 19
1704 10 91
1704 10 99
1704 90 10
1704 90 30
1704 90 51
1704 90 55
1704 90 61
1704 90 65
1704 90 71
1704 90 75
1704 90 81
1704 90 99

Šokolaad jm toiduained

1806 10 15
1806 10 20

CN-kood 96

1806 10 30
1806 10 90
1806 20 10
1806 20 30
1806 20 50
1806 20 70
1806 20 80
1806 20 95
1806 31 00
1806 32 10
1806 32 90
1806 90 11
1806 90 19
1806 90 31
1806 90 39
1806 90 50
1806 90 60
1806 90 70
1806 90 90

Linnaseekstrakt; toiduained püüli- või lihtjahust

1901 10 00
1901 20 00
1901 90 11
1901 90 19
1901 90 99

Makarontooted, keedetud, küpsetatud, täidetud või mitte

1902 11 00
1902 19 10
1902 19 90
1902 20 91
1902 20 99
1902 30 10
1902 30 90
1902 40 10
1902 40 90

Tapiokk ja selle asendajad

1903 00 00

Toiduained

1904 10 10
1904 10 30
1904 10 90
1904 20 10
1904 20 91
1904 20 95

CN-kood 96	CN-kood 96
1904 20 99	2102 10 39
1904 90 10	2102 10 90
1904 90 90	2102 20 11
Leib, sai, saiakesed, pirukad, koogid, küpsised	Kastmed ja pooltooted nende valmistamiseks; maitseainesegud
1905 10 00	2103 20 00
1905 20 10	
1905 20 30	Jäätis
1905 20 90	2105 00 10
1905 30 11	2105 00 91
1905 30 19	2105 00 99
1905 30 30	
1905 30 51	Mujal nimetamata toiduained
1905 30 59	2106 10 20
1905 30 91	2106 10 80
1905 30 99	2106 90 10
1905 40 10	2106 90 20
1905 40 90	2106 90 98
1905 90 10	Vesi, sh mineraalvesi ja gaseeritud vesi
1905 90 20	2202 90 91
1905 90 30	2202 90 95
1905 90 40	2202 90 99
1905 90 45	
1905 90 55	Äädikas ja selle asendajad
1905 90 60	2209 00 11
1905 90 90	2209 00 19
Köögi- ja puuvili, pähklid	2209 00 91
2001 90 40	2209 00 99
Muu köögivili	
2004 10 91	Atsüklilised alkoholid ja nende halogeenimissaadused
Muu köögivili	2905 43 00
2005 20 10	2905 44 11
	2905 44 19
Puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad	2905 44 91
2008 99 85	2905 44 99
2008 99 91	2905 45 00
Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)	Lõhnaainesegud
2009 80 69	3302 10 10
	3302 10 21
Kohviekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid	3302 10 29
2101 11 11	
2101 11 19	Viimistlusained, värvimise kiirendajad ja värvifiksaatorid
2101 12 92	3809 10 10
2101 12 98	3809 10 30
2101 20 98	3809 10 50
2101 30 11	3809 10 90
2101 30 19	
2101 30 91	Valuvormide ja -kärnide sideained
2101 30 99	3824 60 11
Pärmid (aktiivsed ja mitteaktiivsed)	3824 60 19
2102 10 10	3824 60 91
2102 10 31	3824 60 99

Põllumajandustooted (5)

Lõikelilled ja lillepungad	2008 70 71 ⁽¹¹⁾
0603 10 15 ⁽¹¹⁾	2008 70 79 ⁽¹¹⁾
0603 10 29 ⁽¹¹⁾	2008 70 92 ⁽¹¹⁾
0603 10 51 ⁽¹¹⁾	2008 70 94 ⁽¹¹⁾
0603 10 65 ⁽¹¹⁾	2008 70 99 ⁽¹¹⁾
0603 90 00 ⁽¹¹⁾	2008 92 59 ⁽¹¹⁾
	2008 92 72 ⁽¹¹⁾
	2008 92 74 ⁽¹¹⁾
Puuvili ja pähklid, kuumutamata või aurutatud	2008 92 78 ⁽¹¹⁾
0811 10 90 ⁽¹¹⁾	2008 92 98 ⁽¹¹⁾
Puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad	
2008 40 51 ⁽¹¹⁾	Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)
2008 40 59 ⁽¹¹⁾	2009 11 99 ⁽¹¹⁾
2008 40 71 ⁽¹¹⁾	2009 40 30 ⁽¹¹⁾
2008 40 79 ⁽¹¹⁾	2009 70 11 ⁽¹¹⁾
2008 40 91 ⁽¹¹⁾	2009 70 19 ⁽¹¹⁾
2008 40 99 ⁽¹¹⁾	2009 70 30 ⁽¹¹⁾
2008 50 61 ⁽¹¹⁾	2009 70 91 ⁽¹¹⁾
2008 50 69 ⁽¹¹⁾	2009 70 93 ⁽¹¹⁾
2008 50 71 ⁽¹¹⁾	2009 70 99 ⁽¹¹⁾
2008 50 79 ⁽¹¹⁾	
2008 50 92 ⁽¹¹⁾	Veinid värsketest viinamarjadest, sh kangendatud veinid
2008 50 94 ⁽¹¹⁾	2204 21 79 ⁽¹¹⁾
2008 50 99 ⁽¹¹⁾	2204 21 80 ⁽¹¹⁾
2008 70 61 ⁽¹¹⁾	2204 21 83 ⁽¹¹⁾
2008 70 69 ⁽¹¹⁾	2204 21 84 ⁽¹¹⁾

Põllumajandustooted (6)

CN-kood 96	0202 30 50
Elusveised	0202 30 90
0102 90 05	Söödav veise-, sea-, lamba- ja kitserups
0102 90 21	
0102 90 29	0206 10 95
0102 90 41	0206 29 91
0102 90 49	0206 29 99
0102 90 51	
0102 90 59	Liha ja söödav rups, soolatud või soolvees
0102 90 61	0210 20 10
0102 90 69	0210 20 90
0102 90 71	0210 90 41
0102 90 79	0210 90 49
Värske või jahutatud veiseliha	0210 90 90
0201 10 00	
0201 20 20	Piim ja koor, kontsentreeritud
0201 20 30	0402 10 11
0201 20 50	0402 10 19
0201 20 90	0402 10 91
0201 30 00	0402 10 99
Külmutatud veiseliha	0402 21 11
0202 10 00	0402 21 17
0202 20 10	0402 21 19
0202 20 30	0402 21 91
0202 20 50	0402 21 99
0202 20 90	0402 29 11
0202 30 10	0402 29 15

CN-kood 96	CN-kood 96
0402 29 19	Tsitrusviljad, värsked või kuivatatud
0402 29 91	0805 10 01 ⁽¹²⁾
0402 29 99	0805 10 05 ⁽¹²⁾
Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir	0805 10 09 ⁽¹²⁾
0403 90 11	0805 10 11 ⁽¹²⁾
0403 90 13	0805 10 15 ⁽²⁾
0403 90 19	0805 10 19 ⁽²⁾
0403 90 31	0805 10 21 ⁽²⁾
0403 90 33	0805 10 25 ⁽¹²⁾
0403 90 39	0805 10 29 ⁽¹²⁾
Vadak, kontsentreeritud või mitte	0805 10 31 ⁽¹²⁾
0404 10 02	0805 10 33 ⁽¹²⁾
0404 10 04	0805 10 35 ⁽¹²⁾
0404 10 06	0805 10 37 ⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0404 10 12	0805 10 38 ⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0404 10 14	0805 10 39 ⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0404 10 16	0805 10 42 ⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0404 10 26	0805 10 44 ⁽¹²⁾
0404 10 28	0805 10 46 ⁽⁹⁾ ⁽¹²⁾
0404 10 32	0805 10 51 ⁽²⁾
0404 10 34	0805 10 55 ⁽²⁾
0404 10 36	0805 10 59 ⁽²⁾
0404 10 38	0805 10 61 ⁽²⁾
0404 90 21	0805 10 65 ⁽²⁾
0404 90 23	0805 10 69 ⁽²⁾
0404 90 29	0805 30 20 ⁽²⁾
0404 90 81	0805 30 30 ⁽²⁾
0404 90 83	0805 30 40 ⁽²⁾
0404 90 89	Viinamarjad, värsked või kuivatatud
Või jm piimarasvad ja -õlid	0806 10 40 ⁽²⁾
0405 10 11	Värsked õunad, pirnid ja küdooniad
0405 10 30	0808 10 51 ⁽¹²⁾
0405 10 50	0808 10 53 ⁽¹²⁾
0405 10 90	0808 10 59 ⁽¹²⁾
0405 20 90	0808 10 61 ⁽¹²⁾
0405 90 10	0808 10 63 ⁽¹²⁾
0405 90 90	0808 10 69 ⁽¹²⁾
Lõikelilled ja lillepungad	0808 10 71 ⁽¹²⁾
0603 10 11	0808 10 73 ⁽¹²⁾
0603 10 13	0808 10 79 ⁽¹²⁾
0603 10 21	0808 10 92 ⁽¹²⁾
0603 10 25	0808 10 94 ⁽¹²⁾
0603 10 53	0808 10 98 ⁽¹²⁾
Muu köögivili, värsked või jahutatud	0808 20 31 ⁽¹²⁾
0709 90 60	0808 20 37 ⁽¹²⁾
Köögivili (kuumutamata või aurutatud või keedetud)	0808 20 41 ⁽¹²⁾
0710 40 00	0808 20 47 ⁽¹²⁾
Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud köögivili	0808 20 51 ⁽¹²⁾
0711 90 30	0808 20 57 ⁽¹²⁾
Banaanid (sh jahubanaanid), värsked või kuivatatud	0808 20 67 ⁽¹²⁾
0803 00 19	Mais
	1005 10 90
	1005 90 00
	Riis
	1006 10 10
	1006 10 21
	1006 10 23
	1006 10 25
	1006 10 27
	1006 10 92
	1006 10 94
	1006 10 96

CN-kood 96	CN-kood 96
1006 10 98	Nisugluteen, kuivatatud või mitte
1006 20 11	1109 00 00
1006 20 13	
1006 20 15	Muu töödeldud või konserveeritud liha või rups
1006 20 17	1602 50 10
1006 20 92	1602 90 61
1006 20 94	
1006 20 96	Roo- ja peedisuhkur ja keemiliselt puhas sahharoos
1006 20 98	1701 11 10
1006 30 21	1701 11 90
1006 30 23	1701 12 10
1006 30 25	1701 12 90
1006 30 27	1701 91 00
1006 30 42	1701 99 10
1006 30 44	1701 99 90
1006 30 46	
1006 30 48	Muu suhkur, sh keemiliselt puhas laktoos
1006 30 61	1702 20 10
1006 30 63	1702 20 90
1006 30 65	1702 30 10
1006 30 67	1702 30 51
1006 30 92	1702 30 59
1006 30 94	1702 30 91
1006 30 96	1702 30 99
1006 30 98	1702 40 10
1006 40 00	1702 40 90
	1702 60 10
Terasorgo	1702 60 90
1007 00 10	1702 90 30
1007 00 90	1702 90 50
	1702 90 60
Püülijahu muudest teraviljadest kui nisu või meslin	1702 90 71
1102 20 10	1702 90 75
1102 20 90	1702 90 79
1102 30 00	1702 90 80
	1702 90 99
Tangud, lihtjahu ja graanulid teraviljast	
1103 13 10	Köögi- ja puuvili, pähkliid jm söödavad taimeosad
1103 13 90	2001 90 30
1103 14 00	
1103 29 40	Töödeldud või konserveeritud tomatid
1103 29 50	2002 10 10
	2002 10 90
Muul viisil töödeldud viljaterad	2002 90 11
1104 19 50	2002 90 19
1104 19 91	2002 90 31
1104 23 10	2002 90 39
1104 23 30	2002 90 91
1104 23 90	2002 90 99
1104 23 99	
1104 30 90	
Tärklis; inuliin	
1108 11 00	Muu töödeldud või konserveeritud köögivili
1108 12 00	2004 90 10
1108 13 00	
1108 14 00	Muu töödeldud või konserveeritud köögivili
1108 19 10	2005 60 00
1108 19 90	2005 80 00
1108 20 00	

CN-kood 96	CN-kood 96
Keedised, puuviljatarretised, marmelaadid, puuvilja- või päklikipüreed	Veinid värsketest viinamarjadest, sh kangendatud veinid
2007 10 10	2204 21 94
2007 91 10	2204 29 62
2007 91 30	2204 29 64
2007 99 10	2204 29 65
2007 99 20	2204 29 83
2007 99 31	2204 29 84
2007 99 33	2204 29 94
2007 99 35	
2007 99 39	Vermut jm veinid värsketest viinamarjadest
2007 99 51	2205 10 10
2007 99 55	2205 10 90
2007 99 58	2205 90 10
	2205 90 90
Puuvili, päklikid jm söödavad taimeosad	
2008 30 55	Denatureerimata etüülalkohol
2008 30 75	2207 10 00
2008 92 51	2207 20 00
2008 92 76	
2008 92 92	Denatureerimata etüülalkohol
2008 92 93	2208 40 10
2008 92 94	2208 40 90
2008 92 96	2208 90 91
2008 92 97	2208 90 99
Puuviljamahl (k.a viinamarjavirre)	
2009 40 93	Kliid, pebred jm jäägid
2009 60 11 ⁽¹²⁾	2302 10 10
2009 60 19 ⁽¹²⁾	2302 10 90
2009 60 51 ⁽¹²⁾	2302 20 10
2009 60 59 ⁽¹²⁾	2302 20 90
2009 60 71 ⁽¹²⁾	
2009 60 79 ⁽¹²⁾	Tärglase valmistamisel tekkivad jms jäägid
2009 60 90 ⁽¹²⁾	2303 10 11
2009 80 71	
2009 90 49	Dekstriinid jm modifitseeritud tärglased
2009 90 71	3505 10 10
Mujal nimetamata toiduained	3505 10 90
2106 90 30	3505 20 10
2106 90 55	3505 20 30
2106 90 59	3505 20 50
	3505 20 90

Põllumajandustooted (7)

CN-kood 96	CN-kood 96
Juust ja kohupiim	0406 90 19
0406 20 10	0406 90 23
0406 40 10	0406 90 25
0406 40 50	0406 90 27
0406 90 02	0406 90 29
0406 90 03	0406 90 31
0406 90 04	0406 90 33
0406 90 05	0406 90 35
0406 90 06	0406 90 37
0406 90 07	0406 90 39
0406 90 08	0406 90 61
0406 90 09	0406 90 63
0406 90 12	0406 90 73
0406 90 14	0406 90 75
0406 90 16	0406 90 76
0406 90 18	0406 90 79
	0406 90 81

CN-kood 96

0406 90 82
0406 90 84
0406 90 85

Veinid värsketest viinamarjadest, sh kangendatud veinid

2204 10 11
2204 10 91
2204 21 11
2204 21 12
2204 21 13
2204 21 17
2204 21 18
2204 21 19
2204 21 22
2204 21 24
2204 21 26
2204 21 27
2204 21 28
2204 21 32
2204 21 34
2204 21 36
2204 21 37
2204 21 38
2204 21 42
2204 21 43
2204 21 44
2204 21 46
2204 21 47
2204 21 48
2204 21 62
2204 21 66
2204 21 67
2204 21 68
2204 21 69
2204 21 71
2204 21 74
2204 21 76
2204 21 77
2204 21 78
2204 21 87
2204 21 88
2204 21 89
2204 21 91
2204 21 92
2204 21 93
2204 21 95

CN-kood 96

2204 21 96
2204 21 97
2204 29 12
2204 29 13
2204 29 17
2204 29 18
2204 29 42
2204 29 43
2204 29 44
2204 29 46
2204 29 47
2204 29 48
2204 29 71
2204 29 72
2204 29 81
2204 29 82
2204 29 87
2204 29 88
2204 29 89
2204 29 91
2204 29 92
2204 29 93
2204 29 95
2204 29 96
2204 29 97

Denatureerimata etüülalkohol

2208 20 12
2208 20 14
2208 20 26
2208 20 27
2208 20 62
2208 20 64
2208 20 86
2208 20 87
2208 30 11
2208 30 19
2208 30 32
2208 30 38
2208 30 52
2208 30 58
2208 30 72
2208 30 78
2208 90 41
2208 90 45
2208 90 52

Joonealused märkused

CN-kood 96

⁽¹⁾ 16.05–15.09.⁽²⁾ 1.06–15.10.⁽³⁾ 1.01–31.05, välja arvatud sort Emperor.⁽⁴⁾ Sort Emperor või 1.06–31.12.⁽⁵⁾ 1.01–31.03.⁽⁶⁾ 1.10–31.12.⁽⁷⁾ 1.04–31.12.⁽⁸⁾ 1.01–30.09.⁽⁹⁾ 16.10–31.05.⁽¹⁰⁾ 16.09–15.05.⁽¹¹⁾ Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu järgi kohaldatakse igal aastal asjakohaste põhikoguste suhtes aastast kasvutegurit.⁽¹²⁾ Euroopa Ühenduse ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu järgi tuleb koguseline tollimaks täielikult tasuda, kui ei saavutata asjakohast hinda piiril.

1. protokollis XIV lisa

KALATOOTED, MILLE SUHTES ARTIKLI 6 LÕIGET 3 AJUTISELT EI KOHALDATA

Kalatooted (1)

CN-kood 96	CN-kood 96
Eluskala	0303 42 32
0301 10 90	0303 42 38
0301 92 00	0303 42 52
0301 99 11	0303 42 58
	0303 43 11
Värske või jahutatud kala, v.a kalafilee	0303 43 13
0302 12 00	0303 43 19
0302 31 10	0303 49 21
0302 32 10	0303 49 23
0302 33 10	0303 49 29
0302 39 11	0303 49 41
0302 39 19	0303 49 43
0302 66 00	0303 49 49
0302 69 21	0303 76 00
	0303 79 21
	0303 79 23
Külmutatud kala, v.a kalafilee	0303 79 29
0303 10 00	
0303 22 00	Kalafilee jm kalaliha
0303 41 11	0304 10 13
0303 41 13	0304 20 13
0303 41 19	
0303 42 12	Makarontooted, keedetud, küpsetatud, täidetud või mitte
0303 42 18	1902 20 10

Kalatooted (2)

CN-kood 96	CN-kood 96
Eluskala	0302 69 99
0301 91 10	0302 70 00
0301 93 00	
0301 99 19	Külmutatud kala, v.a kalafilee
Värske või jahutatud kala, v.a kalafilee	0303 21 10
0302 11 10	0303 29 00
0302 19 00	0303 31 10
0302 21 10	0303 31 30
0302 21 30	0303 33 00
0302 22 00	0303 39 10
0302 62 00	0303 72 00
0302 63 00	0303 73 00
0302 65 20	0303 75 20
0302 65 50	0303 75 50
0302 65 90	0303 75 90
0302 69 11	0303 79 11
0302 69 19	0303 79 19
0302 69 31	0303 79 35
0302 69 33	0303 79 37
0302 69 41	0303 79 45
0302 69 45	0303 79 51
0302 69 51	0303 79 60
0302 69 85	0303 79 62
0302 69 86	0303 79 83
0302 69 92	0303 79 85
	0303 79 87
	0303 79 92

CN-kood 96

0303 79 93
 0303 79 94
 0303 79 96
 0303 80 00

Kalafilee jm kalaliha

0304 10 19
 0304 10 91
 0304 20 19
 0304 20 21
 0304 20 29
 0304 20 31
 0304 20 33
 0304 20 35
 0304 20 37
 0304 20 41
 0304 20 43
 0304 20 61
 0304 20 69
 0304 20 71
 0304 20 73
 0304 20 87
 0304 20 91
 0304 90 10
 0304 90 31
 0304 90 39
 0304 90 41
 0304 90 45
 0304 90 57
 0304 90 59
 0304 90 97

Kuivatatud, soolatud või soolvees kala; suitsutatud kala

0305 42 00
 0305 59 50
 0305 59 70
 0305 63 00
 0305 69 30
 0305 69 50
 0305 69 90

Vähilaadsed, kooses või mitte, elusad, värsked

0306 11 10
 0306 11 90
 0306 12 10
 0306 12 90
 0306 13 10
 0306 13 90
 0306 14 10
 0306 14 30
 0306 14 90
 0306 19 10
 0306 19 90
 0306 21 00
 0306 22 10
 0306 22 91
 0306 22 99
 0306 23 10
 0306 23 90
 0306 24 10
 0306 24 30
 0306 24 90
 0306 29 10
 0306 29 90

CN-kood 96

Molluskid, kooses või mitte, elusad, värsked

0307 10 90
 0307 21 00
 0307 29 10
 0307 29 90
 0307 31 10
 0307 31 90
 0307 39 10
 0307 39 90
 0307 41 10
 0307 41 91
 0307 41 99
 0307 49 01
 0307 49 11
 0307 49 18
 0307 49 31
 0307 49 33
 0307 49 35
 0307 49 38
 0307 49 51
 0307 49 59
 0307 49 71
 0307 49 91
 0307 49 99
 0307 51 00
 0307 59 10
 0307 59 90
 0307 91 00
 0307 99 11
 0307 99 13
 0307 99 15
 0307 99 18
 0307 99 90

Töödeldud või konserveeritud kala; kaaviar ja selle asendajad

1604 11 00
 1604 13 90
 1604 15 11
 1604 15 19
 1604 15 90
 1604 19 10
 1604 19 50
 1604 19 91
 1604 19 92
 1604 19 93
 1604 19 94
 1604 19 95
 1604 19 98
 1604 20 05
 1604 20 10
 1604 20 30
 1604 30 10
 1604 30 90

Vähilaadsed, molluskid jm veeselgrootud

1605 10 00
 1605 20 10
 1605 20 91
 1605 20 99
 1605 30 00
 1605 40 00
 1605 90 11
 1605 90 19
 1605 90 30
 1605 90 90

Kalatooted (3)

CN-kood 96	CN-kood 96
Eluskala	Kalafilee jm kalaliha
0301 91 90	0304 10 11
	0304 20 11
	0304 20 57
Värske või jahutatud kala, v.a kalafilee	0304 20 59
0302 11 90	0304 90 47
	0304 90 49
Külmutatud kala, v.a kalafilee	Töödeldud või konserveeritud kala; kaaviar ja selle asendajad
0303 21 90	1604 13 11

Kalatooted (4)

CN-kood 96	CN-kood 96
Eluskala	0303 60 11
0301 99 90	0303 60 19
	0303 60 90
Värske või jahutatud kala, v.a kalafilee	0303 71 10
0302 21 90	0303 71 30
0302 23 00	0303 71 90
0302 29 10	0303 71 98
0302 29 90	0303 74 10
0302 31 90	0303 74 20
0302 32 90	0303 74 90
0302 33 90	0303 77 00
0302 39 91	0303 79 31
0302 39 99	0303 79 41
0302 40 05	0303 79 55
0302 40 98	0303 79 65
0302 50 10	0303 79 71
0302 50 90	0303 79 75
0302 61 10	0303 79 91
0302 61 30	0303 79 95
0302 61 90	
0302 61 98	Kalafilee jm kalaliha
0302 64 05	0304 10 31
0302 64 98	0304 10 33
0302 69 25	0304 10 35
0302 69 35	0304 10 38
0302 69 55	0304 10 94
0302 69 61	0304 10 96
0302 69 75	0304 10 98
0302 69 87	0304 20 45
0302 69 91	0304 20 51
0302 69 93	0304 20 53
0302 69 94	0304 20 75
0302 69 95	0304 20 79
Külmutatud kala, v.a kalafilee	0304 20 81
0303 31 90	0304 20 85
0303 32 00	0304 20 96
0303 39 20	0304 90 05
0303 39 30	0304 90 20
0303 39 80	0304 90 27
0303 41 90	0304 90 35
0303 42 90	0304 90 38
0303 43 90	0304 90 51
0303 49 90	0304 90 55
0303 50 05	0304 90 61
0303 50 98	0304 90 65

CN-kood 96	CN-kood 96
Kuivatatud, soolatud või soolvees kala; suitsutatud kala	0305 69 10
0305 10 00	0305 69 20
0305 20 00	
0305 30 11	Vähilaadsed, kooses või mitte, elusad, värsked
0305 30 19	0306 13 30
0305 30 30	0306 19 30
0305 30 50	0306 23 31
0305 30 90	0306 23 39
0305 41 00	0306 29 30
0305 49 10	
0305 49 20	Töödeldud või konserveeritud kala; kaaviar ja selle asendajad
0305 49 30	1604 12 10
0305 49 45	1604 12 91
0305 49 50	1604 12 99
0305 49 80	1604 14 12
0305 51 10	1604 14 14
0305 51 90	1604 14 16
0305 59 11	1604 14 18
0305 59 19	1604 14 90
0305 59 30	1604 19 31
0305 59 60	1604 19 39
0305 59 90	1604 20 70
0305 61 00	
0305 62 00	

Kalatooted (5)

CN-kood 96	CN-kood 96
Värsked või jahutatud kala, v.a kalafilee	Kalafilee jm kalaliha
0302 69 65	0304 20 83
0302 69 81	
Külmutatud kala, v.a kalafilee	Töödeldud või konserveeritud kala; kaaviar ja selle asendajad
	1604 13 19
	1604 16 00
	1604 20 40
	1604 20 50
	1604 20 90
0303 78 10	
0303 78 90	
0303 79 81	

1. protokoll XV lisa

ÜHISDEKLARATSIOON PÄRITOLU KUMULATSIOONI KOHTA

Lepinguosalised lepivad kokku, et 1. protokoll artikli 6 lõike 11 rakendamisel kohaldatakse järgmisi mõisteid:

arengumaa – mis tahes riik, keda OECD arenguabikomitee on sellisena määratlenud, välja arvatud suure sissetulekuga riigid ja riigid, kelle RKT ületas 1992. aastal kehtinud hindade alusel 100 miljardit USA dollarit;

ühtsesse geograafilisse tervikusse kuuluvad naaberarengumaad –

Aafrikas: Alžeeria, Egiptus, Liibüa, Maroko, Tuneesia;

Kariibi mere piirkonnas: Colombia, Costa Rica, Kuuba, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Panama, Venezuela;

Vaikse ookeani piirkonnas: Nauru.

2. PROTOKOLL

artikli 9 rakendamise kohta

1. Lepinguosalised on ühel meelel, et artiklis 8 ettenähtud kaitsemeetmete rakendamist tuleks püüda igati vältida.

2. Mõlemad lepinguosalised on veendunud, et artikli 9 lõigete 4 ja 5 rakendamine võimaldab neil aegsasti avastada tekkida võivad raskusi ja kõiki asjakohaseid tegureid arvesse võttes võimalust mööda vältida selliste meetmete rakendamist, mida ühendus meeldi ei võtaks nende suhtes, kellega ta kaupleb sooduskorras.

3. Mõlemad lepinguosalised tunnustavad vajadust rakendada artikli 9 lõike 4 kohast elteatamiskorda, mille eesmärk on tundlike toodete puhul vähendada kaitsemeetmete äkilise või ootamatu rakendamise ohtu. See võimaldab korrapäraselt vahetada kaubandusteavet ja samal ajal korrapäraselt nõu pidada. Seeläbi saavad lepinguosalised täpselt jälgida suundumusi tundlikes valdkondades ja avastada tekkida võivad raskusi.

4. Sellest tuleneb kaks menetlust:

a) *Statistika jälgimine*

Ilma et see piiraks sisemeetmeid, mida ühendus võib kohaldada oma impordi jälgimiseks, nähakse artikli 9 lõikes 4 ette sisse seada kord, mille eesmärk on jälgida AKVst ühendusse toimuva ekspordi statistikat ja seeläbi hõlbustada turgu häirida võivate tegurite uurimist.

See kord, mille ainus eesmärk on hõlbustada teabevahetust lepinguosaliste vahel, peaks piirduma üksnes toodetega, mida ühendus käsitleb enda jaoks riskikaubana.

Korda rakendatakse ühisel kokkuleppel selle teabe põhjal, mis ühendus esitab, võttes abiks statistilise teabe, mille AKV riigid edastavad komisjonile viimase palvel.

Selle korra tõhusaks rakendamiseks on vaja, et asjaomased AKV riigid esitaksid komisjonile võimalust mööda igal kuul statistika, mis käsitleb ühenduse arvates tundlike toodete

ekspordi AKV riikidest ühendusse ja igasse selle liikmesriiki.

b) *Korrapärane nõupidamine*

Eespool nimetatud statistika jälgimine võimaldab lepinguosalistel paremini jälgida neid kaubandussuundumusi, mis võivad põhjustada muret. Selle teabe põhjal ja kooskõlas artikli 9 lõikega 5 on ühendusel ja AKV riikidel võimalus korrapäraselt nõu pidada, et tagada kõnealuse artikli eesmärkide saavutamine. Nõu peetakse emma-kumma lepinguosalise palvel.

5. Kui tekivad artiklis 8 ettenähtud kaitsemeetmete kohaldamise tingimused, on ühendus kohustatud kooskõlas artikli 9 lõikega 1, mis käsitleb eelnevat nõupidamist kaitsemeetmete kohaldamise üle, hakkama asjaomaste AKV riikidega viivitamata nõu pidama, andes neile kogu selliseks nõupidamiseks vajaliku teabe, eelkõige vajalikud andmed, mille põhjal on võimalik otsustada, mil määral teatava toote import ühest või mitmest AKV riigist on kahjustanud või ähvardab kahjustada samasuguste või otseselt konkureerivate toodete tootjaid ühenduses või põhjustada tõsisid häireid ühenduse mis tahes majandusvaldkonnas või raskusi, mis võivad tõsiselt halvendada majanduse olukorda mõnes ühenduse piirkonnas.

6. Kui vahepeal ei ole ühe või mitme asjaomase AKV riigiga teisti kokku lepitud, võivad ühenduse pädevad asutused selliseks nõupidamiseks ettenähtud 21 päeva möödudes võtta artikli 8 rakendamiseks sobivad meetmed. Nendest meetmetest teatatakse AKV riikidele viivitamata ja need jõustuvad kohe.

7. Selle korra kohaldamine ei piira meetmeid, mida võidakse võtta artikli 9 lõikes 3 määratletud eriasjaoludel. Sel juhul antakse AKV riikidele viivitamata kogu vajalik teave.

8. Sel juhul pööratakse lepingu artikli 2 kohaselt erilist tähelepanu AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide huvidele.

3. PROTOKOLL,

mis sisaldab AKV-suhkrut käsitleva 3. protokoli teksti,

mis on esitatud 28. veebruaril 1975 allakirjutatud AKV-EMÜ Lomé konventsioonis, ja sellele konventsioonile lisatud asjakohaseid deklaratsioone

3. PROTOKOLL

AKV-suhkru kohta

Artikkel 1

1. Ühendus kohustub määramata aja jooksul tagatud hindadega ostma ja importima kindla koguse toorest või valget roosuhkrut, mis pärineb AKV riikidest ja mida kõnealused riigid kohustuvad talle tarnima.

2. Konventsiooni artikli 10 kaitsetsätet ei kohaldata. Käesolevat protokoli rakendatakse suhkruturu ühise korralduse raames, mis siiski ei piira mingil viisil ühenduse lõike 1 kohast kohustust.

Artikkel 2

1. Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, ei või ükski käesoleva protokoli muudatus jõustuda enne, kui konventsiooni jõustumiskuupäevast on möödunud viis aastat. Pärast seda tehtavad muudatused jõustuvad kokkulepitaval ajal.

2. Artiklis 1 osutatud kohustuse rakendamistingimused vaadatakse uuesti läbi enne nende seitsmenda kohaldamisaasta lõppu.

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud roosuhkrukogused, mis on väljendatud valge suhkru tonnidenä, edaspidi "kokkulepitud kogused", mis tuleb tarnida igal artikli 4 lõikes 1 märgitud 12kuulisel ajavahemikul, on järgmised:

Barbados	49 300
Fidži	163 600
Guyana	157 700
Jamaica	118 300
Kenya	5 000
Madagaskar	10 000
Malawi	20 000

Mauritius	487 200
Svaasimaa	116 400
Tansaania	10 000
Trinidad ja Tobago	69 000
Uganda	5 000
Kongo Rahvavabariik	10 000

2. Kui artiklist 7 ei tulene teisiti, ei või neid koguseid iga üksiku asjaomase riigi nõusolekuta vähendada.

3. Sellest olenemata on valge suhkru tonnides väljendatud kokkulepitud kogused 30. juunini 1975 järgmised:

Barbados	29 600
Fidži	25 600
Guyana	29 600
Jamaica	83 800
Madagaskar	2 000
Mauritius	65 300
Svaasimaa	19 700
Trinidad ja Tobago	54 200

Artikkel 4

1. Igal 12kuulisel ajavahemikul 1. juulist 30. juunini (kaasa arvatud), edaspidi "tarneperiood", kohustuvad suhkrut eksportivad AKV riigid tarnima artikli 3 lõikes 1 osutatud kogused, kui artikli 7 kohaldamisel tehtavatest kohandustest ei tulene teisiti. Samasugune kohustus kehtib koguste kohta, mis on artikli 3 lõikes 3 märgitud 30. juunile 1975 eelnevaks ajaks, mida käsitletakse samuti tarneperioodina.

2. Artikli 3 lõikes 3 osutatud 30. juunini 1975 tarnitavad koguste hulka loetakse lastimissadamast või raskesti ligipääsetavate riikide puhul üle piiride teel olevad tarded.

3. AKV roosuhkru tarnete suhtes kohaldatakse 30. juunini 1975 neid tagatud hindu, mida kohaldatakse 1. juulil 1975 algaval tarneperioodil. Samamoodi võib toimida edasiste tarneperioodide puhul.

Artikkel 5

1. Valget suhkrut ja toorsuhkrut müüakse ühenduse turul ostjate ja müüjate vahel vabalt kokkulepitavate hindadega.

2. Ühendus ei sekku, kui liikmesriik lubab oma territooriumil kõrgemaid müügihindu kui ühenduse künnishind.

3. Ühendus kohustub kokkulepitud koguste piires ostma tagatud hinnaga valget suhkrut või toorsuhkrut, mida ei või ühenduses müüa tagatud hinnaga samaväärse ega sellest kõrgema hinnaga.

4. Arvestusühikutes väljendatud tagatud hind tähistab pakkimata suhkru CIF-hinda ühenduse Euroopa sadamates ja see määratakse tavaomadustega suhkrule. See lepitakse kokku igal aastal ühenduses valitseva hinnataseme piires, võttes arvesse kõiki vajalikke majandustegureid, ja kinnitatakse hiljemalt asjakohasele tarneperioodile eelnevalt 1. maiks.

Artikkel 6

Artikli 5 lõikes 3 osutatud ostmine tagatud hinnaga kindlustatakse sekkumisametite või muude ühenduse määratud esindajate kaudu.

Artikkel 7

1. Kui suhkrut eksportiv AKV riik ei suuda mõnel tarneperioodil oma kokkulepitud kogust vääramatul jõu tõttu täielikult tarnida, võimaldab komisjon asjaomase riigi palvel vajalikul määral täiendavat tarneaega.

2. Kui suhkrut eksportiv AKV riik teatab tarneperioodil komisjonile, et ta ei suuda oma kokkulepitud kogust täielikult tarnida ja

et ta ei soovi lõikes 1 sätestatud lisaega, jaotab komisjon puudu jäägi kõnealuse tarneperioodi jooksul ümber. Komisjon peab enne ümberjaotamist nõu asjaomaste riikidega.

3. Kui suhkrut eksportiv AKV riik ei suuda mõnel tarneperioodil oma kokkulepitud kogust täielikult tarnida muul põhjusel kui vääramatul jõud, vähendatakse seda kogust igal edasisel tarneperioodil tarnimata jäänud koguse võrra.

4. Komisjon võib otsustada, et edasisteks tarneperioodideks jaotatakse tarnimata kogus ümber muude artiklis 3 nimetatud riikide vahel. Selline ümberjaotamine toimub asjaomaste riikidega nõu pidades.

Artikkel 8

1. Ühe või mitme käesoleva protokolliga tingimustel suhkrut tarniva riigi taotlusel või ühenduse taotlusel peetakse kõikide käesoleva protokolliga rakendamiseks vajalike meetmete üle nõu lepinguosaliste määratavates sobivates institutsioonides. Selleks võib konventsiooni kehtivusaegal kasutada konventsiooniga loodud institutsioone.

2. Kui konventsioon kaotab kehtivuse, võtavad lõikes 1 osutatud suhkrut eksportivad riigid ja ühendus vastu vajalikud institutsioonilised sätted, et tagada käesoleva protokolliga sätestatud jätkuv kohaldamine.

3. Käesolevas protokollis sätestatud korrapärased läbivaatused toimuvad kokkulepitud institutsioonides.

Artikkel 9

Erilised suhkruliigid, mida teatavad suhkrut eksportivad AKV riigid tavapäraselt liikmesriikidele tarnivad, kuuluvad artiklis 3 nimetatud koguste hulka ja nende suhtes toimitakse samamoodi.

Artikkel 10

Käesoleva protokolliga sätestatud sätted jäävad pärast konventsiooni artiklis 91 piiritletud kuupäeva jõusse. Pärast seda kuupäeva võib ühendus iga AKV riigi suhtes ja iga AKV riik ühenduse suhtes protokolliga denonsseerida, sellest kaks aastat ette teatades.

3. protokollis lisa

DEKLARATSIOONID 3. PROTOKOLLI KOHTA**1. Ühisdeklaratsioon võimalike 3. protokollis osalemise taotluste kohta:**

kõik 3. protokollis nimetatud konventsiooniosaliste AKV riikide taotlused osaleda selles protokollis vaadatakse läbi. ⁽¹⁾

2. Ühenduse deklaratsioon Belize'ist, Saint Kittsilt ja Neviselt, Anguillalt ja Suriname'ist pärineva suhkru kohta:

a) ühendus kohustub võtma vajalikud meetmed, et tagada 3. protokollis sätestatuga samasugune kohtlemine järgmistele valge või toore roosuhkru kogustele, mis pärinevad loetletavatest riikidest:

Belize	39 400 tonni
Saint Kitts ja Nevis ning Anguilla	14 800 tonni
Suriname	4 000 tonni

b) sellest olenemata on kogused 30. juunini 1975 järgmised:

Belize	14 800 tonni
Saint Kitts ja Nevis ning Anguilla	7 900 tonni ⁽¹⁾

⁽¹⁾ AKV-EMÜ konventsiooni lõppakti XXI lisa.

3. Ühenduse deklaratsioon 3. protokollis artikli 10 kohta:

ühendus teatab, et 3. protokollis artikkel 10, mis annab võimaluse see protokoll nimetatud artiklis sätestatud tingimustel denonseerida, on mõeldud õiguskindluse tagamiseks ega ole ühendusele kõnealuse protokollis artiklis 1 esitatud põhimõtete muutmise ega piiramise vahend. ⁽²⁾

⁽¹⁾ AKV-EMÜ konventsiooni lõppakti XIII lisa.

⁽²⁾ AKV-EMÜ konventsiooni lõppakti XXII lisa.

3. protokollis lisa

DOMINIKAANI VABARIIGI JA ÜHENDUSE KIRJAVAHETUS AKV-SUKHRUT KÄSITLEVA PROTOKOLLI KOHTA

Kiri nr 1 Dominikaani Vabariigi valitsuselt

Lugupeetud härra

Mul on au teatada, et Dominikaani Vabariik ei soovi nüüd ega tulevikus ühineda AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitleva protokolliga. Seeläbi kohustub Dominikaani Vabariik mitte esitama taotlust ühineda nimetatud protokolliga. Dominikaani Vabariik saadab AKV riikide rühmale sellekohase kirja. Oleksin tänulik, kui teataksite mulle selle kirja kättesaamisest. Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Kiri nr 2 Euroopa Ühenduste Nõukogu eesistujalt

Lugupeetud härra

Mul on au teatada, et sain kätte teie tänase kirja, mille sisu on järgmine:

“Mul on au teatada, et Dominikaani Vabariik ei soovi nüüd ega tulevikus ühineda AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitleva protokolliga. Seeläbi kohustub Dominikaani Vabariik mitte esitama taotlust ühineda nimetatud protokolliga. Dominikaani Vabariik saadab AKV riikide rühmale sellekohase kirja.”

Ühendus kinnitab, et on selle kirja sisuga nõus.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

3. protokollis lisa

KOKKULEPE,

mille Euroopa Majandusühendus ning Barbados, Belize, Fidži, Guyana Kooperatiivvabariik, Jamaica, Kenya Vabariik, Kongo Rahvavabariik, Madagaskari Demokraatlik Vabariik, Malawi Vabariik, Mauritius, Suriname Vabariik, Svaasimaa Kuningriik, Zimbabwe Vabariik, Tansaania Ühendvabariik, Trinidad ja Tobago, Uganda Vabariik ning Saint Christopher ja Nevis on sõlminud kirjavahetuse teel viimati nimetatud riigi ühinemise kohta teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitleva 7. protokolliga

Kiri nr 1

Brüssel

Lugupeetud härra

Teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 7. protokollis nimetatud AKV riikide esindajad ja komisjoni esindajad Euroopa Majandusühenduse nimel on kokku leppinud järgmises:

— käesolevaga on Saint Christopher ja Nevis arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 kokkulepitud kogusega 14 800 tonni alates päevast, mil ta ühineb teise AKV-EMÜ konventsiooniga.

Kõnealuse kuupäevani kohaldatakse ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerumist Euroopa Majandusühendusega käsitleva nõukogu 16. detsembri 1980. aasta otsuse 80/1186/EMÜ IV lisa sätteid.

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja ühenduse vahel.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa Ühenduste

Nõukogu nimel

Kiri nr 2

Lugupeetud härra

Mul on au teatada, et sain kätte teie tänase kirja, mille sisu on järgmine:

“Teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV suhkrut käsitlevas 7. protokollis nimetatud AKV riikide esindajad ja komisjoni esindajad Euroopa Majandusühenduse nimel on kokku leppinud järgmises:

— käesolevaga on Saint Christopher ja Nevis arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 kokkulepitud kogusega 14 800 tonni alates päevast, mil ta ühineb teise AKV-EMÜ konventsiooniga.

Kõnealuse kuupäevani kohaldatakse ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerumist Euroopa Majandusühendusega käsitleva nõukogu 16. detsembri 1980. aasta otsuse 80/1186/EMÜ IV lisa sätteid.

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja ühenduse vahel.”

Mul on au kinnitada, et teie kirjas osutatud AKV riikide valitsused on kirja sisuga nõus.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Valitsuste nimel

3. protokollis lisa

KOKKULEPE,

mille Euroopa Majandusühendus ning Barbados, Fidži, Guyana Kooperatiivvabariik, Jamaica, Kenya Vabariik, Kongo Rahvavabariik, Madagaskari Demokraatlik Vabariik, Malawi Vabariik, Mauritius, Suriname Vabariik, Svaasimaa Kuningriik, Tansaania Ühendvabariik, Trinidad ja Tobago, Uganda Vabariik ja Zimbabwe Vabariik on sõlminud kirjavahetuse teel viimati nimetatud riigi ühinemise kohta teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitleva 7. protokolliga

Kiri nr 1

Lugupeetud härra

Teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 7. protokollis nimetatud AKV riikide ja Zimbabwe Vabariigi esindajad ning komisjoni esindajad Euroopa Majandusühenduse nimel on kokku leppinud järgmises:

käesolevaga on Zimbabwe Vabariik arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 kokkulepitud kogusega 25 000 tonni alates 1. juulist 1982 ja 30. juunile 1982 eelneva ajavahemikuks kokkulepitud kogusega 6 000 tonni.

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja ühenduse vahel.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa Ühenduste

Nõukogu nimel

Kiri nr 2

Lugupeetud härra

Mul on au teatada, et sain kätte teie tänase kirja, mille sisu on järgmine:

“Teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 7. protokollis nimetatud AKV riikide ja Zimbabwe Vabariigi esindajad ning komisjoni esindajad Euroopa Majandusühenduse nimel on kokku leppinud järgmises:

käesolevaga on Zimbabwe Vabariik arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 kokkulepitud kogusega 25 000 tonni alates 1. juulist 1982 ja 30. juunile 1982 eelneva ajavahemikuks kokkulepitud kogusega 6 000 tonni.

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja ühenduse vahel.”

Mul on au kinnitada, et selles kirjas osutatud AKV riikide valitsused nõustuvad eespool esitatuga.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Valitsuste nimel

3. PROTOKOLLI LISA

KOKKULEPE,

mille Euroopa Majandusühendus ning Barbados, Belize, Fidži, Guyana Kooperatiivvabariik, Jamaica, Kenya Vabariik, Kongo Rahvavabariik, Madagaskari Demokraatlik Vabariik, Malawi Vabariik, Mauritius, Suriname Vabariik, Svaasimaa Kuningriik, Zimbabwe Vabariik, Tansaania Ühendvabariik, Trinidad ja Tobago, Uganda Vabariik ja Côte d'Ivoire'i Vabariik on sõlminud kirjavahetuse teel viimati nimetatud riigi ühinemise kohta teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV suhkrut käsitleva 7. protokolliga

Kiri nr 1

Lugupeetud härra

Teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 7. protokollis nimetatud Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühm, Côte d'Ivoire'i Vabariik ja Euroopa Majandusühendus on kokku leppinud järgmises:

käesolevaga on Côte d'Ivoire'i Vabariik arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 alates 1. juulist 1983 kohe kohaldatava kokkulepitud kogusega 2 000 tonni (väljendatud valge suhkruna).

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja ühenduse vahel.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa Ühenduste

Nõukogu nimel

Kiri nr 2

Lugupeetud härra

Mul on au teatada, et sain kätte teie tänase kirja, mille sisu on järgmine:

“Teisele AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 7. protokollis nimetatud Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühm, Côte d'Ivoire'i Vabariik ja Euroopa Majandusühendus on kokku leppinud järgmises:

käesolevaga on Côte d'Ivoire'i Vabariik arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 alates 1. juulist 1983 kohe kohaldatava kokkulepitud kogusega 2 000 tonni (väljendatud valge suhkruna).

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja ühenduse vahel.”

Mul on au kinnitada, et teie kirjas osutatud AKV riikide valitsused on kirja sisuga nõus.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Valitsuste nimel

3. protokollis lisa

KOKKULEPE,

mille Euroopa Ühendus ning Barbados, Belize, Côte d'Ivoire'i Vabariik, Fidži, Guyana Kooperatiivvabariik, Jamaica, Kenya Vabariik, Kongo Rahvavabariik, Madagaskari Vabariik, Malawi Vabariik, Mauritiuse Vabariik, Saint Christopher ja Nevis, Sambia Vabariik, Suriname Vabariik, Svaasimaa Kuningriik, Zimbabwe Vabariik, Tansaania Ühendvabariik, Trinidad ja Tobago Vabariik ning Uganda Vabariik on sõlminud kirjavahetuse teel Sambia Vabariigi ühinemise kohta neljandale AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitleva 8. protokolliga

A. Kiri nr 1

Brüssel

Lugupeetud härra

Neljandale AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 8. protokollis nimetatud Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riigid, Sambia Vabariik ja Euroopa Ühendus on kokku leppinud järgmises:

käesolevaga on Sambia Vabariik arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 kokkulepitud kogusega 0 tonni alates 1. jaanuarist 1995.

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja Euroopa Ühenduse vahel.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa Liidu

Nõukogu nimel

B. Kiri nr 2

Lugupeetud härra

Mul on au teatada, et sain kätte teie tänase kirja, mille sisu on järgmine:

“Neljandale AKV-EMÜ konventsioonile lisatud AKV-suhkrut käsitlevas 8. protokollis nimetatud Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riigid, Sambia Vabariik ja Euroopa Ühendus on kokku leppinud järgmises:

käesolevaga on Sambia Vabariik arvatud kõnealuse protokollis artikli 3 lõikesse 1 kokkulepitud kogusega 0 tonni alates 1. jaanuarist 1995.

Oleksin tänulik, kui teateksite mulle selle kirja kättesaamisest ja kinnitaksite, et see kiri ja teie vastus moodustavad kokkuleppe eespool osutatud AKV riikide valitsuste ja Euroopa Ühenduse vahel.”

Mul on au kinnitada, et teie kirjas osutatud AKV riikide valitsused on kirja sisuga nõus.

Austatud härra, palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

8. protokollis nimetatud AKV

riikide valitsuste ja Sambia

Vabariigi valitsuse nimel

4. PROTOKOLL

veise- ja vasikaliha kohta

Ühendus ja AKV riigid lepivad kokku allpool sätestatud erimeetmete võtmises, et võimaldada tavapäraselt veise- ja vasikaliha eksportivatel AKV riikidel säilitada oma seisundit ühenduse turul, seeläbi tagades nende tootjatele teatava tulutaseme.

Artikkel 1

AKV riikidest pärineva veise- ja vasikaliha suhtes kohaldatavaid tollimakse, välja arvatud väärtuselised tollimaksud, vähendatakse artiklis 2 osutatud koguste piires 92 %.

Artikkel 2

Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, kehtib artiklis 1 sätestatud tollimaksuvähendus järgmiste kondita liha koguste suhtes, mis on esitatud iga riigi ja kalendriaasta kohta:

Botswana	18 916 tonni
Kenya	142 tonni
Madagaskar	7 579 tonni
Svaasimaa	3 363 tonni
Zimbabwe	9 100 tonni
Namiibia	13 000 tonni

Artikkel 3

Kui kõnealune eksport väheneb selliste suurõnnetuste tõttu nagu põud, keeristormid või loomahaigused või kui sellist vähenemist on ette näha, on ühendus valmis võtma sobivaid meetmeid tagamaks, et nimetatud põhjustel mõnel aastal tarnimata jäänud koguseid saaks tarnida järgmisel aastal.

Artikkel 4

Kui teatava aasta jooksul ei suuda mõni artiklis 2 nimetatud AKV riik kinnitatud kogust täielikult tarnida ega soovi tugineda artiklis 3 osutatud meetmetele, võib komisjon puudujäägi jagada teiste asjaomaste AKV riikide vahel. Sel juhul esitavad asjaomased AKV riigid komisjonile hiljemalt kõnealuse aasta 1. septembril ettepaneku, nimetades selle AKV riigi või need AKV riigid, kes suudab või suudavad tarnida täiendava koguse, märkides samas AKV riigi, kes ei suuda talle eraldatud kogust täielikult tarnida; see uus ajutine jaotus ei mõjuta algkoguseid.

Komisjon tagab, et otsus tehakse hiljemalt 15. novembriks.

Artikkel 5

Käesolevat protokollit rakendatakse kooskõlas veise- ja vasikalihaturu ühise korraldusega, mis ei mõjuta siiski kohustusi, mis ühendus on käesoleva protokolliga võtnud.

Artikkel 6

Kui veise- ja vasikaliha sektoris kohaldatakse lisa artikli 8 lõikes 1 sisalduvat kaitsesätet, võtab ühendus vajalikud meetmed, et AKV riikidest ühendusse eksporditavad kogused püsiksid sellisel tasemel, mis on kooskõlas tema käesoleva protokollit järgsete kohustustega.

5. PROTOKOLL

Teine banaaniprotokoll

Artikkel 1

Lepinguosalised tunnustavad, et ühenduse turule eksportimisel on AKV riikide banaanitootjate jaoks erakordne majanduslik tähtsus. Ühendus nõustub kaaluma ja vajaduse korral võtma meetmeid, millega püütakse tagada AKV-banaanitootmise jätkuv elujõulisus ja nende banaanide pidev pääs ühenduse turule.

Artikkel 2

Iga asjaomane AKV riik ja ühendus peavad nõu, et piiritleda banaanide tootmis- ja turustamistingimuste parandamiseks rakendatavad meetmed. Seda eesmärki püütakse saavutada, rakendades kõiki võimalusi, mis konventsioon pakub rahanduse, tehnika, põllumajanduse, tööstuse ja piirkondliku koostöö alal. Kõnealused meetmed kavandatakse iga riigi olusid arvesse võttes nii, et AKV riikidel ja eelkõige Somaalial oleks võimalus muutuda konkurentsivõimelisemaks. Meetmeid rakendatakse kõikides järkudes tootmisest tarbimiseni ja need hõlmavad eelkõige järgmisi valdkondi:

- tootmistingimuste ja toote kvaliteedi parandamine uuringuid, saagikoristust, pakendamist ja käitlemist puudutavate meetmete abil,

- vedamine ja ladustamine,
- turustamine ja kaubanduse edendamine.

Artikkel 3

Käesolevaga lepivad mõlemad lepinguosalisel kokku, et nende eesmärkide saavutamiseks peavad nad nõu alalises ühisrühmas, keda abistab asjatundjate rühm ja kelle ülesanne on pidevalt jälgida arenguid talle suunatud eriküsimuste vallas.

Artikkel 4

Kui banaane tootvad AKV riigid otsustavad oma eesmärkide saavutamiseks asutada ühisorganisatsiooni, toetab ühendus seda organisatsiooni ja vaatab läbi kõik taotlused, et toetada organisatsiooni selliseid meetmeid, mis kuuluvad arengu rahastamise koostöoga seotud piirkondlike kavade alla.

VI LISA

AKV VÄHIM ARENENUD, RASKESTI LIGIPÄÄSETAVATE JA SAARERIIKIDE LOEND

Järgmised loendid hõlmavad AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavaid ja saareriike.

AKV VÄHIM ARENENUD RIIGID

Artikkel 1

Käesolevas lepingus käsitletakse AKV vähim arenenud riikidena järgmisi riike:

Angola	Malawi
Benin	Mali
Burkina Faso	Mauritaania
Burundi	Mosambiik
Cabo Verde Vabariik	Niger
Djibouti	Rwanda
Ekvatoriaal-Guinea	Saalomoni Saared
Eritrea	Sambia
Etiopia	Samoa
Gambia	São Tomé ja Príncipe
Guinea	Sierra Leone
Guinea-Bissau	Somaalia
Haiti	Sudaan
Kesk-Aafrika Vabariik	Tansaania
Kiribati	Togo
Komoorid	Tšaad
Kongo Demokraatlik Vabariik	Tuvalu
Lesotho	Uganda
Libeeria	Vanuatu.
Madagaskar	

AKV RASKESTI LIGIPÄÄSETAVAD RIIGID

Artikkel 2

Et aidata AKV raskesti ligipääsetavatel riikidel üle saada geograafilistest raskustest ja muudest arengutakistustest ning kiirendada nende majanduskasvu, kehtestatakse erisätteid ja -meetmeid.

Artikkel 3

AKV raskesti ligipääsetavad riigid on järgmised:

Botswana	Niger
Burkina Faso	Rwanda
Burundi	Sambia
Etiopia	Svaasimaa
Kesk-Aafrika Vabariik	Zimbabwe
Lesotho	Tšaad
Malawi	Uganda
Mali	

AKV SAARERIIGID

Artikkel 4

Et aidata AKV saareriikidel üle saada looduslikest ja geograafilistest raskustest ja muudest arengutakistustest ning kiirendada nende majanduskasvu, kehtestatakse erisätteid ja -meetmeid.

Artikkel 5

AKV saareriigid on järgmised:

Antigua ja Barbuda

Bahama

Barbados

Cabo Verde

Dominica

Dominikaani Vabariik

Fidži

Grenada

Haiti

Jamaica

Kiribati

Komoorid

Madagaskar

Mauritius

Paapua Uus-Guinea

Saalomoni Saared

Saint Kitts ja Nevis

Saint Lucia

Saint Vincent ja Grenadiinid

Samoa

São Tomé ja Príncipe

Seišellid

Tonga

Trinidad ja Tobago

Tuvalu

Vanuatu.

PROTOKOLLID

1. PROTOKOLL

Ühisinstitutsioonide tegevuskulude kohta

1. Ühelt poolt liikmesriigid ja ühendus ning teiselt poolt AKV riigid vastutavad selliste tööjõu-, reisi-, elamis-, posti- ja sidekulude eest, mis tulenevad nende osalemisest ministrite nõukogu ja sellele alluvate organite koosolekutel.

Käesoleva lepingu kohaste ühisinstitutsioonide koosolekute otsetõlkest, dokumentide tõlkimisest ja paljundamisest ning koosolekute korraldamisest (ruumid, kantseleitarbed ja kullerid) tulenevad kulud kannab ühendus või mõni AKV riik, sõltuvalt sellest, kas kokku tullakse liikmesriigi või AKV riigi territooriumil.

2. Lepingu artikli 98 kohaselt määratud vahekohtunikel on õigus oma reisi- ja elamiskulud tagasi saada. Viimased määrab kindlaks ministrite nõukogu.

Ühe poole vahekohtunike reisi- ja elamiskuludest katab ühendus ja teise poole katavad AKV riigid. Vahekohtunike sisseseatud kontorite, vaidluste eeluurimise ja ärakuulamiste korraldamisega (ruumid, töötajad ja tõlkimine) seotud kulud katab ühendus. Eriuurimisega seotud kulud kantakse üheskoos muude kuludega, kusjuures lepinguosalisel sooritavad vahekohtunike määratud ettemaksud.

3. AKV riigid asutavad fondi, mida juhib nende peasekretariaat ja mille eesmärk on osaleda nende kulude rahastamisel, mis tekivad AKV riikidele, kui nende esindajad võtavad osa parlamentaarse ühisassamblee ja ministrite nõukogu koosolekutest.

AKV riigid annavad oma panuse sellesse fondi. Soodustamaks kõikide AKV riikide tegusat osalemist AKV-EÜ institutsioonides toimivas dialoogis, annab ühendus oma panuse sellesse rahastusse vastavalt finantsprotokollile (esimese finantsprotokolli kohaselt 4 miljonit eurot).

Selleks, et kulused võiks rahastust katta, peavad need vastama nii järgmistele kui ka lõikes 1 ettenähtud tingimustele:

- kulude tekitajad peavad olema parlamendiliikmed või nende puudumisel AKV riikide niisugused esindajad, kes lahkuvad oma esindatavast riigist, et osaleda parlamentaarse ühisassamblee istungitel, töörühmade koosolekutel või nende korraldatud lähetustel, või siis peab olema tegemist nendesamade esindajate ning AKV kodanikuühiskonna, ettevõtjate ja ühiskondlike organisatsioonide esindajate osalemisega lepingu artiklite 15 ja 17 alusel peetavatel nõupidamistel;
- koosolekute, lähetuste ja töörühmade kohtumiste laadi, korraldust, sagedust ja toimumiskohta käsitlevad otsused tuleb teha ministrite nõukogu ja parlamentaarse ühisassamblee töökorra kohaselt.

4. AKV ja ELi ettevõtjate ning ühiskondlike organisatsioonide nõupidamisi ja kohtumisi korraldab Euroopa Liidu majandus- ja sotsiaalkomitee. Sel juhul osaleb ühendus AKV ettevõtjate ja ühiskondlike organisatsioonide osalemiskulude katmises nii, et maksab oma osa otse majandus- ja sotsiaalkomiteele.

AKV sekretariaat, ministrite nõukogu ja parlamentaarne ühisassamblee võivad kokkuleppel komisjoniga AKV kodanikuühiskonna esindajate nõupidamiste korraldamise üle anda lepinguosaliste poolt heakskiidetud esinduslikele organisatsioonidele.

2. PROTOKOLL

Privileegide ja immunitetide kohta

LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES privileege ja immunitete käsitleva protokolliga sõlmimisega hõlbustada lepingu tõrgeteta toimimist, sellega seotud töö ettevalmistamist ja selle kohaldamiseks võetud meetmete rakendamist,

ARVESTADES, et seetõttu on vaja määratleda privileegid ja immunitetid, millele võivad tugineda isikud, kes kohaldavad lepingut ja korraldavad sellega seotud ametlikke teateid, ilma et see piiraks Brüsselis 8. aprillil 1965 allkirjutatud Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokolliga kohaldamist,

ARVESTADES, et samuti on vaja kehtestada AKV ministrite nõukogu ja selle töötajate omandi, vahendite ja vara suhtes kohaldatav kord,

ARVESTADES, et 6. juuni 1975. aasta Georgetowni lepinguga asutati AKV riikide rühm, AKV ministrite nõukogu ja suursaadikute komitee ning et AKV riikide rühma organeid peab teenindama AKV riikide sekretariaat,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse lepingule.

1. PEATÜKK

2. PEATÜKK

AKV MINISTRITE NÕUKOGU OMAND, VAHENDID JA VARA

LEPINGUGA SEOTUD TÖÖS OSALEVAD ISIKUD

Artikkel 2

Ruumid ja ehitised, mida AKV ministrite nõukogu kasutab ametlikel eesmärkidel, on puutumatud. Neid ei või läbi otsida, arestida, konfiskeerida ega sundvõõrandada.

Lepinguga asutatud ministrite nõukogu loata ei kohaldata AKV ministrite nõukogu omandi ja vara suhtes mingeid haldus- ega õiguspiiranguid, välja arvatud juhul, kui on vaja uurida viimasele kuuluva või tema nimel kasutatava mootorsõidukiga toimunud õnnetust või kui sellise sõidukiga on rikutud liikluseeskirja või põhjustatud õnnetus.

Artikkel 3

AKV ministrite nõukogu arhiiv on puutumatu.

Artikkel 4

AKV ministrite nõukogu, tema vara, tulu ja muu omand on vabastatud kõikidest otsestest maksudest.

Artikkel 1

Liikmesriikide ja AKV riikide valitsuste esindajatel ja Euroopa ühenduste institutsioonide esindajatel ning nende nõustajatel ja ekspertidel ja AKV riikide sekretariaadi töötajatel, kes osalevad liikmesriikide või AKV riikide territooriumil lepinguga seotud institutsioonide või kooskõlastusorganite töös või lepingu kohaldamises, on oma ülesandeid täites ja selliste ülesannete täitmiskohta minnes või sealt lahkudes tavapärased privileegid ja immunitetid ning soodustused.

Eelnevat lõiget kohaldatakse ka lepingukohase parlamentaarse ühisassamblee liikmete, lepingu alusel määratavate vahekohtunike, vajaduse korral asutatavate majandus- ja sotsiaalvaldkonda esindavate nõustamisorganite liikmete, nende organite ametnike ja töötajate ning Euroopa Investeeringuspanga ja selle esinduste töötajate ning nii ettevõtlike kui ka põllumajanduse arenduskeskuse töötajate suhtes.

Võimaluse korral võtab asukohariik sobivaid meetmeid, et vabastada vallas- või kinnisvara nende hinnas sisalduvatest kaudsetest maksudest või müügituludest või tagastada need, kui AKV ministrite nõukogu teeb üksnes ametlike eesmärkide täitmiseks suuri oste, mille hind sisaldab selliseid makse.

Osutatud teenuste hinnas sisalduvate maksude, lõivude ega muude tasude suhtes vabastust ei anta.

Artikkel 5

AKV ministrite nõukogu ametlikuks kasutamiseks mõeldud kaubad on vabastatud kõikidest imporditollimaksudest, -keeldudest ja -piirangutest; sellisena imporditud kaupu ei või impordiriigi territooriumil müüa ega muul viisil võõrandada tasu eest ega tasuta, välja arvatud selle riigi valitsuse heakskiidetud tingimustel.

3. PEATÜKK

AMETLIKUD TEATED

Artikkel 6

Ametlike teadete ja kõikide oma dokumentide edastamise osas koheldakse Euroopa Ühendust, lepingukohaseid institutsioone ja kooskõlastusorganeid lepingu osalisriikide territooriumil samamoodi kui rahvusvahelisi organisatsioone.

Euroopa Ühenduse, lepingukohaste ühisinstitutsioonide ja kooskõlastusorganite ametlikku kirjavahetust ja muid ametlikke teateid ei tsenseerita.

4. PEATÜKK

AKV RIIKIDE SEKRETARIAADI TÖÖTAJAD

Artikkel 7

1. AKV suursaadikute komitee eesistuja vastutusel oleva AKV ministrite nõukogu asukohariigis on AKV ministrite nõukogu sekretäri või sekretäridel ja asesekretäri või asesekretäridel ja AKV ministrite nõukogu muudel koosseisulistel, AKV riikide poolt määratud kõrgematel ametnikel diplomaatidele antavad soodustused. Nende abikaasadel ja nende alaealistel lastel, kes

elavad nendega koos, on samadel tingimustel õigus saada selliste diplomaatide abikaasadele ja alaealistele lastele antavaid soodustusi.

2. Lõikes 1 nimetamata AKV koosseisuliste töötajate palgad, rahalised tasud ja toetused, mida AKV riigid neile maksavad, vabastatakse asukohariigis kõikidest maksudest alates päevast, mil selliste tulude suhtes rakenduvad AKV riikide kasuks võetavad maksud.

Eespool esitatud sätet ei kohaldata pensionide suhtes, mida AKV sekretariaat maksab oma endistele töötajatele või nende ülalpeetavatele, ega palga, rahaliste tasude ega toetuse suhtes, mida ta maksab oma kohalikele töötajatele.

Artikkel 8

AKV ministrite nõukogu asukohariik annab artikli 7 lõikes 1 nimetamata AKV riikide sekretariaadi koosseisulistele töötajatele kohtuliku puutumatus üksnes tegudes suhtes, mis nad on toime pannud oma tööülesannete täitmisel. Selline puutumatus ei hõlma siiski AKV riikide sekretariaadi koosseisuliste töötajate toimepandud liikluseeskirja rikkumisi ega nendele kuuluva või nende juhitud mootorsõidukiga põhjustatud kahju.

Artikkel 9

AKV ministrite nõukogu eesistuja edastab AKV ministrite nõukogu asukohariigi valitsusele korrapäraselt AKV suursaadikute komitee eesistuja, AKV ministrite nõukogu sekretäri või sekretäride ja asesekretäri või asesekretäride ning AKV riikide sekretariaadi koosseisuliste töötajate nimed, ametikohad ja aadressid.

5. PEATÜKK

KOMISJONI ESINDUSED AKV RIIKIDES

Artikkel 10

1. Komisjoni esinduse juht ja määratud töötajad, välja arvatud kohapeal töölevõetud isikud, vabastatakse oma töökohaks olevas AKV riigis kõikidest otsestest maksudest.

2. Lõikes 1 osutatud töötajate suhtes kohaldatakse ka 4. peatüki IV lisa artikli 31 lõike 2 punkti g.

6. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Iga käesolevas protokollis osutatud asutus või organ on kohustatud immuniteedist loobuma, kui ta leiab, et loobumine ei ole vastuolus tema huvidega.

Artikkel 11

Käesolevas protokollis sätestatud privileegid, immuniteedid ja soodustused antakse asjaomastele isikutele üksnes nende tööülesannete täitmiseks.

Artikkel 12

Käesoleva protokolliga seotud vaidluste suhtes kohaldatakse lepingu artiklit 98.

AKV ministrite nõukogu ja Euroopa Investeerimispank võivad olla vahekohtumenetluse osalised.

3. PROTOKOLL

LÕUNA-AAFRIKA KOHTA

Artikkel 1

Piiratud seisund

1. Lõuna-Aafrika lepingus osalemise suhtes kohaldatakse käesolevas protokollis sätestatud tingimusi.
2. 11. oktoobril 1999 Pretorias allkirjutatud Euroopa Ühenduse, selle liikmesriikide ja Lõuna-Aafrika vahelise kahepoolse kaubandus-, arendus- ja koostöölepingu, edaspidi "KAKL" sätteid on käesoleva lepingu sätete suhtes ülimuslikud.

Artikkel 2

Üldsätted, poliitiline dialoog ja ühisinstitutsioonid

1. Lõuna-Aafrika suhtes kohaldatakse käesoleva lepingu üld-, institutsioonilisi ja lõppsätteid.
2. Lõuna-Aafrika osaleb täielikult üldises poliitilises dialoogis ja käesoleva lepinguga asutatud ühisinstitutsioonide ning -organite töös. Lõuna-Aafrika ei osale siiski selliste otsuste tegemisel, mis käsitlevad sätteid, mida käesoleva protokolliga kohaselt Lõuna-Aafrika suhtes ei kohaldata.

Artikkel 3

Koostöökavad

Ühenduse ja Lõuna-Aafrika vahelise koostöö suhtes kohaldatakse koostöökavasid käsitlevaid käesoleva lepingu sätteid.

Artikkel 4

Rahalised vahendid

1. Käesoleva lepingu sätteid, mis käsitlevad koostööd arengu rahastamise vallas, ei kohaldata Lõuna-Aafrika suhtes.

2. Erandina sellest põhimõttest on Lõuna-Aafrikal siiski õigus osaleda allpool artiklis 8 loetletud AKV-EÜ arengu rahastamise koostöö valdkondades tingimusel, et Lõuna-Aafrika osalemist rahastatakse täielikult KAKLi VII jaotises ettenähtud vahenditest. Kui KAKLi vahendeid kasutatakse AKV-EÜ rahanduskoostöö raames toimuvates meetmetes osalemiseks, on Lõuna-Aafrikal õigus täielikult osaleda sellise abi rakendamist käsitlevate otsuste tegemisel.

3. Lõuna-Aafrika füüsiliste ja juriidiliste isikutega võidakse sõlmida käesoleva lepinguga ettenähtud vahenditest rahastatavaid lepinguid. Samas ei ole Lõuna-Aafrika füüsilistel ja juriidilistel isikutel privileege, mida antakse AKV riikide füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Artikkel 5

Kaubanduskoostöö

1. Käesoleva lepingu sätteid, mis käsitlevad majandus- ja kaubanduskoostööd, ei kohaldata Lõuna-Aafrika suhtes.
2. Sellest olenemata osaleb Lõuna-Aafrika vaatlejana lepinguosaliste vahelises dialoogis, mis toimub käesoleva lepingu artiklite 34–40 kohaselt.

Artikkel 6

Protokollide ja deklaratsioonide kohaldatavus

Käesolevale lepingule lisatud protokolle ja deklaratsioone, mis käsitlevad Lõuna-Aafrika suhtes mittekohaldatavaid lepinguosi, Lõuna-Aafrika suhtes ei kohaldata. Kõiki muid deklaratsioone ja protokolle kohaldatakse.

Artikkel 7

Läbivaatussäte

Käesolevat protokollit võib muuta ministrite nõukogu otsusega.

Artikkel 8

Kohaldatavus

Ilma et see piiraks eelnevate artiklite kohaldamist, sätestatakse järgmises tabelis nii need lepingu ja selle lisade artiklid, mida kohaldatakse Lõuna-Aafrika suhtes, kui ka need, mida ei kohaldata.

Kohaldatakse	Märkused	Ei kohaldata
Preambul		
1. osa I jaotis (eesmärgid, põhimõtted ja osalejad) (artiklid 1–7)		
1. osa II jaotis (poliitiline tahk) (artiklid 8–13)		
2. osa (institutsioonilised sätted) (artiklid 14–17)	Käesoleva protokolli artikli 1 kohaselt ei ole Lõuna-Aafrikal õigust üheski ühisinstitutsioonis ega -organis hääletada lepingu nendes valdkondades, mida tema suhtes ei kohaldata.	
3. osa I jaotis (arengukavad)		
	Käesoleva protokolli artikli 5 kohaselt osaleb Lõuna-Aafrika vaatljana lepingu artiklite 34–40 kohases dialoogis lepinguosaliste vahel.	3. osa II jaotis (majandus- ja kaubanduskoostöö)
Artikli 75 punkt i (investeeringute edendamine, AKV ja ELi eraettevõtjate vahelise dialoogi toetamine piirkondlikul tasandil) Artikkel 78 (investeeringute kaitse)	Käesoleva protokolli artikli 4 kohaselt on Lõuna-Aafrikal õigus osaleda teatavates AKV-EÜ arengu rahastamise koostöö valdkondades tingimusel, et sellist osalemist rahastatakse täielikult KAKLi VII jaotises ettenähtud vahenditest. Käesoleva protokolli artikli 2 kohaselt võib Lõuna-Aafrika osaleda lepingu artiklis 83 sätestatud AKV-EÜ arengu rahastamise koostöökomitees, kuid tal ei ole tema suhtes mittekohaldatavate sätete osas hääleõigust.	4. osa (koostöö arengu rahastamise vallas)
5. osa (AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavaid ja saareriike käsitlevad üldsätted) (artiklid 84–90)		
6. osa (lõppsätted) (artiklid 91–100)		
		I lisa (finantsprotokoll)
II lisa (rahastamistingimused) 5. peatükk [seos artikliga 78 (investeeringute kaitse)]	Käesoleva protokolli artikli 4 kohaselt on Lõuna-Aafrikal õigus osaleda teatavates AKV-EÜ arengu rahastamise koostöö valdkondades tingimusel, et tema osalemist rahastatakse täielikult KAKLi VII jaotises ettenähtud vahenditest.	II lisa (rahastamistingimused) 1–4. peatükk
III lisa (abi asutustele – EAK ja PAK)	Käesoleva protokolli artikli 4 kohaselt on Lõuna-Aafrikal õigus osaleda teatavates AKV-EÜ arengu rahastamise koostöö valdkondades tingimusel, et tema osalemist rahastatakse täielikult KAKLi VII jaotises ettenähtud vahenditest.	

Kohaldatakse	Märkused	Ei kohaldata
IV lisa (rakendus- ja juhtimiskord) artiklid 6–14 (piirkondlik kavandamine ja ettevalmistamine) ja 20–31 (konkurents ja soodustused)	Käesoleva protokolli artikkel 4 sätestab, et kui KAKLi vahendeid kasutatakse AKV-EÜ rahanduskoostöös raames toimuvates meetmetes osalemiseks, on Lõuna-Aafrikal õigus täielikult osaleda sellise abi rakendamist käsitlevate otsuste tegemisel. Lisaks sellele võivad Lõuna-Aafrika füüsilised ja juriidilised isikud osaleda käesoleva lepingu vahenditest rahastatavate lepingute sõlmimiseks korraldatavatel pakkumistel. Samas ei ole Lõuna-Aafrika pakkujatel soodustusi, mida antakse AKV riikide pakkujatele.	IV lisa artiklid 1–5 (riiklik kavandamine), 15–19 (projektide rakendamine), 27 (lepingute sõlmimine) ja 34–38 (juht- ja täiteorganid)
		V lisa (artikli 37 lõikes 1 osutatud ettevalmistusajal kohaldatav kauplemiskord)
VI lisa (AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide loend)		

LÕPPAKT

Tema Majesteedi belglaste kuninga,
Tema Majesteedi Taani kuninganna,
Saksamaa Liitvabariigi presidendi,
Kreeka Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Hispaania kuninga,
Prantsuse Vabariigi presidendi,
Iirimaa presidendi,
Itaalia Vabariigi presidendi,
Tema Kuningliku Kõrguse Luksemburgi suurhertsogi,
Tema Majesteedi Madalmaade kuninganna,
Austria Vabariigi liidupresidendi,
Portugali Vabariigi presidendi,
Soome Vabariigi presidendi,
Rootsi Kuningriigi valitsuse,
Tema Majesteedi Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kuninganna

(kes on Euroopa Ühenduse, edaspidi "ühendus", asutamislepingu osalised, kusjuures ühenduse riike nimetatakse edaspidi "liikmesriikideks")

ja Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni täievolilised esindajad

ühelt poolt ja

Angola Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Antigua ja Barbuda kuninganna,
Bahama Ühenduse riigipea,
Barbadose riigipea,
Belau Vabariigi valitsuse,
Tema Majesteedi Belize'i kuninganna,
Benini Vabariigi presidendi,
Botswana Vabariigi presidendi,
Burkina Faso presidendi,
Burundi Vabariigi presidendi,
Cabo Verde Vabariigi presidendi,
Cooki saarte valitsuse,
Côte d'Ivoire'i Vabariigi presidendi,
Djibouti Vabariigi presidendi,
Dominica Ühenduse valitsuse,

Dominikaani Vabariigi presidendi
Ekvatoriaal-Guinea Vabariigi presidendi,
Eritrea Riigi presidendi,
Etioopia Demokraatliku Liitvabariigi presidendi,
Fidži Iseseisva Demokraatliku Vabariigi presidendi,
Gaboni Vabariigi presidendi,
Gambia Vabariigi presidendi ja riigipea,
Ghana Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Grenada kuninganna,
Guinea-Bissau Vabariigi presidendi,
Guinea Vabariigi presidendi,
Guyana Vabariigi presidendi,
Haiti Vabariigi presidendi,
Jamaica riigipea,
Kameruni Vabariigi presidendi,
Kenya Vabariigi presidendi,
Kesk-Aafrika Vabariigi presidendi,
Kiribati Vabariigi presidendi,
Koomori Islamiliitvabariigi presidendi,
Kongo Demokraatliku Vabariigi presidendi,
Kongo Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Lesotho Kuningriigi kuningas,
Libeeria Vabariigi presidendi,
Lõuna-Aafrika Vabariigi presidendi,
Madagaskari Vabariigi presidendi,
Malawi Vabariigi presidendi,
Mali Vabariigi presidendi,
Marshalli Vabariigi valitsuse,
Mauritaania Islamivabariigi presidendi,
Mauritiuse Vabariigi presidendi,
Mikroneesia Liiduriikide valitsuse,
Mosambiigi Vabariigi presidendi,
Namiibia Vabariigi presidendi,
Nauru Vabariigi valitsuse,
Nigeeria Liitvabariigi presidendi,

Nigeri Vabariigi presidendi,
Niue valitsuse,
Tema Majesteedi Paapua Uus-Guinea Iseseisvusriigi kuninganna,
Rwanda Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Saalomoni Saarte kuninganna,
Tema Majesteedi Saint Kittsi ja Nevisi kuninganna,
Tema Majesteedi Saint Lucia kuninganna,
Tema Majesteedi Saint Vincenti ja Grenadiinide kuninganna,
Sambia Vabariigi presidendi,
Samoa Iseseisvusriigi riigipea,
São Tomé ja Príncipe Demokraatliku Vabariigi presidendi,
Seišelli Vabariigi presidendi,
Senegali Vabariigi presidendi,
Sierra Leone Vabariigi presidendi,
Sudaani Vabariigi presidendi,
Suriname Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Svaasimaa Kuningriigi kuninga,
Zimbabwe Vabariigi valitsuse,
Tansaania Ühendvabariigi presidendi,
Togo Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Tonga kuninga Taufa'ahau Tupou IV,
Trinidadi ja Tobago Vabariigi presidendi,
Tšaadi Vabariigi presidendi,
Tema Majesteedi Tuvalu kuninganna,
Uganda Vabariigi presidendi,
Vanuatu Vabariigi valitsuse
(kelle riike nimetatakse edaspidi "AKV riikideks") täievolilised esindajad
teiselt poolt,

kes on kokku tulnud

aastal kaks tuhat, et alla kirjutada AKV-EÜ koostöölepingule, on vastu võtnud järgmised dokumendid:

AKV-EÜ koostööleping ning järgmised lisad ja protokollid:

I lisa	Finantsprotokoll;
II lisa	Rahastamistingimused;
III lisa	Abi asutustele – EAK ja PAK;

IV lisa	Rakendus- ja juhtimiskord;
V lisa	Artikli 37 lõikes 1 osutatud ettevalmistusajal kohaldatav kauplemiskord;
VI lisa	AKV vähim arenenud, raskesti ligipääsetavate ja saareriikide loend;
1. protokoll	ühisinstiitutsioonide tegevuskulude kohta;
2. protokoll	privileegide ja immunitetide kohta;
3. protokoll	Lõuna-Aafrika kohta.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ning AKV riikide täievolilised esindajad on vastu võtnud allpool loetletud ja käesolevale lõppaktile lisatud deklaratsioonid:

I deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon koostöös osalejate kohta (lepingu artikkel 6);
II deklaratsioon	Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu deklaratsioon ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmist ja -võtmist käsitleva sätte kohta (lepingu artikli 13 lõige 5);
III deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon parlamentaarses ühisassamblees osalemise kohta (lepingu artikli 17 lõige 1);
IV deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon AKV sekretariaadi rahastamise kohta;
V deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon ühisinstiitutsioonide rahastamise kohta;
VI deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon privileegide ja immunitetide protokolliga kohta;
VII deklaratsioon	Liikmesriikide deklaratsioon privileegide ja immunitetide protokolliga kohta;
VIII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon privileegide ja immunitetide protokolliga kohta;
IX deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon lepingu artikli 49 lõike 2 kohta (kaubandus ja keskkond);
X deklaratsioon	AKV riikide deklaratsioon kaubanduse ja keskkonna kohta;
XI deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon AKV kultuuripärandi kohta;
XII deklaratsioon	AKV riikide deklaratsioon kultuuriomandi tagastamise kohta;
XIII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon autoriõiguse kohta;
XIV deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon piirkondliku koostöö ja kaugeimate piirkondade kohta (lepingu artikkel 28);
XV deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon ühinemise kohta;
XVI deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon EÜ asutamislepingu neljandas osas osutatud ülemeremaade ja -territooriumide ühinemise kohta;
XVII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon lepingu artikli 66 kohta (võlakergendus);
XVIII deklaratsioon	ELi deklaratsioon finantsprotokolliga kohta;
XIX deklaratsioon	Nõukogu ja komisjoni deklaratsioon kavandamise kohta;
XX deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon eksporditulu kõikumise mõjust haavatavatele AKV väike-, saare- ja raskesti ligipääsetavatele riikidele;
XXI deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 3 kohta;
XXII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon V lisa artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud põllumajandustoodete kohta;
XXIII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon turulepääsu kohta AKV-EÜ koostöö raames;
XXIV deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon riisi kohta;

XXV deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon rummi kohta;
XXVI deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon veise- ja vasikaliha kohta;
XXVII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon korra kohta, mille alusel pääsevad V lisa artikli 1 lõikes 2 osutatud AKV riikidest pärinevad tooted Prantsusmaa ülemeredepartemangude turgudele;
XXVIII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon AKV riikide ja naaberülemere maade ja -alade ning Prantsusmaa ülemeredepartemangude vahelise koostöö kohta;
XXIX deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon ühise põllumajanduspoliitikaga hõlmatud toodete kohta;
XXX deklaratsioon	AKV riikide deklaratsioon V lisa artikli 1 kohta;
XXXI deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon V lisa artikli 5 lõike 2 punkti a kohta;
XXXII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon mittediskrimineerimise kohta;
XXXIII deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon V lisa artikli 8 lõike 3 kohta;
XXXIV deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon V lisa artikli 12 kohta;
XXXV deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli kohta seoses lisa artikliga 7;
XXXVI deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli kohta;
XXXVII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon kalatoodete päritolu kohta seoses V lisa 1. protokolliga;
XXXVIII deklaratsioon	Ühenduse deklaratsioon territoriaalvete ulatuse kohta seoses V lisa 1. protokolliga;
XXXIX deklaratsioon	AKV riikide deklaratsioon kalatoodete päritolu kohta seoses V lisa 1. protokolliga;
XL deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon lubatud väärtushälbe reegli kohaldamisest tuunikalasektori suhtes;
XLI deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli artikli 6 lõike 11 kohta;
XLII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon päritolureeglite kohta: päritolu kumulatsioon seoses Lõuna-Aafrikaga;
XLIII deklaratsioon	Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli II lisa kohta.

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρείς Ιουνίου δύο χιλιάδες.
Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
Tehty Cotonoussa kahdentenäkymmenentenäkölmantena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhatta.
Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

På svenska regeringens vägnar

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

Pour le Président de la République d'Angola

For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda

For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas

For the Head of State of Barbados

For the Government of Belize

Pour le Président de la République du Bénin

For the President of the Republic of Botswana

Pour le Président du Burkina Faso

Pour le Président de la République du Burundi

Pour le Président de la République du Cameroun

Pour le Président de la République du Cap-Vert

Pour le Président de la République Centrafricaine

Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores

Pour le Président de la République démocratique du Congo

Pour le Président de la République du Congo

For the Government of the Cook Islands

Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire

Pour le Président de la République de Djibouti

For the Government of the Commonwealth of Dominica

For the President of the Dominican Republic

For the President of the State of Eritrea

For the President of the Federal Republic of Ethiopia

For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji

Pour le Président de la République gabonaise

For the President and Head of State of the Republic of The Gambia

For the President of the Republic of Ghana

For Her Majesty the Queen of Grenada

Pour le Président de la République de Guinée

Pour le Président de la République de Guinée-Bissau

Pour le Président de la République de Guinée équatoriale

For the President of the Republic of Guyana

Pour le Président de la République d'Haïti

For the Head of State of Jamaica

For the President of the Republic of Kenya

For the President of the Republic of Kiribati

For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho

For the President of the Republic of Liberia

Pour le Président de la République de Madagascar

For the President of the Republic of Malawi

Pour le Président de la République du Mali

For the Government of the Republic of the Marshall Islands

Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie

For the President of the Republic of Mauritius

For the Government of the Federated States of Micronesia

Pour le Président de la République du Mozambique

For the President of the Republic of Namibia

For the Government of the Republic of Nauru

Pour le Président de la République du Niger

For the President of the Federal Republic of Nigeria

For the Government of Niue

For the Government of the Republic of Palau

For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea

Pour le Président de la République Rwandaise

For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis

For Her Majesty the Queen of Saint Lucia

For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines

For the Head of State of the Independent State of Samoa

Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe

Pour le Président de la République du Sénégal

Pour le Président de la République des Seychelles

For the President of the Republic of Sierra Leone

For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands

For the President of the Republic of South Africa

For the President of the Republic of the Sudan

For the President of the Republic of Suriname

For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland

For the President of the United Republic of Tanzania

Pour le Président de la République du Tchad

Pour le Président de la République togolaise

For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga

For the President of the Republic of Trinidad and Tobago

For Her Majesty the Queen of Tuvalu

For the President of the Republic of Uganda

For the Government of the Republic of Vanuatu

For the President of the Republic of Zambia

For the Government of the Republic of Zimbabwe

I DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon koostöös osalejate kohta (lepingu artikkel 6)**

Lepinguosalised on ühel meelel, et kodanikuühiskonna mõiste võib AKV riikides ühiskondlikest, majanduslikest ja kultuurilistest oludest sõltuvalt suuresti erineda. Siiski leiavad nad, et see mõiste võib muu hulgas hõlmata järgmisi organisatsioone: inimõigusi kaitsvad rühmitused ja asutused, kohalikud organisatsioonid, naisühingud, noorteorganisatsioonid, lastekaitseorganisatsioonid, keskkonnaliikumised, põllumeeste organisatsioonid, tarbijate ühendused, usuorganisatsioonid, arengut toetavad organisatsioonid (valitsusvälised organisatsioonid, koolitus- ja uurimisasutused), kultuuriühendused ja massiteabevahendid.

II DEKLARATSIOON**Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu deklaratsioon ebaseaduslike sissetulekute tagasisaatmist ja -võtmist käsitleva sätte kohta (lepingu artikli 13 lõige 5)**

Artikli 13 lõige 5 ei piira tagasivõtmislepingute sõlmimiseks vajaliku pädevuse sisemist jaotamist ühenduse ja selle liikmesriikide vahel.

III DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon parlamentaarses ühisassamblees osalemise kohta (lepingu artikli 17 lõige 1)**

Lepinguosalised kinnitavad parlamentaarse ühisassamblee rolli demokraatia edendamisel ja kaitsmisel parlamendiliikmete vahelise dialoogi kaudu ning lepivad kokku, et parlamenti mittekuuluvatel esindajatel lubatakse artikli 17 kohaselt osaleda üksnes erandjuhul. Selliseks osalemiseks on enne iga istungit vaja parlamentaarse ühisassamblee luba.

IV DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon AKV sekretariaadi rahastamise kohta**

Ühendus osaleb AKV sekretariaadi tegevuskulude katmises AKV riikide vahelise koostöö vahendite kaudu.

V DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon ühisinstitutsioonide rahastamise kohta**

Ühendus on teadlik sellest, et kohtumiste otsetõlkest ja dokumentide tõlkimisest tekkivad kulutused tulenevad sisuliselt tema enda vajadustest, mistõttu ta on valmis endistviisi jätkama ja katma nii liikmesriikide territooriumil kui ka AKV riikide territooriumil toimuvate lepingukohaste institutsioonide koosolekukulud.

VI DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon privileegide ja immunitetide protokolliga**

Privileegide ja immunitetide protokoll on rahvusvahelise õiguse seisukohast mitmepoolne dokument. Siiski tuleks kõnealuse protokolliga kohaldamisest asukohariigis tuleneda võivad eriküsimused lahendada kahepoolse kokkuleppe abil selle riigiga.

Ühendus on teadmiseks võtnud AKV riikide palve muuta teatavaid 2. protokolliga sätteid, eelkõige AKV sekretariaadi, ettevõtluse arenduskeskuse (EAK) ja põllumajanduse arenduskeskuse (PAK) töötajate seisundi kohta.

Ühendus on valmis ühiselt otsima lahendusi AKV riikide taotlustele, et koostada eespool osutatud eraldi õiguslik dokument.

Seoses sellega teeb asukohariik järgmist, piiramata seejuures soodustusi, mis AKV sekretariaadil, EAKil, PAKil ja nende töötajatel on praegu:

- 1) suhtub väljendi "kõrgemad ametnikud" tõlgendamisse mõistvalt ja vastastikuse kokkuleppe kohaselt;
- 2) tunnustab volitusi, mis AKV ministrite nõukogu eesistuja on AKV-EÜ suursaadikute komitee eesistujale edasi andnud, et lihtsustada protokolliga artikli 9 rakendamist;
- 3) nõustub andma AKV sekretariaadi, EAKi ja PAKi töötajatele teatavaid soodustusi, et neil oleks ennast asukohariigis lihtsam sisse seada;
- 4) uurib sobival viisil AKV sekretariaadi, EAKi, PAKi ja nende töötajatega seotud maksuküsimusi.

VII DEKLARATSIOON**Liikmesriikide deklaratsioon privileegide ja immunitetide protokollile kohta**

Liikmesriigid püüavad oma asjakohaste õigusnormide raames hõlbustada ühendusse lähetatud AKV diplomaatide, 2. protokollis artiklis 7 osutatud AKV sekretariaadi töötajate (nende nimed ja ametikohad tuleb teatada vastavalt selle protokollis artiklile 9) ning EAKis ja PAKis töötavate AKV ametnike tööalast liikumist kogu oma territooriumil.

VIII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon privileegide ja immuuniteetide protokolliga**

Oma asjakohaste õigusnormide raames annavad AKV riigid komisjoni esindustele samasugused privileegid ja samasugused immuuniteedid kui diplomaatilistele esindustele, et need saaksid täita oma lepingust tulenevaid ülesandeid nõuetekohaselt ja tõhusalt.

IX DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon lepingu artikli 49 lõike 2 kohta (kaubandus ja keskkond)**

Olles hästi teadlikud radioaktiivsete jäätmetega seotud ohtudest, hoiduvad lepinguosalised nende jäätmete sellisest ladustamisest, mis kahjustaks riikide suveräniteeti või ohustaks teiste riikide keskkonda või rahva tervist. Nad pööravad eriti suurt tähelepanu rahvusvahelise koostöö edendamisele, et kaitsta keskkonda ja rahva tervist selliste ohtude eest. Samuti kinnitavad nad oma tahet osaleda tegusalt IAEA töös, et koostada rahvusvaheliselt heakskiidetud tegevusjuhised.

Liikmesriikide vahel ning ühendusse ja sealt välja veetavate radioaktiivsete jäätmete järelevalvet ja kontrolli käsitleva nõukogu 3. veebruari 1992. aasta direktiivis 92/3/Euratom määratletakse mõistet "radioaktiivsed jäätmed" kui mis tahes ainet, mis sisaldab radionukliide või on nendest saastunud ja millel puudub otstarve. Direktiivi kohaldatakse liikmesriikide vahel ning ühendusse ja sealt välja veetavate radioaktiivsete jäätmete suhtes juhul, kui kogused ja sisaldus ületavad nõukogu 13. mai 1996. aasta direktiivi 96/29/Euratom artikli 3 lõike 2 punktides a ja b sätestatud tasemed. Määratletud tasemetega tagatakse põhilised ohutusnormid, mis kaitsevad töötajate ja elanikkonna tervist ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest.

Radioaktiivsete jäätmete veoks on vaja liikmesriikide vahel ning ühendusse ja sealt välja veetavate radioaktiivsete jäätmete järelevalvet ja kontrolli käsitlevas 3. veebruari 1992. aasta direktiivis 92/3/Euratom ettenähtud eelnevat luba. Direktiivi artikli 11 lõike 1 punktis b sätestatakse, et liikmesriikide pädevad asutused ei luba radioaktiivseid jäätmeid vedada ühendusse mittekuuluvatesse neljanda AKV-EMÜ konventsiooni osalisriikidesse, võttes siiski arvesse artiklit 14. Ühendus tagab, et direktiivi 92/3/Euratom artiklit 11 muudetakse nii, et see hõlmaks kõiki käesoleva lepingu osalisi, kes ei kuulu ühendusse. Seni tegutseb ühendus nii, nagu oleksid kõnealused lepinguosalised juba direktiivi rakendusalasasse kuuluvad.

Lepinguosalised püüavad igati ja võimalikult kiiresti allkirjastada ja ratifitseerida ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsiooni ja otsusega III/1 konventsioonis 1995. aastal tehtud muudatused.

X DEKLARATSIOON**AKV riikide deklaratsioon kaubanduse ja keskkonna kohta**

AKV riikidele valmistavad suurt muret üldised keskkonnaküsimused ja eelkõige ohtlike, tuuma- ja muude radioaktiivsete jäätmete liikumine üle piiri.

Lepingu artikli 32 lõike 1 punkti d sätete tõlgendamise ja rakendamise osas on AKV riigid väljendanud oma kavatsust lähtuda ohtlike jäätmete üle piiri viimise ja kõrvaldamise kontrolli Aafrikas käsitleva Aafrika Ühtsusorganisatsiooni otsuse põhimõtetest ja sätetest, mis sisalduvad dokumendis AHG 182 (XXV).

—

XI DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon AKV kultuuripärandi kohta**

1. Lepinguosalised väljendavad oma ühist soovi edendada iga AKV riigi kultuuripärandi säilitamist ja tugevdamist rahvusvaheliselt, kahepoolselt ja ükshaaval ning käesoleva lepingu raames.
 2. Lepinguosalised tunnustavad vajadust hõlbustada AKV ajaloolaste ja uurijate pääsu arhiividesse, et edendada AKV riikide kultuuripärandit käsitlevat teabevahetust.
 3. Nad tõdevad, et kultuuriomandi, -mälestiste ja -esemete säilitamiseks, kaitsmiseks ja näitamiseks on vaja toetada asjakohast tegevust, eelkõige koolituse vallas, samuti vajalike õigusaktide vastuvõtmist ja rakendamist.
 4. Nad rõhutavad ühise kultuuritegevuse korraldamise, AKV ja Euroopa kunstnike liikumise hõlbustamise ning oma kultuuri ja ühiskonda kujutavate kultuuriesemete vahetamise tähtsust, et aidata rahvastel üksteist paremini mõista ja suurendada nende ühtekuuluvust.
-

XII DEKLARATSIOON**AKV riikide deklaratsioon kultuuriomandi tagastamise kohta**

AKV riigid ergutavad ühendust ja selle liikmesriike, kuivõrd need tunnustavad AKV riikide seaduslikku õigust kultuuri eripärale, edendama AKV riikidest võetud ja praegu liikmesriikides asuva kultuuriomandi tagastamist.

XIII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon autoriõiguse kohta**

Lepinguosalised tunnustavad, et autoriõiguse kaitse parandamine on lahutamatu osa kultuurikoostööst, mille eesmärk on arendada kõiki inimese väljendusvorme. Lisaks sellele on kõnealune kaitse eelduseks, et tootmist, levitamist ja avalikustamist toetada ja edendada.

Seega püüavad mõlemad lepinguosalised AKV-EÜ kultuurikoostöö raames edendada ja soodustada autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste austamist.

Selleks võib ühendus lepingus sätestatud reeglite ja korra kohaselt pakkuda rahalist ja tehnilist abi autoriõigust käsitleva teabe levitamiseks, ettevõtjate koolitamiseks selliste õiguste kaitsmise vallas ja selle kaitse parandamiseks vajalike siseriiklike õigusnormide koostamiseks.

XIV DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon piirkondliku koostöö ja kaugeimate piirkondade kohta (lepingu artikkel 28)**

Viide kaugeimatele piirkondadele käsitleb Hispaania omavalitsuslikku piirkonda Kanaari saari, nelja Prantsusmaa ülemeredepartemangu ehk Guadeloupe'i, Guyanat, Martinique'i ja Réunioni ning Portugali omavalitsuslikke piirkondi Assoore ja Madeirat.

XV DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon ühinemise kohta**

Kolmandate riikide ühinemine käesoleva lepinguga toimub kooskõlas AKV riikide rühma Georgetownis sõlmitud ja 1992. aasta novembris muudetud lepingu artikli 1 sätete ja artikli 2 eesmärkidega.

XVI DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon EÜ asutamislepingu neljandas osas osutatud ülemeremaade ja
-territooriumide ühinemise kohta**

Ühendus ja AKV riigid on valmis lubama EÜ asutamislepingu neljandas osas osutatud ülemeremaadel ja -territooriumidel, mis on iseseisvunud, ühineda käesoleva lepinguga, kui nad soovivad jätkata oma suhteid ühendusega sellises vormis.

XVII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon lepingu artikli 66 kohta (võlakergendus)**

Lepinguosalised lepivad kokku järgmistes põhimõtetes:

- a) pikema aja jooksul püüavad lepinguosalisel parandada suurtes võlgades olevate vaeste riikidega seotud algatust ning laiendada ja kiirendada AKV riikide võlakoorma kergendamist;
- b) lepinguosalisel püüavad samuti luua ja rakendada toetusmehhanisme nende AKV riikide võlakoorma vähendamiseks, keda suurtes võlgades olevate vaeste riikidega seotud algatus veel ei hõlma.

—

XVIII DEKLARATSIOON**ELi deklaratsioon finantsprotokolli kohta**

Üheksanda EAFi üldsummast ehk 13,5 miljardist eurost 12,5 miljardit saab finantsprotokolli jõustumisel kohe kasutada. Ülejäänud 1 miljard eurot antakse finantsprotokolli punktis 7 osutatud hinnangu põhjal, mis koostatakse 2004. aastal.

Uute vahendite vajaduse hindamisel võetakse täielikult arvesse seda hinnangut ja kuupäeva, ning pärast seda üheksanda EAFi vahenditele enam kohustusi ei võeta.

XIX DEKLARATSIOON**Nõukogu ja komisjoni deklaratsioon kavandamise kohta**

Ühendus ja selle liikmesriigid kinnitavad, et järgivad kokkulepet, mis käsitleb kavandamise ümberkujundamist üheksandast EAFist rahastatava abi rakendamiseks.

Seoses sellega peavad ühendus ja selle liikmesriigid õigesti rakendatavat läbivaatuskorda eduka kavandamise võtmeks. Üheksanda EAFi rakendamiseks kokkulepitud läbivaatuskord tagab kavandamise järjepidevuse ja võimaldab samas korrapäraselt kohandada riigi toetamise kava, et võtta arvesse muutusi asjaomaste AKV riikide vajadustes ja tulemustes.

Ümberkujundamisest täie kasu saamiseks ja kavandamise tulemuslikkuse tagamiseks kinnitavad ühenduse ja selle liikmesriigid, et järgivad oma tegevuses järgmisi põhimõtteid.

Läbivaatused peavad võimalikult suures ulatuses toimuma asjaomases AKV riigis. See ei tähenda, et liikmesriigid või komisjoni keskorganid ei saaks kavandamist vajaduse korral jälgida ja selles osaleda.

Läbivaatuseks seatud tähtaegadest tuleb kinni pidada.

Läbivaatamine ei tohi olla kavandamisest eraldiseisev tegevus. Läbivaatamist käsitletakse juhtimisvahendina, mis võtab kokku siseriikliku eelarvevahendite käsutaja ja komisjoni esinduse juhi korrapärase (igakuise) dialoogi tulemused.

Läbivaatamised ei tohi suurendada kummagi asjaomase lepinguosalise halduskulusid. Seetõttu tuleb kavandamisega seotud menetlusi ja aruandekohustusi rangelt järgida. Selleks vaadatakse läbi ja kohandatakse liikmesriikide ja komisjoni rolli otsuse tegemisel.

XX DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon eksporditulu kõikumise mõjust haavatavatele AKV väike-, saare- ja raskesti ligipääsetavatele riikidele**

Lepinguosalised võtavad teadmiseks AKV riikide mure, et eksporditulu ebakindluse tõttu kannatavate riikide täiendava toetamise mehhanismi rakenduseeskirjad võivad abist ilma jätta haavatavad AKV väike-, saare- ja raskesti ligipääsetavad riigid, kelle eksporditulu on kõikuv.

Lepinguosalised lepivad kokku, et mehhanismi teisest rakendusaastast ja ühe või mitme raskustes oleva AKV riigi taotlusel vaatavad nad mehhanismi rakenduseeskirjad komisjoni ettepaneku põhjal läbi, et vajaduse korral leevendada sellise kõikumise mõju.

XXI DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon IV lisa artikli 3 kohta**

IV lisa artiklis 3 osutatud soovituslikku summat ei kohaldata nende AKV riikide suhtes, kellega ühendus on koostöö peatanud.

XXII DEKLARATSIOON

Ühisdeklaratsioon V lisa artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud põllumajandustoodete kohta

Lepinguosalised on teadmiseks võtnud, et ühendus kavatses võtta lisa nimetatud meetmeid, mis kehtestatakse lepingu allkirjutamispäeval, et võimaldada AKV riikidele artikli 1 lõike 2 punktis a sätestatud sooduskohtlemist teatavate põllumajandussaaduste ja -toodete osas.

Nad on teadmiseks võtnud, et ühendus kavatses võtta kõik vajalikud meetmed tagamaks, et asjakohased põllumajandusmäärused võetaks vastu aegsasti ja et võimaluse korral jõustuvad need samal ajal kui üleminekukord, mis kehtestatakse pärast 15. detsembril 1989 Lomés allkirjutatud neljanda AKV-EÜ konventsiooni järelelepingu allkirjastamist.

AKV riikidest pärinevatele põllumajandustoodetele ja toiduainetele võimaldatav sooduskohtlemine

01	ELUSLOOMAD
0101	Elusad hobused, eeslid, muulad ja hobueeslid
0101	vabastus
0102	Elusveised
0102 90 05	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 21	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 29	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 41	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 49	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 59	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 61	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 69	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 71	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0102 90 79	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0103	Elussead
0103 91 10	vähendus 16 %
0103 92 11	vähendus 16 %
0103 92 19	vähendus 16 %
0104	Eluslambad ja -kitsed
0104 10 30	kvoodi piires (1. kvoot) tollimaksuvähendus 100 %
0104 10 80	kvoodi piires (1. kvoot) tollimaksuvähendus 100 %
0104 20 10	vabastus
0104 20 90	kvoodi piires (1. kvoot) tollimaksuvähendus 100 %
0105	Eluskodulinnud: kanad liigist <i>gallus domesticus</i>, pardid, haned, kalkunid ja pärllkanad
0105	vähendus 16 %
0106	Elusloomad (v.a hobused, eeslid, muulad, hobueeslid, veised, sead, lambad, kitsed, kodulinnud, kalad, vähi- laadsed, molluskid jm veeselgrootud, mikroobikultuurid jne)
0106	vabastus
02	LIHA JA SÖÖDAV RUPS
0201	Värske või jahutatud veiseliha
0201	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 % ⁽¹⁾
0202	Külmutatud veiseliha
0202	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 % ⁽¹⁾
0203	Värske, jahutatud või külmutatud sealiha
0203 11 10	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 11 90	vabastus
0203 12 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 12 19	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %

⁽¹⁾ Kui mõnest AKV riigist pärinevate CN-koodide 0201, 0206 10 95, 0206 29 91, 1602 50 10 või 1602 90 61 alla kuuluvate toodete import ühendusse ületab aastase koguse, mis võrdub ühendusse imporditud kogusega ükskõik millisel aastal ajavahemikust 1969–1974, mil sellest riigist pärinevate toodete import oli suurim, pluss aastane kasvumäär 7 %, peatatakse sellise päritoluga toodete tollimaksuvabastus osaliselt või täielikult. Sel juhul määrab ühendus kindlaks kõnealuse impordi suhtes kohaldatava korra.

0203 12 90	vabastus
0203 19 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 19 13	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 19 15	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
ex 0203 19 55	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 % (v.a eraldi esitatav sisefilee)
0203 19 59	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 19 90	vabastus
0203 21 10	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 21 90	vabastus
0203 22 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 22 19	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 22 90	vabastus
0203 29 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 29 13	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 29 15	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
ex 0203 29 55	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 % (v.a eraldi esitatav sisefilee)
0203 29 59	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0203 29 90	vabastus
0204	Värske, jahutatud või külmutatud lamba- ja kitseliha
0204	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; kodulambad: kvoodi piires (2. kvoot) koguselise tollimaksu vähendus 65 %; muud liigid: kvoodi piires (1. kvoot) koguselise tollimaksu vähendus 100 %
0205	Hobuse-, eesli-, muula- või hobueesliha, värske, jahutatud või külmutatud
0205	vabastus
0206	Söödav veise-, sea-, lamba-, kitse-, hobuse-, eesli-, muula- või hobueeslirups, värske, jahutatud või külmutatud
0206 10 91	vabastus
0206 10 95	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 % ⁽¹⁾
0206 10 99	vabastus
0206 21	vabastus
0206 22	vabastus
0206 29 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 % ⁽¹⁾
0206 29 99	vabastus
0206 30 21	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0206 30 31	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0206 30 90	vabastus
0206 41 91	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0206 41 99	vabastus
0206 49 91	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0206 49 99	vabastus
0206 80	vabastus
0206 90	vabastus
0207	Liigi <i>gallus domesticus</i> kanade, partide, hanede, kalkunite ja pärlikanade liha ning söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud
0207	kvoodi piires (3. kvoot) vähendus 65 %
0208	Küülikute, jäneste, tuvide jm mujal nimetamata loomade liha ja söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud
0208	vabastus
0209	Tailihata searasv ja linnurasv, sulatamata, värske, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
0209 00 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0209 00 19	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0209 00 30	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0209 00 90	vähendus 16 %
0210	Liha ja söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud; söödav jahu ja pulber lihast või rupsist
0210 11 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 11 19	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %

⁽¹⁾ Kui mõnest AKV riigist pärinevate CN-koodide 0201, 0206 10 95, 0206 29 91, 1602 50 10 või 1602 90 61 alla kuuluvate toodete import ühendusse ületab aastase koguse, mis võrdub ühendusse imporditud kogusega ükskõik millisel aastal ajavahemikust 1969–1974, mil sellest riigist pärinevate toodete import oli suurim, pluss aastane kasvumäär 7 %, peatatakse sellise päritoluga toodete tollimaksuvabastus osaliselt või täielikult. Sel juhul määrab ühendus kindlaks kõnealuse impordi suhtes kohaldatava korra.

0210 11 31	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 11 39	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 11 90	vabastus
0210 12 11	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 12 19	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 12 90	vabastus
0210 19 10	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 20	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 30	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 40	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 51	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 59	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 60	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 70	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 81	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 89	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 19 90	vabastus
0210 20	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0210 90 10	vabastus
0210 90 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %;
	kodulambad: kvoodi piires (2. kvoot) koguselise tollimaksu vähendus 65 %;
	muud liigid: kvoodi piires (1. kvoot) koguselise tollimaksu vähendus 100 %
0210 90 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %;
	kodulambad: kvoodi piires (2. kvoot) koguselise tollimaksu vähendus 65 %; muud liigid:
	kvoodi piires (1. kvoot) koguselise tollimaksu vähendus 100 %
0210 90 21	vabastus
0210 90 29	vabastus
0210 90 31	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 90 39	kvoodi piires (7. kvoot) vähendus 50 %
0210 90 41	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0210 90 49	vabastus
0210 90 60	vabastus
0210 90 71	vähendus 16 %
0210 90 79	vähendus 16 %
0210 90 80	vabastus
0210 90 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
03	KALAD, VÄHILAADSED, MOLLUSKID JM VEESELGROOTUD
03	vabastus
04	PIIM JA PIIMATOOTED; LINNUMUNAD; LOODUSLIK MESI; MUJAL NIMETAMATA LOOMSED TOIDU- AINED
0401	Piim ja koor, kontsentreerimata, suhkru- vm magusainelisandita
0401	vähendus 16 %
0402	Piim ja koor, kontsentreeritud või suhkru- vm magusainelisandiga
0402	kvoodi piires (5. kvoot) vähendus 65 %
0403	Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir jm fermenteeritud või hapendatud piim ja koor, kontsentreeritud või kontsentreerimata, lõhna- või maitseainetega või suhkru- vm magusainelisandi või puuvilja-, pähkli- või kakaolisandiga või ilma
0403 10 11	vähendus 16 %
0403 10 13	vähendus 16 %
0403 10 19	vähendus 16 %
0403 10 31	vähendus 16 %
0403 10 33	vähendus 16 %
0403 10 39	vähendus 16 %
0403 10 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 10 53	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 10 59	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 10 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 10 93	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 10 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 90 11	vähendus 16 %
0403 90 13	vähendus 16 %
0403 90 19	vähendus 16 %

0403 90 31	vähendus 16 %
0403 90 33	vähendus 16 %
0403 90 39	vähendus 16 %
0403 90 51	vähendus 16 %
0403 90 53	vähendus 16 %
0403 90 59	vähendus 16 %
0403 90 61	vähendus 16 %
0403 90 63	vähendus 16 %
0403 90 69	vähendus 16 %
0403 90 71	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 90 73	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 90 79	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 90 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 90 93	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0403 90 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0404	Vadak, kontsentreeritud või mitte või suhkru- vm magusainelisandiga või ilma; mujal nimetamata tooted piima looduslikest osistest, suhkru- vm magusainelisandiga või ilma
0404	vähendus 16 %
0405	Või jm piimarasvad ja -õlid
0405	vähendus 16 %
0406	Juust ja kohupiim
0406	kvoodi piires (6. kvoot) vähendus 65 %
0407	Koorega linnunad, värsked, konserveeritud või keedetud
0407 00 11	vähendus 16 %
0407 00 19	vähendus 16 %
0407 00 30	vähendus 16 %
0407 00 90	vabastus
0408	Kooreta linnunad ja rebud, värsked, kuivatatud, aurutatud, keedetud, vormitud, külmutatud vm viisil konserveeritud, suhkru- vm magusainelisandiga või ilma
0408 11 80	vähendus 16 %
0408 19 81	vähendus 16 %
0408 19 89	vähendus 16 %
0408 91 80	vähendus 16 %
0408 99 80	vähendus 16 %
0409	Looduslik mesi
0409	vabastus
0410	Kilpkonnarnad, linnupesad jm söödavad loomsed tooted, mujal nimetamata
0410	vabastus
05	MUJAL NIMETAMATA LOOMSED TOOTED
05	vabastus
06	ELUSPUUD JM ELUSTAIMED; TAIMESIBULAD, -JUURED JMS; LÕIKELILLED JA DEKORATIIVSED TAIM-MATERJALID
06	vabastus
07	KÕÕGIVILI NING TEATAVAD SÖÖDAVAD JUURED JA MUGULAD
0701	Kartulid, värsked või jahutatud
0701	vabastus
0702	Tomatid, värsked või jahutatud
0702	muud tomatid kui kirsstomatid, 15.11–30.04: kvoodi piires (kvoot 13a) väärtuselise tollimaksu vähendus 60 %; kirsstomatid, 15.11–30.04: kvoodi piires (kvoot 13b) väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %

0703	Sibulad, šalotid, küüslauk, porrulauk jm sibulköögiviljad, värsked või jahutatud
0703 10 19	16.05–31.01: vähendus 15 %, 1.02–15.05: vabastus
0703 10 90	vähendus 16 %
0703 20	16.05–31.01: vähendus 15 %, 1.02–31.05: vabastus
0703 90	vähendus 16 %
0704	Kapsas, lillkapsas, nuikapsas, lehtkapsas jms toiduks kasutatav kapsas, värsked või jahutatud
0704 10	vähendus 16 %
0704 20	vähendus 16 %
0704 90 10	vähendus 16 %
0704 90 90	hiina kapsas: 1.01–30.10: vähendus 15 %, 1.11–31.12: vabastus; muu kapsas: vähendus 16 %
0705	Salat (“<i>lactuca sativa</i>”) ja sigur (perekonna “<i>cichorium</i>” liigid), värsked või jahutatud
0705 11	jääsalat: 1.11–30.06: vähendus 15 %, 1.07–31.10: vabastus; muu salat: vähendus 16 %
0705 19	vähendus 16 %
0705 21	vähendus 16 %
0705 29	vähendus 16 %
0706	Porgand, naeris, söödapeet, aed-piimjuur, juurseller, redis jms söödav juurvili
0706 10	porgand: 1.04–31.12: vähendus 15 %, 1.01–31.03: vabastus; naeris: vähendus 16 %
0706 90 05	vähendus 16 %
0706 90 11	vähendus 16 %
0706 90 17	vähendus 16 %
0706 90 30	vabastus
ex 0706 90 90	söögipeet ja redis (<i>Raphanus sativus</i>): vabastus
0707	Kurgid ja kornišonid, värsked või jahutatud
ex 0707 00 05	väikesed talikurgid, 1.11–15.05: väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; talikurgid, v.a väikesed: väärtuselise tollimaksu vähendus 16 %
0707 00 90	vähendus 16 %
0708	Kaunviljad, poetatud või mitte, värsked või jahutatud
0708	vabastus
0709	Muu köögivili, värsked või jahutatud
0709 10	1.01–30.09: vähendus 15 %, 1.10–31.12: väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0709 20	1.02–14.08: vähendus 15 %, 16.01–31.01: vähendus 40 %, 15.08–15.01: vabastus
0709 30	vabastus
0709 40	vabastus
0709 51 10	vähendus 16 %
0709 51 30	vähendus 16 %
0709 51 50	vähendus 16 %
0709 51 90	vabastus
0709 52	vähendus 16 %
0709 60	vabastus
0709 70	vähendus 16 %
0709 90 10	vähendus 16 %
0709 90 20	vähendus 16 %
0709 90 40	vähendus 16 %
0709 90 50	vähendus 16 %
0709 90 60	vähendus 1,81 eurot/tonn
0709 90 70	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0709 90 90	vabastus

0710	Köögivilj, kuumutamata või aurutatud või keedetud, külmutatud
0710 10	vabastus
0710 21	vabastus
0710 22	vabastus
0710 29	vabastus
0710 30	vabastus
0710 40	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0710 80 51	vabastus
0710 80 59	vabastus
0710 80 61	vabastus
0710 80 69	vabastus
0710 80 70	vabastus
0710 80 80	vabastus
0710 80 85	vabastus
0710 80 95	vabastus
0710 90	vabastus
0711	Köögivilj, lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud nt vääveldioksiidiga, soolvees, väävlives vm säilituslahuses, kuid sellisena vahetuks tarbimiseks kõlbmatu
0711 10	vabastus
0711 30	vabastus
0711 40	vabastus
0711 90 10	vabastus
0711 90 30	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0711 90 40	vabastus
0711 90 60	vabastus
0711 90 70	vabastus
0711 90 90	vabastus
0712	Kuivatatud köögivilj, terve, tükeldatud, viilutatud, purustatud või pulbrina, kuid muul viisil töötlemata
0712 20	vabastus
0712 30	vabastus
0712 90 05	vabastus
0712 90 19	vähendus 1,81 eurot/tonn
0712 90 30	vabastus
0712 90 50	vabastus
ex 0712 90 90	vabastus, v.a oliivid
0712	Kuivatatud ja poetatud kaunviljad, kooritud või tükeldatud või mitte
0713	vabastus
0714	Maniokk, maranta, saalep, maapirn, maguskartul jms palju tärklisist või inulini sisaldavad juured ja mugulad, värsked või kuivatatud, viilutatud või mitte või graanulitena; saagopalmi säsi
0714 10 10	vähendus 8,38 eurot/tonn
0714 10 91	vabastus
0714 10 99	vähendus 6,19 eurot/tonn
0714 20	vabastus
0714 90 11	vabastus
0714 90 19	vähendus 6,19 eurot/tonn; maranta: vabastus
0714 90 90	vabastus
08	SÖÖDAVAD PUUVILJAD JA PÄHKLIID; TSITRUSVILJADE JA MELONITE KOORED
0801	Kookospähklid, brasiilia pähklid ja kašupähklid, värsked või kuivatatud, poetatud või kooritud või mitte
0801	vabastus
0802	Muud pähklid, värsked või kuivatatud, poetatud või kooritud või mitte (v.a kookospähklid, brasiilia pähklid ja kašupähklid)
0802 11 90	vähendus 16 %
0802 12 90	vähendus 16 %
0802 21	vähendus 16 %
0802 22	vähendus 16 %
0802 31	vabastus

0802 32	vabastus
0802 40	vähendus 16 %
0802 50	vabastus
0802 90	vabastus
0803	Banaanid, sh jahubanaanid, värsked või kuivatatud
0803 00 11	vabastus
0803 00 19	Banaanide ühendusse importimise kord on hetkel läbivaatamisel. Lepinguosalised lepivad kokku, et tulevases banaanide ühendusse importimise korras võimaldatakse AKV-banaanidele asjakohane soodustus.
0803 00 90	vabastus
0804	Datlid, viigimarjad, ananassid, avokaadod, guajaavid, mangod ja mangostanid, värsked või kuivatatud
0804 10	vabastus
0804 20 10	1.11–30.04: vabastus ülemmäära piires (3. ülemmäär)
0804 20 90	vabastus
0804 30	vabastus
0804 40	vabastus
0804 50	vabastus
0805	Tsitrusviljad, värsked või kuivatatud
0805 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 80 %; 15.05–30.09: individuaalse kvoodi piires (1. individuaalne kvoot) väärtuselise tollimaksu vähendus 100 % (1)
0805 20	väärtuselise tollimaksu vähendus 80 %; 15.05–30.09: individuaalse kvoodi piires (2. individuaalne kvoot) väärtuselise tollimaksu vähendus 100 % (1)
0805 30 90	vabastus
0805 40	vabastus
0805 90	vabastus
0806	Viinamarjad, värsked või kuivatatud
ex 0806 10 10	seemneteta lauaviinamarjad: 1.12–31.01: vabastus kvoodi piires (14. kvoot); 1.02–31.03: vabastus individuaalse kvoodi (3. individuaalne kvoot) piires (1)
0806 20	vabastus
0807	Värsked melonid, arbuusid ja papaiad
0807	vabastus
0808	Värsked õunad, pirnid ja küdooniad
0808 10	kvoodi piires (15. kvoot) väärtuselise tollimaksu vähendus 50 %
0808 20 10	kvoodi piires (16. kvoot) väärtuselise tollimaksu vähendus 65 %
0808 20 50	kvoodi piires (16. kvoot) väärtuselise tollimaksu vähendus 65 %
0808 20 90	vähendus 16 %
0809	Aprikoosid, kirsid, virsikud (sh nektariinid), ploomid ja laukaploomid, värsked
0809 10	1.05–31.08: väärtuselise tollimaksu vähendus 15 %, 1.09–30.04: vabastus
0809 20 05	1.11–31.03: vabastus
0809 30	1.04–30.11: väärtuselise tollimaksu vähendus 15 %, 1.12–31.03: vabastus
0809 40 05	1.04–14.12: väärtuselise tollimaksu vähendus 15 %, 15.12–31.03: vabastus
0809 40 90	vabastus
0810	Maasikad, vaarikad, murakad, mustad, valged ja punased sõstrad, karusmarjad jm söödavad puuviljad, mujal nimetatamata, värsked
0810 10 05	1.11–29.02: vabastus kvoodi piires (17. kvoot)
0810 10 80	1.11–29.02: vabastus kvoodi piires (17. kvoot)
0810 20	vähendus 16 %
0810 30	vähendus 16 %
0810 40 30	vabastus
0810 40 50	tollimaks 3 %
0810 40 90	tollimaks 5 %
0810 90	vabastus

(1) Kui toote import ületab individuaalse kvoodi, võib selle suhtes kehtestada individuaalse kvoodiga samaväärse ülemmäära, võttes arvesse selle toote aastast kaubandusbilanssi.

0811	Puuvili ja pähklid, kuumutamata või aurutatud või keedetud, külmutatud suhkru- vm magusainelisandiga või ilma
0811 10 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0811 10 19	vabastus
0811 10 90	vabastus
0811 20 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0811 20 19	vabastus
0811 20 31	vabastus
0811 20 39	vabastus
0811 20 51	vabastus
0811 20 59	vabastus
0811 20 90	vabastus
0811 90 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0811 90 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
0811 90 31	vabastus
0811 90 39	vabastus
0811 90 50	vabastus
0811 90 70	vabastus
0811 90 75	vabastus
0811 90 80	vabastus
0811 90 85	vabastus
0811 90 95	vabastus
0812	Puuvili ja pähklid, lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud nt vääveldioksiidiga, soolvees, väävlives vm säilituslahuses, kuid sellisena vahetuks tarbimiseks kõlbmatud
0812 10	vabastus
0812 20	vabastus
0812 90 10	vabastus
0812 90 20	vabastus
0812 90 30	vabastus
0812 90 40	vabastus
0812 90 50	vabastus
0812 90 60	vabastus
0812 90 70	vabastus
0812 90 95	vabastus
0813	Aprikoosid, mustad ploomid, õunad, virsikud, pirnid, papaiad, tamarindid jm kuivatatud puuvili, mujal nime- tamata; söödavate pähklite või kuivatatud puuviljade segud
0813	vabastus
0814	Tsitrusviljade, melonite ja arbuuside koored, värsked, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud soola vm lisandeid sisaldavas vees
0814	vabastus
09	KOHV, TEE, MATE JA VÜRTSID
09	vabastus
10	TERAVILI
1001	Nisu ja meslin
1001 10	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
1001 90 10	vabastus
1001 90 91	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
1001 90 99	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
1002	Rukis
1002	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
1003	Oder
1003	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
1004	Kaer
1004	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %

1005	Mais
1005 10 90	vähendus 1,81 eurot/tonn
1005 90	vähendus 1,81 eurot/tonn
1006	Riis
1006 10 10	vabastus
1006 10 21	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 23	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 25	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 27	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 92	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 94	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 96	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 10 98	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 20	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 65 % ja 4,34 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 30	kvoodi piires (11. kvoot) vähendus 16,78 eurot/tonn, lisaks sellele vähendus 65 % ja 6,52 eurot/tonn ⁽¹⁾
1006 40	kvoodi piires (12. kvoot) vähendus 65 % ja 3,62 eurot/tonn ⁽¹⁾
1007	Terasorgo
1007	ülemmäära piires (3. ülemmäär) vähendus 60 % ⁽²⁾
1008	Tatar, hirss, kanaari paelrohi jm teravili (v.a nisu ja meslin, rukis, oder, kaer, mais, riis ja terasorgo)
1008 10	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
1008 20	ülemmäära piires (2. ülemmäär) vähendus 100 % ⁽²⁾
1008 90	kvoodi piires (10. kvoot) vähendus 50 %
11	JAHU, TANGUD JA KRUUBID; LINNASED; TÄRKLIS; INULIIN; NISUGLUTEEN
1101	Püülijahu nisust või meslinist
1101	vähendus 16 %
1102	Jahu muudest teraviljadest kui nisu või meslin
1102 10	vähendus 16 %
1102 20 10	vähendus 7,3 eurot/tonn
1102 20 90	vähendus 3,6 eurot/tonn
1102 30	vähendus 3,6 eurot/tonn
1102 90 10	vähendus 7,3 eurot/tonn
1102 90 30	vähendus 7,3 eurot/tonn
1102 90 90	vähendus 3,6 eurot/tonn
1103	Tangud, lihtjahu ja graanulid teraviljast
1103 11	vähendus 16 %
1103 12	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 13 10	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 13 90	vähendus 3,6 eurot/tonn
1103 14	vähendus 3,6 eurot/tonn
1103 19 10	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 19 30	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 19 90	vähendus 3,6 eurot/tonn
1103 21	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 29 10	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 29 20	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 29 30	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 29 40	vähendus 7,3 eurot/tonn
1103 29 50	vähendus 3,6 eurot/tonn
1103 29 90	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104	Viljaterad, muul viisil töödeldud, nt kroovitud, valtsitud, helvestatud, poleeritud, lõigatud või sõmerdatud; teraviljad, terved, valtsitud, helvestatud või jahvatatud (v.a teraviljajahu ning kooritud ja osaliselt või täielikult kroovitud riis ja purustatud riis)
1104 11 10	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 11 90	vähendus 7,3 eurot/tonn
1104 12 10	vähendus 3,6 eurot/tonn

⁽¹⁾ Vähendust kohaldatakse üksnes impordi suhtes, mille puhul importija tõestab, et ekspordiriik on sisse nõudnud kõnealuse vähendusega samaväärse ekspordimaksu.

⁽²⁾ Kui ülemmäär saavutatakse aasta kestel, võib ühendus määrusega taaskestestada tavalised tollimaksud kehtivusaja lõpuni; kohaldatavaid tollimakse vähendatakse 50 % võrra.

1104 12 90	vähendus 7,3 eurot/tonn
1104 19	vähendus 7,3 eurot/tonn
1104 21 10	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 21 30	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 21 50	vähendus 7,3 eurot/tonn
1104 21 90	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 21 99	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 22	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 23	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 29	vähendus 3,6 eurot/tonn
1104 30	vähendus 7,3 eurot/tonn
1105	Jahu, pulber, helbed ja graanulid kartulitest
1105	vabastus
1106	Jahu ja pulber rubriigi 0713 kuivatatud kaunviljadest, rubriigi 0714 saagost, juurtest ja mugulatest või 8. grupi toodetest
1106 10	vabastus
1106 20 10	vähendus 7,98 eurot/tonn; maranta: vabastus
1106 20 90	vähendus 29,18 eurot/tonn; maranta: vabastus
1106 30	vabastus
1108	Tärklis; inuliin
1108 11	vähendus 24,8 eurot/tonn
1108 12	vähendus 24,8 eurot/tonn
1108 13	vähendus 24,8 eurot/tonn
1108 14	vähendus 50 % + vähendus 24,8 eurot/tonn
1108 19 10	vähendus 37,2 eurot/tonn
1108 19 90	vähendus 50 % + vähendus 24,8 eurot/tonn; maranta: vabastus
1108 20	vabastus
1109	Nisugluteen, kuivatatud või mitte
1109	vähendus 219 eurot/tonn
12	ÕLISEEMNED JA ÕLIVILJAD; MITMESUGUSED TERAD, SEEMNED JA VILJAD; TÖÖSTUSLIKUD TAIMED VÕI RAVIMTAIMED; ÕLED JA SÖÖT
1208	Jahu õliseemnetest ja õliviljadest (v.a sinepipulber)
1208 10	vabastus
1209	Seemned, viljad ja eosed külviks (v.a kaunviljad ja suhkrumais, kohy, tee, mate ja vürtsid, teravili, õliseemned ja õliviljad ning peaaesjalikult parfumeerias kasutatavad seemned ja viljad)
1209	vabastus
1210	Värsked või kuivatatud humalakäbid, jahvatatud, pulbristatud või graanulitena või mitte; lupuliin
1210	vabastus
1211	Taimed ja taimeosad, sh seemned ja viljad, mida kasutatakse peaaesjalikult parfumeerias, ravimites või putuka- või seenemürgina vms otstarbel, värsked või kuivatatud, tükeldatud, purustatud või pulbristatud või mitte
1211	vabastus
1212	Jaanikaunad, merevetikad jm vetikad, suhkrupeet ja suhkruroog, värsked või kuivatatud, jahvatatud või mitte; puuviljade luuseemned jm taimsed tooted, sh sigurisordi <i>cichorium intybus</i> rüstimata juured
1212 10	vabastus
1212 30	vabastus
1212 91	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1212 92	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1212 99 10	vabastus

⁽¹⁾ Seda vähendust ei kohaldata juhul, kui ühendus kohaldab täiendavaid tollimakse kooskõlas oma Uruguay voorus võetud kohustustega.

1214	Kaalikas, söödapeet, söödajuurvili, hein, lutsern, ristik, esparsett, söödakapsas, lupiin, vikk jms sööt, graanulitena või mitte
1214 90 10	vabastus
13	ŠELLAK; KUMMIVAIGUD, VAIGUD JM TAIMEMAHLAD JA -EKSTRAKTID
13	vabastus
15	LOOMA- JA TAIMERASVAD JA -ÕLID JA NENDE LÕHUSTAMISSAADUSED; TÖÖDELDUD TOIDURASVAD; LOOMNE JA TAIMNE VAHA
1501	Seapekk; muu searasv ja linnurasv, pressitud või lahustiga ekstraheeritud või mitte, sulatatud
1501	vähendus 16 %
1502	Veise-, lamba- või kitserasv, toores või sulatatud, pressitud või lahustiga ekstraheeritud või mitte
1502	vabastus
1503	Rasvasteariin ja -õli, oleosteariin ja -õli ja küünla- või seebirasv (v.a emulgeeritud, segatud vm viisil töödeldud)
1503	vabastus
1504	Kalade või mereimetajate rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte (v.a keemiliselt modifitseeritud)
1504	vabastus
1505	Villarasv ja sellest saadud rasvained, sh lanoliin
1505	vabastus
1506	Muud loomarasvad ja -õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata (v.a sea-, linnu-, veise-, lamba- ja kitserasv, kalade või mereimetajate rasvad, rasvasteariin jne)
1506	vabastus
1507	Sojaõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või mitte (v.a keemiliselt modifitseeritud)
1507	vabastus
1508	Maapähkliõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata
1508	vabastus
1511	Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või mitte (v.a keemiliselt modifitseeritud)
1511	vabastus
1512	Päevalille-, saflori- ja puuvillaseemneõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata
1512	vabastus
1513	Kookospähkli- (kopra-), palmisäsi- ja babassupalmiõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata
1513	vabastus
1514	Rapsi-, rüpsi- ja sinepiõli ning nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata
1514	vabastus
1515	Muud taimerasvad ja -õlid, sh jojobiõli, ja nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata
1515	vabastus
1516	Looma- või taimerasvad ja -õlid ning nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, molekuliselt esterdatud, taasesterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või mitte, kuid muul viisil töötlemata
1516	vabastus

1517	Margariin, muud toidusegud ja -ained taime- ja loomarasvadest või -õlidest ja mitmesuguste rasvade ja õlide söödavatest fraktsioonidest
1517 10 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1517 10 90	vabastus
1517 90 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1517 90 91	vabastus
1517 90 93	vabastus
1517 90 99	vabastus
1518	Looma- ja taimeravad ja -õlid ning nende fraktsioonid, sulatatud, oksüdeeritud, veetustatud, väävelhappesoolaga töödeldud, läbipuhutud, vaakumis või inertgaasis kuumusega polümeeritud vm viisil keemiliselt modifitseeritud; mittesöödavad segud või ained looma- ja taimeravadest või -õlidest või mitmesuguste rasvade ja õlide fraktsioonidest, mujal nimetatata
1518	vabastus
1520	Glütserool (glütseriin), puhas või mitte; glütserooliveed ja glütseroolleelised
1520	vabastus
1521	Taimevahad, mesilasvaha jm putukavahad ja vaalavõidis, rafineeritud või värvitud või mitte (v.a triglütseriidid)
1521	vabastus
1522	Parkerasv (degraa); rasvainete või taime- või loomavahade töötlemisjääd
1522 00 10	vabastus
1522 00 91	vabastus
1522 00 99	vabastus
16	VALMISTISED LIHAST, KALAST, VÄHILAADSETEST, MOLLUSKITEST VM VEESLIGROOTUTEST
1601	Vorstid jms tooted lihast, rupsist või verest; nendel toodetel põhinevad toiduained
1601	kvoodi piires (8. kvoot) vähendus 65 %
1602	Töödeldud või konserveeritud liha, rups ja veri (v.a vorstid jms tooted ning lihaekstraktid ja -vedelikud)
1602 10	vähendus 16 %
1602 20 11	vabastus
1602 20 19	vabastus
1602 20 90	vähendus 16 %
1602 31	kvoodi piires (4. kvoot) vähendus 65 %
1602 32	kvoodi piires (4. kvoot) vähendus 65 %
1602 39	kvoodi piires (4. kvoot) vähendus 65 %
1602 41 10	vähendus 16 %
1602 41 90	vabastus
1602 42 10	vähendus 16 %
1602 42 90	vabastus
1602 49	vähendus 16 %
1602 50 31	vabastus
1602 50 39	vabastus
1602 50 80	vabastus
1602 90 10	vähendus 16 %
1602 90 31	vabastus
1602 90 41	vabastus
1602 90 51	vähendus 16 %
1602 90 69	vabastus
1602 90 72	vabastus
1602 90 74	vabastus
1602 90 76	vabastus
1602 90 78	vabastus
1602 90 98	vabastus
1603	Ekstraktid ja vedelikud lihast, kalast, vähilaadsetest, molluskitest jm veesligrrootutest
1603	vabastus

1604	Töödeldud või konserveeritud kala; kaaviar ja selle kalamarjast valmistatud asendajad
1604	vabastus
1605	Töödeldud või konserveeritud vähilaadsed, molluskid jm veeselgrootud
1605	vabastus
17	SUHKUR JA SUHKRUKONDIITRITOOTED
1702	Muu suhkur, sh keemiliselt puhas laktoos, maltoos, glükoos ja fruktoos, tahkel kujul; maitse-, lõhna- ja värvainelisandita suhkruüriirupid; tehismesi, loodusliku meega segatud või mitte; karamell
1702 11	vähendus 16 %
1702 19	vähendus 16 %
1702 20	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 30 10	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 30 51	vähendus 117 eurot/tonn
1702 30 59	vähendus 81 eurot/tonn
1702 30 91	vähendus 117 eurot/tonn
1702 30 99	vähendus 81 eurot/tonn
1702 40 10	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 40 90	vähendus 81 eurot/tonn
1702 50	vabastus
1702 60	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 90 10	vabastus
1702 90 30	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 90 50	vähendus 81 eurot/tonn
1702 90 60	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 90 71	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 90 75	vähendus 117 eurot/tonn
1702 90 79	vähendus 81 eurot/tonn
1702 90 80	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1702 90 99	vähendus 16 % ⁽¹⁾
1703	Suhkru ekstraheerimisel või rafineerimisel saadav melass
1703	kvoodi piires (9. kvoot) vähendus 100 %
1704	Kakaosisalduseta suhkrukondiitritooted, sh valge šokolaad
1704 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 10	vabastus
1704 90 30	vabastus
1704 90 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 55	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 61	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 65	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 71	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 75	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 81	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1704 90 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
18	KAKAO JA KAKAOTOOTED
1801	Kakaooad, terved või purustatud, toored või röstitud
1801	vabastus
1802	Kakaoubade kestad ja kelmed jm kakaojäägid
1802	vabastus
1803	Kakaomass, rasvatustatud või mitte
1803	vabastus
1804	Kakaovõi, -rasv ja -õli
1804	vabastus
1805	Kakaopulber, suhkru- vm magusainelisandita
1805	vabastus

⁽¹⁾ Seda vähendust ei kohaldata juhul, kui ühendus kohaldab täiendavaid tollimakse kooskõlas oma Uruguay voorus võetud kohustustega.

1806	Šokolaad jm kakaosisaldusega toiduained
1806 10 15	abastus
1806 10 20	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1806 10 30	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1806 10 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1806 20	vabastus
1806 31	vabastus
1806 32	vabastus
1806 90 11	vabastus
1806 90 19	vabastus
1806 90 31	vabastus
1806 90 39	vabastus
1806 90 50	vabastus
1806 90 60	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1806 90 70	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1806 90 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
19	VALMISTISED TERAVILJAST, JAHUST, TÄRKLISEST VÕI PIIMAST; PAGARITOOTED
1901	Linnaseekstrakt; püüli- ja lihtjahust, tärklistest või linnaseekstraktist valmistatud toiduained, mis ei sisalda kakaopulbrit või sisaldavad seda vähem kui 40 massiprotsenti, mujal nimetamata; rubriikide 0401–0404 kaupadest valmistatud toiduained
1901 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; tingimuslik vabastus EA (1. tingimus) ⁽¹⁾
1901 20	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; tingimuslik vabastus EA (1. tingimus) ⁽¹⁾
1901 90 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1901 90 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1901 90 91	vabastus
1901 90 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; tingimuslik vabastus EA (1. tingimus) ⁽¹⁾
1902	Makarontooted nagu spagetid, makaronid, nuudlid, lasanje, <i>gnocchi</i>, ravioolid, <i>cannelloni</i>, keedetud, täidetud (liha vm ainega) vm viisil töödeldud või mitte; kuskuss, valmistoiduna või mitte
1902 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1902 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1902 20 10	vabastus
1902 20 30	vähendus 16 %
1902 20 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1902 20 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1902 30	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1902 40	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1903	Tapiokk ja selle tärklistest asendajad, helveste, terade, kruupide, sõelmete vms kujul
1903	vabastus
1904	Teravilja või teraviljatoodete paisutamise või röstimise teel saadud toiduained, nt maisihelbed; muu teravili kui mais, teradena, eelkuumutatud vm viisil töödeldud
1904	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905	Leib, sai, saiakesed, pirukad, koogid, küpsised jm pagaritooted, kakaoga või ilma; armulaualeib, tühjad ravi-mikapslid, pitslerleib, riisipaber jms tooted
1905 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 20	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 30 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; küpsised: vabastus
1905 30 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; küpsised: vabastus
1905 30 30	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 30 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 30 59	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 30 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 30 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 40	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
1905 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %

⁽¹⁾ tingimus: ei sisalda piimarasva või sisaldavad seda kõige rohkem 1,5 massi% ning sisaldavad tärklist või jahu vähemalt 50 %, kuid vähem kui 75 massi%.

20	VALMISTISED KÕÕGI- JA PUUVILJAST, PÄHKLITEST VM TAIMEOSADEST
2001	Kõõgi- ja puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad, töödeldud või konserveeritud äädika või äädikhappega
2001 10	vabastus
2001 20	vabastus
2001 90 20	vabastus
2001 90 30	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2001 90 40	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2001 90 50	vabastus
2001 90 60	vabastus
2001 90 65	vabastus
2001 90 70	vabastus
2001 90 75	vabastus
2001 90 85	vabastus
2001 90 91	vabastus
ex 2001 90 96	vabastus, v.a viinapuu lehed
2002	Tomatid, töödeldud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta
2002	vabastus
2003	Seened ja trühvliid, töödeldud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta
2003	vabastus
2004	Muu kõõgivili, töödeldud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutatud (v.a tomatid, seemned ja trühvliid)
2004 10 10	vabastus
2004 10 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2004 10 99	vabastus
2004 90 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
ex 2004 90 30	vabastus, v.a oliivid
2004 90 50	vabastus
2004 90 91	vabastus
2004 90 98	vabastus
2005	Muu kõõgivili, töödeldud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta (v.a külmutatud ning tomatid, seemned ja trühvliid)
2005 10	vabastus
2005 20 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2005 20 20	vähendus 16 %
2005 20 80	vähendus 16 %
2005 40	vabastus
2005 51	vabastus
2005 59	vabastus
2005 60	vabastus
2005 70	vabastus
2005 80	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2005 90	vabastus
2006	Puuvili, pähklid, puuviljakoored jm taimeosad, suhkru abil hoidistatud, kuivatatud, glasuuritud või suhkrustatud
2006 00 31	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2006 00 35	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2006 00 38	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2006 00 91	vabastus
2006 00 99	vabastus
2007	Keedised, puuviljatarretised, marmelaadid, puuvilja- või pähklipüreed ja -pastad, keedetud, suhkru- vm magusainelisandiga või ilma
2007 10 10	vabastus
2007 10 91	vabastus
2007 10 99	vabastus
2007 91 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2007 91 30	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2007 91 90	vabastus
2007 99 10	vabastus
2007 99 20	vabastus

2007 99 31	vabastus
2007 99 33	vabastus
2007 99 35	vabastus
2007 99 39	vabastus
2007 99 51	vabastus
2007 99 55	vabastus
2007 99 58	vabastus
2007 99 91	vabastus
2007 99 93	vabastus
2007 99 98	vabastus
2008	Puuvili, pähklid jm söödavad taimeosad, töödeldud või hoidistatud, suhkru- vm magusaine- või alkoholili- sandiga või ilma, mujal nimetatata
2008 11	vabastus
2008 19	vabastus
2008 20	vabastus
2008 30 11	vabastus
2008 30 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %; greibid: vabastus
2008 30 31	vabastus
2008 30 39	vabastus
2008 30 51	vabastus
2008 30 55	vabastus
2008 30 59	vabastus
2008 30 71	vabastus
2008 30 75	vabastus
2008 30 79	vabastus
2008 30 91	vabastus
2008 30 99	vabastus
2008 40	vabastus
2008 50 11	vabastus
2008 50 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 50 31	vabastus
2008 50 39	vabastus
2008 50 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 50 59	vabastus
2008 50 61	vabastus
2008 50 69	vabastus
2008 50 71	vabastus
2008 50 79	vabastus
2008 50 92	vabastus
2008 50 94	vabastus
2008 50 99	vabastus
2008 60 11	vabastus
2008 60 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 60 31	vabastus
2008 60 39	vabastus
2008 60 51	vabastus
2008 60 59	vabastus
2008 60 61	vabastus
2008 60 69	vabastus
2008 60 71	vabastus
2008 60 79	vabastus
2008 60 91	vabastus
2008 60 99	vabastus
2008 70 11	vabastus
2008 70 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 70 31	vabastus
2008 70 39	vabastus
2008 70 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 70 59	vabastus
2008 70 61	vabastus
2008 70 69	vabastus
2008 70 71	vabastus
2008 70 79	vabastus
2008 70 92	vabastus
2008 70 94	vabastus
2008 70 99	vabastus
2008 80	vabastus

2008 91	vabastus
2008 92 12	vabastus
2008 92 14	vabastus
2008 92 16	vabastus
2008 92 18	vabastus
2008 92 32	vabastus
2008 92 34	vabastus
2008 92 36	vabastus
2008 92 38	vabastus
2008 92 51	vabastus
2008 92 59	vabastus
2008 92 72	vabastus
2008 92 74	vabastus
2008 92 76	vabastus
2008 92 78	vabastus
2008 92 92	vabastus
2008 92 93	vabastus
2008 92 94	vabastus
2008 92 96	vabastus
2008 92 97	vabastus
2008 92 98	vabastus
2008 99 11	vabastus
2008 99 19	vabastus
2008 99 21	vabastus
2008 99 23	vabastus
2008 99 25	vabastus
2008 99 26	vabastus
2008 99 28	vabastus
2008 99 32	vabastus
2008 99 33	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 99 34	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2008 99 36	vabastus
2008 99 37	vabastus
2008 99 38	vabastus
2008 99 40	vabastus
2008 99 43	vabastus
2008 99 45	vabastus
2008 99 46	vabastus
2008 99 47	vabastus
2008 99 49	vabastus
2008 99 53	vabastus
2008 99 55	vabastus
2008 99 61	vabastus
2008 99 62	vabastus
2008 99 68	vabastus
2008 99 72	vabastus
2008 99 74	vabastus
2008 99 79	vabastus
ex 2008 99 85	vabastus, v.a suhkrumais
2008 99 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
ex 2008 99 99	vabastus, v.a viinapuu lehed
2009	Kääritamata, alkoholilisandita puuviljamahlad, k.a viinamarjavirre, ja köögiviljamahlad, suhkru- vm magusainelisandiga või ilma
2009 11 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 11 19	vabastus
2009 11 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 11 99	vabastus
2009 19 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 19 19	vabastus
2009 19 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 19 99	vabastus
2009 20	vabastus
2009 30 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 30 19	vabastus
2009 30 31	vabastus
2009 30 39	vabastus
2009 30 51	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 30 55	vabastus
2009 30 59	vabastus
2009 30 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %

2009 30 95	vabastus
2009 30 99	vabastus
2009 40	vabastus
2009 50	vabastus
2009 60	vabastus
2009 70 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 70 19	vabastus
2009 70 30	vabastus
2009 70 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 70 93	vabastus
2009 70 99	vabastus
2009 80 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 80 19	vabastus
2009 80 32	vabastus
2009 80 33	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 80 35	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 80 36	vabastus
2009 80 38	vabastus
2009 80 50	vabastus
2009 80 61	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 80 63	vabastus
2009 80 69	vabastus
2009 80 71	vabastus
2009 80 73	vabastus
2009 80 79	vabastus
2009 80 83	vabastus
2009 80 84	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 80 86	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 80 88	vabastus
2009 80 89	vabastus
2009 80 95	vabastus
2009 80 96	vabastus
2009 80 97	vabastus
2009 80 99	vabastus
2009 90 11	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 90 19	vabastus
2009 90 21	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 90 29	vabastus
2009 90 31	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 90 39	vabastus
2009 90 41	vabastus
2009 90 49	vabastus
2009 90 51	vabastus
2009 90 59	vabastus
2009 90 71	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 90 73	vabastus
2009 90 79	vabastus
2009 90 92	vabastus
2009 90 94	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2009 90 95	vabastus
2009 90 96	vabastus
2009 90 97	vabastus
2009 90 98	vabastus
21	MITMESUGUSED TOIDUAINED
2101	Kohvi-, tee- ja mateekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid ja nendel toodetel või kohvil, teel või matel põhinevad valmistised; röstitud sigur jm röstitud kohviasendajad ning nende ekstraktid ja essentsid
2101 11	vabastus
2101 12	vabastus
2101 20	vabastus
2101 30 11	vabastus
2101 30 19	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2101 30 91	vabastus
2101 30 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2102	Aktiivsed ja mitteaktiivsed pärmid, muud surnud üherakulised mikroorganismid, valmis küpsetuspulbrid (v.a arvatud ravimina pakendatud üherakulised mikroorganismid)
2102 10 10	vabastus

2102 10 31	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2102 10 39	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2102 10 90	vabastus
2102 20	vabastus
2102 30	vabastus
2103	Kastmed ja pooltooted nende valmistamiseks; maitseainesegud; sinepipulber ja valmissinep
2103	vabastus
2104	Supid ja puljongid ning pooltooted nende valmistamiseks; vähemalt kahe põhikoostisaine nagu liha, kala, köögivilj või puuvilja homogeniseeritud segudest koosnevad toiduained, imikutoiduna jaemüügiks pakendatud
2104	vabastus
2105	Jäätis, kakaoga või ilma
2105	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2106	Mujal nimetatud toiduained
2106 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2106 90 20	vabastus
2106 90 30	vähendus 16 % ⁽¹⁾
2106 90 51	vähendus 16 %
2106 90 55	vähendus 81 eurot/tonn
2106 90 59	vähendus 16 % ⁽¹⁾
2106 90 92	vabastus
2106 90 98	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
22	JOOGID, ALKOHOL JA ÄÄDIKAS
2201	Vesi, sh looduslik ja tehisklik mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- vm magusaine- või maitse- või lõhnaainelisandita; jää ja lumi
2201	vabastus
2202	Vesi, sh mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- vm magusaine- või maitse- või lõhnaainelisandiga, jm mittealkoholjoogid (v.a puu- ja köögiviljamahlad ja piim)
2202 10	vabastus
2202 90 10	vabastus
2202 90 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2202 90 95	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2202 90 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
2203	Linnaseõlu
2203	vabastus
2204	Veinid värsketest viinamarjadest, sh kangendatud veinid; osaliselt kääritatud viinamarjavirre tegeliku alkoholisisaldusega rohkem kui 0,5 mahuprotsenti, alkoholisisaldusega või ilma
2204 30 92	vabastus
2204 30 94	vabastus
2204 30 96	vabastus
2204 30 98	vabastus
2205	Vermut jm veinid värsketest viinamarjadest, maitsestatud või lõhnastatud taimede või lõhnaainetega
2205	vabastus
2206	Muud kääritatud joogid ja nende segud (õuna-, pirnisiider, mõdu); kääritatud jookide ja mittealkoholjookide segud, mujal nimetatud
2206 00 31	vabastus
2206 00 39	vabastus
2206 00 51	vabastus
2206 00 59	vabastus
2206 00 81	vabastus
2206 00 89	vabastus

⁽¹⁾ Seda vähendust ei kohaldata juhul, kui ühendus kohaldab täiendavaid tollimakse kooskõlas oma Uruguay voorus võetud kohustustega.

2207	Denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähemalt 80 mahuprotsenti; denatureeritud etüül- vm alkohol, mis tahes kangusega
2207	vabastus
2208	Denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähem kui 80 mahuprotsenti; kanged alkoholjoogid, liköörid jm alkoholjoogid; alkoholisisaldusega segud jookide valmistamiseks
2208	vabastus
2209	Äädikas ja äädikhapest saadavad äädikaasendajad
2209 00 91	vabastus
2209 00 99	vabastus
23	TOIDUAINETÖÖSTUSE JÄÄGID JA JÄÄTMED; VALMISSÖÖT
2302	Kliid, pebred jm jäägid, graanulitena või mitte, saadud tera- või kaunviljade tuulamisel, jahvatamisel vm töötlemisel
2302 10	vähendus 7,2 eurot/tonn
2302 20	vähendus 7,2 eurot/tonn
2302 30	vähendus 7,2 eurot/tonn
2302 40	vähendus 7,2 eurot/tonn
2302 50	vabastus
2303	Tärklise valmistamisel tekkivad jms jäägid, peedipulp, raba jm suhkrutööstuse jäätmed, pruulimise ja destilleerimise setted ja jäätmed, graanulitena või mitte
2303 10 11	vähendus 219 eurot/tonn
2308	Tammetõrud, hobukastanid, pressimisjäägid jm taimsed ained, jäätmed, jäägid ja kõrvaltooted söödaks, graanulitena või mitte, mujal nimetamata
2308 90 90	vabastus
2309	Söödavalmistised
2309 10 13	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 10 15	vähendus 16 %
2309 10 19	vähendus 16 %
2309 10 33	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 10 39	vähendus 16 %
2309 10 51	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 10 53	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 10 59	vähendus 16 %
2309 10 70	vähendus 16 %
2309 10 90	vabastus
2309 90 10	vabastus
2309 90 31	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 90 33	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 90 35	vähendus 16 %
2309 90 39	vähendus 16 %
2309 90 41	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 90 43	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 90 49	vähendus 16 %
2309 90 51	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 90 53	vähendus 10,9 eurot/tonn
2309 90 59	vähendus 16 %
2309 90 70	vähendus 16 %
2309 90 91	vabastus
24	TUBAKAS JA TÖÖSTUSLIKUD TUBAKAASENDAJAD
24	vabastus ⁽¹⁾
29	ORGAANILISED KEMIKAALID
2905	Atsüklilised alkoholid ja nende halogeenimis-, sulfoonimis-, nitreerimis- ja nitroosimissaadused
2905	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %

⁽¹⁾ Kui AKV riikidest pärinevate CN-koodi 2401 alla kuuluvate toodete tollimaksuvaba impordi oluline suurenemine põhjustab tõsiseid häireid või kui selline import põhjustab raskusi, mis tõsiselt halvendavad majanduse olukorda mõnes ühenduse piirkonnas, võib ühendus võtta kaubandushäirete kõrvaldamiseks meetmeid.

33	EETERLIKUD ÕLID JA RESINOIDID; PARFÜMEERIA- JA KOSMEETIKATARBED NING HÜGIEENIVAHENDID
3301	Eeterlikud õlid, terpeene sisaldavad või mitte, sh tahked ja puhtad; resinoidid; eeterlike õlide kontsentratsioonid rasvades, mittelenduvates õlides, vahades vms ainetes, saadud külmeekstraherimise või leotamise teel; terpeenisisaldusega kõrvaltooted
3301	vabastus
3302	Tööstuses toormena kasutatavad lõhnaainesegud, sh vähemalt ühel lõhnaainel põhinevad alkoholilahused
3302 10 29	vabastus
35	VALKAINED; MODIFITSEERITUD TÄRKLISED; LIIMID; ENSÜÜMID
3501	Kaseiin, kaseinaadid jm kaseiini derivaadid; kaseiinliimid (v.a kuni 1 kg kaaluvad jaemüügiks pakendatud liimid)
3501	vabastus
3502	Albumiinid, sh vähemalt kahe vadakuvalgu kontsentratsioonid, mis sisaldavad vadakuvalke vähemalt 80 % kuivaine massist, albuminaadid jm albumiini derivaadid
3502 11 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3502 19 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3502 20 91	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3502 20 99	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3503	Želatiin, tahvlitena või mitte, töödeldud pinnaga või värvitud või mitte, želatiini derivaadid; kalaliim; muud loomsed liimid (v.a rubriigi 3501 kaseiinliimid)
3503	vabastus
3504	Peptoonid ja nende saadused; muud valkained ja nende derivaadid, mujal nimetamata; nahapulber, kroomitud või mitte
3504	vabastus
3505	Dekstriinid jm modifitseeritud tärklised, nt eelgeelistatud või esterdatud tärklis; tärklistel, dekstriinidel vm modifitseeritud tärklistel põhinevad liimid (v.a kuni 1 kg jaemüügipakendites olevad)
3505 10 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3505 10 50	vabastus
3505 10 90	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3505 20	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
38	MITMESUGUSED KEEMIATOOTED
3809	Viimistlusained, värvimise kiirendajad ja värvifiksaatorid jm tekstiili-, paberi-, naha- vms tööstuses kasutatavad mujal nimetamata tooted ja valmistised nagu apretid ja peitsid
3809 10	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
3824	Valuvormide ja -kärnide sideained; keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude mujal nimetamata keemiatooted ja valmistised, sh loodussaaduste segudest koosnevad; keemiatööstuse ja sellega seotud tüüstusharude tootmisjäägid
3824 60	väärtuselise tollimaksu vähendus 100 %
50	SIID
50	vabastus
52	PUUVILL
52	vabastus

Prantsusmaa ülemeredepartemange käsitlevad sätted

1. Järgmiste AKV riikidest või ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärinevate toodete importimisel Prantsusmaa ülemeredepartemangudesse tollimaksu ei võeta.

CN-kood	Kirjeldus
0102	Elusad koduveised, v.a tõupuhtad aretusloomad
0102 90	
0102 90 05	
0102 90 21	
0102 90 29	
0102 90 41	
0102 90 49	
0102 90 51	
0102 90 59	
0102 90 61	
0102 90 69	
0102 90 71	
0102 90 79	
0201	
0202	
0206 10 95	
0206 29 91	Suhkrumais
0709 90 60	
0712 10 90	
1005 90 00	Maniokijuured, k.a jamss
0714 10 91–0714 90 11	

2. Tollimakse ei kohaldata CN-koodi 1006 riisi otseimpordil Réunioni, v.a CN-koodi 1006 10 10 seemneriis.
3. Kui Prantsusmaa ülemeredepartemangudesse imporditakse AKV riikidest või ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärinevat suhkrumaisi rohkem kui 25 000 tonni aastas ja kui selline import ähvardab kõnealuseid turge tõsiselt häirida, võtab komisjon vajalikud meetmed.
4. CN-koodide 0714 10 91 ja 0714 90 11 toodetelt ei võeta tollimaksu 2 000 tonnise aastakvoodi piires.

VIITED

1. kvoot	100 tonni	Eluslambad ja -kitsed
2. kvoot	500 tonni	Lamba- ja kitseliha
3. kvoot	400 tonni	Linnuliha
4. kvoot	500 tonni	Töödeldud linnuliha
5. kvoot	1 000 tonni	Piim ja koor
6. kvoot	1 000 tonni	Juust ja kohupiim
7. kvoot	500 tonni	Sealiha
8. kvoot	500 tonni	Töödeldud sealiha
9. kvoot	600 000 tonni	Melass
10. kvoot	15 000 tonni	Nisu ja meslin
11. kvoot	125 000 tonni	Kooritud riis
12. kvoot	20 000 tonni	Purustatud riis
13a. kvoot	2 000 tonni	Tomatid, v.a kirsstomatid
13b kvoot	2 000 tonni.	Kirsstomatid
14. kvoot	800 tonni	Seemneteta lauaviinamarjad
15.kvoot	1 000 tonni	Õunad
16.kvoot	2 000 tonni	Pirnid
17.kvoot	1 600 tonni	Maasikad
1. ülemmäär	100 000 tonni	Sorgo
2. ülemmäär	60 000 tonni	Hirss
3. ülemmäär	200 tonni	Värsked viigimarjad
1. individuaalne kvoot	25 000 tonni	Apelsinid
2. individuaalne kvoot	4 000 tonni	Mandariinid
3. individuaalne kvoot	100 tonni	Seemneteta lauaviinamarjad

XXIII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon turulepääsu kohta AKV-EÜ koostöö raames**

Lepinguosalised nendivad, et eeldatavasti osalevad mõlemad lepinguosalisel selliste kokkulepete läbirääkimises ja rakendamises, millega veelgi liberaliseeritakse mitme- ja kahepoolset kaubandust.

Lepinguosalised võtavad teadmiseks, et 2005. aastaks tahab ühendus võimaldada peaaegu kõikidele vähim arenenud riikide toodetele vaba turulepääsu.

Samas tunnustavad nad seoses AKV riikide sooduspääsuga ühenduse turule, et selline ulatuslikum liberaliseerimine võib halvendada AKV riikide suhtelist konkurentsivõimet ja seeläbi ohustada nende arengupüüdlusi, mida ühendus soovib toetada.

Seetõttu nõustuvad lepinguosalisel uurima kõiki vajalikke meetmeid, et ettevalmistusajal säiliks AKV riikide konkurentsivõime ühenduse turul. Selline uurimine võib muu hulgas hõlmata ajalisi nõudeid, päritolureegleid, tervishoiu- ja taimetervisemeetmeid ning erimeetmete rakendamist, et vähendada AKV riikide pakkumise piiratust. Eesmärk on anda AKV riikidele võimalus kasutada oma olemasolevat ja saavutatavat suhtelist eelist ühenduse turul. Pidades meeles oma kohustust teha WTOs koostööd, lepivad lepinguosalisel kokku, et sellisel uurimisel võetakse arvesse ka nende kaubandussoodustuste laiendamist WTO raames, mida WTO liikmesmaad võivad pakkuda arengumaadele.

Selleks peaks ühine ministrite kaubanduskomitee andma soovitusi komisjoni ja AKV sekretariaadi koostatava lähteuuringu põhjal. Euroopa Liidu Nõukogu vaatab need soovitusel komisjoni ettepaneku põhjal läbi, et AKV-EÜ kauplemisskorral tulenev kasu säiliks.

Euroopa Liidu Nõukogu omalt poolt rõhutab kohustust võtta arvesse kõikide EÜ kokkulepete või muude meetmete mõju AKV-EÜ kaubavahetusele. Ta palub komisjonil kõnealust mõju süstemaatiliselt hinnata.

Meetmed käsitlevad ettevalmistusajaga ja neis võetakse asjakohaselt arvesse ühenduse ühist põllumajanduspoliitikat.

Ühine ministrite kaubanduskomitee jälgib käesoleva deklaratsiooni rakendamist ja esitab ministrite nõukogule vajalikud aruanded.

XXIV DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon riisi kohta**

1. Lepinguosalised tunnustavad riisi tähtsust mitme AKV riigi majanduse arengule tööhõive, välisväeringute saamise ja sotsiaalse ning poliitilise stabiilsuse seisukohalt.
2. Samuti tunnustavad nad ühenduse riisituru tähtsust. Ühendus kinnitab oma taht suuredada AKV riikide riisisektori konkurentsivõimet ja tõhusust, et säilitada kõnealuse majandusharu elujõulisus ja stabiilsus ning seeläbi toetada AKV riikide sujuvat integreerumist maailmamajandusse.
3. Ühendus on valmis andma piisavalt vahendeid, et AKV kõnealuse majandusharu esindajatega nõu pidades ettevalmistusajal rahastada AKV riisiekspordijate arendamiseks mõeldud ühitatud valdkondlikku kava, mis võiks hõlmata eelkõige järgmisi meetmeid:
 - tootmistingimuste ja toote kvaliteedi parandamine selle ala uuringuid, saagikoristust ja käitlemist käsitlevate meetmete abil;
 - vedamine ja ladustamine;
 - olemasolevate riisiekspordijate konkurentsivõime suurendamine;
 - AKV riisitootjate abistamine keskkonna- ja jäätmekäitlusnõuete ja muude rahvusvahelistel turgudel, sh ühenduse turul kohaldatavate normide täitmisel;
 - turustamine ja kaubanduse edendamine;
 - lisandväärtusega kõrvaltoodete arendamise kavad.

Neid meetmeid rahastatakse riisi ekspordivates AKV riikides mõlema lepinguosalise kokkuleppel siseriiklikult valdkondlike erikavade kaudu kooskõlas kavandamisreeglite ja -korraga ning ministrite nõukogu otsusel lühiajaliselt ka EAFi jaotamata vahenditest.

4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma taht teha tihedat koostööd tagamaks, et AKV riigid saavad täit kasu ühenduses riisile antud kauplemissoodustustest. Nad on ühel meelel, et kogu AKV riikidest pärineva riisi eksport ühendusse peab olema tõhus ja läbipaistev.
5. Pärast lepingu jõustumist vaatab ühendus läbi AKV riisisektori seisundi, pidades silmas edasisi muutusi ühenduse riisiturul. Selleks lepivad lepinguosalised kokku, et AKV riikide ja kõnealuse sektori esindajatega asutatakse ühine töörühm, mis tuleb kokku kord aastas. Lisaks sellele kohustub ühendus AKV riikidega nõu pidama kahe- või mitmepoolsete otsuste üle, mis võivad mõjutada AKV riisitööstuse konkurentsivõimet ühenduse turul.

XXV DEKLARATSIOON

Ühisdeklaratsioon rummi kohta

Lepinguosalised tunnustavad rummisektori tähtsust mitme AKV riigi ja piirkonna majanduse ja ühiskonna arengule ja selle suurt mõju tööhõivele ning ekspordi- ja riigituludele. Nad tõdevad, et rumm on AKV agrotööstuses lisandväärtusega toode, mis suudab õigete meetmete rakendamise korral olla maailmamajanduses konkurentsivõimeline. Seetõttu tunnustavad nad vajadust võtta kõik meetmed, mida on vaja AKV tootjate praeguse konkurentsihalvemuse ületamiseks. Seoses sellega viitavad nad nõukogu ja komisjoni 24. märtsi 1997. aasta deklaratsioonis sisalduvale kohustusele võtta täielikult arvesse kõiki edasisi rummisektoriga seotud läbirääkimisi ja kokkuleppeid ning mõju, mida avaldab samal kuupäeval sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vaheline kokkulepe kaotada teatavate alkoholjookide tollimaksud. Samuti tunnustavad nad AKV tootjate pakilist vajadust muutuda rummiturust vähem sõltuvaks.

Seetõttu on lepinguosalised ühel meelel AKV rummitööstuse kiire arendamise vajaduses, et AKV rummieksporditjad saaksid konkureerida nii ühenduse kui ka rahvusvahelistel alkoholiturudel. Selleks lepivad nad kokku järgmiste meetmete rakendamises:

- 1) AKV riikidest või piirkondadest pärinevat HS-koodi 22 08 40 alla kuuluvat rummi, arrakit ja taffiat imporditakse käesoleva lepingu ja selle võimalike järelepingute alusel tollimaksuvabalt ja koguseliste piiranguteta;
- 2) ühendus kohustub tagama, et konkurents ühenduse turul oleks aus, et AKV rummil ei oleks ELi turul halvemust ja et seda ei koheldaks ebasoodsamalt kui kolmandate riikide rummi;
- 3) nõukogu 29. märtsi 1989. aasta määruse (EÜ) nr 1576/89 artikli 1 lõike 4 punkti a alapunktide 1 ja 2 sätetest erandi saamiseks esitatud taotluste läbivaatamisel peab ühendus AKV riikidega nõu ja võtab arvesse nende erihuve;
- 4) ühendus on valmis andma piisavalt vahendeid, et AKV kõnealuse majandusharu esindajatega nõu pidades ettevalmistusajal rahastada AKV rummieksporditajate arendamiseks mõeldud ühitatud valdkondlikku kava, mis võiks hõlmata eelkõige järgmisi meetmeid:
 - olemasolevate rummieksporditajate konkurentsivõime suurendamine;
 - AKV riikide või piirkondade abistamine oma rummimarkide väljatöötamisel;
 - turundusmeetmete kavandamise ja rakendamise võimaldamine;
 - AKV rummitootjate abistamine keskkonna- ja jäätmekäitlusnõuete ja muude rahvusvahelistel turudel, sh ühenduse turul kehtivate normide täitmisel;
 - AKV rummitööstuse abistamine üleminekul lahtise rummi masstootmiselt väärtuslikumate rummimarkide tootmisele.

Neid meetmeid rahastatakse mõlema lepinguosalise kokkuleppel siseriiklikult ja piirkondlikult valdkondlike erikavade kaudu kooskõlas kavandamisreeglite ja -korraga ning ministrite nõukogu otsusel lühiajaliselt ka EAFi jaotamata vahenditest;

- 5) ühendus kohustub uurima, millist mõju avaldab AKV rummitööstusele 1997. aasta märtsi valge alkoholi lepingus sisalduva rummikokkuleppega ettenähtud hindade indekseerimine, mille põhjal kohaldatakse tollimakse mujalt kui AKV riikidest pärineva rummi suhtes. Sellest lähtuvalt võtab ta vajaduse korral sobivad meetmed;
- 6) ühendus kohustub nendest kohustustest tulenevates eriküsimustes AKV riikidega asjakohaselt nõu pidama ühises töörühmas, mis tuleb kokku korrapäraselt. Lisaks sellele kohustub ühendus AKV riikidega nõu pidama AKV rummitööstuse konkurentsivõimet ühenduse turul mõjutada võivate kahe- või mitmepoolsete otsuste, sealhulgas tollimaksude vähendamise ja ühenduse laienemise üle.

XXVI DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon veise- ja vasikaliha kohta**

1. Ühendus kohustub tagama, et veise- ja vasikaliha protokolliga toetatavad AKV riigid saaksid sellest täit kasu. Selleks kohustub ta jõustama käesoleva protokolliga sätteid asjakohaste eeskirjade ja menetluste õigeaegse kehtestamisega.
 2. Lisaks sellele kohustub ühendus rakendama protokollis, et AKV riigid saaksid oma veise- ja vasikaliha põhjendamatute piiranguteta turustada aastaringi. Samuti aitab EÜ AKV veise- ja vasikaliha eksportijatel parandada oma konkurentsivõimet, vähendades muu hulgas pakkumise piiratust kooskõlas käesolevas lepingus sätestatud arengukavade ning riiklike ja piirkondlike soovituskavadega.
 3. AKV vähim arenenud riikide taotlused eksportida oma veise- ja vasikaliha soodustingimustel vaatab ühendus läbi seoses nende meetmetega, mida ta kavatseb võtta WTO raames vähim arenenud riikide suhtes.
-

XXVII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon korra kohta, mille alusel pääsevad V lisa artikli 1 lõikes 2 osutatud AKV riikidest pärinevad tooted Prantsusmaa ülemeredepartemangude turgudele**

Lepinguosalised kinnitavad, et Prantsusmaa ülemeredepartemangude ja AKV riikide vahelistes suhetes kohaldatakse V lisa sätteid.

Prantsusmaa ülemeredepartemangude majanduse arenguvajadusi silmas pidades on ühendusel õigus lepingu kehtivusaajal muuta korda, mille alusel pääsevad V lisa artikli 1 lõikes 2 osutatud AKV riikidest pärinevad tooted nende departemangude turgudele.

Kaaludes selle õiguse kasutamist võtab ühendus arvesse AKV riikide ja Prantsusmaa ülemeredepartemangude vahelist otsekaubandust. Asjaomaste lepinguosaliste vahel kohaldatakse V lisa artiklis 12 ettenähtud teatamis- ja nõupidamiskorda.

XXVIII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon AKV riikide ja naaberülemere maade ja -territooriumide ning Prantsusmaa ülemeredepartemangude vahelise koostöö kohta**

Lepinguosalised soodustavad Kariibi mere, Vaikse ookeani ja India ookeani piirkonnas suuremat piirkondlikku koostööd AKV riikide ja naaberülemere maade ja -territooriumide ning Prantsusmaa ülemeredepartemangude vahel.

Lepinguosalised kutsuvad asjahuvilisi lepinguosalisi üles üksteisega arutama sellise koostöö edendamise korda ja seoses sellega võtma kooskõlas oma asjakohaste tegevuspõhimõtete ja oma piirkonna erioludega meetmeid, mis võimaldavad teha algatusi nii majanduse, sealhulgas kaubanduse arendamise, kui ka ühiskonnaelu ja kultuuri vallas. Kaubanduslepingutes, mis käsitlevad Prantsusmaa ülemeredepartemange, võidakse ette näha erimeetmed, mis soodustavad nendest departemangudest pärinevaid tooteid.

Hoidmaks ministrite nõukogu asjade käiguga kursis, teatatakse talle küsimustest, mis on seotud koostööga nendes valdkondades.

XXIX DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon ühise põllumajanduspoliitikaga hõlmatud toodete kohta**

Lepinguosalised tunnustavad, et ühise põllumajanduspoliitikaga hõlmatud toodete suhtes kohaldatakse erieeskirju ja -norme, eelkõige kaitsemeetmete osas. Lepingu kaitsesättega seotud sätteid võib nende toodete suhtes kohaldada üksnes niivõrd, kui võrd see on kooskõlas kõnealuste sätete ja normide erilaadiga.

XXX DEKLARATSIOON**AKV riikide deklaratsioon V lisa artikli 1 kohta**

Olles teadlikud tasakaalustamatusest ja ebavõrdsusest, mis tuleneb ühenduse turul olevate AKV riikidest pärinevate toodete suhtes V lisa artikli 1 lõike 2 punkti a alusel kohaldatavast enamsoodustuskorrast, kinnitavad AKV riigid oma arusaama, et selle artikliga ettenähtud nõupidamine tagab, et AKV riikide põhilisi ekspordikõlblikke tooteid koheldakse vähemalt niisama soodsalt kui tooteid nendest kolmandatest riikidest, kelle suhtes ühendus kohaldab enamsoodustuskorda.

Samamoodi peetakse nõu juhul, kui:

- a) vähemalt üks AKV riik suudab tarnida üht või mitut eritoodet, mille suhtes soodustatud kolmandaid riike koheldakse soodsamalt;
- b) vähemalt üks AKV riik kavatseb ühendusse eksportida üht või mitut eritoodet, mille suhtes soodustatud kolmandaid riike koheldakse soodsamalt.

XXXI DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon V lisa artikli 5 lõike 2 punkti a kohta**

Ühendus nõustub teise AKV-EMÜ konventsiooni artikli 9 lõike 2 punkti a teksti taasesitamisega V lisa artikli 5 lõike 2 punktis a ja kinnitab kõnealuse teksti tõlgendust, et AKV riigid kohtlevad ühendust niisama soodsalt kui arenenud riike kaubanduslepingute alusel, kui need riigid ei võimalda AKV riikidele rohkem soodustusi kui ühendus.

XXXII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon mittediskrimineerimise kohta**

Lepinguosalised on ühel meelel, et olenemata käesoleva lepingu V lisa erisätetest ei diskrimineeri ühendus ühtki AKV riiki selles lisas ettenähtud kaubanduskorra raames, võttes siiski arvesse käesoleva lepingu sätteid ja mitmepoolseid sõltumatuid erialgatusi nagu ühenduse algatus vähim arenenud riikide toetuseks.

XXXIII DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon V lisa artikli 8 lõike 3 kohta**

Kui ühendus võtab kõnealuses artiklis nimetatud hädavajalikke meetmeid, püüab ta valida selliseid, mis tänu oma geograafilisele ulatusele või asjakohaste toodete laadile segavad AKV riikide eksporti kõige vähem.

XXXIV DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon V lisa artikli 12 kohta**

Lepinguosalised on ühel meelel, et V lisa artiklis 12 osutatud nõupidamised peaksid toimuma järgmises korras:

- i) lepinguosalisel annavad kogu vajaliku ja asjakohase teabe eriküsimuste kohta aegsasti, et arutelu oleks võimalik alustada varakult, ja igal juhul hiljemalt üks kuu pärast nõupidamistaotluse saamist;
- ii) kolmekuuline nõupidamisaeg algab kõnealuse teabe kättesaamise päevast. Neist kolmest kuust esimesel vaadatakse selline teave läbi tehnilisest küljest ja kahel ülejäänul peetakse ühiselt nõu suursaadikute komitees;
- iii) kui vastastikku rahuldava lahenduseni ei jõuta, suunatakse küsimus ministrite nõukogule;
- iv) kui ka ministrites nõukogus ei jõuta vastastikku rahuldava lahenduseni, otsustab nõukogu, milliseid muid samme tuleks astuda nõupidamisel kindlakstehtud erimeelsuste lahendamiseks.

XXXV DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli kohta seoses lisa artikliga 7**

Kui AKV riigid võimaldavad ühendusest, sealhulgas Ceutast ja Melillast pärinevatele toodetele tollimaksude osas erikohtlemist, kohaldatakse 1. protokolli sätteid *mutatis mutandis*. Kõikidel muudel juhtudel, mil AKV riikide kohaldatav impordikord nõuab päritolutõendi esitamist, võtavad need riigid vastu päritolutõendid, mis on koostatud asjakohaste rahvusvaheliste lepingute kohaselt.

XXXVI DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli kohta**

1. Protokolli artikli 12 lõike 2 punkti c kohaldamisel on esimeses lastimissadamas ühenduse suunal väljaantud veokiri võrdväärne põhiveokirjaga, mis käsitleb AKV raskesti ligipääsetavates riikides väljaantud liikumissertifikaatidega hõlmatud tooteid.
 2. AKV raskesti ligipääsetavatest riikidest eksporditavatele toodetele, mida ladustatakse mujal kui AKV riikides või protokolli III lisas osutatud riikides ja territooriumidel, võib protokolli artiklis 16 nimetatud tingimustel välja anda liikumissertifikaadi.
 3. Protokolli artikli 15 lõike 4 kohaldamisel aktsepteeritakse pädeva asutuse väljaantud ja tolli kinnitatud liikumissertifikaate EUR.1.
 4. Et aidata AKV ettevõtjatel leida uusi tarneallikaid ja seega täit kasu saada protokolli sätetest päritolu kumuleerimise kohta, võetakse meetmeid tagamaks, et ettevõtluse arenduskeskus abistab AKV ettevõtjaid vajalike sidemete loomisel tarnijatega AKV riikides, ühenduses ja mujal ning asjaomaste ettevõtjate vaheliste tööstuskoostöösuhete edendamisel.
-

XXXVII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon kalatoodete päritolu kohta seoses V lisa 1. protokolliga**

Ühendus tunnustab AKV rannikuriikide õigust arendada ja mõistlikult kasutada kalavarusid kõikides nende jurisdiktsiooni all olevates vetes.

Lepinguosalised on ühel meelel, et praegused päritolureeglid tuleb läbi vaadata, et kindlaks määrata, milliseid muudatusi tuleks neis esimest löiku silmas pidades teha.

Olles teadlikud üksteise muredest ja huvidest, lepivad AKV riigid ja ühendus kokku, et uurivad jätkuvalt raskusi, mida tekitab AKV riikide jurisdiktsiooni all olevatelt aladelt püütud saagist valmistatud kalatoodete pääs ühenduse turule, et jõuda vastastikku rahuldava lahenduseni. See uurimine toimub pärast lepingu jõustumist tollikoostöökomitees, keda abistavad vajaduse korral sobivad asjatundjad. Uurimise tulemused esitatakse lepingu esimese kohaldamisaasta jooksul läbivaatamiseks suursaadikute komiteele ja hiljemalt teisel aastal ministrite nõukogule, et jõuda vastastikku rahuldava lahenduseni.

Ühendus deklareerib, et seoses kalatoodete töötlemisega AKV riikides on ta hetkel valmis eelarvamusteta läbi vaatama taotlused teha erandeid selle tootmisharu toodete päritolureeglitest kolmandate riikidega sõlmitud kalastuskokkulepetes sätestatud lossimiskohustuse põhjal. Ühendus võtab läbivaatamisel arvesse eelkõige asjaolu, et asjaomased kolmandad riigid peaksid pärast töötlemist tagama sellistele toodetele tavapärase turu, kuivõrd need tooted ei ole mõeldud siseriiklikuks või piirkondlikuks tarbimiseks.

XXXVIII DEKLARATSIOON**Ühenduse deklaratsioon territoriaalvete ulatuse kohta seoses V lisa 1. protokolliga**

Ühendus tuletab meelde, et tunnustatud rahvusvahelise õiguse põhimõtted seavad territoriaalvete suurimaks ulatuseks 12 meremiili, ja deklareerib, et ta võtab seda protokollisätete kohaldamisel arvesse, kui neis viidatakse sellele mõiste.

XXXIX DEKLARATSIOON**AKV riikide deklaratsioon kalatoodete päritolu kohta seoses V lisa 1. protokolliga**

AKV riigid kinnitavad oma seisukohta, mida nad pidevalt on väljendanud kalatoodete päritolureegleid käsitlevatel läbirääkimistel, ja on seega arvamisel, et lähtudes oma suveräänsete õiguste kasutamisest kalavarude suhtes, mis asuvad nende jurisdiktsiooni all olevates vetes, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis määratletud majandusvööndis, peaks kogu kõnealustest vetest püütud ja AKV riikide sadamates kohustuslikult töötlemiseks lossitud saak saama päritolustaatuse.

XL DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon lubatud väärtushälbe reegli kohaldamisest tuunikalasektori suhtes**

Euroopa Ühendus kohustub rakendama sobivaid sätteid, et täielikult kohaldada V lisa 1. protokolli artikli 4 lõikes 2 sisalduvat lubatud väärtushälbe reeglit tuunikalasektori suhtes.

Selleks esitab ühendus käesoleva lepingu allakirjutamise päevaks tingimused, mille alusel võib päritolustaatuseta tuunikala kõnealuse artikli kohaselt kasutada 15 %. Ühenduse ettepanekus täpsustatakse liikumissertifikaadil EUR.1 põhinev arvutusmeetod.

Lepinguosalised lepivad kokku, et kui selle arvutusmeetodi eesmärgiks oleva paindlikkuse saavutamisel ilmneb raskusi, vaatavad nad meetodi pärast kahte kohaldamisaastat läbi.

XLI DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokolli artikli 6 lõike 11 kohta**

Ühendus nõustub 1. protokolli artiklit 40 silmas pidades ükshaaval läbi vaatama kõik pärast lepingu allkirjastamist esitatud põhjendatud taotlused naaberarengumaid käsitlevast kumulatsiooni menetlusest väljaarvatud tekstiiltoodete kohta (1. protokolli artikli 6 lõige 11).

XLII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon päritolureeglite kohta: päritolu kumulatsioon seoses Lõuna-Aafrikaga**

AKV-EÜ tollikoostöökomitee on esimesel võimalusel valmis läbi vaatama kõik V lisa 1. protokolli artikli 6 lõike 10 kohast töö või töötuse kumulatsiooni käsitlevad taotlused, mille on esitanud kaugelearenenud majandusliku integratsiooniga piirkondade piirkondlikud organisatsioonid.

XLIII DEKLARATSIOON**Ühisdeklaratsioon V lisa 1. protokollis II lisa kohta**

Kui II lisa sisalduvate reeglite kohaldamine kahjustab AKV riikide eksporti, uurib ja võtab ühendus vajaduse korral sobivaid parandusmeetmeid olukorra parandamiseks, et taastada esialgne olukord (ministrite nõukogu otsus 2/97).

Ühendus on teadmiseks võtnud päritolureegleid käsitlevad taotlused, mis AKV riigid esitasid läbirääkimiste käigus. Ühendus nõustub 1. protokollis artiklit 40 silmas pidades üksikshaaval läbi vaatama kõik põhjendatud taotlused parandada II lisa sisalduvaid päritolureegleid.
